

**İCRA HUKUKUNDA MAHCUZ MALLAR YÖNÜNDEN
SATIŞ İSTEME SÜRELERİ VE SATIŞ TALEBİ**

BARIŞ HAZAR

ŞUBAT 2026

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK YÜKSEK LİSANS TEZİ

İCRA HUKUKUNDA MAHCUZ MALLAR YÖNÜNDEN
SATIŞ İSTEME SÜRELERİ VE SATIŞ TALEBİ

BARIŞ HAZAR

ŞUBAT 2026

ÖZET

İCRA HUKUKUNDA MAHCUZ MALLAR YÖNÜNDEN SATIŞ İSTEME SÜRELERİ VE SATIŞ TALEBİ

HAZAR, BARIŞ
ÖZEL HUKUK YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman : Dr.Öğr.Üyesi İsmet MAZLUM

Şubat 2026, 186 sayfa

İcra takibine konu edilmiş bir borcun cebri icra yoluyla tahsil edilebilmesi için ödeme/icra emri, muhtıra, haciz, muhafaza gibi takip işlemleri borçluyu, takibe konu borcun ifasına zorlamada yetersiz kalabilir. İcra hukuku sistemimizde alacaklının aynı suretle tatmin olması ve borçlunun mal varlığı üzerinde satış yapılmaksızın aynı bir hak iktisap edilmesi prensibi kabul edilmemiştir. Cebri icra vasıtasıyla alacaklıya tanınan hak, haczedilmiş bir malın satışı suretiyle elde edilecek paradan alacağını tahsil etmekle sınırlıdır. Alacaklının mülkiyet hakkında meydana gelen eksilme, borçlunun mal varlığının paraya çevrilmesi suretiyle giderilmektedir. İcra takibi kapsamında satış aşamasına geçilmesi ve satışın icrası için, takibin taraflarının talebiyle birlikte sarfi gereken masrafların da depo edilmesi zorunludur. Bu bağlamda icra hukukunda satış talebi ile satış isteme süreleri arasında interaktif bir ilişki bulunmaktadır. Nitekim usulüne uygun bir satış talebi yapıldığının kabulü için talep ve masraf koşullarının noksansız şekilde mevcudiyeti aranacaktır. Bir diğer ifadeyle satış iradesini havi bir talep olmaksızın salt masraf avansı depo edilmesi veyahut masraftan yoksun şekilde satış talebinin sunulması, satış talebini geçersiz kılacağı gibi yasal satış isteme süresi geçtikten sonra haczin de kalkmasına sebebiyet verecektir. Bu kapsamda kesinleşmiş bir takip dosyasında haciz aşaması kat edildikten sonra mahcuz malların paraya çevrilmesi için yasal satış isteme süresi içerisinde satış talep edilmesi

gerekmektedir. İcra hukukunda mevcut bir haczin, sınırsız ve süresiz olarak sonuç doğurması kabul edilmemiştir. 7343 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerle satış talebi ve satış isteme sürelerinin ihdas edildiği İİK 106. ve 110.maddelerinde kapsamlı yenilikler getirilmiştir. Çalışmamızda icra hukuku sürecinin etkinliğini ve işlevselliğini artırma amacına hizmet eden bu yenilikler bağlamında, satış talebi ve satış isteme süreleri ele alınacaktır. Yine çalışmamızda, 7343 sayılı Kanunla getirilen yenilikler ve yapılan değişikliklerin cebri icra prosedürüne yansımaları ile satış isteme sürelerini etkileyen haller kategorik şekilde irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler : İcra Hukuku, Paraya Çevirme, Satış Talebi, Satış Avansı, Satış İsteme Süreleri.

ABSTRACT

TIME LIMITS AND SALE REQUESTS FOR SEIZED GOODS IN ENFORCEMENT LAW

HAZAR, BARIŞ

PRIVATE LAW MASTER'S THESIS

Supervisor: Assist. Prof. Dr. İsmet MAZLUM

February 2026, 186 pages

In order to collect a debt subject to enforcement proceedings through compulsory execution, enforcement procedures such as payment/enforcement orders, notices, seizures, and preservation may be insufficient to compel the debtor to fulfill the obligation. Our enforcement law system does not accept the principle of satisfying the creditor in kind or acquiring a real right over the debtor's assets without a sale. The right granted to a creditor through compulsory execution is limited to collecting their debt from the proceeds of the sale of the seized property. Any decrease in the creditor's ownership rights is remedied by converting the debtor's assets into cash. For the sale to proceed and for the execution of the sale within the scope of enforcement proceedings, it is mandatory, at the request of the parties to the proceedings, to deposit the necessary expenses. In this context, there is an interactive relationship between the request for sale and the time limits for requesting a sale in enforcement law. Indeed, for a request for sale to be considered a valid one, the conditions for requesting a sale and the required expenses must be fully met. In other words, merely depositing an advance payment for expenses without a request expressing an intention to sell, or submitting a request for sale without specifying expenses, will invalidate the request

for sale and, after the legal time limit for requesting a sale has expired, will also lead to the lifting of the attachment. In this context, after the seizure phase is completed in a finalized enforcement file, a request for sale must be made within the legal time limit for converting the seized goods into cash. In enforcement law, it is not accepted that an existing seizure has unlimited and indefinite effect. With the amendments made by Law No. 7343, comprehensive innovations have been introduced in Articles 106 and 110 of the Enforcement and Bankruptcy Law, which establish the time limits for requesting a sale. In this study, within the context of these innovations aimed at increasing the effectiveness and functionality of the enforcement law process, the request for sale and the time limits for requesting a sale will be examined. Furthermore, our study will categorically analyze the implications of the innovations and changes introduced by Law No. 7343 on the compulsory enforcement procedure, as well as the circumstances affecting the time limits for requesting a sale.

Keywords : Execution Law, Conversion into Money, Request for Sale, Advance Payment for Sale, Time Limits for Requesting Sale.

TEŞEKKÜR

Tez çalışma konumun belirlenmesi süreci ile çalışmamın şekillendiği ve olgunlaştığı dönemde bilgi ve tecrübeleriyle yoluma ışık tutan danışman hocam Sayın Dr. Öğretim Üyesi İsmet MAZLUM’a teşekkür ve şükranlarımı sunarım. Yüksek lisans programının ders dönemlerinde Ankara’da bulunmam hasebiyle bazen günleri bazen haftaları bulan seyahat süreçlerinde yaşadıkları burukluğa rağmen manevi destek ve teşvikleriyle beni motive eden ve eğitimimin devamında karşılaştığım meşakkatli süreçlerin üstesinden gelmemde her daim desteklerini hissettiğim biricik eşim Beyza Nur’a, oğlum Baran Bera’ya, Ankara ilinde bulunduğum süreçte desteklerini esirgemeyen ablam Gülşah’a ve tüm aile bireylerime teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

TEZDE İNTİHAL OLMADIĞINA DAİR BEYAN SAYFASI	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ	1
BÖLÜM I	4
HUKUKUMUZDA SÜRE KAVRAMI VE SATIŞ AŞAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ	4
1.1 HUKUKTA SÜRELER	4
1.1.1. Süre Kavramının Tanımı	4
1.1.2. Hukukta Süre Kavramı, Hukuki Niteliği ve Amacı	5
1.1.2.1. Hukukta Süre Kavramı.....	5
1.1.2.2. Sürelerin Hukuki Niteliği.....	5
1.1.2.3. Hukukta Sürelerin Amacı.....	8
1.1.3. Hukuk Yargılamasında Süreler ve Hukuki Nitelikleri.....	10
1.1.4. İcra Hukukunda Süreler	11
1.1.4.1. Cebri İcra Kavramı.....	11
1.1.4.2. İcra Hukukunda Süreler	13
1.1.4.3. Sürelerin Hesaplanması.....	16
1.1.4.4. İcra Hukukunda Sürelerin Hukuki Niteliği ve Tasnifi	19
1.1.5. Sürelerin Amacı, Niteliği ve Sonuçları Yönünden Medeni Usul Hukuku ile İcra Hukukunun Karşılaştırılması	22
1.1.6. Tatil ve Talik Halleri.....	23
1.1.6.1. Genel Olarak	23
1.1.6.2. Tatil Süreleri	24
1.1.6.3. Talik Halleri	26
1.1.6.3.1. Genel Talik Halleri.....	27
1.1.6.3.1.1. Borçlunun Hısımlarından Birinin Ölümü.....	27

1.1.6.3.1.2. Borçlunun Ölümü.....	27
1.1.6.3.1.3. Borçlunun Tutuklanması ve Hükümlülük Hali	30
1.1.6.3.1.4. Borçlunun Asker Olması.....	32
1.1.6.3.1.5. Borçlunun Ağır Hastalığı	33
1.1.6.3.2. Özel Talik Halleri.....	34
1.1.6.3.2.1. Konkordato Mühleti	34
1.1.6.3.2.2. Fevkalade Hallede Mühlet ve İzin	35
1.1.6.3.2.3. Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması	38
1.1.6.4. Talik Hallerinin Uygulanmasının Sonuçları	41
1.2. SATIŞ (PARAYA ÇEVİRME)	41
1.2.1. Elektronik Satış Usulü	43
1.2.2. Taşınır Malların Satılması.....	45
1.2.2.1. Taşınır Mal Kavramı	45
1.2.2.2. Taşınır Malların Artırmaya Hazırlık İşlemleri ve İhale Süreci	46
1.2.3. Taşınmaz Malların Satılması	48
1.2.3.1. Taşınmaz Mal Kavramı.....	48
1.2.3.2. Taşınmaz Malların Artırmaya Hazırlık İşlemleri ve İhale Süreci	48
BÖLÜM II	51
SATIŞ İSTEME SÜRELERİ VE SATIŞ İSTEME SÜRELERİ YÖNÜNDEN ETKİ DOĞURAN DURUMLAR	51
2.1. GENEL OLARAK.....	51
2.2 HACİZ KAVRAMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE UYGULANMASI	51
2.2.1. Haciz Kavramı ve Hukuki Niteliği	51
2.2.2. Haczin Uygulanması	53
2.3. SATIŞ İSTEME SÜRELERİ KAPSAM VE TANIMI.....	59
2.4. SATIŞ İSTEME SÜRELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	62
2.5. SATIŞ İSTEME SÜRELERİNİ ETKİLEYEN HALLER.....	63
2.5.1. İstihkak Davasının Satış İsteme Sürelerine Etkisi	65
2.5.2. Geçici veya İhtiyati Haciz Uygulamalarında Satış İsteme Süreleri	68
2.5.3. Borcun Taksitlendirilmesi Sebebiyle Taksit Edimlerinin İfası Süresince Satış İsteme Süreleri	73
2.5.4. İhalede Asgari Peyin İleri Sürülmemesi veya Sair Bir Suretle Satışın Gerçekleşmemesi Hallerinin Satış İsteme Sürelerine Etkisi	79
2.5.5. İİK m.72 Kapsamında Açılan Menfi Tespit Davalarının Satış İsteme Sürelerine Etkisi	82
2.5.6. Üçüncü Kişi Tarafından Üçüncü Haciz İhbarnamesine Karşı Açılacak Menfi Tespit Davalarının Satış İsteme Sürelerine Etkisi.....	83

2.5.7. Kambiyo Senedine Mahsus Haciz Yoluyla Takiplerde Borca ve İmzaya İtiraz Edilmesi Halinde Satış İsteme Sürelerinin Akıbeti.....	85
2.5.8. Borçlunun Mahcuz Malvarlığını Üçüncü Kişilere Temlik Halinde Satış İsteme Sürelerinin Akıbeti.....	87
2.5.9. Rehnin/İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takipler Yönünden Satış İsteme Süreleri ve Sürelerin Durma Sebepleri	88
2.5.10. Adi Konkordatoda Geçici ve Kesin Mühlet Verilmesi Hallerinde Satış İsteme Süreleri.....	90
2.5.11. Fevkalade Mühlet Hallerinde Satış İsteme Süreleri.....	93
2.5.12. İlamlı İcra Takiplerinde Bozma Kararının Satış İsteme Sürelerine Etkisi.....	94
2.5.13. İİK 121.Maddesi Kapsamında İcra Mahkemesinden Alınan Yetki Belgesine Dayanılarak Açılacak Elbirliği Mülkiyetin Tasfiyesine İlişkin Davaların Satış İsteme Sürelerine Etkisi.....	99
2.5.14. Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi Sürecinin Satış İsteme Sürelerine Etkisi.....	104
BÖLÜM III.....	112
SATIŞ TALEBİNİN İBRAZİ, KABULÜ VE HUKUKİ SONUÇLARI	112
3.1. SATIŞ TALEBİ	112
3.1.1. Genel Olarak Satış Talebi	112
3.1.2. Satış Talebinin Hukuki Niteliği	114
3.1.3. Satış Talebinde Bulunabilecek Kişiler.....	114
3.1.3.1. Alacaklı.....	115
3.1.3.2. Borçlu.....	116
3.1.3.3. İcra Dairesince Resen Satışa Gidilebilecek Haller.....	120
3.2. SATIŞ TALEBİNİN İBRAZİ VE İÇERİĞİ.....	122
3.2.1. Satış Talebinin İbrazi	122
3.2.2. Satış Talebinin İçeriği	123
3.3. SATIŞ TALEBİNİ İNCELEMeye YETKİLİ İCRA DAİRESİ.....	125
3.4. SATIŞ TALEBİYLE BİRLİKTE SATIŞ MASRAFLARININ SARFI İÇİN AVANS DEPO EDİLMESİ ZORUNLULUĞU	129
3.4.1. Satış Masraf Avansının Tanımı ve Hukuki Niteliği.....	129
3.4.2. Satış Avansının Depo Edilmesi ve Haciz Bağlamında Sonuçları	130
3.4.3. Satış Giderlerinin Tayini	131
3.5. SÜRESİNDE SATIŞ TALEP EDİLMEMESİNİN İCRA HUKUKU DÜZLEMİNDE SONUÇLARI	139
3.6. SATIŞ TALEBİNİN GERİ ALINMASI	147
SONUÇ.....	153
KAYNAKÇA	158

KISALTMALAR LİSTESİ

age.	: Adı Geçen Eser
agm.	: Adı Geçen Makale
AYM	: Anayasa Mahkemesi
AÜHFD	: Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
E.	: Esas
E.T.	: Erişim Tarihi
EÜHFD	: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
f.	: Fıkra
m.	: Madde
GSÜHFD	: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HMK	: 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İİK	: 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
K.	: Karar
KHAS Hukuk Bülteni	: Kadir Has Üniversitesi Hukuk Bülteni
MİHDER	: Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi
R.G.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa Aralığı

S.	: Sayı
T.	: Tarih
TBB	: Türkiye Barolar Birlięi
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Biliřim Sistemi
Vd./Vs.	: Ve devamı
Vs.	: Vesaire
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBK	: Yargıtay İctihatları Birleştirme Kararı

GİRİŞ

İcra hukukunun temel fonksiyonu, ifayla sonuçlanmayan bir borç ilişkisinde bir alacağın tahsilini veyahut taahhüt edilen bir edimin yerine getirilmesini sağlayarak mülkiyet hakkı ihlal edilen kişinin menfaatini korumaktır. İcra takibine konu edilmiş bir borç, borçlu tarafından herhangi bir cebri icra aygıtına maruz kalınmadan ifa bilinciyle ödenebileceği gibi takip kapsamında borçlunun mal varlığına ve maddi değer içeren tüm haklarına haciz uygulanarak da alacağın tahsili sağlanabilir. Bu bağlamda taşıdığı maddi değer itibarıyla alacağın tahsiline hizmet edecek hacizli malların satışı suretiyle borcun tasfiyesi sağlanabilecektir.

İcra hukuku sürecinin mutad akışında takip dosyasının nihai aşamalarından olan paraya çevirme safhası, satış talebiyle gündeme gelmektedir. İcra prosedürüne ilişkin kuralları düzenleyen icra mevzuatında yapılan değişiklikler neticesinde hacizli bir malın satışına yönelik talebin hangi koşullarda geçerli olacağına dair kurallar son halini almıştır. 7343 sayılı Kanundan önceki dönemde yasal satış isteme süreleri içerisinde alelade bir satış talebi sunmak ve talepte bulunan tarafın takdir edeceği sembolik bir satış avansı yatırmak suretiyle satış talebi hüküm ve sonuç doğurmakta ve talep konusu mal üzerindeki haczin düşmesinin önüne geçilmekteydi. Ancak 7343 sayılı Kanun hükümleri kapsamında muayyen meblağları içeren satış giderleri tarifesi tebliğinin, yürürlüğe girmesiyle satış talebinin geçerlilik koşulları normatif düzlemde tahkim edilmiştir. Bu kapsamda satış talebinin geçerliliği için satış talebiyle birlikte muayyen meblağlarda satış avansının depo edilmesi şartı getirilmiştir. Böylece haciz alacaklılarının alelade matbu bir talep ve oldukça cüzi nispetlerde yatırdığı avanslarla hacizlerini uzun süre geçerli kılmalarının ve hacizli malın paraya çevrilmesinde menfaati bulunan sair alacaklıların icra hukuku prosedüründen bekledikleri faydayı ortadan kaldıracak suiistimallerin önüne geçilmiştir.

Çalışmamızın konusunun belirlenmesinde, icra takibi sürecinin en mühim aşamalarından olan paraya çevirme aşamasının, yüksek enflasyonist ortamda artan icra takip yoğunluğunun da etkisiyle belirli bir standart ve kurallara bağlanması gerekliliğinin mülkiyet hakkının korunmasında taşıdığı önem etkili olmuştur

Enflasyona etki eden iktisadi parametrelerin, yerleşik yapısal sorunlara dönüşmesiyle cebri icra vasıtalarının, serbest piyasada ve ticari hayatın akışında yaşanacak temerrüd sorunlarının çözümünde taşıdığı işlevsellik ve alacakların tahsiline sağladığı fiili katkı mühim bir seviyeye ulaşmıştır.

Bu kapsamda cebri icranın işlevselliği ve başarı olasılığı büyük oranda mahcuz malların paraya çevrilmesinde benimsenecek kuralların pratikliğine bağlıdır. Bu ilkeler ışığında 7343 sayılı Kanunla getirilen satış talebinin geçerlilik koşulları, elektronik satış usulü, borçluya satış yetkisi verilmesi gibi düzenlemeler ele alındığında bu değişikliklerin icra takip sürecinin verimliliği ve işlevselliğini temin etme amacına hizmet ettiği anlaşılmaktadır.

İcra hukuku, karşılıklı olarak menfaatleri çatışan iki tarafın özne olduğu bir süreci düzenlemektedir. Bununla birlikte icra hukuku, kambiyo senetleri bağlamında ticaret hukuku ile; rehin hukuku bağlamında da medeni hukukla ilintili olduğundan komplike bir disiplindir. Büyük oranda uygulamaya dayalı olan bu alanın tüm sorunlarla ilgili kapsamlı kurallar içermesi mümkün değildir. Anılan sebeplerle icra hukuku uygulamasında ortaya çıkacak tüm duraksamalar ve boşluklar, mevcut kanun hükümleri ışığında doktrin ve içtihatlarla doldurulmuştur.

Çalışmamızın, 7343 sayılı Kanun kapsamında getirilen yenilikler ve değişikliklerin icra takip prosedürüne yansımaları ile 7343 sayılı Kanun öncesi dönem ile cari dönem arasındaki uygulama farklılıklarına ve icra takip pratiğinde izlenecek geçiş sürecine ışık tutması amaçlanmıştır. Yine çalışmamız kapsamında satış talebinde ve satış isteme sürelerinde yapılan değişiklikler yönünden özellikle derdest icra takiplerinde paraya çevirme aşamasında hacizlerin geçerliliğiyle ilgili yaşanacak sorunlar ve uygulamada benimsenen farklı çözüm yollarının, mülkiyet hakkıyla bağlantılı olan cebri icra yoluna başvurma hakkı yönünden olası neticeleri de ele alınarak takibin taraflarının menfaatleri arasındaki dengeyi temin edecek çözüm yollarına ışık tutulmuştur.

Çalışmamızda ele aldığımız konular yönünden uygulamaya yön veren muhtelif Yargıtay kararlarına ve doktrin görüşlerine sıklıkla yer verilmek suretiyle uygulamadaki boşlukları giderecek çözümler getirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda normatif düzlemde açık bir şekilde kategorize edilmemiş ve dağınık şekilde tedavüle konulmuş mevzuat hükümleri ile bu hükümlerin yorumlanması suretiyle benimsenmiş satış isteme sürelerini etkileyen sebepler, çalışmamızda kapsamlı şekilde alt başlıklar altında ele alınmıştır. Yine çalışmamızı özgün kılan bir diğer faktör ise, 7343 sayılı

Kanunla ihdas edilen “Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi ve Rızaen Satış” ile değişiklik öncesinde de cari olan “Derece Namına Satış” gibi konularla çalışma konumuz arasındaki interaktif ilişkinin ortaya konulmuş olmasıdır.

Bu kapsamda çalışmamızın ilk bölümünde Süre Kavramı, Hukukta Süreler, Hukuk Yargılamasında Süreler ile İcra Hukukunda Sürelere değinilerek icra hukuku düzleminde sürelerin hukuki nitelikleri, sürelerin çeşitleri, tatil ve talik halleri ile hukuki sonuçları incelenmiştir. Bilahare icra hukukunda satış (paraya çevirme) aşaması kısa bir şekilde ele alındıktan sonra ilk bölüm tamamlanmıştır.

Çalışmamızın müteakip ikinci bölümünde ise satış isteme sürelerinin hukuki niteliği, icra takibi sürecindeki mahiyeti, satış giderleri tarifesinin uygulanması ve yürürlüğünde özellik arz eden haller, satış isteme süreleri yönünden etki doğuran durumlar alt başlıklar altında ele alındıktan sonra son bölümde ise satış talebinin ibrazı, kabulü ve satış talebine bağlanan hukuki sonuçlar ayrıntılı olarak irdelenmiştir.

Çalışmamızın konusunu teşkil eden satış talebi ve satış isteme süreleri, 7343 sayılı Kanunla esaslı düzeyde yeniliklere konu olduğundan bu konularla ilgili henüz kapsamlı bir kaynak tedavüle konulamamıştır. Anılan sebeplerle konumuzla ilintili olan ve icra hukuku pratiğinde önem arz eden bir kısım tali konular da çalışmamızda incelenmiştir. İcra hukukunun sui generis yapısı gereği uygulamadaki boşlukların büyük oranda emsal uygulamalar ve yargısal içtihatlarla doldurulması sebebiyle çalışmamızın uygulama birliğinin sağlanmasına naçizane katkı sağlaması temenni edilmektedir.

BÖLÜM I

HUKUKUMUZDA SÜRE KAVRAMI VE SATIŞ AŞAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1 HUKUKTA SÜRELER

1.1.1. Süre Kavramının Tanımı

İnsan hayatının akışı zaman dilimi üzerinde ilerlemektedir. Zaman, insanın ; sosyal, iktisadi, kültürel, mesleki ve kişisel özel hayatının en önemli unsurudur. Genel olarak zaman ; bir işin veya vakianın meydana geldiği veya geleceği süreci yahut belli bir hayat kesitini ifade eden kavramdır. ¹

Zaman ile süre birbirine ikame olarak kullanılsa da zaman, süreyi de kapsayan üst bir kavramdır. Süre ise ; “bir olayın, işin veya işlemin başı ile sonu arasında geçen zaman parçası, zaman aralığı, zaman bölümü” şeklinde tanımlanmıştır. ²

Sürelerin bir diğer tanımı ise , “dava ile ilgili bir işlemin yapılması amacıyla, mahkeme veya ilgililer için, kanun tarafından veya kanunun verdiği yetkiye dayanarak hâkim veya ilgili şahıs tarafından tayin olunan belirli bir zaman dilimi” şeklindedir.³ Yine sair bir tanıma göre ; “Süreler, yasanın kendisine hukuksal sonuç bağladığı belli zaman kesitleridir.”⁴

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun bir kararında süreler, “...Bir davanın açılmasıyla başlayan yargılama faaliyetinde, karara ulaşmak bakımından, mahkeme ve taraflarca yapılması gereken belirli işlemler bulunmakta olup, her işlemin belli bir zaman aralığında yapılması gerekmektedir. Usul hükümleri ile normatif bir değer kazanan bu zaman aralıklarına süre denilmektedir.” şeklinde tanımlanmıştır ⁵

¹ Ejder YILMAZ (2013), “Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler, The Legal Time Periods Regulated in Civil Procedure Code”, *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt 8, Sayı Özel, s.3167, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jyasar/article/203240>, ET.19.12.2025; Eraslan ÖZKAYA (2016), *Özel Hukukumuzda Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Süreler*, Seçkin Yayınevi, Ankara, s. 23.

² Türk Dil Kurumu (2025), *Süre*, <https://sozluk.gov.tr/> ET.15.09.2025; agm. s.3167.

³ Erdal TERCAN (2006), *Medeni Usul Hukukunda (Kesin Sürelerin Kaçırılması Halinde) Eski Hale Getirme*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.38.

⁴ İsmail ERCAN (2023), *Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 7.Yargı Paketi İşlenmiş Tümüyle Yenilenmiş ve Genişletilmiş 10.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.26.

⁵ YHGK. T.12.12.2012, E.2012/9-1170, K.2012/1172 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.22.12.2025.

1.1.2. Hukukta Süre Kavramı, Hukuki Niteliği ve Amacı

1.1.2.1. Hukukta Süre Kavramı

Hukuki düzlemde hakların ve borçların elde edilmesi için belirli süreler öngörülmüştür. Bir hak veya borcun temini veya tahsili amacıyla hukuki himaye görülebilmesi için yasal mevzuatta öngörülen sürelerle riayet edilmesi gerekmektedir.⁶ Örneğin, iş akdinin feshine dayalı olarak talep edilecek kıdem tazminatı, iş akdinin feshedildiği tarihten itibaren beş yıl içerisinde davaya konu edilmesi gerekir. (4857 Sayılı Kanun Ek Madde-3)

Belli bir hakkın elde edilmesi veya borcun ifası için kanunla, hakimın kararıyla veya işleme muhatap olacak kişilerce belirlenen süre kavramı ; Türk Medeni Kanunu⁷, Türk Ticaret Kanunu⁸ ve Türk Borçlar Kanunu'nda⁹ “süre” ve “vade”, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda “süre”, İcra ve İflas Kanunu'nda “süre”, “mehil”, “müddet” ve “mühlet” gibi kelimelerle telaffuz edilmiştir.¹⁰

1.2.2.2. Sürelerin Hukuki Niteliği

Kamu hukuku ve özel hukuk dallarında sürelerin tasnifinde farklı ölçütler bulunmakla birlikte maddi hukukta genel olarak süreler, zamanaşımı süreleri (müruruzaman), hak düşürücü süreler (sükutu hak müddeti) ve hak düşürücü ve zamanaşımı süreleri dışında kalan süreler (ne mürurzamana ne sükutu hak müddetine dahil olabilen müddetler) şeklinde üç ayrı sınıfta ele alınmaktadır.¹¹

Hak düşürücü süreler, belirli bir süreye bağlı kılınan işlem veya hakkın ilgili olduğu süre içerisinde tesis edilmemesi veyahut ileri sürülmemesi halinde hakkın tamamen yitirilmesi sonucunu doğuran sürelerdir.¹² Hak düşürücü süreler, itiraz

⁶ Abdullah DİNÇKOL (2018), *Hukuka Giriş Hukukun Temel Kavramları*, On Dördüncü Baskı, DER Yayınları, s. 132; DOĞAN İzzet (2007a), “Zamanaşımı”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 52, s. 1165; Oğuz ERSÖZ (2016), “Hukuk Yargılaması Yönünden Zamanaşımı”, *Legal Hukuk Dergisi*, Cilt 14, Sayı 164, s.4225; ANAYURT Ömer (2017), *Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları*, On Yedinci Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, s. 321; YILMAZ Süleyman (2019), *Hukuk Başlangıcı*, Birinci Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.191.

⁷ 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, R.G, S.24607, T.08.12.2001.

⁸ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, R.G, S.27846, T.14.02.2011.

⁹ 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, R.G, S.27836, T.04.02.2011.

¹⁰ Ejder YILMAZ (2011), *Hukuk Sözlüğü*, Onuncu Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s. 969; Yasin KÖSE (2014), *Hukuk Yargılamasında Süreler*, İkinci Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara s.23; Esat ŞENER (2001), *Hukuk Sözlüğü*, Birinci Baskı Seçkin Yayınları, Ankara, s. 500.

¹¹ BERKİ Şakir (1968), “Hukukta Müddet Çeşitleri”, *AÜHF Dergisi*, Sayı 1-2, s.99, <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, ET.21.12.2025.

¹² Yalçın KAVAK (2019), *Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları*, İkinci Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, s. 234; M.Kemal OĞUZMAN ve Nami BARLAS(2019), *Medeni Hukuk*, Yirmi Beşinci Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s. 247; Rona SEROZAN (2017), *Medeni Hukuk*, Yedinci

niteliğindedir.¹³ Yine hak düşürücü süreler, kamu düzenine ilişkin olduğundan sürenin geçmesinde menfaati bulunan tarafın bu yönde itirazda bulunmasına lüzum olmadan Hakim tarafından resen nazara alınır.¹⁴ Bir an için Hakimin hak düşürücü süreyi nazara almaksızın esasa ilişkin bir hüküm vermesi halinde dahi bu durum usuli kazanılmış hak teşkil etmez; zira kamu düzeni ile ilgili olan hak düşürücü süreler, usuli kazanılmış hakka konu olmazlar.¹⁵ Hak düşürücü süreler, kesin ve kullanılmakla tükenecek mahiyette olduğundan durmaları ve kesilmeleri mümkün değildir.

Zamanaşımı süreleri ise belirli bir süreye bağlı kılınan hakkın, ilgili süre içerisinde ileri sürülmemesi veyahut kullanılmaması halinde hakkın özünü ortadan kaldırmayan ancak hukuki vasıtalarla dava ve icra edilebilirliğini engelleyen sürelerdir.¹⁶ Zamanaşımı süreleri kamu düzenine ilişkin olmamakla birlikte defî niteliğindedir, defî niteliğinde olması sebebiyle ilgili tarafça ileri sürülmesi halinde Hakim tarafından nazara alınabilir.¹⁷ Zamanaşımı süreleri yasal süreler olduğundan sözleşmeyle değiştirilemez. (TBK m.149).

Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s. 257; Oğuz ERSÖZ 2016, agm. s.4230; Ömer ANAYURT 2017, age. s.315; Abdullah DİNÇKOL 2018, age. s.139; Süleyman YILMAZ 2019, age. s.191; Şakir BERKİ 1968, agm. s.101.

¹³ Murat DOĞAN, Gökhan ŞAHAN ve İsmail ATAMULU (2021), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin,Yayınları, Ankara, s.320;

¹⁴ Aydın TEKDOĞAN (2022), *Borçlar Kanunu'na İlişkin Asliye Hukuk Davaları*, Cilt II, Seçkin,Yayınları, Ankara, s.1421; Yaşar GÜÇLÜ (2021), *Temel Kanunlarda ve Usul Kanunlarında Yer Alan Süreler*, Seçkin Yayınları, Ankara,s.52; Şakir BERKİ 1968, agm. s.102-103.

¹⁵ YHGK. E.2024/809, K.2024/665 sayılı Kararı. <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.21.12.2025.

¹⁶ M.Ahmet KILIÇOĞLU (2018), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Yirmi İkinci Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, s.845; Fikret EREN (2019), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 19.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.1356; Oğuz ERSÖZ 2016, agm. s.4223; Ömer ANAYURT 2017, age. s.321; Süleyman YILMAZ 2019, age.s.191; Şakir BERKİ 1968, agm. s.105; Yalçın KAVAK 2019, age.s.228.

¹⁷ Mehmet ERDEM (2010), *Özel Hukukta Zamanaşımı*, XII Levha Yayınları, İstanbul, s.34; İzzet DOĞAN (2007b), *Türk Medeni Kanununda Zamanaşımı, Hak Düşürücü ve Hak Ehliyeti Süreleri ile Dava Koşulları ve Konularıyla İlgili Yargıtay Kararları*, Beta Yayıncılık, İstanbul, s. 1; M.Ahmet KILIÇOĞLU 2018, age. s.847; Eraslan ÖZKAYA 2016, age. s.28; M.Kemal OĞUZMAN ve Nami BARLAS 2019, age. s.247; Oğuz ERSÖZ 2016, age. s.4223; Ömer ANAYURT 2017, age. s.322; Şakir BERKİ 1968, agm. s. 106; Yalçın KAVAK 2019, age. s.229.

Öte yandan zamanaşımı süreleri kullanılmakla tükenen bir süre mahiyetinde olmadığından bu sürelerin durduğu¹⁸ ve kesildiği¹⁹ haller bulunmaktadır. Zamanaşımı sürelerini durduran hallerde durma süresi boyunca geçen kısım, tüm zamanaşımı süresinden indirilir, durmaya sebep olan olay veya olgu sona erdiğinde, kalan zamanaşımı süresi tekrar işlemeye devam eder. Zamanaşımının kesildiği hallerde ise işlemiş süreler nazara alınmaksızın temel zamanaşımı süresinin tamamı yeniden işlemeye başlar.²⁰

Hukukta sürelerin tasnifinde son zümre, hak düşürücü ve zamanaşımı süresinden olmayan sürelerdir.²¹ Hukuki bir durumun açıklıkla tespiti ve hukuki bir işlemin tamamlanmasında tedbiren öngörülen süreler, bu zümrede kabul edilmektedir.²² Örneğin; olağanüstü kazandırıcı zamanaşımına dayalı tescil taleplerinde Hakimin ilan neticesini tayin edebilmesi için son ilanın yapıldığı tarihten itibaren üç aylık süre boyunca beklemesi gerekmektedir.²³(TMK m.713/f.5). Hakimin akıbetini bekleyeceği ilan süresi, hak düşürücü ve zamanaşımı süresi mahiyetinde olmayan sürelerdir.

¹⁸ Aşağıdaki durumlarda zamanaşımı işlemeye başlamaz, başlamışsa durur:

1. Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için.
 2. Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devletten olan alacakları için.
 3. Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için.
 4. Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için.
 5. Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece.
 6. Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece.
 7. Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece.
- Zamanaşımını durduran sebeplerin ortadan kalktığı günün bitiminde zamanaşımı işlemeye başlar veya durmadan önce başlamış olan işlemini sürdürür. (TBK m.153).

¹⁹ Aşağıdaki durumlarda zamanaşımı kesilir:

1. Borçlu borcu ikrar etmişse, özellikle faiz ödemiş veya kısmen ifada bulunmuşsa ya da rehin vermiş veya kefil göstermişse.
2. Alacaklı, dava veya def'i yoluyla mahkemeye veya hakeme başvurmuşsa, icra takibinde bulunmuşsa ya da iflas masasına başvurmuşsa. (TBK m.154).

²⁰ M.Ahmet KILIÇOĞLU 2018, age. s.848; M.Kemal OĞUZMAN ve Nami BARLAS 2019, age. s.249.

²¹ Şakir BERKİ 1968, agm. s.108-109.

²² agm. s.109.

²³ agm. s.109.

1.1.2.3. Hukukta Sürelerin Amacı

Süreler, yargılamanın düzenli ve hızlı şekilde yürütülmesi için vazgeçilmez bir vasıta²⁴ Usul hukukunda süre kavramı, yargılamaya hakim olan ilkelere; usul ekonomisi ilkesi ile hukuki dinlenilme hakkıyla sıkı bir bağlantı içerisindedir.²⁵

HMK'nun²⁶ 30'uncu maddesinde ihdas edilen “usul ekonomisi ilkesi” uyarınca hakim, yargılamayı makul süre içerisinde ve düzenli bir şekilde yürütmek ve lüzumsuz giderlerin yapılmamasını sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Bu yükümlülük bağlamında usul ekonomisi ilkesinin unsurları “Basitlik, Hızlılık ve Ucuzluk” şeklinde ifade edilmiştir.²⁷ Basitlik unsuru; hakim'in mevcut usul hükümlerini zorlaştıramamasını ve hakim'in yorumuna açık olan hususlar yönünden ise usul ekonomisi ilkesi doğrultusunda yorum yapılarak usuli işlemlerin basitleştirilmesi gerekliliğini ifade eder.²⁸ Hızlılık, davaların uzamasına sebebiyet verilmeksizin sonuçlandırılması gerekliliğini ifade ederken;²⁹ Ucuzluk ise, lüzumsuz masraf sarfına sebebiyet verilmemesini ifade eder.³⁰ Usul ekonomisi ilkesinin tüm unsurlarıyla birlikte uygulanabilmesinde, yargılama süreçlerine, süreler vasıtasıyla sınır çizilmesi önem arz etmektedir. Nitekim sürelerin bulunmadığı bir yargılamada, kaotik ve keyfi bir yargılama süreci ortaya çıkacaktır. Davanın uzamasında menfaati bulunan taraf, bu boşluğu dilediğince kullanacağı gibi hakim'in de davayı makul ve hızlı bir sürede yürütme ödevinin yerine getirilmesi yönünden Anayasanın 2.maddesi kapsamında belirli ve öngörülebilir olmayan yargısal tasarruflara ve Anayasanın 10.maddesi kapsamında eşitlik ilkesini de ihlal edecek uygulamalara imkan verilmiş olacaktır.

²⁴ Süha TANRIVER (2018), *Medeni Usul Hukuku*, 1.Cilt, İkinci Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, s.433; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ, Barış TOROMAN ve Mehmet KODAKOĞLU (2020), *Medeni Usul Hukuku*, 7251 Sayılı Kanunla Değiştirilmiş, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.200; Baki KURU (2016a), *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku*, Legal Yayınevi, İstanbul, s.832; Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ (2017), *Medeni Usul Hukuku*, 1.Cilt, 15.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.453; Eraslan ÖZKAYA 2016, age. s.33.

²⁵ Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453.

²⁶ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, R.G, S.27836, T.04.02.2011.

²⁷ Ejder YILMAZ (2008), “Usul Ekonomisi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, s.250, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/article/519788>, ET.22.12.2025; İbrahim ÇETİN (2010), “Medeni Usul Hukukunda Usul Ekonomisi”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 78, s.83, <https://library.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, ET.26.12.2025.

²⁸ agm. s.252.

²⁹ agm. s.257.

³⁰ agm. s.265.

Öte yandan Kanunda ihdas edilen ve hakim tarafından takdir edilecek sürenin niceliğinin, ilgili usuli işlemin tesisi için yeter nispette olması hukuki dinlenilme hakkı bağlamında önemli bir ölçüttür.³¹ Hukuki dinlenilme hakkı; açılmış ve görülmekte olan bir dava hakkında bilgilendirilme, dava hakkında görüşünü açıklayabilme ve görüşünün dikkate alınması haklarını kapsayan adil yargılanma ile bağlantılı bir usuli haktır.³² Hukuki dinlenilme hakkı, Anayasanın 36. maddesi kapsamındaki iddia ve savunma hakkının medeni usul hukukundaki görünümüdür.

Anayasa Mahkemesi de bireysel başvurular kapsamında yaptığı değerlendirmelerde kişinin mahkemeye başvurusunu engelleyen veya mahkeme kararını önemli ölçüde etkisizleştiren sürelerin, mahkemeye erişim hakkını ihlal edebileceğini hüküm altına almıştır. Ancak mahkemeye erişim hakkı kural olarak mutlak bir hak olmayıp sınırlandırılabilen bir haktır, ancak sınırlamaların kanuna dayalı olması, meşru amacının olması ve ölçülü olması gerekir. Bu ilkeler ışığında değerlendirme yapıldığında dava açmayı imkansız kılacak ölçüde kısa bir süre belirlenmediği müddetçe dava açmak, yargılamanın devamında usuli işlemler yapmak veya kanun yollarına başvurmak için belli sürelerin öngörülmesi hukuki belirlilik ilkesinin bir gereğidir ve bu durum mahkemeye erişim hakkına da halel getirmez.³³

Bu ilkeler doğrultusunda, normatif olarak Kanunda ihdas edilen süreler ile hakimin takdirine bırakılan sürelerin ilgili usuli işlemin kapsamı ve niteliğine uygun ve makul bir süre olması elzemdir.³⁴ Bu bağlamda özellikle hakimin takdir edeceği sürelerde, usul ekonomisi ilkesi ile hukuki dinlenilme hakkı arasında makul bir denge kurularak süreler tayin edilmelidir.³⁵

³¹ Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453.

³² Muhammet ÖZEKES (2005), “Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı ve Hakkın Bazı Güncel Sorunları”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 28, s.1297 vd, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/333a6b9b73004cee92557695ec5c900f?s=HUKUK%c4%b0+D%c4%b0NLEN%c4%b0LME&pn=27>, ET.23.12.2025).

³³ Başvuru Numarası 2021/2576, T. 29.04.2025, AYM Kararı, R.G. S.33094, T.01.12.2025.

³⁴ Hakan PEKCANITEZ 2017, age. s.453; Muhammet ÖZEKES 2005, agm.. s.1299.

³⁵ Muhammet ÖZEKES 2005, agm. s.1299.

1.1.3.Hukuk Yargılamasında Süreler ve Hukuki Nitelikleri

Hukuk yargılamalarının belli bir düzen içerisinde ve makul sürede yürütülebilmesi amacıyla taraflar ve yargı mercileri yönünden ilgili işlemin muayyen bir sürede yapılması öngörülmüştür.³⁶

Nitekim yargılamanın verimliliği ve usul ekonomisinin sağlanmasında sürelerin gerekli ve elverişli bir vasıta olduğu tartışmasızdır. Hukuk yargılamalarına konu olan süreler, muhtelif unsur ve nitelikler üzerinden ayrıma tabi tutulmuştur. Bu kapsamda süreler, süreyi tayin eden özneye göre yapılan tasnif doğrultusunda ‘Kanunla Belirlenen Süreler’ ve ‘Hakimin Belirlediği Süreler’³⁷ şeklinde veyahut hüküm doğuracağı alana göre ise ‘Taraflar İçin Getirilen Süreler’ ve ‘Mahkemeler İçin Getirilen Süreler’ şeklinde tasnife tabi tutulabilecektir.³⁸

Sürelerin taraflar ve mahkeme için getirilip getirilmediği önem arz etmektedir.³⁹ Nitekim mahkemeler için getirilen süreler düzenleyici mahiyette olup bu sürelerle riayet edilmemesinin taraflar yönünden doğuracağı bir sonuç bulunmamaktadır.⁴⁰ Bir diğer ifadeyle mahkemeler için getirilen süreler hak düşürücü mahiyette olmadığından bu neviden bir sürenin geçmesinden sonra ilgili işlemlerin mahkemelerce yapılması halinde yapılan işlem, geçerli olacaktır.⁴¹ Ancak bu sürelerin pratikte karşılığının bulunmaması ve işlevsiz mahiyete bürünmesi, makul sürede yargılanma ve usul ekonomisi ilkesi bağlamında yargıya duyulan güveni zedeleyecektir.⁴²

³⁶ Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.455.

³⁷ Süha TANRIVER (2021), *Medeni Usul Hukuku*, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4.Bası, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara, s.477.

³⁸ Baki KURU 2016a, age. s.832-835; İsmail ERCAN (2018), *Medeni Usul Hukuku*, 15.Baskı, Kuram Kitap, Kocaeli, s.95.

³⁹ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY ve Muhammet ÖZEKES (2024), *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, 12.Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, s.132.

⁴⁰ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN (2024), *Medeni Usul Hukuku*, 7.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.304; Süha TANRIVER (2024), *Medeni Usul Hukuku*, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 6.Bası, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara, s.503; Abdurrahim KARSLI (2020), *Medeni Muhakeme Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, s.389; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ, Barış TORAMAN ve Mehmet KODAKOĞLU 2020, age. s.202; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.132.

⁴¹ Ömer ULUKAPI (2015), *Medeni Usul Hukuku*, 3.Baskı, Mimoza Yayınları, Konya, s.138; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2024, age. s.304; Abdurrahim KARSLI 2020, age. s.389; Süha TANRIVER 2024, age. s.503; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ, Barış TORAMAN ve Mehmet KODAKOĞLU 2020, age. s.202; İsmail ERCAN 2018, age. s.95.

⁴² Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453.

Taraflar için kanunla getirilen süreler ise kesin⁴³ ve hak düşürücü mahiyette olduğundan sürenin öngörüldüğü tarafın ilgili işlemi süresinde yapmaması hak kayıplarına sebebiyet verecektir.⁴⁴

Bir kısım usul işlemlerinin yapılması için gereken makul ve mutad süreler, dosya kapsamı bağlamında nispi mahiyette olduğundan uyuşmazlığın kapsamına ve işlemin tesisi için gereken süreye göre tayin edilecek sürenin belirlenmesi hakime bırakılmıştır.⁴⁵ Hakimin belirlediği süreler ise kural olarak kesin mahiyette değildir. Süreye ilişkin kararda, tayin edilen sürenin kesin olduğuna dair bir ibare mevcut değil ise ilgili tarafın talebiyle işlemin tesisi için yeni bir süre verilebilecektir. Ancak aynı işlem için mükerrer olarak verilecek ikinci süre kanun hükmü gereği kesindir. (HMK m.94/f.2). Hakim tarafından mükerrer olarak verilen süreye ilişkin ara kararlarda ilgili tarafa sürenin, kesin mahiyette olduğu tefhim edilmemiş olsa bile verilen mükerrer süre, kesin sürenin hukuki sonuçlarını doğurur.⁴⁶ Kesin olarak verilen veyahut mükerrer olarak tayin edilmesi sebebiyle kesin mahiyette olan süreler içerisinde ilgili usul işlemini yapmayan taraf aynı işlem için tekrardan süre isteyemeyecektir.

1.1.4. İcra Hukukunda Süreler

1.1.4.1. Cebri İcra Kavramı

Bir borç ilişkisinde borcun taahhüt edildiği şekilde ifa edilmesi esas olup, borcun zamanında ifa edilmemesi halinde bireylerin alacak ve haklarını kendi imkan ve gücüyle elde etmesi hukuk devletlerinde kabul görmeyen bir usuldür. Nitekim ihlal edilen bir hakkın yerine getirilmesi ve hukuki himaye görmesi devletin yargı erki marifetiyle gerçekleştirilir. Bu kapsamda yargı mercilerince verilen kararlar kişilere bizzat hak alma yetkisi bahşetmez. Nitekim kararların infazı görev ve yetkisi devletin

⁴³ “Kanunun belirlediği süreler kesindir.” (HMK m.94/f.1)

⁴⁴ Süha TANRIVER 2024, age. s.503; Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453; İsmail ERCAN 2018, age. s.95; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ, Barış TORAMAN ve Mehmet KODAKOĞLU 2020, age. s.200; Ömer ULUKAPI (2015), age. s.138; Abdurrahim KARSLI 2020, age. s.388-389; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.132.

⁴⁵ Süha TANRIVER 2024, age. s.503; Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.458; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.133; Ömer ULUKAPI 2015, age. s.141; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ, Barış TORAMAN ve Mehmet KODAKOĞLU 2020, age. s.201; İsmail ERCAN 2018, age. s.95-96; Abdurrahim KARSLI 2020, age. s.389.

⁴⁶ Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age.s.460.

uhdesindedir.⁴⁷ Bu bağlamda yargı mercilerinin maddi hukuka ilişkin taleplerle ilgili vermiş olduğu kararların infazında ve borç ilişkilerinin tasfiyesinde etkili bir icra erkine ihtiyaç duyulacağı kuşkusuzdur.⁴⁸ Bu ihtiyacın karşılanması amacıyla ihdas edilen hukuk disiplinine “*icra-iflas hukuku, cebri icra hukuku veya takip hukuku*” denilmektedir.⁴⁹ Çalışmamızın genelinde kapsayıcı olması sebebiyle ‘icra hukuku’ terimi tercih edilmiştir.

İcra hukukunda icra yolları, cüz’î (ferdi) icra ve küllî (toplu) icra yolu olmak üzere iki ana başlık altında ele alınmaktadır.⁵⁰ Borçlunun maliki olduğu tüm malvarlığını konu alan ve tüm alacaklıların takibe katıldığı icra yolu ‘külli icra’ olarak adlandırılmaktadır. Külli icra yolunda borçlunun tüm malvarlığı paraya çevrilir ve alacaklılara dağıtılır. Bu takip yoluna başvurabilmek için borçlunun iflasa tabi borçlulardan olması gerekmektedir. Dolayısıyla pratikte sınırlı bir uygulama alanı bulunmaktadır.⁵¹ Cüzi icra ise borçlunun sorumlu olduğu borç nispetinde malvarlığını konu alan haciz-rehin tasfiyesi yapılmak suretiyle alacaklının tatmin edildiği cebri icra yoludur.⁵² Cüz’î icra yolunda ise ilâmlı icra, ilâmsız icra ve rehnin paraya çevrilmesi yolu olmak üzere üç ayrı takip yolu yer almaktadır.

İcra hukukunun konusu, borçlunun malvarlığıyla sınırlıdır. Bir diğer ifadeyle takip kapsamında cebir unsurunun yöneleceği alan ifayla yükümlü olan borçlunun bedeni ve manevi şahsiyeti olamayacağından icra hukukunun konusu maddi değer taşıyan malvarlığından ibarettir.⁵³ Bu bağlamda borcun ifa edilmemesi sebebiyle borçluya hürriyeti tahdit edici müeyyideler verilemeyecektir.⁵⁴ Ancak icra hukukunda

⁴⁷ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2022a), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.39; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2024), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 11.Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.4.

⁴⁸ Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.4.

⁴⁹ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2023), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.42.

⁵⁰ Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2020), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 7.Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.7.

⁵¹ Ahmet BAŞSÖZEN (2019), *İcra ve İflas Hukuku Ders Notu ve Soru Bankası*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara,s.34.

⁵² Cengiz Topel ÇELİKOĞLU (2022), “7343 SAYILI KANUNLA İİK’DA YAPILAN PARAYA ÇEVİRME VE İHALENİN FESHİ’NE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLERİN TAKDİM VE İZAHİ”, *Adalet Dergisi*, Sayı 68, s.412, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/article/1135218>, ET.01.12.2025.

⁵³ Ahmet BAŞSÖZEN 2019, age.s.42.

⁵⁴ Borcun ödenmemesi halinde özgürlüğü kısıtlayıcı ceza uygulanmamasına dair kuralın istisnası nafaka ilamlarının icrasına ilişkindir. 2004 sayılı İİK’nun “Nafakaya İlişkin Kararlara Uymayanların Cezası” başlıklı 344.maddesinde ; - “(*Değişik madde: 31.05.2005-5358/15 md. ile*) Nafakaya ilişkin kararların gereğini yerine getirmeyen borçlunun, alacaklının şikayeti üzerine, üç aya kadar tazyik hapsine karar

borcun ifa edilmemesi durumunda hürriyeti bağlayıcı cezai müeyyide getirilmemiş ise de icra hukuku argümanlarını etkisiz kılacak kötü niyetli eylemlerin önüne geçmek için İİK'nun 331 ila 354.maddeleri arasında “Cezai Hükümler” başlığı altında bir kısım eylemler yönünden cezai müeyyideler ihdas edilmiştir.⁵⁵ Öte yandan bir alacağın tahsili, hakkın temini veya ilamın infazı gibi işlemlerin icrası için şartları oluştuğunda icra organlarına zor kullanma yetkisi de tanınmıştır.⁵⁶

Tüm bu hususlarla birlikte medeni hukuk yargılamasına hakim olan ilkelerden olan tasarruf ilkesi, takip hukukunda da geçerlidir. Bu ilkenin icra hukukuna yansıması takibin başlatılmasından takibin işlemde kaldırılmasına kadar kat edilecek aşamalarda kendini göstermektedir. Bu kapsamda alacaklı taraf, tahsil edemediği alacağına veya temin edemediği hakkına ilişkin takip başlatıp başlatmama, takip başlatması halinde takibin devamında alacağını veya hakkını temin etmek üzere borçlu ile anlaşma yapıp yapmama, takipten feragat etmeye, takip kapsamında haciz, kıymet takdiri, satış gibi takip işlemlerini yapıp yapmama hususlarında serbestçe hareket edebilmektedir.⁵⁷ İcra hukukunda da geçerli olan tasarruf ilkesi uyarınca takip işlemlerinin tesisi genel itibarıyla alacaklının talebine bağlıdır. Bu ilkenin icra hukukuna yansıyan en bariz yönü, icra müdürünün resen takibe girişme, takibi devam ettirme veya takip dosyasında talep olmaksızın takip işlemi tesis etme yetkisinin bulunmamasıdır.⁵⁸

1.1.4.2. İcra Hukukunda Süreler

Cebri icra sürecinin amacına ulaşması, takip aşamalarının makul sürede ve en az giderle tamamlanmasına bağlıdır. Bu kapsamda takip sürecinin taraf menfaatlerine uygun düşecek şekilde neticelenmesinde süreler, etkili bir araç olarak kullanılmaktadır.⁵⁹

verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra kararın gereği yerine getirilirse, borçlu tahliye edilir. Borçlunun, nafakanın kaldırılması veya azaltılması talebiyle dava açmış olması halinde, ileri sürdüğü sebepler göz önünde bulundurularak, tazyik hapsinin uygulanması bu davanın sonuna bırakılabilir.” hükmü ihdas edilerek nafakaya ilişkin ilamların icrasında alacaklının şikayeti halinde hürriyeti tahdit edici tazyik hapsi öngörülmüştür. 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu, R.G., S.2128, T.19.6.1932.

⁵⁵ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022, age. s.40.

⁵⁶ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022a, age. s.40; Zor kullanma yetkisinin tanındığı bir kısım ilgili hükümler için bkz. İİK m.80/f.3-4, 81;

⁵⁷ Pınar ÇİFTÇİ (2010), *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*, Adalet Yayınevi, Ankara, s.114.

⁵⁸ age.s.115.

⁵⁹ Abdurrahim KARSLI (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 4.Baskı, Filiz Kitabevi İstanbul, s.575; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep

Takibin muhtelif aşamalarında alacaklı, borçlu, takip dışı üçüncü kişiler veya icra organları tarafından takibin seyrini belirleyen ve yürütülmesini sağlayan bir takım işlemler yapılabilmektedir; bu işlemler takip işlemleri veya icra işlemleri olarak tanımlanmaktadır.⁶⁰ Takip işlemlerinin düzenli ve makul sürede kat edilmesi ve etkili bir işleve sahip olabilmesi için takip süresince yapılacak işlemler yönünden muhtelif süreler ihdas edilmiştir.⁶¹ Doktrinde sürelerin tasnifi ve mahiyetine esas alınan iki ayrı takip işleminin bulunduğu kabul edilmektedir; bunlar taraf takip işlemleri ve icra takip işlemleridir.⁶²

Taraf takip işlemleri, takibin tarafı olan kişiler tarafından yapılan, takibin aşama kat etmesini sağlayan bir diğer ifadeyle takibe istikamet tayin eden ve çoğunlukla icra takip işlemlerinin yapılmasının öncülü olan işlemlerdir.⁶³ İcra takip işlemleri ise icra organlarınca borçluya karşı tesis edilen ve alacağın tahsili istikametinde takibi ilerletecek etki doğuran ve işlemlerdir.⁶⁴ Örneğin; ödeme emri

AŞİT (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 3.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.76; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Güncel Yargı Kararları İşlenmiş 5.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.47.

⁶⁰ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.5; Sümer ALTAY (2011), *İcra Hukukunun Temel Kavramları*, Birinci Basım, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, s.20; İsmail ERCAN 2023, age. s.24; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2023, age. s.132; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.38; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.575; Nilüfer BORAN GÜNEYSU (2012); "İcra Takip İşlemleri", *TBB Dergisi*, Cilt 25, Sayı 101, s.34, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-takip-islemleri-1197>, ET.01.10.2025.

⁶¹ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.44; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara, s.75; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2022), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 7343 sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklerle Güncellenmiş 9.Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul, s.79; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022, age. s.125; Nedim MERİÇ (2014), "İcra ve İflas Kanunu'nda Düzenlenen Süreler ve İrade Özerkliği İlkesi Kapsamında İcra İflas Kanunu Madde 20." *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 16, Özel Sayı, s.2703, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deuhfd/article/588549>, ET.01.12.2025.

⁶² Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU (2024), age. s.2-3; İsmail ERCAN 2023, age. s.24; Sümer ALTAY 2011, age. s.20; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2024), age. s.5; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, *İcra ve İflas Hukuku*, 7.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.16; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.38.

⁶³ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2020, age. s.5; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT (2024), age. s.38; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.16; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.2; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.57.

⁶⁴ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 10.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.135; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2020, age. s.5; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.38-39; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.16; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ

tipik bir icra takip işlemi olup, takip sürecinde kronolojik olarak tesis edilen ilk icra takip işlemi niteliğindedir.⁶⁵ İcra takip işlemlerine bir kısım hukuki sonuçlar bağlanmış olduğundan bir işlemin icra takip işlemi olup olmadığı bu bağlamda önem arz etmektedir. İcra takip işlemi tesis edilmesiyle zamanaşımın kesilmesi, yine tatil ve talik hallerinde ise icra takip işlemlerinin yapılamaması, bu neviden işlemlerin hukuki sonuç doğurduğu müesseselerdendir.⁶⁶

Bununla birlikte İcra ve İflas Kanunu'nda ilgili işlemin niteliğine göre oldukça farklı nispetlerde süreler öngörülmüştür. Kanunun muhtelif kısımlarında yer alan bu süreler yapılacak işlemin niteliği göz önünde tutularak; “*Hemen, 1 gün, 3 gün, 5 gün, 7 gün, 10 gün, 15 gün, 20 gün, 30 gün, 1 hafta, 1 ay, 2 ay, 3 ay, 4 ay, 6 ay, 1 yıl, 2 yıl, 5 yıl, 10 yıl, 20 yıl*” şeklinde belirlenmiştir.⁶⁷ İcra ve İflas Kanununda öngörülen süreler ağırlıklı olarak gün üzerinden ihdas edilmiştir.⁶⁸

Doktrinde, İcra ve İflas Kanununda çok değişik nispetlerde süreler -özellikle ilgililer için konulmuş süreler- öngörülmüş olmasının uygulamada sürelere riayet edilmesini engellediği ve hak kayıplarına sebebiyet verdiği görüşü ileri sürülmüştür.⁶⁹ Bu görüşe biz de katılmaktayız. Özellikle, ilgililer için konulmuş sürelerin çok değişik uzunlukta öngörülmüş olması, ilgililerin bu sürelerin hepsini bilebilmelerini ve dolayısıyla yapılacak işlemi süresinde yapabilmelerini zorlaştırmakta ve pek çok uyuşmazlık bu sürelerin geçirilmesinden (kaçırılmasından) doğmaktadır. Sürelerin değişken niceliklerinin makul olmayacak düzeye ulaşması belli bir hukuk disiplini içerisinde hak arama hürriyeti ve mahkemeye erişim hakkı standartlarını da düşürecektir. Bu doğrultuda kanaatimizce sürelerle ilgili hükümlerde işlemlerin niteliğine göre aralarında cüzi süre farklılıklarının bulunduğu işlemler yönünden yeknesak bir sürenin benimsenmesi hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine de uygun düşecektir. Nitekim Kanunun ilgililer tarafından daha kolay, daha çabuk, daha az

ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.2-3; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.57; İsmail ERCAN 2023, age. s.24.

⁶⁵ Nazlı GÖREN ÜLKÜ 2008, *İcra Hukukunda Ödeme Emri*, Arıkan Basım Yayım, İstanbul,s.139; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.135.

⁶⁶ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2020), age.s.6; İsmail ERCAN 2023, age. s.26; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.136; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024 age. s.40; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.3.

⁶⁷ Talih UYAR (2004a), “İcra Hukukunda Süreler”, *TBB Dergisi*, Sayı 55, s.241-243, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-hukukunda-sureler-91> , ET.26.12.2025.

⁶⁸ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47

⁶⁹ Talih UYAR 2004a, agm. s.255.

uyuşmazlıklara neden olacak biçimde hükümler ihtiva etmesi, hukuki güvenlik ilkesi bağlamında öngörülebilirlik ve belirlilik ilkesinin tahkim edilmesini sağlayacaktır.

1.1.4.3. Sürelerin Hesaplanması

İcra hukukunda sürelerin hesaplanma usulü, İİK'nun 19.maddesinde ihdas edilmiştir. Mezkur hükme göre, gün olarak tayin edilen sürelerin hesabında ilk gün hesaba katılmaz, ay ve yıl olarak belirlenen süreler söz konusu olduğunda ise sürenin biteceği tarih olarak tayin edilen ay veya yılda aynı güne karşılık gelen günde süre biter. Ancak ilgili sürenin atılı bulunduğu ay içerisinde aynı güne karşılık gelen gün mevcut değil ise süre ilgili ayın son gününde biter. (İİK m.19).

Sürelerin hesabında tatil günleri de esas alınır. Ancak bir sürenin sonu resmi tatil gününe rastlarsa süre, tatilin bitiminden sonraki ilk mesai günü sonuna kadar uzar.⁷⁰ Sürelerin başlaması hususunda ise İcra ve İflas Kanununda açık bir hüküm bulunmamaktadır. İcra ve İflas mevzuatında genel bir kural getirilmeksizin tayin edilen sürenin başlayacağı tarih, ilgili işleme göre belirlenmiştir.⁷¹

İİK m.18 hükmü uyarınca icra mahkemelerinin görevine giren işler “ivedi işlerden” sayılmakla birlikte icra mahkemelerinde “Basit Yargılama Usulü” tatbik edilmektedir. HMK'nun “*Adli Tatilde Görülecek Dava ve İşler*” başlıklı 103.maddesinin 1.fıkrasının h bendinde ; “*Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işlerin*” adli tatilde görülmeye devam edileceği hüküm altına alınmıştır. İcra mahkemesinde görülecek işlerin ivedi mahiyette olduğu İcra ve İflas Kanunu 18.maddesinde açıkça hüküm altına alınmış olduğundan her iki normun birlikte göz önüne alınmasıyla icra mahkemelerinde görülecek işlerin, adli tatile tabi olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.⁷²

Sürelerin hesaplanması başlığı altında eski hale getirme ile gecikmiş itirazı da ele almamız isabetli olacaktır. Eski hale getirme, kesin mahiyette süreye bağlanmış bir işlemi, kusuru bulunmaksızın kaçırın ve işlemin süresinde yapılmış olması halinde

⁷⁰ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2022b), age. s.128.

⁷¹ age. s.129.

⁷² “İcra dairelerinde ve icra mahkemelerinde adli tatil hükümleri (HMK m. 102/104) uygulanmaz (İİK m. 18/1). Bu nedenle, İİK'da bir sürenin bitmesi adli tatile rastlarsa, süre, adli tatil içindeki bu son günün tatil saatinde biter; bu sürenin adli tatilin bitiminden itibaren bir hafta daha uzatılmış sayılmasına imkan yoktur.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi, E.2017/7898, K. 2018/8570 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.25.12.2025, Aktaran UYAR Talih 2004, agm. s.258.

ulaşılacak sonuca sair bir yolla ulaşma imkanı bulunmayan tarafa, ilgili işlemi yapması için imkan tanıyan⁷³ bir hukuksal çaredir.⁷⁴ Eski hale getirme yolu, HMK 95 ile 101.maddeleri arasında ihdas edilmiştir. Eski hâle getirme, işlemin süresinde yapılamamasına sebep olan engelin ortadan kalkmasından itibaren iki hafta içinde talep edilmelidir. (HMK m.96/f.1).

Gecikmiş itiraz ise ; ödeme emrine karşı yasal itiraz süresi geçmesine rağmen kusura dayalı olmayan kabul edilebilir mazereti sebebiyle itiraz edememiş borçluya, mazerete dayalı zorlayıcı sebebin ortadan kalktığı günden itibaren üç gün içerisinde mazeretini gösterir delillerle birlikte itiraz ve sebeplerini ileri sürme olanağı veren istisnai bir müessesedir.⁷⁵ Gecikmiş itirazın icra hukukundaki bir diğer uygulama alanı ise İİK m.89/f.5 hükmü yollamasıyla uygulanacak haciz ihbarnamesinin tebliğ edildiği üçüncü kişiye tanınan gecikmiş itiraz hakkıdır. Bu kapsamda borçlunun üçüncü kişilerde bulunan mallarının alacaklı tarafından haczi halinde, üçüncü kişinin tebellüğ ettiği “*haciz ihbarnamesine*” kusuru olmaksızın zorlayıcı bir sebeple İİK m.89/f.2 hükmü gereğince süresinde itiraz edememesi durumuna özgü olarak borçlu dışındaki bir üçüncü kişi için de gecikmiş itirazda bulunma hakkı tanınmıştır.⁷⁶ Gecikmiş itiraz yoluna başvurulabilmesi için aranacak kusura dayalı olmayan mazeret halleri, Kanunda açıkça belirlenmemiştir. Ancak gecikmiş itiraza esas alınabilecek mazeret hallerinin kapsamı büyük oranda Yargıtay kararlarıyla belirlenmiştir.⁷⁷

⁷³ Ergun ÖNEN (1979), *Medeni Yargılama Hukuku*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, s.118; Abdurrahim KARSLI (2014a), *Medeni Muhakeme Hukuku*, 4. Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul, s.390; Saim ÜSTÜNDAĞ (2000), *Medeni Yargılama Hukuku*, Cilt I-II, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, s.441; Celal ERDOĞAN (1950), *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu*, İstanbul, s.258.

⁷⁴ Erdal TERCAN 2006, age. s.61-62.

⁷⁵ Alper UYUMAZ (2011), *İcra ve İflas Hukukunda Gecikmiş İtiraz*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.42 vd.

⁷⁶ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.130; Abdurrahim KARSLI (2010), *İcra Hukuku Ders Kitabı*, Alternatif Yayınevi, İstanbul, s.449; Adnan DEYNEKLİ ve Sedat KISA (2005a), *İtirazın İptali Davaları, İcra İnkâr ve Kötüniyet Tazminatı*, 2.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, s.67; Ömer ULUKAPI (1995), “İcra ve İflas Hukukunda Gecikmiş İtiraz”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Sayı Prof. Dr. H. CİN’e Selçuk Üniversitesi’nde 10. Hizmet Yılı Armağanı, s.312, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/article/599646>, ET.26.12.2025.

⁷⁷ İİK.nun 65/1. maddesi uyarınca gecikmiş itiraz yoluna başvurulabilmesi için borçlunun geçerli bir engelinin bulunması zorunludur. Kanunda gecikmiş itiraz sebepleri açık ve tahdidi olarak düzenlenmemiş olup bu boşluk Yargıtay içtihatlarıyla doldurulmuştur. Yargıtay’ın yerleşik kararlarına göre hastalık mazeretini içerir gecikmiş itirazlarda yatak istirahatını içeren tıbbi raporun mevcudiyeti aranmaktadır. “...İİK.nun 65/1. maddesi uyarınca gecikmiş itiraza başvurulabilmesi için borçlunun geçerli bir engelinin bulunması zorunludur. Somut olayda; borçlunun gecikmiş itirazına dayanak yaptığı sağlık raporunda istirahatının uygun görüldüğü, ancak bu itirazın yatak istirahati olmadığı anlaşılmıştır. Bu haliyle anılan rapor, İİK.nun 65/1. maddesine uygun bir engelin bulunduğu delil oluşturmayacağından, mahkemece gecikmiş itiraz talebinin reddine karar verilmesi gerekir.” Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2014/34807, K.2015/8700 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>,

Gecikmiş itiraz müessesesi, eski hale getirmeye yoluna benzese de kanuni şartları itibarıyla farklı rejime tabidir.⁷⁸ Bununla birlikte Kanunda öngörülen sürelerle, bir takım zorlayıcı sebeplerle riayet edilememesi halinde istisnai bir hukuksal çare olarak HMK’da ihdas edilen eski hale getirme müessesesine İİK’da yer verilmemiştir. İcra hukukunda ilgililerin elinde olmayan zorlayıcı sebeplerle süresi içerisinde yükümlü olduğu işlemi yapamadığı hallerde HMK 95-101 hükümleri kapsamında eski hale getirme hukuki çaresinden yararlanıp yararlanamayacağı tartışmalıdır. Doktrinde icra ve iflas hukukundaki sürelerin kaçırılması halinde de, medeni usul hukukunda olduğu gibi, aynı koşullarla eski hale getirme yoluna başvurabileceği görüşünü savunanlara göre, eski hale getirme ile gecikmiş itiraz arasındaki farklılıklara rağmen eski hale getirme müessesesinin, icra ve iflâs hukuku kapsamındaki süreler yönünden de kıyasen uygulanabileceğini kabul etmektedir.⁷⁹

Karşıt görüşte olan çoğunluğa göre ise; İİK’nun kendi içerisinde bütünlük taşıdığı, bu kapsamda İİK’nun ilgili hükümlerinde HMK’na açıkça atıf yapılmadıkça HMK hükümlerinin icra ve iflas hukuku alanında uygulanamayacağı, bu gerekçelerle zorlayıcı sebeplerle sürelerin kaçırılması halinde, eski hale getirme yoluna gidilemeyeceği, kıyas yoluyla dahi eski hale getirme müessesesinin icra ve iflas hukukunda uygulanamayacağı savunulmuştur.⁸⁰ Ancak bu görüşle birlikte, icra mahkemesi hâkiminin temyize tâbi kararları ile ticaret mahkemesinin kararlarına karşı temyiz süresinin geçirilmesi halinde eski hale getirme müessesesinin icra ve iflâs hukukunda uygulanabileceği görüşü de benimsenmiştir.⁸¹ Yine eski hale getirmenin icra ve iflas hukukunda uygulanamayacağına dair görüşü savunan bir kısım Yazarlar ise, icra hukukuna özgü şikâyet yoluna başvuru süresinin kaçırılması halinde eski hale

ET.06.10.2025.

“...Somut olayda, borçlunun dosyaya ibraz ettiği hekim raporunun yatak istirahatına ilişkin bulunmaması nedeniyle İİK. nun 65.maddesi kapsamında kabulü mümkün değildir...” Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2012/6848, K.2012/23929 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.06.10.2025.

⁷⁸ Ömer ULUKAPI 1995, agm. s.309.

⁷⁹ Necip BİLGE ve Ergun ÖNEN (1978), *Medeni Yargılama Hukuku*, 3.Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, s.309.

⁸⁰ İlhan E. POSTACIOĞLU (1982), *İcra Hukuku Esasları*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, s.65; Saim ÜSTÜNDAĞ (2004), *İcra Hukukunun Esasları*, 8.Bası, İstanbul, s.74; Hakan PEKCANITEZ (1986), *İcra-İflâs Hukukunda Şikâyet*, Ankara, s. 82; Baki KURU, Ramazan ARSLAN ve Ejder YILMAZ (2010), *Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı*, 21.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.787-788; Erdal TERCAN 2006, age. s.166; Alper UYUMAZ 2011 age. s.26; Senai OLGAC (1954), *Tatbikatta İcra ve İflas Kanunu*, İstanbul, s.478, Aktaran Ömer ULUKAPI 1995 agm. s.308-309, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/article/599646>, ET.27.12.2025.

⁸¹ Ömer ULUKAPI 1995, agm. s.308-309; Erdal TERCAN 2006, age. s.163.

getirme müessesesinin icra ve iflâs hukukunda da kıyasen uygulanabileceği yönünde istisnai uygulama alanı bulunduğu görüşündedirler.⁸²

Yargıtay da bir kararında, İİK'da hüküm bulunmayan hallerde HMK'nun uygulanabilmesi için İİK'da açıkça gönderme yapılması gerektiği, İİK'da eski hale getirme yolu düzenlenmediği gibi bu yolun uygulanabilmesi için HMK'ya atıf da yapılmadığından eski hale getirme yolunun icra ve iflas hukukunda uygulanamayacağına karar vermiştir.⁸³ Yargıtay'ın görüşünün doktrinde hakim olan çoğunluk görüşüyle aynı yönde olduğu söylenebilecektir.

Kanaatimizce de eski hale getirme yolunun, İcra ve İflas Hukukunda telafi edici bir hukuksal çare olarak uygulanma olanağı bulunmamalıdır. Nitekim icra ve iflas hukukuna özgü gecikmiş itiraz yolunun ihdas edilmiş olmasının düşünülmesi karşısında eski hale getirme müessesesi yönünden açık bir düzenleme yapılmamış olması kanunu ihdas eden iradenin bilinçli olarak yaptığı bir tercihtir. İcra ve iflas hukuku yönünden gerekli ve zorunlu görülmeyen bir müessesenin, öngörülemez ve makul olmayan yorumlarla kıyas yoluyla ithal edilmesi isabetli olmayacaktır. Ayrıca eski hale getirme kurallarına açık bir atıf yapılmaması da eski hale getirme müessesesinin icra ve iflas hukukuna uygulanmamasına dair görüşümüzü destekler mahiyettedir.

1.1.4.4. İcra Hukukunda Sürelerin Hukuki Niteliği ve Tasnifi

İcra hukukunda sürelerin hukuki niteliği ve mahiyetinin belirlenebilmesi için süre koşulunu içeren işlemin muhatabının tespit edilmesi önemlidir. Nitekim icra

⁸² Erdal TERCAN 2006, age. s.162; Hakan PEKCANITEZ 1986, age. s.82; Baki KURU, Ramazan ARSLAN ve Ejder YILMAZ 2010, age. s.788.

⁸³ "...Somut olayda, ihalenin feshi isteminin, 28.01.2014 tarihinde, yani 7 günlük hak düşürücü süre geçtikten sonra yapıldığı borçlunun vekilinin de kabulündedir. Borçlu vekili, 05.02.2014 tarihli dilekçesinde "eski hale getirme" talebinde bulunduğu, bu takip mahkemece kabul edildikten sonra işin esasına girilerek karar verildiği görülmektedir. Eski hale getirme, HMK'nun 95.v devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak İcra ve İflas Kanunu'nda böyle bir düzenleme yoktur. Kanun koyucu İİK'nun 65. maddesinde itiraz süresi yönünden gecikmiş itirazı kabul etmiş, diğer süreler yönünden bir hüküm koymamıştır. Gecikmiş itiraz hakkındaki hükümler kıyas yolu ile şikayet süresi ve diğer süreler hakkında uygulanamaz. HMK'nun İİK'da bir hüküm bulunmayan hallerde ancak İİK'da açıkça bir gönderme olması (İİK 50, 68/a-4 gibi) veya bu kararın özel veya genel hükümlere aykırı olmaması hallerinde uygulanabilir. İİK'da, HMK'nun 95 ve devamı maddelerine gönderme yapan madde bulunmadığından yargılamaya ilişkin olmayan ihalenin feshi isteme süresi bakımından eski hale getirme kurumunu uygulama imkanı bulunmamaktadır. Bu durumda borçlu vekilinin ihalenin feshi isteminin süre aşımından reddi yerine esasının incelenmesi doğru değil ise de sonuçta istem reddedildiğinden karar sonucu itibarıyla doğrudur..." Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2016/18410, K. 2016/19715 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.27.12.2025.

hukukunda sürenin muhatap kılındığı süjeye göre doğuracağı hüküm ve sonuçlar değişkenlik göstermektedir.⁸⁴

Doktrinde taraf takip işlemleri yönünden ihdas edilmiş süreler ‘ilgililer için konulmuş süreler’; icra takip işlemleri yönünden ihdas edilmiş süreler ise ‘icra organları için konulmuş süreler’ olarak da tanımlanmaktadır.⁸⁵ Kanunda ilgililer için öngörölmüş süreler kesin mahiyette olup, takibin tarafları ve hakim tarafından değiştirilemez ve uzatılamaz.⁸⁶ İlgililer için konulmuş süreler, hukuki niteliği itibarıyla hak düşürücü süre niteliğinde olmakla birlikte icra organları ve yargı mercilerince resen gözetilir.⁸⁷ Hak düşürücü niteliğinin sonucu olarak ilgililer için konulmuş süreler içerisinde süreye konu taraf takip işleminin yapılmaması halinde ilgili taraf, söz konusu işlemi yapma hakkını kaybedecek ve işlemten beklediği neticeyi elde edemeyecektir.⁸⁸

İlgililer için konulmuş süreler her ne kadar uzatılamaz ve değiştirilemez ise de bazı istisnai durumlarda ilgilinin muvafakati ve iradesiyle sürenin dolması beklenmeden süreye bağlanan aşama tamamlanabilir. Bu istisna kapsamında ilgililer için konulmuş süreler kategorisinde olan borçlu için tanınmış itiraz süresi, borçlu tarafın muvafakatine dayalı iradesiyle kısaltılabilecektir. İlamsız takiplerde borçlunun takibe karşı koyabilmesi ve mülkiyet hakkına yönelecek haciz tehdidini bertaraf edebilmesi için borçlu lehine tanınmış itiraz süresi henüz dolmadan yine borçlunun bu yöndeki irade beyanıyla kalan süreden feragat edilerek itiraz süresi kısaltılabilir. Bu kapsamda borçlu, henüz itiraz süresi dolmadan ödeme emrine karşı herhangi bir itirazı bulunmadığını veyahut ödeme emrine konu borcu kabul ettiğini beyan ettiği takdirde yasal itiraz süresi dolmadan önce haciz işlemi yapılabilir. Borçlunun bu yöndeki

⁸⁴ Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.76; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.68; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.165.

⁸⁵ Şanal L.GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022, age. s.44; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.75; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.79; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş ve 7343 sayılı Kanun Değişiklikleri İşlenmiş 8.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.126; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.165; İsmail ERCAN 2023, age. s.24.

⁸⁶ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.79, Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.126.

⁸⁷ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.126; İsmail ERCAN 2023, age. s.26.

⁸⁸ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.75.

iradesi ancak kendisi nezdinde sonuç doğurur.⁸⁹ Borçlunun itirazı olmadığına dair beyanıyla veyahut itiraz için öngörülen yasal süresi içerisinde herhangi bir itirazda bulunulmaması halinde takip işlemlerine devam edilerek haciz işlemi yapılabilecektir.⁹⁰

Kanunda bir işlemin tesisi hususunda ilgililer yönünden muayyen bir süre öngörülmesi halinde bu süre içerisinde işlemin yapıldığının kabulü için ilgilinin beyanı, Kanunun tayin ettiği süre içerisinde yetkili icra organına ulaşmalıdır.⁹¹

Yine Kanunda ihdas edilmekle birlikte icra organları için konulmuş süreler ise hukuki niteliği itibarıyla düzenleyici süre mahiyetindedir; bir diğer ifadeyle anılan süreler hak düşürücü mahiyette değildir.⁹² İcra organları için konulmuş süreler içerisinde ilgili icra takip işleminin yapılmaması halinde herhangi bir hak kaybı veya müeyyide söz konusu olmayıp, sürenin geçmesinden sonra da ilgili icra takip işlemi tesis edilebilecektir.⁹³ Eş söyleyişle Kanunda ihdas edilen süre geçtikten sonra tesis edilen ilgili icra takip işlemi her halükarda hüküm ve sonuç doğuracaktır.⁹⁴ Ancak Kanunda ihdas edilen düzenleyici mahiyetteki sürelerle riayet edilmemesi halinde ilgili taraf, İİK 16/f.2 hükmü kapsamında hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz yere sürüncemede bırakılması sebebine dayalı olarak, icra ve iflas hukukuna özgü bir hukuki çare olan şikayet yoluna başvurabilecektir.⁹⁵ Ayrıca icra müdürünün kusuru veya kasti bir ihmaliyle süresinde içerisinde yapılmayan ve sürüncemede bırakılan işlemler sebebiyle menfaati zedelenen takibin tarafları veya üçüncü kişiler tarafından

⁸⁹ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.79.

⁹⁰ İbrahim ÖZBAY ve Taner Emre YARDIMCI (2020), *İcra ve İflas Kanunu*, Konuyla İlgili Mevzuat Açıklamalı (7251 sayılı Kanun İşlenmiş ve Güncelleştirilmiş Hali), 4.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.79.

⁹¹ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.128.

⁹² Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47.

⁹³ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.75; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.128; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.70; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.166; İsmail ERCAN 2023, age. s.26.

⁹⁴ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.76.

⁹⁵ Hakan PEKCANITEZ ve Cemil SİMİL (2017), *İcra-İflas Hukukunda Şikayet*, 2.Bası, Vedat Kitapçılık İstanbul, s. 101-108; Nazif KAÇAK (2011), *İcra ve İflas Kanunu Uygulamasında Şikayet*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2.Bası, Seçkin Yayınları, Ankara, s.44; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47.

koşulları olduğu takdirde icra müdürü aleyhine disiplin cezası verilmesi veya İİK m.5 hükmü kapsamında devlet aleyhine tazminat davası açılması mümkündür.⁹⁶

1.1.5. Sürelerin Amacı, Niteliği ve Sonuçları Yönünden Medeni Usul Hukuku ile İcra Hukukunun Karşılaştırılması

Medeni usul hukukunun amacı usuli normların imkan tanıdığı ölçüde maddi gerçeğin tespiti, hakların korunması ve usuli güvencelerle adaleti tesis etmek iken; icra hukukunun amacı çerçevesi belli olan kurallar vasıtasıyla icra takibini ivedi olarak sonuçlandırmaktır. İcra hukuku, bir takip prosedürünü ihtiva ettiğinden şekli gerçeklikle yetinir; ancak medeni usul hukuku ise bir muhakeme usulü olduğundan usuli normların çizdiği çerçeve içerisinde maddi gerçeği hedefler.⁹⁷

Bununla birlikte sürelerin hukuk yargılamasında taşıdığı önem ve usul ekonomisi ilkesinin uygulanmasında yüklendiği fonksiyonun, icra hukukunda da karşılığı bulunmaktadır. Medeni usul hukuku kapsamında yargılamaya hakim olan usul ekonomisi ilkesinin icra hukukundaki görünümü, takip ekonomisi ilkesi olarak adlandırılmaktadır.⁹⁸ Takip ekonomisi ilkesi de usul ekonomisi gibi icra takibinin en kısa sürede, en az masrafla ve en basit şekilde tamamlanmasını gözetten bir ilkedir.⁹⁹ Dolayısıyla her iki hukuk dalında öngörülen süreler, başvuru dava/takip sürecini en kısa sürede, en az masrafla ve en basit şekilde tamamlanmasına hizmet etmektedir.

Sürelerin niteliği hususunda her iki hukuk dalında öngörülen sürelerin tasnifi üzerinden değerlendirme yapıldığında büyük oranda benzerlik olduğu görülecektir. Nitekim medeni usul hukukunda mahkemeler için getirilen sürelerin icra hukukundaki görünümü icra organları için konulmuş süreler; medeni usul hukukunda taraflar için getirilen sürelerin icra hukukundaki görünümü ise ilgililer için konulmuş sürelerdir. Her iki hukuk dalında da sürelerin hukuki niteliği konusunda “mahkeme/taf-icra organı/ilgili” kıstasları üzerinden kategorik bir tasnif yapılmaktadır.

Bu kapsamda taraflar için getirilen süreler ile ilgililer için konulmuş süreler hukuki niteliği itibarıyla hak düşürücü süre¹⁰⁰ niteliğinde olmakla birlikte icra

⁹⁶ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.126.

⁹⁷ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.10.

⁹⁸ Ejder YILMAZ 2008, agm. s.245; İbrahim ÇETİN 2010, agm. s. 104.

⁹⁹ Ejder YILMAZ 2008, agm. s.250.

¹⁰⁰ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.126; Hakan PEKCANITEZ, Muhammet ÖZEKES, Mine AKKAN ve Hülya TAŞ KORKMAZ 2017, age. s.453.

organları ve yargı mercilerince resen gözetilecek iken; mahkemeler için getirilen süreler ile icra organları için konulmuş süreler ise düzenleyici mahiyettedir.¹⁰¹

Her iki hukuk dalında da sürelerin doğurduğu sonuçların tespitinde, taraflar/ilgililer veya mahkeme/icra organları için getirilip getirilmediği önem arz etmektedir. Nitekim mahkemeler/icra organları için getirilen süreler düzenleyici mahiyette olup,¹⁰² bu sürelere riayet edilmemesinin taraflar/ilgililer yönünden doğuracağı olumsuz bir sonuç bulunmamaktadır. Bir diğer ifadeyle mahkemeler/icra organları için öngörülen bir sürenin geçmesinden sonra ilgili işlemin yapılması halinde de işlem geçerli olacaktır.¹⁰³

1.1.6. Tatil ve Talik Halleri

1.1.6.1. Genel Olarak

Cebri icra tehdidi altında olan borçlunun, ifayla yükümlü olduğu takip borcu dışında sosyal yaşamında da muhtelif sorunlarla karşılaşması olanaklıdır. Borçlunun sosyal hayatının devamında karşılaşılabileceği ölüm, hastalık, hürriyetin tahdidi gibi hallerin borçluya yükleyeceği psikolojik külfet karşısında toplumsal barışa ve adalet güdüsüne hanel gelmemesi için takip işlemlerine belirli bir süre ara verilmesi ihtiyacı doğmaktadır. Yine Kanunda belirlenen muhtelif gün ve saatlerde icra takip işlemlerinin yapılmaması suretiyle borçlunun özel hayatı ile icra vasıtaları arasında denge kurulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda borçlunun özel hayatının her anında icra takip işlemlerine maruz kalmasının önlenmesi amacıyla muayyen tatil sürelerinde icra takip işlemlerinin yapılmaması öngörülmüştür.

Bu ihtiyaçların karşılanabilmesini sağlayan normatif düzenlemeler ise İİK 51-56 maddelerinde vücut bulmuştur. Anılan hükümlere göre tatil ve talik hallerinde borçluya karşı icra takip işlemlerinin yapılamayacağı kabul edilmiştir.¹⁰⁴ Tatil hallerinden tüm borçlular yararlanırken, talik hallerinden salt kanun hükümleri kapsamında objektif mahiyetteki koşulları taşıyan borçlular yararlanabilir. Borçlu sayısının birden fazla olduğu hallerde ise talik uygulaması yönünden ikili bir ayırım

¹⁰¹ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2024, age. s.304 ; Süha TANRIVER 2021 age. s.477.

¹⁰² Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2024, age. s.304; Süha TANRIVER 2021, age. s.477; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47.

¹⁰³ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2024, age. s.304; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.75.

¹⁰⁴ Aziz Serkan ARSLAN (2021), “Borçlunun Tutukluluğu veya Hükümlülüğünün İcra Takibine Etkileri”, *Kırıkkale Hukuk Mecmuası*, Cilt 1, Sayı 1, s.135, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/khm/article/1058215>, ET.22.09.2025.

yapılması gerekmektedir. İhtiyari takip arkadaşlığının söz konusu olduğu hallerde bir borçlu nezdinde gerçekleşen talik hali, diğer borçluları etkilemeyecektir. Mecburi takip arkadaşlığının İcra İflas Kanunundan doğduğu durumlarda takibin ilgili borçluların tamamına yönetilmesi dışında her bir borçlu münferit olarak takip edilebileceğinden İcra İflas Kanunundan doğan mecburi takip arkadaşlığında, ihtiyari takip arkadaşlığında uygulandığı gibi salt ilgili kişi yönünden talikin geçerliliği kuralı devreye girmektedir. Maddi hukuktan doğan takip arkadaşlığında ise tüm takip borçlularının birlikte hareket etmesi zorunluluğu bulunduğundan borçlulardan biri yönünden mevcut olan talik halinden sair takip borçluları da yararlanabilecektir.¹⁰⁵

1.1.6.2. Tatil Süreleri

İcra hukukunda tatil süreleri, İİK'nun 51.maddesinde ihdas edilmiştir. Mezkur kanun maddesi uyarınca;

“Güneşin batmasından bir saat sonra ile güneşin doğmasından bir saat önceye kadarki devrede (Gece vakti) ve tatil günlerinde takip muameleleri yapılamaz. Ancak, gece iş görülen yerlerde gece vakti hasılat haczi mümkündür. Tatil günlerinde haciz ve tebligat yapılabileceği gibi muhafaza tedbirleri de alınabilir. Borçlunun mal kaçırdığı anlaşılırsa gece vakti dahi haciz yapılması caizdir.”

Tatil saatlerinin güneşin doğuş ve batış saatleri esas alınarak kurala bağlanması doktrinde eleştiri konusu yapılarak, tatil saatlerinin güneşin hareketleri üzerinden değil de objektif ve muayyen bir zaman dilimi üzerinden benimsenmesinin isabetli olacağı görüşü ileri sürülmüştür.¹⁰⁶ Kanaatimizce de güneşin hareketleri üzerinden kurulan tatil rejimi, ülkemizin coğrafi yerleşim pratiğine uygun düşmemektedir.

Ülkemiz sathında doğu ile batı arasındaki saat farkının ‘76 dakika’ nispetinde olduğu da gözetildiğinde icra takip işlemlerinin yapılmayacağı zaman diliminin yeknesak bir saat aralığı üzerinden belirlenmesi isabetli olacaktır.

İİK'nun bahsi geçen 51. maddesinin lafzında, tatil süreleriyle birlikte tatil günlerinde de takip işlemlerinin yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Tatil günleri ise 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 1 ila 3.maddelerinde düzenlenmiştir. Anılan mevzuat hükümleri uyarınca tatil günleri,

¹⁰⁵ agm. s.137.

¹⁰⁶ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.80; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.83; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.71.

“ulusal bayram, genel tatil günleri, resmi bayram günleri, dini bayram günleri ve hafta tatili” olmak üzere beş ayrı başlık altında düzenlenmiştir.

2429 sayılı Kanunun 1.maddesi uyarınca ; 28 Ekim saat 13:00’ten sonra ve 29 Ekim günü Ulusal Bayram, müteakip 2.maddesi uyarınca ise 1 Ocak Yılbaşı günü, 1 Mayıs ve 15 Temmuz günleri ise genel tatil günleridir. Yine aynı maddenin devamında 23 Nisan günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs günü Atatürk’ü Anma ve Gençlik Spor Bayramı ve 30 Ağustos günü ise Zafer Bayramına atfedilerek resmi bayram günleri belirlenmiştir. Maddenin 2429 sayılı Kanunun 3.maddesinin “B” bendinde ise, Ramazan Bayramı (Arefe günü saat 13:00’ten itibaren üç buçuk gün) ve Kurban Bayramı (Arefe günü saat 13:00’ten itibaren dört buçuk gün) dini bayram vasfıyla tatil günleri kabul edilmiştir. Kanunun 3.maddesinde ise hafta tatili günleri düzenlenmiş olup anılan madde içeriğinde hafta tatili olarak Pazar gününe delalet edilmiş ise de aynı maddenin B bendinde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri saklı tutulmuştur.¹⁰⁷

Takip işlemlerinin icra edilmesinde görevli icra müdürleri de Devlet Memurları Kanununa tabi olduğundan hafta tatilinin belirlenmesinde anılan Kanun hükümleri tatbik edilecektir. Devlet Memurları Kanunun 99.maddesinin 2.fikrasında Cumartesi ve Pazar günlerinin tatil olacağı kabul edilmiş olduğundan takip işlemleri yönünden yukarıda yer verilen ulusal ve resmi bayramlar ile dini bayramlara ek olarak Cumartesi ve Pazar günleri de hafta tatili kapsamında tatil günü kabul edilecektir.¹⁰⁸

Öte yandan tam gün tatil sayılmayan bir kısım tatil günleri de ¹⁰⁹ iş günü niteliğinde olduğundan, son günü ‘tam gün tatil sayılmayan bir bayram gününe’ denk gelen sürenin öğleden sonra saat 13:00’da dolacağı kabul edilir.¹¹⁰ Ayrıca idari tatil veya idari izinlerin süreler yönünden herhangi bir tehir edici etkisi bulunmamaktadır.¹¹¹

Tatil günlerinde de kural olarak borçluya karşı herhangi bir icra takip işlemi yapılamasa da bu kuralın üç istisnası mevcuttur. *“Tatil günlerinde ; “haciz yapılabilir, tebligat işlemleri yapılabilir ve muhafaza tedbirleri alınabilir”.*¹¹²

¹⁰⁷ 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun, R.G, S.17284, T.19.03.1981.

¹⁰⁸ Talih UYAR 2004a, agm. s.241.

¹⁰⁹ 28 Ekim günü ile Ramazan ve Kurban Bayramlarının Arife Günleri.

¹¹⁰ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.129.

¹¹¹ age. s.129.

¹¹² Şanal L.GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.52; Baki KURU (2016b), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, Legal Yayınevi, İstanbul, s.72-73; Ramazan ARSLAN, Ejder

Kanun lafzında geçen takip işlemleri ibaresinden icra takip işlemleri kastedilmektedir. İcra takip işlemlerinden anlaşılması gereken ise ; “*icra organlarının borçluya karşı yapılan ve alacaklının alacağını alması için icra takibini ilerleten işlemlerdir.*”¹¹³ Bu kuralın mefhum-u muhalifinden tatil günlerinde taraf takip işlemlerinin yapılmasının mümkün olduğu sonucu çıkmaktadır. Bu sonuç doğrultusunda takip dosyasında tatil gün ve saatlerine rastlayan zaman aralıklarında satış talebi, haciz talebi ve sair taraf takip işlemleri yapılabilecektir.

1.1.6.3. Talik Halleri

Talik kavramının kelime anlamı ertelemedir.¹¹⁴ Talik müessesesi, İcra ve İflâs Kanunu’nun muhtelif kısımlarında ihdas edilmiştir. Talik halleri, genel ve özel olmak üzere iki ayrı tasnife tutulabilmektedir. İcra ve İflas Kanunu’nun 51 ila 55.maddelerinde genel talik halleri ihdas edilmiştir. Genel talik halleri; borçlunun aile bireylerinden birinin ölümü, borçlunun ölümü, borçlunun ağır hastalığı, borçlunun askerde olması, tutukluluk ve hükümlülük hali olarak beş ayrı başlıkta toplanmıştır. (İİK m.51-55).

Doktrinde, İcra ve İflas Kanununda “Tatiller ve Talikler” bölümünde düzenlenmediği halde borçluya karşı icra takip işlemlerinin yapılamayacağı özel talik hallerinin de bulunduğu kabul edilmiştir.¹¹⁵ Özel talik halleri, Kanun sistematığı ve yazılışında talik hükümleriyle ilintili bir başlık altında ve toplu şekilde düzenlenmemiş olduğundan kuralların içeriği ve doğurdıkları etki esas alınarak talik hali olarak kabul edilmiştir. Bu tasnife uygun düşen özel talik halleri; konkordato mühleti (geçici ve kesin mühlet, (İİK m. 287-294), sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla

YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2023, age. s.135; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.73; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.83; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.78; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.168; İsmail ERCAN 2023, age. s.30.

¹¹³ Mahmut COŞKUN (2016), “*Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu*”, Cilt 1, Güncellenmiş 5.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.807; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 10.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.135; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2020, age. s.5; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.38-39; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN (2023), age. s.16; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.2-3; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.57; İsmail ERCAN 2023, age. s.24.

¹¹⁴ Ejder YILMAZ (2012), *Hukuk Sözlüğü*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.724.

¹¹⁵ BAKİ Kuru, Ramazan ARSLAN ve Ejder YILMAZ (2004), *İcra ve İflâs Hukuku*. On sekizinci Basım, Yetkin Yayınları, Ankara, s.102; Timuçin MUŞUL (2001), *Teorik ve Uygulamalı İcra ve İflas Hukuku I*, Alfa Yayınları, İstanbul, s.174.

yeniden yapılandırılması (İİK m. 309/ö) ve fevkalade hâllerde mühlet (İİK m. 317-330) şeklinde üç ayrı başlıkta ele alınabilecektir.¹¹⁶

1.1.6.3.1. Genel Talik Halleri

1.1.6.3.1.1. Borçlunun Hısımlarından Birinin Ölümü

Talik halleri olarak İcra ve İflas Kanununda ihdas edilen ilk kural, borçlunun eşi, anne, babası veya kayınbaba ve kaynanasından birinin ölümü halinde aleyhinde başlatılan takibin ölüm günü ile beraber üç gün talik olacağına ilişkindir.(İİK m.52).¹¹⁷

Kanun gerekçesinde insanlık kaidelerine bağlı kalınması amacıyla bu yönde hüküm tesis edildiği benimsenmiştir. Toplumumuzun örf ve adetlerinde taziye kültürü kadim bir geçmişe sahip olmakla beraber taziye, acıların paylaşıldığı ve yakın eş, dost ve hısımların bir arada olması suretiyle taziye sahiplerinin teskin edildiği bir toplumsal dayanışma merasimidir. Bu nedenlerle Kanun koyucu tarafından toplumun taziye hassasiyetine riayet edilerek borçlunun duygusal çöküntüsünde takip işlemleri yönünden herhangi bir kaygı ve üzüntü duymaması için bu yönde bir kural ihdas edildiği söylenebilecektir.

Borçlunun hangi düzeyde yakın hısımlarının ölümü halinde talik sebebi sayılacağı kanunda tahdidi olarak düzenlenmiş olduğundan borçlunun eşi, anne, babası, birinci derece kayın hısımları olan kayınbaba ve kaynanası dışında sair bir hısımlarının ölümü talik sebebi olarak kabul edilmeyecektir.

1.1.6.3.1.2. Borçlunun Ölümü

İcra ve İflas Kanununun “Terekenin Borçları” başlıklı 53.maddesinde borçlunun ölümü halinde tatbik edilecek talik koşulları düzenlenmiştir. Anılan hükmün 1.fıkrasına göre borçlunun ölümü üzerine yasal mirasçılar ölümün gerçekleşmesinden hemen sonra mirası kabul ettiklerini beyan etmiş iseler icra takibi, borçlunun ölüm günü dahil olmak üzere üç gün ertelenir. Ancak yasal mirasçılar, murislerinden intikal edecek mirası kabul veya redde ilişkin bir irade beyanında bulunmamışsa TMK¹¹⁸ m.606 uyarınca mirasın reddi süresi olan “üç ay” süreyle takip

¹¹⁶ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.81.

¹¹⁷ Mahmut COŞKUN 2016, age. s.808.

¹¹⁸ 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, R.G, S.24607, T.22.01.2001.

ertelenir.¹¹⁹ Alacaklı bu erteleme dönemi içerisinde mirasçılarını takip edemese de müteveffa borçlunun sağlığında başlattığı takip kapsamında terekeye karşı takibe devam edebilmektedir.¹²⁰

İİK m.53/f.2 hükmü ise alacaklıya, takibin derdest olduğu dönemde borçlunun ölümü halinde takibin mirasçılara ya da terekeye karşı devam ettirilmesi hususunda bir nevi seçimlik hak tanımaktadır. Bu kapsamda icra hukukunda taraf ehliyeti kavramına da kısaca değinmemizde fayda vardır.

Taraf ehliyeti İİK’da düzenlenmemiş olup, HMK 50.maddesine göre hak ehliyetine sahip olan gerçek ve tüzel kişiler aynı zamanda taraf ehliyetine de sahiptir. O halde Türk Medeni Kanunu’na göre hak ehliyetine sahip olan her gerçek ve tüzel kişi, icra takipleri bakımından taraf ehliyetine sahiptir. Taraf ehliyeti, takip şartı olduğu için icra müdürü tarafından re’sen nazara alınmalıdır.¹²¹

Mezkur hüküm kapsamında miras ortaklığının hak ehliyeti ve taraf sıfatı olmaması kuralına, alacaklının menfaatlerinin korunması amacıyla ve salt icra hukukuna etkili bir istisna öngörülmüştür. Yargıtay, terekenin hak ehliyetine ve taraf sıfatına sahip olamaması kuralına getirilen bu istisnanın taraf ehliyeti bağlamındaki sakıncalarının giderilmesi için miras ortaklığına temsilci atanmasını öngörmektedir.¹²²

¹¹⁹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.77; “...Somut olayda, borçlu taşınmaz maliki (muris) M...’nın, kendisine satış ilanının 08.01.2018 tarihinde tebliğinden sonra 16.01.2018 tarihinde öldüğü, bu kez satış ilanının mirasçılara tebliği ile taşınmazın 02.04.2018 tarihinde ihalesinin yapıldığı anlaşılmıştır.Yukarıda anılan Yasa maddesi uyarınca; borçlunun ölüm tarihinden itibaren mirası ret süresi içerisinde herhangi bir icra takibi yapılamayacağından bu süre içerisinde ihale yapılması da mümkün değildir. Bu durumda, ilk derece mahkemesince, yasanın emredici hükmüne aykırı işlem yapılması nedeniyle ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken, istemin reddi yönünde hükmün tesisi ve istinaf başvurusunun da Bölge Adliye Mahkemesi’nce esastan reddedilmesi isabetsiz olup, Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılması, İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması gerekmiştir...” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.29.04.2019, E.2019/5940, K.2019/6908 sayılı Kararı, MİHDER (2019), Cilt 15, Sayı 43, s.665-666, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/8e0b4f9ca37a4d91a5d842e43532bf95?s=TAL%c4%b0K>, ET.29.12.2025.

¹²⁰ Hayrunnisa ÖZDEMİR (2012), “Mirasçılarının Murisin Borçlarından Dolayı Sorumluluğu”, EÜHFD, Cilt 16, Sayı 1-2, s.209-210, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ebyuhfd/article/957202>, ET.28.12.2025.

¹²¹ Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2021), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 8. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, s.80; Baki KURU (2013), *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s.155; Murat ATALI, İbrahim ERMEK ve Ersin ERDOĞAN (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.83.

¹²² “...Taraf ehliyeti ise ölümle birlikte son bulur. Bu nedenle davaya ölen tarafa karşı veya onun tarafından devam edilmesine imkan bulunmadığı gibi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 513.maddesi gereğince ölümle birlikte vekalet ilişkisi de son bulacağından vekilin de davaya devam etme imkanı bulunmamaktadır. Bu durumda, dava yalnız öleni ilgilendirmeyen başka bir deyişle mirasçılarını da ilgilendiren bir davaysa dava ölümle birlikte konusuz kalmaz ve davaya ölen tarafın mirasçılara karşı (veya mirasçılar tarafından) devam edilir. Bu halde mirasçılar davaya hep

Bu kapsamda alacaklının takibe terekeye karşı devam etme yönünde iradesi mevcut ise miras ortaklığının temsilcisine karşı takip yöneltilmelidir. Şayet miras ortaklığını temsile haiz bir temsilci mevcut değil ise terekeye karşı takibe devam edilebilmesi için öncelikle miras ortaklığına bir temsilci atanması gerekmektedir. Alacaklı, İİK m.94 uyarınca icra müdüründen alacağı yetki belgesiyle murisin son yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesine başvurarak, miras ortaklığına temsilci atanmasını talep edebilecektir.¹²³ Temsilci atanmak suretiyle terekeye karşı takibe devam edildiğinde borçlu hayatta olsaydı hangi usul tatbik edilecek idiyse terekeye karşı da aynı usul tatbik olunur. Aynı usul olarak delalet edilen husus, borçlunun sağlığında başlayan takibe, ölümünden sonra kaldığı yerden devam edilmesidir.¹²⁴

Öte yandan alacaklının İİK m.53 kapsamında mirasçılara karşı takibe devam edebilmesi için murise karşı başlatılan takibin haciz veya rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip türünde olması gerekmektedir. Bir diğer ifadeyle murise karşı başlatılan iflas yoluyla takibe, mirasçılara karşı devam edilemez.¹²⁵ Mirasçılara karşı devam eden takibin dayanağı bir taşınırın teslimine dair ilamlı icra takibi veya rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip ise mirasçılar arasında mecburi takip arkadaşlığı bulunduğu kabul edilecektir. Bu neviden takiplere konu olan ve aynı zamanda terekeye dahil olan bu mallar üzerinde mirasçıların elbirliği mülkiyeti mevcut olduğundan mirasçılarının tek başına mal üzerinde tasarruf yetkisi bulunmamaktadır. Ancak miras taksim edilmiş ve takibe konu edilmiş mal mirasçılardan birine verilmiş ise bu tasarruf doğrultusunda takibe, salt ilgili mirasçıya karşı devam edilmelidir. Bununla birlikte takibin konusu mal değil de para alacağı ise mirasçılar arasında mecburi takip arkadaşlığının olmadığı kabul edilmektedir. Bu kapsamda alacaklı, dilediği şekilde bir veya birden fazla

birlikte mecburi dava arkadaşı olarak devam ederler. Mirasçıların davayı birlikte takip etmekten kaçınması halinde ise terekeye temsilci atanır ve davaya tereke temsilcisi tarafından devam edilir...” Yargıtay 11.Hukuk Dairesi E.2024/5730, K.2025/4032 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.29.12.2025.

¹²³ Murat ORUÇ (2020), *Miras Ortaklığı Temsilcisi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.41-42.

¹²⁴ “...Kural olarak takipte tek bir ödeme emri çıkarılır. Borçluya ödeme emri tebliğ edildiği halde borçlu süresinde itiraz etmeyerek takip kesinleşmiş ve daha sonra borçlu ölmüş ise, takibi mirasçılara yöneltmek isteyen alacaklının mirasçılar adına ödeme emri çıkarmasına gerek yoktur. Mirasçılar hakkındaki takip ilk takibin devamı olduğundan, mirasçılara muhtıra gönderilerek takibin kendilerine karşı sürdürüleceğinin bildirilmesi ile yetinilmelidir. Mirasçılar, murisin ölümünden önceki işlemlere itiraz edemezler. Mirasçılarının itirazı mirasçı olunmadığı, mirasın reddedildiği gibi itirazlarla, imhal, iffa, zamanaşımı (İİK 71) ve benzeri itirazlar olabilir.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2011/21643, K.2012/7632 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET. 21.09.2025.

¹²⁵ Timuçin MUŞUL (2015), *İcra ve İflas Hukuku Esasları*, 5. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, s.85.

mirasçılara veyahut mirasçılarının tamamına karşı takibe devam edebilir. Bu durumda mirasçılar arasında ihtiyari takip arkadaşlığının bulunduğu kabul edilecektir.¹²⁶

1.1.6.3.1.3.Borçlunun Tutuklanması ve Hükümlülük Hali

Tutuklu veya hükümlü olarak hürriyeti tahdit edilmiş kişi, idare ve yargı mercileri nezdinde hak arama özgürlüğünü bizzat kullanabilmesi ve bu kapsamda iddia ve savunma hakkının etkili kılınması için bir temsilciye ihtiyaç duyacaktır.¹²⁷

İİK'nun 54.maddesinde ihdas edilen tutukluluk ve hükümlülük halinin takip hukukunda talik sebebi olması için birden fazla kümülatif şartın bulunması gerekmektedir. Borçlunun tutuklu veya hükümlü olması talik sebeplerinin öncül şartıdır. Bu noktada tutukluluk ve hükümlülük halinin kapsamının belirlenmesi gerekmektedir.

Tutuklama, Ceza Muhakemesi Kanunu 100 ve devamı maddeleri uyarınca uygulanan bir koruma tedbiri olup, tutuklamanın amacı ceza yargılamasının sağlıklı ve güvenilir bir şekilde yürütülmesi ve hakkında tahkikat yürütülen kişinin ceza soruşturması veya kovuşturmasını işlevsiz bırakmaya yönelik girişimlerine imkan verilmemesidir.¹²⁸ Hükümlülük ise, işlediği suç nedeniyle hakkında yürütülen ceza kovuşturması neticesinde mahkemece suçu sabit görülerek cezalandırılmasına karar verilen ve mahkumiyet kararının olağan kanun yollarından geçerek veya kanun yolu denetiminden geçmeksizin kesinleşmesiyle, cezanın infaz edilebilir aşamaya geçmesini ifade eder. (5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun 4. ve devamı maddeleri).

Talik halini düzenleyen madde başlığında “*Tutukluluk ve Hükümlülük*” kavramlarına yer verilmesine rağmen ceza infaz kurumunda bulunmayı gerektiren sair müesseseler yönünden de talik hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı hususunda mevzuatta açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu kapsamda borçlunun suç vasıflı bir eylemden doğan tutukluluk ve hükümlülük hali dışında, kamu otoritesini ihlal eden bir davranış sebebiyle mahkum edildiği disiplin ve bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi kapsamında mahkum edildiği tazyik hapsinin infazında talik

¹²⁶ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.82; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2021, age. s.81.

¹²⁷ Aziz Serkan ARSLAN 2021, agm. s.138.

¹²⁸ Bahri ÖZTÜRK, Behiye Eker KAZANCI ve Sesim SOYER GÜLEÇ (2019), *Ceza Muhakemesi Hukukunda Koruma Tedbirleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 3. Baskı, s.73.

hükümlerinin uygulanma olanağı bulunup bulunmadığı hususunda duraksama yaşanabilecektir.

İİK 54.maddesinin lafzı esas alındığında salt tutukluluk ve hükümlülük hali kapsamında temsilci tayini için takibin talik edileceği düşünülebilir. Ancak disiplin ve tazyik hapsi ile gözaltı gibi tutuklama ve hükümlülük hali dışında kalan özgürlüğü kısıtlayıcı tedbir ve müesseselerin de tutukluluk ve hükümlülük halleriyle aynı yönde neticeler doğurduğu kuşkusuzdur. Nitekim doktrinde, borçlunun gözaltına alınmış olması hâlinde de talik halinin uygulanması gerektiği görüşü savunulmuştur.¹²⁹ Gözaltı tedbiri, tutuklama benzeri bir ceza muhakemesi tedbiri olmakla birlikte özgürlüğü kısıtlayıcı etki doğurması sebebiyle İİK m.54 kapsamındaki talik halinin gözaltı hallerinde de uygulanması isabetlidir. Bu yorumdan hareketle disiplin ve tazyik hapislerinin infazında da talik hallerinin uygulanması gerektiği kanaatindeyiz. Takibin talikini gerektiren özgürlüğü kısıtlayıcı hallerin başında tutuklama ve hapis cezasının infazı gelmekle birlikte tutuklama ve hükümlülük hali ile aynı neviden sonuç doğuran kamu gücüne dayalı tedbirler yönünden de talik hükümlerinin uygulanması talik müessesesinin amacına uygun düşecektir. Nitekim talik müessesesinin ihdas edilmesindeki baskın amaç borçluların hak arama hürriyeti ve hukuki dinlenilme hakları bağlamında aleyhine girilen takibe karşı koyma hakkının temin edilmesidir. Tutuklama ve hükümlülük türevi olan tedbirlerin uygulanmasında da borçlunun dezavantajlı durumu söz konusu olacağından disiplin ve tazyik hapislerinin infazı sürecinde talik hallerinin uygulanması gerektiği kanaatindeyiz.

Özgürlüğü kısıtlanan borçlu aleyhine yürütülen takip işlemlerinin ertelenmesi için gereken ikinci şart borçlunun mümessilinin bulunmamasıdır. Madde metninde geçen “mümessil” kelimesi “temsilci” anlamında kullanılmaktadır.¹³⁰ Temsilcinin kapsamına atanmış bir vasi, yetkili mahkemece atanmış bir kayyum veya taraf takip işlemlerini yapma yetkisini havi vekaletnameli bir avukat girebilir.¹³¹ Borçlunun tutukluluk ve hükümlülük hali kapsamında hukuki durumuna ve mahkum olduğu cezanın süresine göre iki ayrı şekilde talik süreci tatbik edilmektedir.¹³² Şayet borçlu

¹²⁹ Baki KURU 1988, *İcra ve İflâs Hukuku*, Cilt I, 3. Baskı, Evrim Dağıtım, İstanbul, s.141; Baki KURU 2013, age. s.150.

¹³⁰ Türk Dil Kurumu (2025), *Mümessil*, <https://sozluk.gov.tr/>, ET.22.09.2025.

¹³¹ Aziz Serkan ARSLAN 2021, agm. s.140.

¹³² Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.81.

bir yıl¹³³ veya daha uzun süreli cezayla mahkum olmak suretiyle hükümlü olarak ceza ve infaz kurumunda bulunuyor ise icra memuru borçluya vasi tayini için sulh hukuk mahkemesine başvurur. Sulh Hukuk Mahkemesince vasi tayin edilinceye kadar icra takip işlemleri durur. Vasi tayin kararı dosya arasına alındıktan sonra takibe devam edilir. Ancak borçlu bir¹³⁴ yıldan daha az süreli hapis cezasına mahkum edilmiş veya herhangi bir suç şüphesi isnadıyla tutuklu ise icra memuru, kendisine bir temsilci tayin etmesi için uygun bir süre verir. Verilen süre içerisinde borçlu tarafından temsilci atanırsa icra işlemlerine temsilci iştirakiyle devam edilir. Ancak süresi içerisinde temsilci atanmadığı takdirde borçluya karşı takibe devam edilir.¹³⁵

Son olarak İİK'nun 54.maddesi kapsamında tutukluluk veya hükümlülük hali için öngörülen talik hallerinin tatbiki yönünden aynı maddenin ikinci fıkrasında istisnai bir hüküm ihdas edilmiştir. Anılan hükme göre mal kaçırılması ihtimali olan hallerde tutuklu veya hükümlü borçlu aleyhine haciz işlemi yapılabilecektir.¹³⁶

1.1.6.3.1.4. Borçlunun Asker Olması

Askerliğin talik sebebi olarak kabul edilebilmesi için askerlik görevinin er, onbaşı veya kıta çavuşu olarak ifa edilmesi gerekmekte olup uzman, uzatmalı çavuş, subay, astsubay gibi askerlik görev ve yükümlülükleri talik sebebi olarak kabul edilmeyecektir.¹³⁷

¹³³ Özgürlüğü Bağlayıcı Ceza başlığıyla TMK'nun 407.maddesinde ihdas edilen ve kişinin bir yıl veya daha uzun süreli kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunması halinde resen kısıtlama kararı verilmesini öngören kanun maddesi 12.03.2024 tarihli 32487 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5.maddesiyle değişikliğe uğramıştır. Mezkur değişiklik sonrası ilgili fıkranın son hali "*Toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan ergin bir kişi, isteği bulunmasa dahi kişiliğinin veya malvarlığının korunması bakımından gerekli görülmesi hâlinde kısıtlanabilir*" şeklindedir. Doktrinde hükümlü borçlular yönünden benimsenen bir yıl veya daha fazla süreli hapis cezası kıstasının anılan Kanun değişikliğinden sonra "beş yıl" olarak tatbiki gerektiğinden icra memurunca resen sulh hukuk mahkemesine başvuruya değinen prosedürün beş yıl veya daha uzun süreli kesinleşmiş hapis cezasıyla mahkum edilmiş olan borçlular yönünden tatbik edilmesi gerekecektir.

¹³⁴ Bkz. 133.dipnot

¹³⁵ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022, age. s.49; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.77; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.81.

¹³⁶ Mahmut COŞKUN 2016, age. s.817.

¹³⁷ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.53; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.84; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.76; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.53; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.169; İsmail ERCAN 2023, age. s.33.

İİK'nun 54/a maddesinde; askerlik hali kapsamındaki talik prosedürü ihdas edilmiştir. Anılan hükme göre borçlu askerlik ödevini icra etmekte iken askerlik hizmetinin devamı müddetince kendisine bir temsilci tayin etmesi için uygun bir süre verilir. Verilen sürenin bitimine kadar takip talik edilir ve sürenin bitimine kadar asker olan borçlu kendisine bir temsilci atarsa takip işlemleri temsilci huzurunda ve temsilciye karşı devam eder, aksi halde takip işlemleri bizzat asker olan borçluya karşı sürdürülür.¹³⁸

Yine son olarak tutukluluk veya hükümlülük hali için öngörülen istisnai hüküm, İİK'nun 54/a maddesi kapsamında asker olan borçlu yönünden de ihdas edilmiştir. Anılan hükme göre mal kaçırılması ihtimali olan hallerde asker olan (uzman veya uzatmalı çavuş ve onbaşılar hariç) borçlu aleyhine haciz işlemi yapılabilecektir.¹³⁹

1.1.6.3.1.5. Borçlunun Ağır Hastalığı

Ağır hastalık haline dayalı talik koşullarının ihdas edildiği İİK'nun 55.maddesinde borçlunun temsilci tayin edemeyecek düzeyde ağır hastalığa duçar olması halinde takibin belirli bir zaman için ertelenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan hükümde talik için aranan olgusal şartın gerçekleşmesi halinde her koşulda talik kararı verilmesine lüzum görülmeyip temsilci tayin edemeyecek düzeyde ağır hastalık halinde takibin talik edilip edilmeyeceği hususunda icra memuruna takdir yetkisi verilmiştir. Ayrıca talik kararı verilebilmesi için iddia olunan ağır hastalığın resmi bir belgeyle tespit edilmesi şartı aranmaktadır.¹⁴⁰ Ağır hastalık mazereti salt borçlu şahsında vuku bulması halinde talik yoluna başvurulabilecektir. Bu kapsamda borçlunun eşi, vekili veya sair hısımlarının duçar oldukları hastalıklar, talik sebebi sayılmayacaktır.¹⁴¹

Anılan hükümde talik sebebi olarak öngörülen ağır hastalık halinin hangi hastalıkları veya maluliyetleri kapsadığı veya hastalığın kronik veya akut olup olmamasıyla ilgili açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak borçlunun temyiz kudretinden yoksun kalmasına sebebiyet veren ağır psikolojik hastalıkların takip ehliyetini ortadan kaldıracağı düşüncesiyle bu neviden hastalıkların talik nedeni olarak

¹³⁸ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES, 2022, age. s.81 ; Şanal L.GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.53.

¹³⁹ Mahmut COŞKUN 2016, age. s.823.

¹⁴⁰ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.78.

¹⁴¹ Şanal L.GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022, age. s.50.

kabul edilmemesi gerekliliği kabul edilmiştir. Bu görüş kapsamında ağır hastalığın çerçevesi tayin etmemiz gerekirse, ağır hastalık halinin genel itibarıyla bedensel ve fizyolojik hastalıklara matuf olduğu söylenebilir. Ancak kronik düzeyde olmayıp da geçici bir süreyle sınırlı olan psikolojik hastalıklar da raporlanması şartıyla talik sebebi olarak kabul edilebilecektir.¹⁴²

1.1.6.3.2. Özel Talik Halleri

1.1.6.3.2.1. Konkordato Mühleti

Konkordato, imtiyazsız (adi) borçlarını ödeme acziyeti içerisinde olan borçlunun, mallarının cebri icra kanalıyla paraya çevrilmesinin ve faaliyetlerinin sekteye uğramasının önüne geçmek amacıyla borçlarını belirli bir ödeme rejimiyle ödemesi koşullarını içeren teklifin, alacaklıların belirli bir kısmınca kabulü ve sair yasal şartların mevcudiyeti halinde, mahkemenin tasdikiyle hüküm ve sonuç doğuran kolektif bir icra yoludur.¹⁴³

Konkordato mühleti ise talepte bulunan borçlunun, sunacağı konkordato projesinin içerik ve koşulları itibarıyla alacaklıları zarara uğratmayacak mahiyette olması halinde konkordato talebini değerlendiren mahkeme tarafından, dürüst borçluya konkordatonun tasdiki için gerekli koşulları oluşturması amacıyla verilen süredir.¹⁴⁴ Konkordato mühleti verilmesiyle borçluya isabet edecek en mühim fayda, kendisi aleyhine mevcut takipler dışında sair bir takip yapılamayacak olması ve derdest takiplerin ise durması suretiyle borçluya mali olarak toparlanma fırsatı verilmesidir. Verilen mühletle, konkordato sürecinin rasyonel koşulları borçlu lehine elverişli ve işlevsel hale getirilmektedir.¹⁴⁵

İcra ve İflas Kanunu' nun 287. maddesine göre, icra mahkemesince talebi uygun görülürse borçluya en fazla üç aylık bir mühlet verilir. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez. (İİK m.287/f.2.)

¹⁴² Aziz Serkan ARSLAN (2019), "Borçlunun Ağır Hastalığı Halinde İcra Takibinin Taliki", *Ankara Barosu Dergisi*, Cilt 77, Sayı 1, s.8, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abd/article/546242> , ET. 23.09.2025.

¹⁴³ Serdar KALE (2017), *Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçeriği Konkordato)*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.2; Sümer ALTAY/Alı ESKİOCAK (2018), *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, Legal Kitabevi, İstanbul, s.16; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.775;

¹⁴⁴ Serdar KALE 2017, age. s.13.

¹⁴⁵ age. s.13.

Geçici mühlet talebi icra mahkemesince kabul edilen borçlu için konkordato komiseri tayin edilir. Bilahare geçici mühlet süresi bitmeden kesin mühlet süresi hususunda değerlendirme yapılır.¹⁴⁶ Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır. (İİK m.289/f.2). En nihayetinde konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder. (İİK m.289/f.2).

Konkordato sürecinde verilen geçici/kesin mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. (İİK m.294/f.1). Bu kapsamda sürecin başında ve devamında verilen geçici/kesin mühletin devamı boyunca derdest takiplerin durması sebebiyle konkordato mühletleri, özel talik hali kapsamında kabul edilmektedir.

1.1.6.3.2.2.Fevkalade Hallede Mühlet ve İzin

İcra ve İflâs Kanununun on beşinci babında yer alan 317 ile 329.maddeleri arasında ihdas edilen hükümler uyarınca, olağanüstü haller ve özellikle de süreklilik arz edecek nitelikte ekonomik bunalım halinden etkilenen belli bir mahalde bulunan borçlulara Cumhurbaşkanı tarafından verilecek tatbik kararı ve İcra Mahkemesinin vereceği nihai kararlar borçluya mühlet verilebilir.¹⁴⁷

¹⁴⁶ Hakan PEKCANİTEZ ve Güray ERDÖNMEZ (2018), *7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, 1.Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s.44.

¹⁴⁷ Ejder YILMAZ (1977), “Olağanüstü Durumlarda Borçluya Süre Verilmesi ve İcra Takiplerinin Durdurulması,” *BATİDER*, Cilt 9, Sayı 1, s. 154-155, <https://www.lexpera-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/literatur/batider-makaleler/olaganustu-durumlarda-borclulara-sure-verilmesi-ve-icra-takiplerinin-durdurulmasi-c-olaganustu/1>, ET.25.12.2025.

Borçluya süre verilmesini gerektirecek öncül sebep, olağanüstü koşulların bulunması ve özellikle de devam eden ekonomik buhranın bulunmasıdır. Kanun koyucunun bu hükümde mühlet verilmesi için esas olan koşulun ekonomik buhran olduğu anlaşılmakla birlikte maddenin lafzında geçen olağanüstü hallerin de objektif olarak iktisadi buhranlar doğurmaya elverişli olması gerektiği kanaatindeyiz.

Öte yandan İcra ve İflas Kanunu 317.maddesinde “olağanüstü haller” kavramını açıklayan bir tanım bulunmadığı gibi Kanunda tahdidi bir sayım da yapılmamıştır. Bir halin İcra ve İflas Kanunu 317-329 maddeleri kapsamında borçlulara mühlet vermeyi gerektirecek mahiyette olağanüstü bir hal olup olmadığı Cumhurbaşkanlığı kararı verecektir. Yine olağanüstü halin tatbik edileceği coğrafi birim (mıntıka) ve tatbik süresi de Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecektir.¹⁴⁸ Cumhurbaşkanlığı kararında olağanüstü halden etkilenen bölge ve zaman belirlenmesi yapılmamışsa bu müessesenin tatbiki mümkün değildir.

Bahsi geçen Cumhurbaşkanlığı kararı ve icra mahkemesi kararı arasındaki farklara değinmekte fayda görmekteyiz. Nitekim fevkalade mühlette Cumhurbaşkanlığı kararı ile icra mahkemesi kararına atıf yapılmaktadır. Burada Cumhurbaşkanlığının vereceği karar, müessesenin tatbik edileceği olağanüstü hal koşuluna, tatbik edileceği bölgeye ve süresine ilişkin olup Cumhurbaşkanlığı kararının bulunması mühletin verilmesi için bir ön koşuldur.¹⁴⁹

Cumhurbaşkanlığınca verilecek kararlar birlikte mahal borçlularına mühlet verilebilmesi için icra mahkemesine başvurulması gereklidir. İcra mahkemesinin yapacağı inceleme ; Cumhurbaşkanlığı tarafından bu yönde bir karar verilip verilmediği, talepte bulunan borçlunun Cumhurbaşkanlığı kararında belirlenen mahalden olup olmadığı ve belirlenen süre içerisinde başvurulup başvurulmadığı hususlarına yönelik olacaktır.¹⁵⁰ İcra mahkemesince yapılacak inceleme, Cumhurbaşkanlığınca verilen kararın yerindeliğiyle ilgili olmayıp salt borçlunun bulunduğu mıntıkeyi kapsayacak şekilde bu yönde bir kararın mevcut olup olmadığı ve borçlunun sübjektif koşulları taşıyıp taşımadığı noktasında inceleme yapılacaktır. Bu kapsamda yapılacak incelemede icra mahkemesince noksan ve muğlak görülen hususlarda resen borçludan evrak ve malumat istenebilecektir. (İİK m.318/f.1).

¹⁴⁸ agm. s.159-160.

¹⁴⁹ agm. s.160.

¹⁵⁰ agm. s.163.

İcra mahkemesince yapılacak inceleme neticesinde mühlet verilmesini gerektirecek tüm objektif ve sübjektif koşulların sağlanmadığının tespiti halinde mühlet istemi reddedilir; ancak tüm koşulların gerçekleştiği anlaşıldığı takdirde borçlunun istemi kabul edilerek, borçluya altı ayı geçmemek üzere bir süre verilir. (İİK. m.318/f.1). Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir diğer husus icra mahkemesince verilebilecek azami altı aylık sürenin Cumhurbaşkanı kararında takdir edilen süreyi geçmemesi gerekliliğine ilişkindir. Zira Cumhurbaşkanı kararında yer alan süre evleviyetle uygulanmalı yani icra mahkemesi kararında tayin edilen süre Cumhurbaşkanı kararıyla verilen süreyi aşmamalıdır.¹⁵¹ Nitekim icra mahkemesinin vereceği sürenin olgusal ve hukuksal temeli Cumhurbaşkanı kararı olduğundan icra mahkemesinin vereceği mühletin tatbik edilebileceği azami sürenin sınırı da Cumhurbaşkanı kararına göre tayin edilmelidir.

Ayrıca mühletin devamı boyunca alacaklıların kanuni menfaatlerine dokunacak yahut alacaklılardan bir kısmını diğerlerinin zararına olarak tercih suretiyle yapılacak işlemlerin yasak olduğu hüküm altına alınmıştır. (İİK m.324).

Borçluya mühlet verilmesi halinde borçlu aleyhine takip yapılabileceği haciz işlemi de tesis edilebilir. Ancak mühletin devamı boyunca rehnin paraya çevrilmesi talebi, haciz veya depo emri mühletin verilmesinden önce vuku bulmuş olsa bile, satış yapılamaz veya iflasa karar verilemez. (İİK m.323/f.1). Tüm bu hukuki olgu ve gerekçeler ışığında; İİK 317-329 maddeleri kapsamında “*Fevkalade Mühlet*” verilmesi halinde mühletin devamı boyunca borçlunun mallarının cebri icra satışından bağışık tutulması sebebiyle özel talik hali kapsamında kabul edilmektedir.

Bu başlık altında ele alacağımız bir diğer özel talik hali ise İcra ve İflas Kanunu 330.maddesinde ihdas edilen “*Fevkalade Hallerde Tatil*” müessesesidir. Fevkalade hallerde tatilde, belirli bir bölgeye veya zümreye etkili olacak şekilde kolektif bir talik hali söz konusu iken ile İcra ve İflâs Kanunumuzun 51-55 inci maddelerinde ihdas edilen genel talik hallerinde ise takibin bir (veya birkaç) kişi için talik edilmesi sonucu doğmaktadır.¹⁵² Yine bu müessesede, fevkalade mühlet hükümlerinde olduğu gibi icra mahkemesinden karar alınması ve borçlunun kusurlu olmaması gibi sübjektif koşulların incelenmesi söz konusu değildir.¹⁵³ Kanunun ilgili hükümlerinde fevkalade mühlete esas olan olağanüstü hallerin tanımı ve kapsamına yer verilmemiş iken

¹⁵¹ agm. s.166.

¹⁵² agm. s.178.

¹⁵³ agm. s.180.

fevkalade tatil halini ihdas eden İcra ve İflas Kanunu 330.maddesinde ise tatil sebepleri “Salgın Hastalık, Genel Felaket (Musibet) ve Savaş” haliyle sınırlı tutulmuştur. Bu kapsamda salgın hastalık, genel bir afet/felaket veya savaş hallerinden birinin mevcudiyeti ile bu hallerden en az birine dayalı olarak verilmiş bir Cumhurbaşkanı kararı bulunması halinde objektif olarak her borçlu fevkalade tatil halinden istifade edebilecektir.

Fevkalade hâllerde tatil zamanlarında takipler olduğu aşamada duracağından takip kapsamında taraf takip işlemleri de dahil olmak üzere herhangi bir işlem yapılamayacaktır. Dolayısıyla tatil süresinin devamı boyunca bir takip işlemi ile kesilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler de duracaktır.¹⁵⁴ Fevkalade hallerde tatil hükümleri ülkemizde ilk defa salgın hastalık hali kapsamında covid salgını döneminde uygulanmış olup, 22.03.2020 tarihinde yayımlanan 2279 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile İcra ve İflas Kanunu 330.maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı tarafından fevkalade tatil ilan edilmiştir. Bu kapsamda nafaka alacaklarına ilişkin takipler hariç olmak üzere yurt genelinde devam eden tüm icra ve iflas takiplerinin durdurulmasına, taraf ve takip işlemlerinin yapılmamasına, yeni icra ve iflas takip taleplerinin karşılanmamasına ve ihtiyati haciz kararlarının icra edilmemesi şeklinde karar alınmıştır. Fevkalade tatil hükümlerinin uygulamada tek örneği covid dönemiyle sınırlı olup ülkemizde sair bir dönemde uygulanmamıştır.¹⁵⁵

1.1.6.3.2.3.Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması

Özel talik halleri kapsamında son olarak sermaye şirketleri ve kooperatiflerin yeniden yapılandırılması konusuna değinilmesi gerekmektedir. Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması; borçlarını ödemekte güçlük çeken sermaye şirketi veya kooperatifin, alacaklılarıyla anlaşarak borçlarını yeniden yapılandırması ve belirlenen ödeme rejimi dahilinde borçlarını ödeyerek ticari

¹⁵⁴ Baki KURU 2013, age. s.1583; Taylan Özgür KİRAZ (2013), *İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması (İİK. md. 68-70)*, 4.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.13; Ejder YILMAZ 1977, agm. s.182.

¹⁵⁵ Hakan PEKCANİTEZ ve Evrim ERİŞİR (2020), “Koronavirüs (Covid-19) Salgınına Karşı Alınan, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukunu İlgilendiren Önlemler”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 210, s.2767 vd, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/6bc302c5137f422698ce174645952dcf?s=TAL%c4%b0K&pn=219>, ET.29.12.2025.

faaliyetinin devamlılığını sağlamak suretiyle iflasın sonuçlarından kurtulmasını ifade etmektedir.¹⁵⁶

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması kapsamında uzlaşma içeriğine göre hukuki niteliği belirlenecektir. Genel itibarıyla uzlaşma halinde borç meblağında indirim yapılmış ise taraflar arasında gerçekleşen yapılandırma indirimine gidilen nispette ibra, ödemeye konu edilecek nispette ise sulh niteliğinde olacağından sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması müessesesi, mahkeme denetiminde yapılan hem sulh hem de ibra sözleşmesi özelliği taşıyan karma bir sözleşme olarak nitelendirilebilir.¹⁵⁷

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına ilişkin başvuru, ilgili belgelerle birlikte borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine yapılacaktır. (İİK. m. 309/m-1). Öte yandan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması bir çekişmesiz yargı işi olduğundan basit yargılama usulü uygulanır.¹⁵⁸

Mahkeme, başvurudan itibaren otuz gün içinde gerçekleşecek olan duruşmanın gününü belirler; başvuruyu, 288 inci maddede öngörülen usule göre ilan eden duyurur ve projeden etkilenip adresi bilinen tüm alacaklılara tebliğ eder. Yapılacak olan ilan ve tebligatta, başvurunun kapsam ve sonuçları, başvuru dosyasının hangi tarihten itibaren nerede görülebileceği ve itirazların da ileri sürülebileceği duruşmanın günü ve saati gösterilir. Mahkeme, ayrıca, borçlunun veya alacaklılardan birinin talebi üzerine, başvuru hakkında verilecek nihai kararın verilmesine kadar geçecek olan dönem için borçlunun malvarlığını korumaya yönelik ve borçlunun faaliyetleri bakımından gerekli gördüğü tedbirleri derhal alır. Bu durumda mahkeme, tespit edilen duruşma gününü beklemeksizin ayrıca bir duruşma günü tayin edebilir. Alacaklılar ve borçlu tarafından seçilmiş, atanmasından projenin tasdikine veya reddine ilişkin kararın verilmesine kadar borçlunun faaliyetlerinin sevk ve idaresini bizzat üstlenecek ya da bu faaliyetleri denetleyecek olan ve lazım gelen bilgi ve tecrübeye sahip ve gerekli nitelikleri haiz bir veya birkaç ara dönem denetçisi tayin edebilir. Alacaklılar ve

¹⁵⁶ Şaban KAYIHAN ve Orhan EROĞLU (2021), “Sermaye Şirketleri Ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Hakkındaki İcra Ve İflas Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 10, s.254-255, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/imhfd/article/1003696>, ET.26.12.2025.

¹⁵⁷ agm. s.257.

¹⁵⁸ agm. s.272.

borçlunun ara dönem denetçisi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları, ancak şartların ara dönem denetçisi atanmasını gerekli kıldığı hallerde mahkeme, niteliği ve yetkileri yönetmelikle belirlenecek olan bir veya birkaç ara dönem denetçisini re'sen atayabilir. Mahkeme, projeden etkilenen alacaklıların borçluya karşı başlattıkları takiplerin ve bu takiplerle ilgili olan davaların, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipleri ve davaları da kapsayacak şekilde durdurulmasına, yeni icra takibi yapılmasının etkilenen alacaklılar için yasaklanmasına, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlarının uygulanmamasına ara dönem için karar verebilir. Bu durumda, bir takip muamelesiyle kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren süreler işlemez. (İİK m.309/ö-1,2,3).

İcra ve İflas Kanunu m.309/ö hükmüyle, alacaklıların haklarının zayi olmaması için konkordato müessesesinde verilen geçici/kesin mühlete uyumlu şekilde takibin durdurulmasına karar verilmesi halinde hak düşürücü süre ve zamanaşımının işlemeyeceği kuralı ihdas edilmiştir. Ancak bu kapsamda verilecek durdurma kararı ve sürelerin işlememesine ilişkin tedbirler salt sadece projeden etkilenen alacaklılar yönünden hüküm ve sonuç doğuracağından sair alacaklılar yönünden mezkur tedbirlerin hüküm ve sonuç doğurması mümkün değildir.¹⁵⁹ Kanunda durdurma kararının azami süresi ve hangi koşullarda verilebileceğiyle ilgili açık bir hüküm bulunmamakla birlikte durdurma kararının ihtiyati tedbir niteliğine vurgu yapılarak duruşma açılmaksızın dosya üzerinden yapılacak tetkikle karar verilebileceği görüşü ileri sürülmüştür.¹⁶⁰ Yine durdurma kararı verilebilecek süre belirsiz olsa da, durdurma süresinin verilebileceği ara dönem süresinin, tasdik başvurusu ve karar süresiyle birlikte altmış gün olduğu belirtilmiştir.¹⁶¹ Bu kural ve usuller ışığında; sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması kapsamında uzlaşmaya katılan alacaklılara münhasıran nispi şekilde gündeme gelen takibi durdurucu etki sebebiyle çalışmamızda bu müesseseye de özel bir talik hali olarak yer verilmiştir.

¹⁵⁹ agm. s.274.

¹⁶⁰ Sema TAŞPINAR AYVAZ (2005), *İcra ve İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma*, Yetkin Yayınevi, Ankara, s. 374; Hülya YARICI (2007), *Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması*, Legal Yayınevi, İstanbul, s.97.

¹⁶¹ Hülya YARICI 2007, age. s.89.

1.1.6.4. Talik Hallerinin Uygulanmasının Sonuçları

Talik hallerinden birinin gerçekleşmesi halinde süreler işlemeye devam eder. Bu kapsamda borçlu veya icra organları için öngörülen bir sürenin son günü, talik halinden ileri gelen ertelemenin devam ettiği güne denk gelirse süre, talikin bitiminden sonra bir gün daha uzatılır. (İİK m.56).¹⁶² Talik hali kapsamında, sürenin ertelemeden bir gün sonraya uzaması için, erteleme süresinden önce işlemeye başlamış bir süre söz konusu olmalıdır.

Bu bağlamda sayısal tarih verilerini içerir bir örnekle talik uygulamasını somutlaştırabiliriz Örneğin, ödeme emrini 1 Aralık 2025 tarihinde tebellüğ eden borçlunun 7 Aralık tarihinde eşinin vefatı halinde borçlu, 10 Aralık günü tatil saatine kadar ödeme emrine itiraz edebilir. Nitekim yedi günlük ödeme emrine itiraz süresi mutad şartlarda 8 Aralık günü sonlanmaktadır; ancak bu tarih ölüm günü dahil üç günlük erteleme süresine rastlamaktadır. Bu nedenle borçlunun itiraz süresi, sürenin bitimi olan 9 Aralık'tan sonraki 10 Aralık gününe kadar uzatılır.¹⁶³

Öte yandan erteleme süresi içerisinde talik hali mevcut olmasına rağmen borçlu aleyhine bir işlem tesis edilmiş ise erteleme süreci tamamlandıktan sonra borçlu, şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurarak talik hükümlerine aykırı olarak icra müdürünce tesis edilmiş işlemin iptalini talep edebilir.¹⁶⁴

1.2. SATIŞ (PARAYA ÇEVİRME)

İcra hukukunda mahcuz veya rehinli malların doğrudan alacaklının aktifine katılması şeklinde aynı temlike dayalı tahsil yöntemi kabul edilmediğinden mahcuz malların paraya çevrilmesi sistemi benimsenmiştir.¹⁶⁵

¹⁶² Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.55; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.128; Aziz Serkan ARSLAN 2021 agm. s.143; Gökhan AYKUT (2025), *İpoteğin Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.243; Hasan ÖZKAN (2013), *Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı İlamızs Takip*, Legal Yayıncılık, İstanbul, s.329.

¹⁶³ "...Şikâyet konu olan uyuşmazlıkta borçlunun mirasçılara karşı, İİK. m. 53'e göre ölüm günü ile beraber üç gün ve devamında mirası kabul veya reddetmemişlerse üç ay süre ile takip yapılamaz. Bu düzenleme kamu düzenine ilişkin olduğundan İİK. m. 53'te yer alan bu düzenlemeye aykırılık durumunda, şikâyet süreye bağlı değildir..." Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.21.09.2017, E.2017/4815, K.2017/11205 sayılı Kararı, MİHDER (2017), Cilt 13, Sayı 38, s.859-860, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/3ba2c427f9064a64b9090acb76ab48af?s=TAL%c4%b0K>, ET.29.12.2025.

¹⁶⁴ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.82.

¹⁶⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s. 215; Ayşe KILINÇ (2023), "Haczin Kalkması (7343 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Uyarınca)", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, Cilt 19, S.54, s.55; İsmail ERCAN (2021a), *İcra*

İcra hukukunun nihai amacına hizmet eden ve cebren mal satışının konu olduğu paraya çevirme aşaması ; “*Haciz ya da rehin altında ya da iflas masasında bulunan mal ve hakların ilgili yasa hükümlerine göre belli usullerle satılıp karşılığının alacaklılara ödenmesi*” olarak tanımlanmıştır.¹⁶⁶ Paraya çevirme işlemi, nitelik itibarıyla cebri icra işlemi olmakla birlikte¹⁶⁷ özel hukuk sözleşmesi dışında kamusal bir işlemdir.¹⁶⁸ Paraya çevirme işleminde borçlunun muvafakati aranmaksızın icra müdürlüğü marifetiyle elektronik satış usulü kapsamında mahcuz malların satışı yapılmaktadır.¹⁶⁹

İcra ve İflâs Kanunu’nun “Haciz Yoluyla Takip” başlıklı 4. Babın “Paraya Çevirme” başlıklı III. kısmının 106. ve 137. maddeleri arasında paraya çevirme usulüne ilişkin kurallar ihdas edilmiştir. İcra ve İflas Kanununda paraya çevirme işlemleri; satış, ihale, artırma kavramlarıyla tarif ve kategorize edilmiştir.

İcra ve İflâs Kanunu’nun paraya çevirme usulünü ihdas eden hükümlerinde en yoğun olarak tercih edilen kelime “satış” kelimesidir. İcra ve İflas Kanunu’nun ilgili kısımlarında geçen “satış” kelimesiyle, borçlar hukuku kapsamında “satış” işlemi kastedilmemektedir; mezkur satış kelimesi haczedilmiş, rehin konusu olmuş ya da iflâs masasında kaydedilmiş taşınır veya taşınmaz malların icra ve iflâs hukuku sistemi içerisinde paraya çevrilmesini ifade etmektedir.¹⁷⁰ Artırma ise, ihalenin pey sürme safhasını ve uygulanma biçimini oluştururken ihale ise malın mülkiyetinin alıcıya geçtiği nihai safhadır.¹⁷¹ İhalenin tamamlanmasıyla paraya çevirme aşaması tamamlanarak paylaştırma aşamasına geçilir.

ve *İflas Hukuku El Kitabı*, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 7.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.590; Şükran AKGÜN (2020), *Haczin Hukuki Niteliği*, Der Yayınları, İstanbul, s.38; Filiz BERBEROĞLU YENİPİNAR (2020), *İcra Takibinde İhalenin Feshi Davaları*, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, s. 31.

¹⁶⁶ Ramazan ARSLAN (1984), *İcra İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi (İhale ve İhalenin Feshi)*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 33; İsmail ERCAN 2021a, age. s.590; Türk Hukuk Lügatı, Ankara 1998, s. 277; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.32; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.245; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.232.

¹⁶⁷ İlhan E.POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY(2010), *İcra Hukukunun Esasları*, Güncelleştirilmiş, Genişletilmiş 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s.527.

¹⁶⁸ Mert NAMLI (2019), *İcra Hukukunda Taşınmaz Malların Haczi ve Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s. 326; Fikret EREN (2023), *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 11. Baskı, Legem Yayınevi, Ankara, s. 239;

¹⁶⁹ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.527; Murat AYDOĞDU ve Nalan TUNCER (2023), *Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s. 187.

¹⁷⁰ Cevdet YAVUZ (2024), *Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul, s. 187; AYDOĞDU Murat ve Nalan TUNCER 2023, age. s. 186.

¹⁷¹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.226.

Takibin taraflarının birbiriyle ve üçüncü kişilerle arasında menfaat dengesinin korunması ve sürecin devamında tarafların takip işlemlerini etkisiz kılacak müdahalelerinin önüne geçilmesi amacıyla paraya çevirme kurallarının çoğu emredici mahiyette ihdas edilmiştir.¹⁷² Bir kuralın emredici mahiyete haiz olmasının sonuçlarından biri de tarafların birbirine uygun irade beyanları bulunsa dahi kuralın aksinin kararlaştırılmamasıdır. Emredici kuralın mahiyeti doğrultusunda değerlendirme yapıldığında, takip taraflarının müşterek iradesiyle paraya çevirmeye değinen emredici kurallardan ayırık bir paraya çevirme usulü kararlaştırılmış olsa dahi Kanunda ihdas edilen usule göre paraya çevirme aşamasının yürütüleceği sonucuna ulaşılacaktır.¹⁷³

1.2.1. Elektronik Satış Usulü

24.11.2021 tarihli ve 7343 sayılı “İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla”¹⁷⁴ düzenlenen hükümlerle İcra ve İflas Kanununda, kapsamlı şekilde değişikliğe gidilmiştir. 7343 sayılı Kanunla getirilen yeniliklerin çoğu, takibin satış aşamasına ilişkin olup cebri satış usulünde yapılan değişiklikler uygulamayı da büyük oranda revize etmiştir. 7343 sayılı Kanunun 13. maddesiyle İcra ve İflas Kanunun 111 inci maddesinden sonra gelmek üzere eklenen “Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış” başlıklı 111/b maddesi ile 14.maddesiyle değişikliğe uğrayan İcra ve İflas Kanunu’nun 114.maddesi kapsamında, cebri icra satış ihaleleri, UYAP alt yapısına entegre edilerek elektronik ortamda açık artırmayla satış prosedürü ihdas edilmiştir. Anılan değişiklik uyarınca mahcuz taşınır veya taşınmaz mallarının satışı elektronik ortamda açık artırma suretiyle yapılır. (İİK m. 111/b). Bu usulle icra edilecek ihalede teklif verme süresi yedi gün olup, teklif vermek isteyenler ilanda belirtilen gün ve saat aralığında teklif verme yoluyla açık artırmaya katılabileceklerdir. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresince elektronik satış portalı işleten kamu görevlileri dışında hiç kimse tarafından görülemez ve elektronik satış portalında gösterilmez.(İİK m. 111/b). Madde kapsamında, elektronik satışın gerçekleştirileceği elektronik satış portalının sağlıklı şekilde işleyişinin ve güvenliğinin sağlanması ve maddenin uygulanmasına ilişkin usul

¹⁷² age. s.226.

¹⁷³ age. s.226.

¹⁷⁴ R.G, S.31675, T.30.11.2021.

ve esasların, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenmesine de yer verilmiştir. (İİK m. 111/b-f.10).

Cebri satış usulünün tamamen elektronik ortamda icra edilmesini öngören bu değişikliklerle birlikte, fiziki ihale ortamında ihalenin sıhhatini ve pey bedellerini etkileyen müdahalelerin önüne geçilmesi ve en nihayetinde ihalenin feshine sebebiyet verecek usule aykırı durumların engellenmesi sağlanacaktır.¹⁷⁵ Bu usulün yerleşik bir uygulamaya kavuşmasıyla şeffaflık, yeknesaklık, kolaylık, verimlilik sağlanması ve katılımı artırma gibi faydaların temin edileceği öngörülmüştür.¹⁷⁶

Cebri icra satışlarının tamamen elektronik ortama entegre edilmesiyle olası internet kesintileri, sistemsel arızalar ve sair yönlerden aksaklığa sebebiyet verebilecek durumların yaşanabilmesi ihtimalleri üzerinde durularak bu neviden istisnai hallerde icra müdürüne fiziki ihale usulünü uygulama hususunda takdir yetkisi verilmesinin ve istisnai hallere münhasıran alternatifli/karma bir uygulamanın getirilmesinin isabetli olacağı düşüncesi ileri sürülmüştür.¹⁷⁷ Kanaatimizce satış ihalesinin elektronik ortamda tatbiki usulü yerleşik hale geldikçe olası teknik sorunlar aşılabileceğinden her yeni uygulamada gündeme gelebilecek arıza sebepleriyle satış usulünün yeknesaklığına halel getirilmemelidir. Nitekim teknik altyapı sorunlarından ileri gelen sebeplerle somut bir mağduriyetin doğduğu hallerde ihalenin feshi davası, telafi edici bir hukuki çare olarak varlığını sürdürmektedir.

Bununla birlikte icra hukuku prosedüründe esaslı değişiklikleri ihtiva eden ve elektronik satış usulünü de yerleşik hale getiren 7343 sayılı Kanun hükümlerinin yürürlük tarihi yönünden spesifik hükümler bulunmaktadır. Mezkur Kanunun 33.maddesiyle İİK’na eklenen geçici 18.maddede, paraya çevirme aşamasına değinen hükümlerin de içinde bulunduğu bir kısım değişikliklerin uygulanması yönünden elektronik satış usulünün yürürlüğe girmesi, ön koşul olarak belirlenmiştir. Anılan maddeyle ; “87,88,106, 110, 111/b, 114, 115, 118, 124, 126, 127, 129, 130, 133, 242 ve 244 üncü maddeler ile 134 üncü maddenin dokuz ve onuncu fıkralarında bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişikliklerin uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin

¹⁷⁵ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.423.

¹⁷⁶ Mehmet Ertan YARDIM (2021), “İcra ve İflas Kanunu’nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler”, *KHAS Hukuk Bülteni*, <https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET.24.12.2025.

¹⁷⁷ Burcu ÇAVUŞ (2023), “İcra ve İflas Hukukunda Elektronik Ortamda (Çevrimiçi) Satış Usulü”, *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2, s.534, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/andhd/article/1219254>, ET.23.12.2025.

yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve bu değişiklikler en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulanır. Değişikliklerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur.” şeklinde hüküm getirilmiştir.

Bilahare Adalet Bakanlığı resmi sitesinde yapılan duyuru içeriğinde; “İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik ile Satış Giderleri Tarifesinin 8 Mart 2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olduğu, 15.03.2022 tarihinden itibaren Ankara Batı İcra Dairesi’nde, 01.06.2022 tarihinden itibaren Ankara, Kayseri ve Bursa illeri ile bu illere bağlı olan ilçelerde, 01.09.2022 tarihinden itibaren Antalya, Aydın, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Mersin, Samsun ve Van illeri ile bu illere bağlı olan ilçelerde, 01.11.2022 tarihinden itibaren ise İstanbul ili ve ilçelerinde uygulanmaya başlandığı, 7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin uygulanmasına Ülke genelinde henüz uygulamaya geçilmeyen tüm il ve ilçelerde 02.01.2023 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” duyurulmuştur.¹⁷⁸

Bakanlığın mezkur ilanları ile 7343 sayılı Kanun hükümleri kapsamında cebri icra satış prosedüründe fiziki katılım suretiyle yapılan açık ihale yerine, elektronik ortamda satış usulü getirilmiş olduğundan ülke genelinde teknik alt yapının tesisi ve kurumsallaşması için belli bir süreye ihtiyaç duyulacağı göz önüne alınarak değişiklik ve yenilikler, yerleşim birimlerine göre kademeli şekilde yürürlüğe konulmuştur.

Yine taşınır ile taşınmazlar arasında paraya çevirme usulü ve kuralları yönünden esaslı ayrımlar mevcut iken 7343 sayılı Kanunla yapılan kapsamlı değişikliklerden sonra taşınır ile taşınmazlar arasındaki paraya çevirme usulüne ilişkin ayrımlar azalmış ve müşterek kuralların kapsamı genişlemiştir.¹⁷⁹

1.2.2. Taşınır Malların Satılması

1.2.2.1. Taşınır Mal Kavramı

Taşınır mal kavramı, İcra ve İflas Kanununda tanımlanmamıştır. Taşınır mal, sözlük tanımında TMK m.762 hükmüyle paralel olarak “Menkul; menkul mal;

¹⁷⁸ <https://iidb.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/e-satis-yonetmeliginin-uygulanmasina-dair-duyuru27122022014050>, ET.01.10.2025.

¹⁷⁹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ , Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.226.

*nitelikleri itibariyle taşınabilen maddi şeyler ile edinmeye elverişli olan taşınmaz mülkiyetinin kapsamına girmeyen doğal güçler; bir yerden bir yere taşınması olanağı bulunan mal” şeklinde tanımlanmıştır.*¹⁸⁰ Doktrinde yapılan genel tanıma göre ise taşınır mallar, yapısal özellikleri tahrip olmaksızın bir yerden bir yere, nakledilebilen mallardır.¹⁸¹

1.2.2.2. Taşınır Malların Artırmaya Hazırlık İşlemleri ve İhale Süreci

Taşınır malların satışında kural, açık artırma olup istisnai olarak pazarlık usulüyle de satış yapılabilecektir.¹⁸² Taşınır mallar, satış talebinden sonra iki ay içerisinde satılmalıdır. (İİK m. 112/I). Ancak mezkur iki aylık süre, hak düşürücü ve kesin mahiyette bir süre olmayıp düzenleyici nitelikte olduğundan bu süreden sonra da yapılacak satışlar da geçerlidir.¹⁸³

Öte yandan mahcuz taşınırın değerinin hızlı bir şekilde düşüyor olması veya muhafazasının masraflı olması halinde taşınır malların satışına her zaman karar verilebilir. (İİK m. 113). Yine yetişmemiş mahsullerin mahcuz olduğu hallerde, icra müdürlüğünce, borçlunun satış konusunda muvafakati alınmalıdır, borçlunun muvafakati olmadıkça bu neviden mallar hakkında satış kararı verilemez. (İİK m. 112/II).

Taşınırın satışına esas olan başlıca öncül hazırlık işlemleri ilan ve artırma şartnamesidir. İcra müdürü açık artırmayla satışı yapılacak mahcuz taşınırın satış ilanının ne şekilde yapılacağı, artırma gün ve saat aralığını, ilgililerin menfaatlerini de gözeterek satış ilanının gazete veya internet haber sitesinde yapılıp yapılmayacağına, satışa konu taşınırın muhammen bedelini de esas alarak belirler. (İİK m.114/f.4). Bu kapsamda ilanın ne şekilde yapılacağı hususunda Elektronik Satış Yönetmeliğinin 12.maddesi kapsamında parasal limitler öngörülmüştür.¹⁸⁴

¹⁸⁰ Ejder YILMAZ 2011, age. s.1335.

¹⁸¹ M.Kemal OĞUZMAN, Özer SELİÇİ ve S.Oktay ÖZDEMİR (2022), *Eşya Hukuku*, Güncellenmiş ve Eklmeler Yapılmış 24.Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul,s.14; A.Lale SİRMEN (2022), *Eşya Hukuku*, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s. 13.

¹⁸² Timuçin MUŞUL (2010), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 4.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.684; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2022b, age. s.397

¹⁸³ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.128.

¹⁸⁴ 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 114 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (5) numaralı bendinde ve 8/3/2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinin üçüncü

Taşınırın artırma şartnamesinde hangi hususlara yer verilmesi gerektiği İcra ve İflas Kanunu'nun 114/f.7 hükmü ile e-Satış Yönetmeliği'nin 5. maddesinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda taşınırın açık artırma şartnamesinde ; *“dosya numarası, alacaklı ve borçlunun adı ve soyadı, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, taşınırın cinsi, muhammen kıymeti, artırmaya katılacakların taşınırın muhammen kıymetinin yüzde onu oranında nakit teminat veya banka teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği, artırmaya çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklı veya ilgiliden teminat aranıp aranmayacağı, hangi giderlerin alıcıya ait olacağı ve diğer gerekli bilgiler yazılır.”* (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik m.5).

Birinci ve ikinci artırma, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi hâlinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını da geçmesi şarttır. Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması hâlinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde alınan teminat iade edilmez. Öncelikle satış masraflarına mahsup edilir. Teminat bedelinin kalması hâlinde Kanun hükümlerine göre belirlenecek hak sahiplerine, alacaklarına mahsuben ödenir. Birinci artırma sonucunda ihale bedelinin ödendiği tarih itibarıyla açık artırma ilanı Elektronik Satış Portalından ve Basın İlân Kurumu İlân Portalından kaldırılır. Birinci artırma

fikrasında yer alan parasal limitlerin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan 2025 yılının Aralık ayındaki yıllık Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) oranları esas alınarak güncellenmesi neticesinde 01.02.2025 tarihi itibarıyla yapılacak ilanlarda ; *“muhammen bedeli 1.180.000,00 TL'ye kadar olan satışlar için gazete veya internet haber sitesi ile ilan yapıp yapılmayacağına icra dairesince karar verilir. Muhammen bedeli 1.180.000,00 TL'nin üzerinde 4.740.000,00 TL'nin altında olan malların satışında gazete veya internet haber sitesinde ilanı zorunlu olup, satışın yapılacağı yerde yayınlanan resmî ilan yayınlama hakkını haiz bir yerel gazetede mi veyahut bir internet haber sitesinde mi yapılacağına icra dairesince karar verilir. Muhammen bedeli 4.740.000,00 TL ve üzerinde olanlar ise bir internet haber sitesinde veya yurt genelinde dağıtılıp satışa sunulan ve ilan talebi tarihinde günlük fiilî satışı elli bin adedin üzerinde olan resmî ilan yayınlama hakkını haiz bir gazetede yayımlatılır. İlanın bir internet haber sitesinde mi veya yurt genelinde dağıtılıp satışa sunulan ve ilan talebi tarihinde günlük fiilî satışı elli bin adedin üzerinde olan resmî ilan yayınlama hakkını haiz bir gazetede mi yapılacağına icra dairesince karar verilir”* , İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Yapılacak Satışların İlanlarına İlişkin Parasal Limitlerin Güncellenmesi Hakkında Tebliğ, R.G, S.33150, T.27.01.2026.

sonucunda ihale bedelinin ödenmemesi durumunda ise ikinci artırma sonucuna kadar açık artırma ilanı erişime açık tutulur. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılamadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hâllerde ikinci artırma ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılır. Satış talebi teklif verme süresi başladıktan sonra geri alınamaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi hâlinde satış durdurulur. Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar. (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik m.15).

1.2.3. Taşınmaz Malların Satılması

1.2.3.1. Taşınmaz Mal Kavramı

Taşınmazlar, icra hukukunun temel kavramlarından biri olmasına rağmen İcra ve İflas Kanununda taşınmazın tanımına yer verilmemiştir.¹⁸⁵ Yine taşınırlar gibi TMK hükümlerinde de taşınmazın açık bir tanımına yer verilmemiş ise de TMK'nın 704. maddesinde “*Taşınmaz Mülkiyetinin Konusu*” başlığıyla taşınmazlar, tahdidi olarak sayılmıştır. TMK m. 704 hükmüne göre, taşınmaz mülkiyetinin konusu ; “arazi”, “tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar”, “kat mülkiyetine konu olan bağımsız bölümler” şeklindedir. Öte yandan taşınmaz malın en basit haliyle sözlük tanımı ise “*Bir yerden bir yere taşınması olanaksız mal*” şeklindedir.¹⁸⁶

1.2.3.2. Taşınmaz Malların Artırmaya Hazırlık İşlemleri ve İhale Süreci

Taşınmaz malların satışında yegane kural açık artırma olup Kanunda taşınmazlar yönünden sair bir satış usulüne istisnai olarak dahi cevaz verilmemiştir.¹⁸⁷ (İİK m.123). Taşınmaz mallar, satış talebinden sonra üç ay içerisinde satılmalıdır. (İİK m.123). Ancak mezkur üç aylık süre, hak düşürücü ve kesin mahiyette bir süre olmayıp

¹⁸⁵ Mert NAMLI 2019, age. s.7.

¹⁸⁶ Türk Dil Kurumu (2025), *Taşınmaz*, <https://sozluk.adalet.gov.tr/gayrimenkul>, ET.24.12.2025.

¹⁸⁷ Baki KURU, Ramazan ARSLAN ve Ejder YILMAZ (2019), *İcra ve İflas Hukuku*, 5. Baskı Yetkin Yayınevi, Ankara, s.328; Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.257.

düzenleyici nitelikte olduğundan bu süreden sonra da yapılacak satışlar da geçerlidir.¹⁸⁸

Taşınırlara ilişkin artırmaya esas hazırlık işlemleri¹⁸⁹ taşınmaz satışlarında da aynen uygulanmakla birlikte taşınmaz satış ilanlarında ; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte, *“varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, özellikle faiz ve masrafa dair olan iddialarını resmi kanıtlayıcı belgelerle on beş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi hâlde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaştırılmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir”*. (İİK m.126).

Yine taşınmazlarda da satış ilanının ne şekilde yapılacağı hususunda Elektronik Satış Yönetmeliğinin 12.maddesi kapsamında parasal limitler öngörülmüştür.¹⁹⁰ Taşınmazların artırma şartnamesinde hangi hususlara yer verilmesi gerektiği İcra ve İflas Kanunu’nun 126/f.1 hükmü yollamasıyla taşınmaz satışlarına da tatbik edilecek 114/f.7 hükmü ile e-Satış Yönetmeliği’nin 7. maddesinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda taşınmazların açık artırma şartnamesinde ; *“Taşınmazın açık artırma şartnamesine; dosya numarası, alacaklı ve borçlunun adı ve soyadı, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, taşınmazın tapu kaydı ve niteliği, varsa taşınmazın üzerindeki irtifak hakları, ipotekler, ipotekli borç senetleri, irat senetleriyle birlikte satıldığı ve borçlunun bu taşınmaz ile temin edilmiş şahsi borçlarının da alıcıya intikal edeceği, tapu sicilindeki diğer bilgiler ve taşınmaz üzerindeki mükellefiyetler, muhammen kıymeti, artırmaya katılacakların taşınmazın muhammen kıymetinin yüzde onu oranında nakit teminat veya banka teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği, artırmaya çıkarılan taşınmazın üzerinde hakkı olan alacaklı veya ilgiliden teminat aranıp aranmayacağı, taşınmazın son imar durumu, hangi giderlerin alıcıya ait olacağı ve diğer gerekli bilgiler yazılır.”* (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik m.7).

İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin *“İhalenin Yapılması”* başlıklı 15.maddesi, taşınır ve taşınmaz satışları yönünden ortak kural niteliğinde olduğundan ihalenin yapılmasına ilişkin

¹⁸⁸ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.47.

¹⁸⁹ Supra s.46-48.

¹⁹⁰ Bkz.184.dipnot

taşınır satışı bölümünde yapılan açıklamalar taşınmaz satışları yönünde de geçerlidir.¹⁹¹

¹⁹¹ Supra s.47-48.

BÖLÜM II

SATIŞ İSTEME SÜRELERİ VE SATIŞ İSTEME SÜRELERİ YÖNÜNDEN ETKİ DOĞURAN DURUMLAR

2.1. GENEL OLARAK

İlamsız icra takiplerinde takibin aşamaları takip talebi, ödeme emri, takibin kesinleşmesi, haciz, satış (paraya çevirme) ve paraların paylaşılması şeklinde kategorize edilmiştir.¹⁹² İlamli takiplerde ise İİK'nun 41.maddesi yollamasıyla Kanunun ilamlı takipler yönünden özel hükümler ihtiva eden ikinci babında düzenlenmeyen diğer hususlar, ilamlı takipler yönünden de uygulanacaktır. Bahsi geçen kanun hükümleri doğrultusunda ilamlı takiplerin ihdas edildiği Kanunun ikinci babında takibin başlatılması ve icra emri aşamaları yönünden açık hüküm bulunmakla birlikte haciz, satış (paraya çevirme) ve paraların paylaşılması gibi aşamalar yönünden özel bir hüküm bulunmaması sebebiyle ilamlı takiplerde de ilamsız icra takibi aşamalarından olan 'haciz, satış (paraya çevirme) ve paraların paylaşılması aşamaları' hükümlerinin uygulanacağı söylenebilir. Çalışmamızın konusunu teşkil eden satış isteme süreleri ve satış talebine geçmeden önce satış aşamasının öncülü olan haciz aşamasına değinilmesi isabetli olacaktır.

2.2 HACİZ KAVRAMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE UYGULANMASI

2.2.1.Haciz Kavramı ve Hukuki Niteliği

İcra ve İflas Kanunu'nda haciz işleminin tanımı yapılmamış olup; haciz, takip aşaması olarak atfedilerek, Kanunun 78-105 maddeleri arasında düzenlenmiştir.¹⁹³

¹⁹² Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN (2019), *İcra ve İflas Hukuku*, 2.Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, s.115.

¹⁹³ Şükran AKGÜN 2020, age. s.165.

Haciz, takip alacağının tahsiline yönelik talepte bulunan alacaklı lehine borçluya ait olan mal ve haklara icra dairesi marifetiyle hukuken el konulmasıdır.¹⁹⁴

İlamsız takipler ile para alacağına ilişkin olan ilamlı takiplerde takibin kesinleşmesine rağmen takibe konu borcun ödenmemesi halinde alacaklı, takibin devamlılığını sağlamak için ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl içerisinde haciz talep etmelidir.¹⁹⁵ (İİK m.78/f.2).

Haciz, hukuki nitelik itibarıyla icra takibi kapsamında alacaklıya, borçluya ait malların satışını talep etme ve elde edilecek satış bedelinden alacağını tahsil etme yetkisini tanıyan kendine özgü bir haktır.¹⁹⁶ Benzer bir görüşe göre ise, alacaklıya hacizli malların muhafazası ve satılmasını talep etme hakkı bahşeden takip hukukundan doğan bir haktır.¹⁹⁷ Ancak doktrinde haczin, takip alacaklısı lehine rehin hakkı sağladığı görüşü de savunulmuştur.¹⁹⁸ Haczin hukuki niteliğinin rehin hakkı olduğuna ilişkin görüşe karşılık olarak; sair alacaklıların hacze iştirak imkanlarının bulunması ve yine haciz alacaklılarının iflas alacaklılarına karşı hacizden doğan bir rüçhan hakkının bulunmaması gerekçesiyle haczin hukuki niteliğinin rehin hakkı dışında resmi bir el koyma işlemi olduğu görüşü ileri sürülmüştür.¹⁹⁹ Kanaatimizce de haciz, alacaklıya paraya çevirme hakkı tanıyan hukuki nitelik itibarıyla takip hukukuna özgü bir hak olup; haczin, rehin veya sair bir aynı hak niteliği bulunmamaktadır.

Alacaklının haciz talebi, icra dairesince üç gün içerisinde karşılanır.²⁰⁰ Haczin yerine getirilmesi için öngörülen bu süre, nitelik ve mahiyet itibarıyla düzenleyici süre olduğundan bu süreden sonra tesis edilen haciz işlemleri de geçerli olacaktır.²⁰¹ Ayrıca

¹⁹⁴ Senai OLGAC ve Haydar KÖYMEN (1965), *İçtihatlarla İcra ve İflas Kanunu*, Hak Kitabevi, İstanbul, s.631; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2019, age. s.189; İsmail ERCAN 2023, age. s.370; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.163; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.292; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.151; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.335.

¹⁹⁵ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.54.

¹⁹⁶ Şükran AKGÜN 2020, age. s.297.

¹⁹⁷ age.s.276.

¹⁹⁸ Bilge UMAR (1973), *İcra ve İflas Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, İstiklal Matbaası, İzmir, s.251.

¹⁹⁹ Aziz Serkan ARSLAN (2018), *İcra Takip İşlemleri (Etkileri ve Hukuka Aykırılığın Sonuçları)*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.72.

²⁰⁰ Haczin tatbik usulü hakkında bkz.İİK m.79 ; “Haczolunacak mallar başka yerde ise haciz yapılmasını malların bulunduğu yerin icra dairesine hemen yazar. Bu halde hacizle ilgili şikayetler, istinabe olunan icra dairesinin tabi bulunduğu tetkik merciince çözümlenir. (Ek cümle: 17.07.2003-4949/19 md.) Resmi sicile kayıtlı malların haczi, takibin yapıldığı icra dairesince, kaydına işletilmek suretiyle doğrudan da yapılabilir.”

²⁰¹ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022, age. s.132.

haciz talebinde herhangi bir usuli noksanlık bulunmaması halinde icra müdürünün haciz talebini reddetme yetkisi bulunmamaktadır.²⁰²

2.2.2. Haczin Uygulanması

Haczin amacı, borçluya ait bir mal veya hakkın paraya çevrilerek takibin infaz edilmesidir. İcra hukukunda haciz, alacaklıya ayni mülkiyet iktisap etme hakkı bahşetmeyeceğinden hacizli malların paraya çevrilmesi ilkesi geçerlidir.²⁰³

Haciz aşamasının tamamlanmasıyla alacaklının satış talep hakkı doğacaktır. Bir diğer ifadeyle haciz aşaması tamamlanmadan veyahut hacze konu bir mal bulunmadan satış talebi de gündeme gelmeyeceğinden satış talep hakkının öncül şartı, borçluya ait olan bir malvarlığına, usulüne uygun şekilde haciz konulmasıdır.²⁰⁴ Cebri icra vasıtasıyla mal veya hakların paraya çevrilmesi için öncül şart, usulüne uygun şekilde haciz konulması olmakla birlikte haczin hangi aşamada tamamlanacağı bir diğer ifadeyle haczin hukuki sonuç doğuracağı takip kesiti, Kanunda açıkça ihdas edilmemiştir.²⁰⁵ Bununla birlikte satış isteme süresinin başlangıcı ile haczin tamamlanma anı, sıkı bir ilişki içerisinde. Nitekim haczin tamamlanmasıyla veyahut icra hukuku bağlamında haczin sonuç doğurmasıyla satış isteme süreleri işlemeye başlayacaktır.²⁰⁶

Kayden haczin tatbik edildiği tapu siciline kayıtlı taşınmazlar ile sicile kayıtlı motorlu araçlar yönünden uygulamada bir duraksama bulunmamaktadır. Ancak menkul malların haczinde haczin tamamlanacağı veyahut sonuç doğuracağı kesit, Kanunda açıkça tanımlanmadığından ve menkuller yönünden haczin tatbikinde muhtelif aşamalar bulunduğundan bu hususla ilgili duraksamalar bulunmaktadır.

Bu kapsamda sicile kayıtlı motorlu araçlar dışındaki taşınırlar yönünden haczin tamamlandığı andan itibaren satış isteme süreleri işlemeye başlayacağından haczin tamamlandığı anın tespit edilmesinde haciz tutanağı ve muhafaza tedbirlerini de irdelemek gerekir. Haciz tutanağı; hacedilen malların niteliği, niceliği, takdir edilen değerleri, mal üzerinde istihkak iddiasının ileri sürülmesi halinde istihkak iddiasına dair beyanları, haczin tatbik edildiği yer ve zaman, alacaklı ve borçlunun ad soyadı

²⁰² age. s.132.

²⁰³ Burcu HENDEM (2023), “İcra Hukukunda Haczin Tamamlanması Meselesi”, *MİHDER*, Cilt 19, Sayı 55, Legal Yayıncılık, İstanbul, s.454.

²⁰⁴ Şükran AKGÜN 2020, age. s.268.

²⁰⁵ Burcu HENDEM 2023, agm. s.447.

²⁰⁶ agm. s.467.

gibi bilgileri içeren İİK 102.maddesi kapsamında tanzim edilmesi gereken bir tutanaktır. Haciz tutanakları, haczin kapsamının belirlenmesinde tek başına ispat aracı olarak kabul edilir.²⁰⁷ Haciz tutanağına atfedilen tek başına ispat aracı olma vasfının sonucu olarak haczedilen bir malın tutanağına geçirilmemiş olması halinde tutanağına geçirilmemiş mal, haczedilmiş sayılmayacaktır. ²⁰⁸ Muhafaza tedbirleri ise hacizle ilintili olan bir kesiti ifade etmekle birlikte muhafaza tedbirleri, haczin ardılı olan bir aşamada gündeme gelmektedir.²⁰⁹ Nitekim haciz talebinde bulunulması, haciz talebinin kabulüne karar verilmesi, haczin icra edilmesi ve hacze konu mallar üzerinde muhafaza tedbiri uygulanması birden fazla işlem ve zaman dilimine yaygın olan bir sürecin aşamalarıdır.²¹⁰

Muhafaza tedbirleri; haczedilen malvarlığının paraya çevirmeye elverişli olmasını teminen korunması ve güvence altına alınmasını sağlayan tedbirlerdir.²¹¹ Mahcuz mallara yönelik olarak muhafaza tedbirlerinin uygulanmasının amacı, haczin rehin etkisi doğuracak bir teminat fonksiyonu taşımaması sebebiyle alacaklının hacizden doğan paraya çevirme hakkını kullanmasını engelleyecek ve iyi niyetli üçüncü kişiler yararına yapılacak tasarrufların önüne geçmektir.²¹²

Öte yandan sicile tabi olmayan menkuller yönünden haczin tamamlanacağı anın tespitinde farklı görüşlerin yoğunlaştığı parametre, hacze konu menkul malın niteliğinde toplanmaktadır. Kural olarak haczin yerine getirilmiş olduğunun kabulü için mallara fiilen el konulup muhafaza altına alınması koşulu aranmayacaktır.²¹³ Ne var ki İİK m.88/f.1 hükmünde örnekleyici mahiyette sayılan paralar, banknotlar, hamiline ait senetler, poliçeler ve sair ciro su kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeylerin haczinde bu neviden menkullerin muhafaza altına alınması zorunludur.²¹⁴ Dolayısıyla İİK m.88/f.1 hükmü kapsamında kalan kıymetli evrak, kıymetli maden ve para cinsi menkuller yönünden haczin tamamlandığı an, muhafaza tedbirinin uygulandığı tarih olarak kabul edilecektir.

²⁰⁷ agm.455-456.

²⁰⁸ agm.470.

²⁰⁹ agm.s.471.

²¹⁰ agm.s.466.

²¹¹ agm.s.456.

²¹² agm. s.464-465.

²¹³ agm s.451.

²¹⁴ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.670; Burcu HENDEM 2023, agm. s.461.

Ancak İİK m.88/f.1 hükmü dışında kalan menkul malların haczinde ise fiili haciz bir diğer ifadeyle muhafaza tedbiri, haczin tamamlayıcı merasimi olmadığından haczin tamamlanmış sayılması için hukuken el konulması yeterlidir.²¹⁵ Hukuki el koymadan anlaşılması gereken bir malvarlığına fiilen zapt etmek veya maddi olarak hakimiyeti altına almak değildir. Hukuki el koyma; haczedilen mal ve hakların borçlunun hukuki tasarruf alanından çıkarılmasını ifade eder.²¹⁶ Bu kapsamda borçlunun mal, hak ve alacaklarının muayyen şekilde belirlenmesi ve bu mal ve hakların haczedildiğinin tutanağa geçirilmesiyle haczin tamamlanacağı ileri sürülmüştür.²¹⁷ Yargıtay da bu görüşle aynı yönde olan bir kararında; haczin tamamlanabilmesi için malın fiilen haczi ve muhafaza altına alınmasının gerekli olmadığına karar vermiştir.²¹⁸ Dolayısıyla hukuki el koymanın, muhafaza tedbirleri dışında kaydi ve yazılı bir tespite dayandığı söylenebilecektir. Ancak haczin tamamlanabilmesi için Kanunda açıkça muhafaza tedbirlerine ve sair bir merasime atıf yapılmışsa tamamlanma için ilgili şartın ikmalî gerekmektedir.²¹⁹ Örneğin İİK m.94 hükmünde, Anonim Şirketlerde paylar için pay senedi ve ilmühaber çıkarılmamışsa çıplak payların haczinde, hacze dair evrakın şirkete tebliğ edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bu tebliğ işleminin haczin tamamlanması olarak kabul edilip edilmeyeceği net olmamakla birlikte Kanunda tüm mal varlıklarını kategorik olarak

²¹⁵ Burcu HENDEM 2023, agm. s.461.

²¹⁶ agm s.451.

²¹⁷ agm s.460.

²¹⁸ “Asıl dosyada şikâyetçi vekili, borçluya ait menkullerin satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde, müvekkili ile garameye dâhil edilen alacaklının takip dosyasındaki haczin usulüne uygun biçimde konulmadığını, malların muhafaza altına alınmaması nedeniyle haczin tamamlanmadığını, oysa müvekkilinin dosyasından yapılan haciz ve muhafaza işleminin usulüne uygun olduğunu ileri sürerek, sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir... İcra Mahkemesi'nce, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre, asıl dosyada şikâyet olunan tarafından konulan haczin tamamlandığı gerekçesiyle asıl şikâyetin reddine, birleşen şikâyetin daha evvel süreden reddedilmiş olması ve önceki kararın adı geçen tarafından temyiz edilmemiş bulunması karşısında, bu şikâyet hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Kararı, asıl dosya şikâyetçisi vekili temyiz etmiştir... Şikâyet olunan vekili, haczin İİK'nun 86 ve 102. maddeleri uyarınca tamamlandığını, muhafaza altına alınma işleminin, haczin tamamlanmasından sonra yapılabileceğini ve haczin mutlak unsuru olmadığını, kaldı ki şikâyetçinin, müvekkilince daha önce konulan hacze iştirak şartlarını da taşımadığını savunarak, şikâyetin reddini istemiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, asıl dosya şikâyetçisi vekilinin temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, asıl dosya şikâyetçisi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nun 366.maddesi uyarınca ONANMASINA, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edenden alınmasına, kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere 12.03.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.” Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T.12.03.2012, E.2012/539, K.2012/1897 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#> , ET.17.02.2026.

²¹⁹ Burcu HENDEM 2023, agm. s.468.

kapsayacak şekilde haczin tamamlanması için gereken prosedür açıkça düzenlenmelidir.²²⁰

Bununla birlikte satış talebinde bulunma süresinin hacze dair keyfiyetin taraflara tebliğinden itibaren işlemesi söz konusu olmayıp, satış isteme süresinin başlangıcı, haczin tamamlandığı tarihtir.²²¹ Bir diğer anlatımla hacizden itibaren başlayan satış isteme süresinde haczin borçlu tarafından öğrenildiği ya da borçluya 103 davetiyesinin gönderildiği tarih sürenin başlangıcında etkili değildir.²²²

Genel olarak haczin tamamlandığı an, icra müdürünün haciz iradesini yansıtan tensibini tutanağa geçirdiği an olarak kabul edilir; bir diğer ifadeyle icra müdürünce haciz kararı verildiği anda haciz, hüküm ve sonuç doğurur.²²³ Bu kapsamda gerek doktrinde²²⁴ gerekse de Yargıtay uygulamasında²²⁵ takip dosyasında bir taşınmazın

²²⁰ agm s.468.

²²¹ Mert NAMLI 2019, age. s.356.

²²² Burcu HENDEM 2023, agm.s.469.

²²³ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022, age. s.137; Burcu HENDEM 2023, agm.s.464.

²²⁴ Talih UYAR (1990), *İcra Hukukunda Haciz*, 2.Baskı, Feryal Matbaacılık, Manisa, s.237.

²²⁵ “Yukarıda tarih ve numarası yazılı Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın müddeti içinde temyizden tetkiki alacaklı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü: Alacaklı tarafından bonoya dayalı olarak kambyo senetlerine mahsus haciz yolu ile başlatılan takipte, şikayetçi üçüncü kişinin icra mahkemesine başvurusunda, taşınmazı borçludan satın aldığı tarihte tapuda herhangi bir haciz şerhi bulunmadığı, müvekkilinin iyi niyetli 3.kişi olduğu olduğu iddiası ile taşınmazı üzerine konulan haczin kaldırılmasını talep ettiği, mahkemece, şikayetin reddine karar verildiği, şikayetçi tarafından ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, Bölge Adliye mahkemesince; istinaf isteminin kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırıldığı ve şikayetin kabulü ile haczin kaldırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır. Taşınmazın usulüne uygun olarak haczedildiğinin kabulü için icra müdürlüğünce haciz kararı verilmesi yeterli olup, haczin geçerliliği ve tamamlanmış sayılması için ayrıca tapu siciline şerh verilmesi zorunlu değildir. Tapuya işlenmesi, haczin kurucu unsuru olmayıp bildirici nitelik taşır. Ne var ki 3. kişilere karşı ileri sürülebilmesi için haczin tapu siciline işlenmesi gerekmektedir. (Dairemizin 10/12/2015 tarih ve 2015/28857 E.-31140 K. sayılı kararı). Somut olayda; alacaklı tarafından 13.11.2019 tarihinde haciz talep edildiği ve icra müdürlüğünce 13.11.2019 tarihinde haciz kararı verildiği, taşınmazın şikayetçiye 18.11.2019 tarihinde haciz kararından sonra satıldığı, hacze ilişkin şerhin tapuya işlenme tarihinin 05.02.2020 tarihi olduğu anlaşılmıştır. Şikayete konu 5242 ada 1 parsel sayılı taşınmaz haciz karar tarihinde borçlu ... adına kayıtlı olduğu anlaşıldığından taşınmazın haczi geçerli olup bölge adliye mahkemesince şikayetin bu gerekçe ile reddi gerekirken yazılı gerekçe ile şikayetin kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsiz olup Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozulması gerekmiştir. SONUÇ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 22. Hukuk Dairesi'nin 10.02.2022 tarih ve 2021/1545 E. - 2022/339 K. sayılı kararının yukarıda yazılı nedenlerle, 5311 sayılı Kanun ile değişik İİK'nun 364/2. maddesi göndermesiyle uygulanması gereken 6100 sayılı HMK'nun 373/2. maddeleri uyarınca BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilmesine, 22/11/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”

Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2022/5598, K.2022/12080 sayılı Kararı,

<https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.30.09.2025;

Aynı yönde sair bir kararda “...Tasarruf yetkisi kısıtlamalarının tapu kütüğüne şerh verilebileceğini hükme bağlayan TMK'nun 1010.maddesi emredici nitelikte olmayıp, aynı maddenin son fıkrası uyarınca haciz şerhi verilmekle, taşınmaz üzerinde sonradan kazanılan hakların sahiplerine karşı ileri

usulüne uygun şekilde haczedildiğinin kabulü için icra müdürlüğünce verilecek haciz kararı yeterli görülmektedir. Bir diğer ifadeyle haczin tamamlanmış sayılması için ayrıca tapu siciline şerh edilmesi zorunlu değildir. Nitekim haczin tapu siciline işlenmesi kurucu mahiyette etki doğurmayıp, salt bildirici (açıklayıcı) mahiyettedir. Ancak hacze dayalı hak ve yetkilerin iyi niyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi için haczin tapu siciline şerh edilmesi gereklidir.

Sicile kayıtlı motorlu araçlar yönünden haczin geçerlilik tarihi yönünden açık bir hüküm bulunmamakla birlikte kanaatimizce sicile kayıtlı motorlu araçlar yönünden de taşınmaz hacizlerine yönelik uygulama doğrultusunda haczin araç siciline şerh edilmesinin kurucu nitelikte olmadığı, bir diğer ifadeyle açıklayıcı nitelikte olduğu kabul edilmelidir. Zira sicile kayıtlı araçlar ile taşınmaz hacizlerinin uygulama biçiminde esaslı bir farklılık bulunmamaktadır.

Borçlunun üçüncü kişiler nezdinde mevcut hak ve alacaklarının haczinde ise haczin tamamlanacağı anla ilgili doktrinde farklı görüşler benimsenmiştir. Bir görüşe göre borçlunun üçüncü kişi nezdinde bulunan hak ve alacaklarının haczinde haciz kararının tutanağa geçirilmesiyle haczin tamamlanacağı ileri sürülmüştür.²²⁶ Yargıtay da bir kararında takip borçlusunun üçüncü kişiler nezdinde mevcut alacaklarının haczinde, haciz tutanağının düzenlenmesiyle haczin tamamlanacağını ve haciz ihbarnamesinin üçüncü kişiye tebliğinin, haczin tamamlanması için aranacak bir koşul olmadığını hüküm altına almıştır.²²⁷ Nitekim üçüncü kişiye gönderilecek haciz ihbarnamesi haczin ardılı olan muhafaza tedbiri olarak kabul edilmektedir.²²⁸ Ancak uygulamada İİK m.89 kapsamında hak ve alacak hacizlerinde, haciz işleminin tamamlandığı ve sıra cetveline esas alınan tarih, haciz ihbarnamesinin üçüncü kişiye tebliğ edildiği tarih olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla uygulamada hak ve alacak hacizlerinde haciz kararının alındığı tarih, haczin hukuki sonuç doğurması için tek başına yeterli değildir.²²⁹ Yargıtay'ın sair bir kararında da mevcut bir hak ve alacağın

sürülebilir. Tapuya işlenmesi, haczin kurucu unsuru olmayıp bildirici nitelik taşır. Bu açıklamalar ışığında İİK'nun 106-110.maddeleri uyarınca haczin düşmüş olup olmadığı belirlenirken sürenin başlama tarihi olarak icra müdürlüğünce haciz kararının verilme tarihi esas alınmalıdır..." şeklinde hüküm verilmiştir. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T:31.03.2021, E:2020/8681, K:2021/3823.

²²⁶ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2022, age.s.225

²²⁷ Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.16.11.2007, E.2007/18625, K.2007/21364 sayılı Kararı, <https://www.yargitaykararlari.com.tr/ictihatdetay-165620-12hukukdaireesi-Yargitay-12-Hukuk-Dairesi-2007-18625-Esas-2007-21364-Karar-Sayili-Ilami.html> , ET.16.02.2026.

²²⁸ Şükran AKGÜN 2020, age. s.266.

²²⁹ age. s.267.

İİK m.88 kapsamında menkul haczi hükümleri doğrultusunda haczinde, haczin tarihi belirlenirken üçüncü kişiye gönderilen haciz yazısı tarihi değil, haciz yazısının üçüncü kişiye ulaştığı ve kayda alındığı tarihin esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.²³⁰

Haczin tamamlandığı veya hukuki sonuçlarını doğuracağı tarihin, normatif düzlemde kurala bağlanması gerektiği savunulmuştur.²³¹ Kanaatimizce de haczin tamamlanmasıyla ilgili, hacze kabil malların niteliklerinin çeşitliliği, yargısal uygulamalar ve doktrin görüşleri arasındaki esaslı farklılıkların sebebiyet verdiği duraksamaların ve belirsizliğin giderilmesi yine öngörülebilir olmayacak uygulama ve yorum farklılıkları sebebiyle olası hak kayıplarına mahal verilmemesi için haczin tamamlanacağı anla ilgili İİK’da somut ve muayyen bir hüküm ihdas edilmesi isabetli olacaktır.

Tüm bu hususlarla birlikte uygulamada sıklıkla telaffuz edilse de icra hukukunda haczin yenilenmesi gibi bir kavram bulunmayıp ardışık olarak yapılan hacizler, birbirinin devamı niteliğinde değildir.²³² Keza konulmuş bir haczin devamı, ancak süresi içinde satış talep edilmek suretiyle sağlanabilir. Yine Yargıtay’ın yerleşik kararlarında, haczi muteber olan mahcuz bir mal yönünden satış isteme süresi dolmadığı halde alacaklı tarafından aynı mal üzerine yeniden haciz konulması talebinde bulunulması halinde mevcut haczin hukuki sonuç doğurmaya devam edeceği ve yeni tarihli haciz talebinin, önceki tarihli hacizden feragat edildiği şeklinde yorumlanmaması gerektiğine hükmedilmektedir.²³³ Bu haliyle satış tarihi itibarıyla

²³⁰ Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T.03.12.2013, E.2013/5385, K.2013/7674 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.16.02.2026.

²³¹ Burcu HENDEM 2023, agm. s.468.

²³² “Haczin düşmesini engellemenin tek yolu, yasal süresi içerisinde satış istenmesidir. İİK’da haczin yenilenmesi ve önceki haczin devam etmesi şeklinde bir düzenleme bulunmamaktadır. Her haciz konulduğu tarih itibarıyla yeni bir haciz niteliğindedir...” Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T:28.02.2013, E:2012/6595, K:2013/1192 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ (2023), *Cebri İcra Satışlarında Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satış- Taşınmazların, İpoteğin ve Ortaklığın Giderilmesi Satışlarında Uygulamalar*, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 8.Baskı, Platon Hukuk Yayınları, İstanbul, s.67.

²³³ “...İcra ve İflas Kanununda haczin yenilenmesi diye bir müessese mevcut olmayıp, aynı takip dosyasından olsa da konulan her haciz yeni bir hacizdir. Buna göre aynı taşınmaz üzerine birden fazla haciz konulmasını engelleyen bir yasa hükmü de yoktur. Taşınmazın üzerinde haciz varken, alacaklının talebi üzerine yeniden haciz konulması, önceki hacizden vazgeçildiği anlamına gelmediği gibi, daha önce konulmuş haczi ve sonuçlarını da ortadan kaldırmaz. Bu talep daha önceki haciz ve işlemlerden feragat anlamına gelmez.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2016/10886, K.2017/1937 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.08.10.2025.

mahcuz bir mal üzerinde birden fazla muteber haciz bulunması halinde ilk haciz tarihi, sıra cetveline esas alınacaktır.²³⁴

Bu bağlamda eski tarihli ilk hacze karşı haczedilmezlik şikayetinde bulunmamış olan borçlu, bilahare yeniden yapılan hacze karşı şikayet yoluna başvurabilecektir. Bir diğer ifadeyle yeni haciz, ilk hacizden ayrık ve müstakil bir haciz niteliğinde olduğundan her bir haciz, borçluya ayrı bir şikayet hakkı vermektedir.²³⁵

2.3. SATIŞ İSTEME SÜRELERİ KAPSAM VE TANIMI

Mahcuz malların satışı için talepte bulunma süresi, İİK'nun 106.maddesinde ihdas edilmiştir. Anılan hüküm muhtelif zamanlarda değişikliğe uğramış, taşınır ve taşınmazlar yönünden farklı süreler öngörülmüştür. Satış isteme sürelerinin tayininde esas alınan ölçüt, taşınır ve taşınmaz mal ayrımından ileri geldiğinden öncelikle taşınır ve taşınmaz mal ayrımını ele almak gerekir.

Aynı hakların konusunu teşkil eden kavram, eşya olarak tanımlanmaktadır.²³⁶ TMK'nun muhtelif hükümlerinde ve mülkiyet hakkının günlük pratiğinde eşya yerine mal kavramı da kullanılmaktadır.²³⁷ Taşınır ve taşınmaz tasnifinde, malın fiziksel niteliğine dayalı kriter benimsenmiştir. Bu tasnife göre, “*taşınmaz toprak ve toprağa bağlı alanlar iken, taşınırlar ise kolayca hareket ettirilebilen mallardır.*”²³⁸ Bir diğer tanıma göre “*Genellikle, özünde bir değişiklik olmadan bir yerden başka bir yere*

²³⁴ “...Taşınmazın üzerinde haciz varken, alacaklının talebi üzerine yeniden haciz konulması, önceki hacizden vazgeçildiği anlamına gelmediği gibi, daha önce konulmuş haczi ve sonuçlarını da ortadan kaldırmaz. Bu talep daha önceki haciz ve işlemlerden feragat anlamına gelmez. Kaldı ki; aynı taşınmaz üzerine birden fazla haciz konulmasını engelleyen bir yasa hükmü de yoktur. Somut olayda, alacaklının talebi ile taşınmaz üzerine ikinci kez haciz konulmuş ise de, ilk konulan 27/02/2015 tarihli hacizden sonra alacaklı tarafından bir yıllık satış isteme süresi içerisinde 18/02/2016 tarihinde satış talebinde bulunulmuş ve aynı tarihte bir miktar satış avansı yatırılmış olmakla, hukuki kıymetini kaybetmemiş ilk hacze dayalı olarak yapılan ihalede yasaya uymayan bir yön bulunmamaktadır...” Yargıtay 12. Hukuk Dairesi T.22.10.2018, E.2017/8826, K.2018/10270 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.14.10.2025; Alacaklının haczin yenilenmesine dair talebinin henüz satış isteme süresi dolmayan ilk hacizden vazgeçme anlamına gelmeyeceğine dair aynı yönde karar için bkz; Yargıtay 19.Hukuk Dairesi T:08.07.2004, E:2004/6610, K:2004/8134 sayılı Kararı; “ikinci kez konulan haczin ilk hacizden vazgeçme anlamına geldiğine dair” aksi yönde karar için bkz. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T:27.06.2014, E:2014/15060, K:2014/18915 sayılı Kararı.

²³⁵ Mert NAMLI 2019, age. s.371.

²³⁶ Şeref ERTAŞ (2012), *Eşya Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 10.Baskı, Barış Yayınları, İzmir, s.5; M.Kemal OĞUZMAN, Özer SELİÇİ ve S.Oktay ÖZDEMİR 2022, age. s.5; Mehmet AYAN (2020), *Eşya Hukuku*, Cilt II-Mülkiyet, Gözden Geçirilmiş 10.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.25; Mehmet AKÇAAL (2023), *Eşya Hukuku*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, s.79.

²³⁷ Şeref ERTAŞ 2012, age. s.5.

²³⁸ Mert NAMLI 2019, age. s.14.

taşınabilen eşyalar taşınır eşya; taşınamayan eşyalar ise taşınmaz eşya olarak nitelendirilir."²³⁹

İİK 106.maddesi hükmünün 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki haliyle taşınırılar için bir yıl, taşınmazlar için iki yıl olan satış isteme süreleri 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun' un 21. maddesiyle yapılan değişiklikle taşınırılar yönünden altı aya, taşınmazlar yönünden ise bir yıla indirilmiştir. ²⁴⁰

7343 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle satış isteme süreleri yönünden taşınır ve taşınmaz ayırımına son verilerek İİK 106.maddesinin "*Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir*". hükmüyle son halini almıştır. 7343 sayılı kanunla yapılan mezkur değişiklik neticesinde hacizli malın niteliği ve mahiyeti fark etmeksizin yeknesak bir kural benimsenerek satış isteme süresi bir yıl nispetinde belirlenmiştir. ²⁴¹ Anılan hükme göre bir yıl nispetinde olan satış isteme süresi içerisinde satış talep etmiş olan alacaklı yönünden satış isteme süresi duracaktır.²⁴² Ancak rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde paraya çevirme talebi taşınırılar yönünden altı ay, taşınmazlar yönünden ise bir yıl nispetinde olup; ²⁴³ rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip usulünü ihdas eden maddede değişikliğe gidilmeden mevcut hüküm aynen muhafaza edilmiştir.

Öte yandan İcra ve İflas mevzuatında haczin konusunun para olduğu hallerde haczin geçerli kabul edileceği süreye ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır.²⁴⁴ Satış isteme sürelerinin ihdas edildiği İİK'nun 106.maddesinde menkul mallar yönünden getirilen bir yıllık süre, para/mevduat hacizlerinde de kıyasen uygulanacaktır.²⁴⁵ Bu kapsamda hacizden itibaren bir yıllık süre içerisinde paranın ilgili finans kuruluşundan

²³⁹ A.Lale SİRMEN (2021), *Eşya Hukuku*, 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.13.

²⁴⁰ R.G, S.28344, T.05.07.2012.

²⁴¹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.232.

²⁴² Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.41.

²⁴³ Mert NAMLI 2019, age. s.359.

²⁴⁴ Bu kapsamda emanetler hakkında zamanaşımı hükmüyle, mahcuz paralara yönelik hükümler birbiriyle karıştırılmamalıdır. Bu konuda, Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T:21.10.2014, E:2014/22047, K.2014/24398 sayılı kararında; "*İİK'nun 362.maddesine göre; icra veznesine tevdi yahut dairece tahsil olunan para veya icra muamelesi sebebiyle hifzedilmekte olan eşya tevdi veya tahsil yahut hıfz tarihinden itibaren on seneye kadar alakadarları tarafından müracaat olunmazsa talep hakkının Hazine lehine düşeceği düzenlenmiş ise de, bu düzenleme alacaklıya ödenmek üzere icra dosyasından tahsil olunup icra kasesına giren paralara ilişkin uygulanabilecek bir düzenleme olup, borçlunun alacaklısı olduğu dosya alacağının haczedilerek henüz icra dosyasına gönderilmediği durumlarda paranın icra dosyasına gönderilmesinin 10 yıllık süreye tabi olduğu kabul edilmeyecektir.*" şeklinde değerlendirmeler yapılarak İİK m.106 ile İİK m.362 hükümlerine konu sürelerin uygulama alanları arasındaki farklara dikkat çekilmiştir.

²⁴⁵ Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.42.

veyahut hacizli paranın yedinde bulunduğu üçüncü kişilerden celbine dair talep, İİK 106.maddesi bağlamında satış talebine ikame olarak kabul edilecektir.²⁴⁶

Kanaatimizce de paranın niteliğı gereğı mahcuz paraların dosyaya celbi yönünde talepte bulunulmasıyla satış talebinde bulunulmuş sayılmasının kabul edilmesi isabetlidir. Zira paraların hacze konu olması halinde takibin devamında süre sınırı olmaksızın hacze geçerlilik tanınması, borcun tahsili amacını sekteye uğratabileceğı gibi danışıklı işlemlere de sebebiyet verecektir. Nitekim para alacakları ile mevduat üzerindeki hacizlere süre yönünden satış isteme süresine benzer bir tahdit konulmaması halinde borçluların danışıklı işlemlerle mevduatlarını ve üçüncü kişiler nezdinde doğmuş ve doğacak alacaklarını, takip alacaklılarından kaçırmak amacıyla muvazaalı takiplere yönelmesine sebebiyet verebilecektir. Bu yönde bir boşluğun kötü niyetli girişimlere imkan vereceğı de kuşkusuzdur. Yine haczin konusunun para olduğı durumlarda sair haciz alacaklıları yönünden hacizden beklenen maddi menfaatin tamamen yitirilmesi sonucu doğacak şekilde ilk sırada yer alan hacze daimi bir rüçhan hakkı tanınması, haciz alacaklıları arasındaki menfaat dengesini de bozacaktır. Nitekim hacze konu paranın dosyaya celbi halinde paranın paylaştırılması aşamasına geçilebilecektir.

Son olarak haciz ihbarnamesi kapsamında üçüncü kişi nezdinde borçlunun doğmuş bir alacağının bulunmadığı hallerde muayyen bir para meblağına haciz

²⁴⁶ “İİK.nun “paraya çevirme” başlığını taşıyan 106 ve devamı maddelerinde taşınır ve taşınmaz malların satış usulü düzenlenmiştir. Her ne kadar alacak ve para menkul hükümlerine göre haczedilir ise de, bu paranın satılarak paraya çevrilmesi söz konusu olamayacağından satış isteme açısından İİK.nun 106. ve 110.maddelerinin tatbiki düşünülemez. Ancak yasada para alacağı üzerine konulan haczin ne kadar süreyle mevcudiyetini koruyabileceğı yönünden bir açıklık bulunmadığından İİK.nun 106.maddesinde menkul mallar için öngörülen 1 yıllık sürenin para alacakları yönünden hacizden itibaren paranın istenmesi için gerekli azami süre olarak kıyasen uygulanması ile birlikte paranın icra dosyasına celbi talebinin, satış talebi gibi değerlendirilip buna göre inceleme yapılarak hüküm kurulması gerekir. O halde Bölge Adliye Mahkemesince İİK.nun 106-110 gereğince işin esasının incelenerek, oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz olup, kararın belirtilen nedenle bozulması gerekmektedir.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.10.03.2022, E.2021/8798, K.2022/3018 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.43; “Para alacağı üzerine konulan hacizlerin ne kadar süreyle mevcudiyetini koruyabileceğı yönünde yasada bir açıklık bulunmadığından İİK’nun 106.maddesinde menkul mallar için öngörülen 1 yıllık(7343 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi hali 6 aylık) sürenin para alacakları yönünden hacizden itibaren paranın istenmesi için gerekli azami süre olarak uygulanması gerekmektedir.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.24.03.2011, E.2010/25735, K.2011/4525 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.50.

konulmuş olmayacağından İİK m.106 kapsamında satış isteme sürelerinin işlemesi söz konusu olmayacaktır.²⁴⁷

2.4.SATIŞ İSTEME SÜRELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

Satış isteme süreleri, hukuki niteliği itibarıyla zamanaşımı süresi olmayıp, hak düşürücü süre niteliğindedir.²⁴⁸ Hak düşürücü süre niteliğinde olan satış isteme sürelerine tarafların riayet etmeleri zorunludur. Yine hak düşürücü süre niteliğinde olan satış isteme süreleri, icra müdürlüğünce resen nazara alınır.²⁴⁹ Nitekim Yargıtay da, satış isteme sürelerini kamu düzenine ilişkin kabul etmekle birlikte bu kapsamda sürelerin resen nazara alınması gerekliliğine ve sürelere riayet edilmemesi halinin süresiz şikâyet tabi olduğuna karar vererek satış isteme sürelerinin hak düşürücü niteliğine delalet etmiştir.²⁵⁰

Öte yandan satış isteme süreleri icra organları için konulmuş sürelerde olduğu gibi düzenleyici mahiyette olmadığından bu sürelerin geçmesinden sonra satış talebinde bulunulması satış istemini geçersiz kılar. Satış isteme süresi, talebin ibrazı için öngörülen bir süre olup satış ihalesinin icra edilmesi bu sürenin kapsamı dışındadır. Nitekim ihalenin icra edilmesi, icra organlarının görevi olduğundan ihalenin icrasının tamamlanacağı süre üzerinden tarafları konu alacak bir müeyyide uygulanması mümkün olmayacaktır.

²⁴⁷ Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T:26.05.2016, E:2016/706, K:2016/14964 sayılı Kararı, Aktaran, Yavuz SÜPHANDAĞ (2024), *İcra ve İflas Hukukunda Uygulamalar*, 13.Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul, s.462.

²⁴⁸ Talih UYAR (2020), *İcra ve İflas Hukukuna İlişkin Hukuki Mütalaalar*, Genişletilmiş Yeniden Yazılmış 3.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, s.274; Mert NAMLI 2019, age. s. 358; R.Murat DÖNMEZ (2010), *İcra ve İflas Hukukunda Taşınmaz Malların Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s.40; Mine ERTURGUT (2000), *İcra ve İflas Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.74;

²⁴⁸ Kudret ASLAN (2023), “7343 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklerle Birlikte Hacizli Malların Satış Talebi ve Satış Giderleri”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 31, Sayı 2, s.803, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/77183/1283872>, ET.30.12.2025, Ömer ÇON (2021), *İhâlenin Feshi (İcra ve İflâs Kanunu Madde 134)*, 1.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, s.41; Timuçin MUŞUL ve A.Ayfer TEZEL MUŞUL, (2024), *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara s.933.

²⁴⁹ Talih UYAR 2020, age. s.274; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.232.

²⁵⁰ “...Satış talebinin, yukarıdaki maddede öngörülen süreler içinde olup olmadığını icra müdürü re’sen gözetmeli, bu sürelerden sonra ise, satış talebini reddetmelidir. Satış isteme sürelerinin geçmesine rağmen, icra müdürünün satış talebini kabul etmesi, bu hususun kamu düzeninden oluşu nedeniyle süresiz şikâyet tabidir...” Yargıtay 12. Hukuk Dairesi T.13.02.2017, E.2017/254, K.2017/1761 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.29.12.2025.

2.5.SATIŞ İSTEME SÜRELERİNİ ETKİLEYEN HALLER

Satış isteme süresini durdurmanın en pratik yolu yasal süresi içerisinde satış talebinde bulunulmasıdır. Nitekim yasal süresi içerisinde satış talebinde bulunan ve gerekli satış avansını da yatırarak icra prosedürü içerisinde yükümlülüğünü yerine getiren taraf yönünden, satışın fiilen icra edileceği tarih bir yana “satış talebinin ve ilgili masrafların yatırıldığı tarih itibarıyla satış isteme süreleri duracaktır.”²⁵¹

Ancak ilgili kanunlarda yer alan hükümler²⁵² veyahut yargı mercilerince verilen kararlar sebebiyle alacaklının satış talebinin icra edilmesinin mümkün olmadığı bir takım hallerde ortaya çıkacak yasal ve fiili engeller nazara alınarak satış isteme sürelerinin işlemeyeceği kabul edilmiştir.²⁵³

Satış isteme sürelerini etkileyen hallerin kapsamının belirlenmesinde icra hukukuna konu hangi dava ve şikayetlerin satış isteme sürelerine etkili sonuçlar doğuracağı hususunda Kanunda kategorik ve normatif bir tasnif yapılmamıştır. Bu kapsamda satış isteme sürelerinin işlemesine esas kurallar, bazı hallerde Kanunda açıkça atıf yapılmasıyla belirlenmiş iken bazı hallerde ise işin niteliğinden ileri gelen gerektirici koşullar veyahut kıyas yoluyla yapılan yorumlarla belirlenmiştir.

Satış isteme sürelerini etkileyen haller, aşağı kısımlarda alt başlıklar altında kategorik şekilde ele alınacak olup bu kısımda alt konu başlıkları arasında yer vermediğimiz kıymet takdirine şikayet ile satış isteme süreleri arasındaki ilişkiye değinmemiz isabetli olacaktır.

Kıymet takdiri, mahcuz taşınmaz veya taşınırılar üzerindeki hacze esas meblağın veya satışa esas muhammen bedelin belirlenmesi amacıyla değer tespitine yetkili olan kişilerce yapılan icra takip işlemi mahiyetindeki değer tespittir.²⁵⁴ Taşınırılar yönünden yapılan kıymet takdirinin ilgililere tebliğine ilişkin İİK’da yasal bir zorunluluk öngörülmemesi sebebiyle taşınır satışlarına esas kıymet takdiri raporunun tebliği zorunlu değildir.²⁵⁵ Taşınmazlar yönünden ise yapılan kıymet takdirine ilişkin raporun borçluya, haciz koydurmuş alacaklılara ve diğer ipotekli alacaklılarına, tapudaki mevcut adresleri esas alınmak sureti ile tebliğ edileceği hüküm

²⁵¹ Mert NAMLI 2019, age. s.368.

²⁵² Satış isteme sürelerinin hangi hallerde işlemeyeceği ve duracağı ; “İİK’nun m.89/f.3-5.cümle, m.97/f.8, m.111/f.3-1.cümle, m.289/f.1, m.323/f.2, m.309/ö-3” maddelerinde açıkça hüküm altına alınmıştır.

²⁵³ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.239.

²⁵⁴ Nilüfer BORAN GÜNEYSU (2020), *İcra Hukukunda Taşınmaların Kıymet Takdiri*, Yetkin Yayınevi, İstanbul, s.25-26-119.

²⁵⁵ Baki KURU 2013, age. s.619.

altına alınmıştır.(İİK 128/f.2). Ancak Yargıtay, taşınır ve taşınmaz ayrımı yapmaksızın kıymet takdirinin tebliğ edilemediği veya usule aykırı şekilde tebliğ edildiği hallerde kıymet takdirinin ilgililere tebliğ edilmemiş olmasını başlı başına bir aykırılık/ihalenin feshi sebebi olarak görmemektedir. Yargıtay’a göre kıymet takdirine ilişkin tebligatın yapılmamış olması veya usulsüz tebligat sebebiyle tebliğ evrakından haberdar olunmaması hallerinde satış ilanının ilgililere tebliği aşamasında kıymet takdirinin nicelik ve kapsamı öğrenilebileceğinden satış ilanını tebellüğ eden ilgilinin, satışa konu malın kıymetinin hatalı takdir edildiğine yönelik iddialarını satış ilanının tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde şikâyet yoluyla ileri sürebilecektir; ancak bu fırsatı kullanmayan ilgililer, bilahare kıymet takdirinden ileri gelen sebeplerle ihalenin feshini talep edemeyecektir.²⁵⁶ Yine Yargıtay’a göre; satış ilanı tebliğ işleminin de usulsüz olduğu ve takip dosyasında ilgili şikâyetçinin kıymet takdirini öğrendiğine dair herhangi bir sair işlemin de bulunmadığının anlaşılması hallerinde ise kıymet takdirine ilişkin itiraz sebeplerinin, ihalenin feshi davasında mahkemece değerlendirilmesi gerekecektir.²⁵⁷

Kıymet takdiri aşamalarına ilişkin bu açıklamalardan sonra konumuza temas eden hususa değinmemiz gerekirse, satışa hazırlık evresinde kıymet takdirinin yapıp da ilgililere tebliğ edilmesi üzerine icra mahkemesine yapılacak şikâyetlerde, şikâyet incelemesinin devamı boyunca satış isteme sürelerinin işleyip işlemeyeceği hususunda şu değerlendirmeler yapılabilecektir. Uygulamada kıymet takdirine karşı şikâyet yoluna başvurulması halinde satış isteme sürelerinin işlemeyeceği düşünülse de kıymet takdirine şikâyet, salt satışın icrasını durduracaktır.

Nitekim kıymet takdirine karşı ilgililer tarafından şikâyet yoluna başvurulması satış talebinde bulunmaya engel bir hal olarak görülmediğinden satış isteme süreleri aynen işlemeye devam edecektir.²⁵⁸

²⁵⁶ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2016/27726, K.2017/4104 sayılı Kararı; Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 2023/710 E. 2023/1650 K. sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>. ET.31.12.2025.

²⁵⁷ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2018/12005, K.2019/842 sayılı Kararı; Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2016/21178, K.2016/26321 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>. ET.31.12.2025.

²⁵⁸ Ahmet Cahit İYİLİKLİ, Emel ALAÇAM ve Ayten DALDAL (2020), “Takip Hukukunda İcranın Geçici Durdurulması”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 16, s.212, <https://www-jurix-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/article/25414?u=0&c=0>, ET.23.10.2025; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2012), *İcra ve İflas Hukuku*, İİK ve Temel Kanunlardaki Son Değişikliklere Göre Gözden Geçirilmiş 10.Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, s.345; Timuçin MUŞUL (2016a), *İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, Adalet Yayınevi, Ankara, s.46; Talih UYAR 2020, age. s.278.

Satışın icrasını şikayetin akıbetine kadar tehir eden bu şikayet yolunun, satış isteme süresini durdurmayacağı gözden kaçırılmamalıdır.²⁵⁹ Ancak mahcuz malın kıymetine yönelik şikayet vaki olması halinde kıymet takdirinin kesinleşmemiş olması gözetilerek satışın gerçekleştirilmesi için icra mahkemesince verilecek nihai karar beklenmelidir.²⁶⁰ Öte yandan kıymet takdirine şikayetin süresinde yapıp yapılmadığı hususunun icra müdürlüğünce denetlenmesi neticesinde kıymet takdirine karşı şikayetin yasal süresi içerisinde yapılmadığının tespiti halinde satışa hazırlık ve sair cebri icra işlemlerine devam edilmelidir.²⁶¹

2.5.1. İstihkak Davasının Satış İsteme Sürelerine Etkisi

İcra takibinde aslolan borçluya ait malvarlığının hacze konu edilerek paraya çevrilmesi ve elde edilecek bu parayla alacaklının tatmin edilmesinin sağlanmasıdır.²⁶² Borçlu sıfatı taşımayan takip dışı kişilerin mülkiyet hakkını etkileyecek şekilde haczin kapsamı genişletilemez; bu kapsamda takip dışı kişilerin malvarlığı hacze konu edilemez.²⁶³ Ancak bazı durumlarda borçluya ait olan bir malvarlığı üçüncü kişilerin uhdesinde bulunabileceği gibi üçüncü kişinin maliki bulunduğu bir malvarlığı da borçlunun zilyetliğinde olabilir. Fiili zilyetlik ile mülkiyetin birleşmediği bu gibi durumlarda alacaklı üçüncü kişi uhdesindeki malvarlığının borçluya ait olduğunu, üçüncü kişi borçlu uhdesinde bulunan malvarlığının kendisine ait olduğunu, borçlu ise zilyedi olduğu malın üçüncü kişiye ait olduğunu iddia edebilir; bu neviden iddialar, istihkak iddiası nitelendirmesiyle icra hukukunda ihdas edilmiştir.²⁶⁴

²⁵⁹ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.677; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.345.

²⁶⁰ Talih UYAR 2020, age. s.277 ; Ahmet Cahit İYİLİKLİ, Emel ALAÇAM ve Ayten DALDAL 2020, agm. s.213; Nilüfer BORAN GÜNEYSU 2020, age. s.205; Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.46.

²⁶¹ Ahmet Cahit İYİLİKLİ, Emel ALAÇAM ve Ayten DALDAL 2020, agm. s.213.

²⁶² Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.201; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.395; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.257; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.361; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.208.

²⁶³ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.367; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.361; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.208; İsmail ERCAN 2023, age. s.520.

²⁶⁴ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.257; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.225; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.361; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.367-368.

İstihkak iddiasına konu mallar, çekişmeli mal olarak nitelendirilmektedir.²⁶⁵ İstihkak davası ise hacze konu edilen mallar üzerindeki çekişmenin çözümlenmesi amacıyla başvurulmuş davadır.²⁶⁶ İstihkak iddiasının konu olduğu çekişmeli mallar haczedilebilse de borçlunun borca yeter nispette çekişmesiz malı mevcut ise öncelikle bu mallar haczedilir, bir diğer ifadeyle hacizde tertip sırası gereği çekişmeli mallar en sona bırakılır.²⁶⁷

İİK'nun 97.maddesinin 1.fıkrasında; istihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlu tarafından itiraz edildiği takdirde icra memurunun dosyayı hemen icra mahkemesine vereceği, icra mahkemesi marifetiyle dosya üzerinden veya lüzum görüldüğü takdirde ilgililerin davet edilmesi suretiyle duruşmalı şekilde yapılacak inceleme neticesinde takibin devamına veya talikine karar verilebileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin 6.fıkrasında ise; icra mahkemesi kararının tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra mahkemesi nezdinde istihkak davası açmaya mecbur olunduğu, bu müddet zarfında istihkak davası açılmadığı takdirde üçüncü şahsın alacaklıya karşı iddiasından vazgeçmiş sayılacağı, hüküm altına alınmıştır.²⁶⁸

Maddenin ilgili 8.fıkrasında ise satış isteme sürelerinin ihdas edildiği 106.maddeye atıf yapılarak davanın açılmasıyla satış isteme sürelerinin duracağı ve istihkak iddiasına dayalı davanın devamı boyunca işlemeyeceği hüküm altına alınmıştır.²⁶⁹ Bununla birlikte istihkak davasının reddi kararı üzerine yeni bir satış isteme süresi başlamayacağından, istihkak davası açıldığı tarihe kadar işlemiş satış isteme süresinin tenzilinden sonra bakiye kalan satış isteme süresi içerisinde satış talep edilmelidir.²⁷⁰

²⁶⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.201; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.257; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.361.

²⁶⁶ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.368; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.361.

²⁶⁷ İsmail ERCAN 2023, age. s.520; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.208; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.201; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.257.

²⁶⁸ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK, Ersin ERDOĞAN ve Betül ARSLAN AZAKLI (2021), *Geçmişten Bugüne İcra ve İflas Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Gözden Geçirilmiş 4.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.150.

²⁶⁹ Timuçin MUŞUL (2017), *İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.523; Mert NAMLI 2019 age. s.363; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.385.

²⁷⁰ Timuçin MUŞUL 2017, age. s.524.

Ancak Kanunun mezkur hükmü kapsamında satış isteme sürelerinin işlememesine dair kuralın tatbik edilebilmesi için takibin taliki yönünde, icra mahkemesi kararının bulunması gerekmektedir; nitekim talik kararı doğrultusunda takibin durması üzerine alacaklı, mahcuz malın satışını talep edemeyeceğinden satış isteme süreleri de işlemeyecektir.²⁷¹

İcra mahkemesinin takibin talikine dair kararı üzerine yargılama neticesinde haksız çıktığı takdirde alacaklının muhtemel zararının karşılanabilmesi için istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişi/borçludan teminat alınır. (İİK m.97/f.3). İstihkak davası açacak üçüncü kişi/borçlu tarafından mezkur teminatın yatırılmamış olması istihkak davası açılması için aranacak bir dava şartı olmayıp, teminat salt takibin talikine dair kararın uygulanmasını sağlayan bir ön koşuldur.²⁷²

İcra mahkemesince takibin devamı yönünde karar verilmesi halinde ise paraya çevirme sürecinin akamete uğraması söz konusu değildir. Nitekim İİK 97.maddesiinin 10.fıkrasında ; *“istihkak davası neticelenmeden mahcuz mal paraya çevrilmiş bulunursa merci hakimî işbu bedelin yargılama neticesine kadar ödenmemesi veya teminat karşılığında veya halin icabına göre teminatsız olarak derhal alacaklıya verilmesi hususunda ayrıca karar vereceği”* kuralına yer verilmiştir.²⁷³ Anılan hükmün mefhum-u muhalifinden istihkak davasının devamında mahcuz malın paraya çevrilebileceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla takibin devamına dair karar verilmesi hallerinde satış istenmesine engel bir hal bulunmayacağından, 97.maddesinin 8.fıkrasında ihdas edilen ve istihkak davalarının devamında satış isteme sürelerinin işlemeyeceğini öngören kural uygulanmayacaktır.²⁷⁴

Bununla birlikte istihkak davalarının görülmesi için geçerli bir haczin mevcudiyeti aranmakla birlikte takibin devamına karar verildiği hallerde İİK m.106 hükmü kapsamında satış isteme süreleri işlemeye devam edeceğinden, bu sürelere riayet edilmemesi halinde istihkak davası, dava şartı yokluğundan usulden reddedilecektir.²⁷⁵

²⁷¹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.239; Timuçin MUŞUL 2017, age. s.523.

²⁷² Timuçin MUŞUL 2017, age. s.523.

²⁷³ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK, Ersin ERDOĞAN ve Betül ARSLAN AZAKLI 2021, age. s.151.

²⁷⁴ Timuçin MUŞUL 2017, age. s.523; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.385.

²⁷⁵ Ayrıntılı değerlendirme için bkz. Yargıtay 8.Hukuk Dairesi, E.2016/3194, K.2018/18361 sayılı Kararı, (Lexpera).

İstihkak iddiasına konu edilen malın üçüncü kişi yedinde iken haczedilmesi durumunda ise icra müdürü tarafından alacaklıya, üçüncü kişiye karşı istihkak davası açmak üzere yedi günlük süre verilecektir. Alacaklı bu süre içerisinde üçüncü kişiye karşı dava açtığı takdirde istihkak iddiasına dair verilecek nihai kararın kesinleşmesine kadar geçecek sürede üçüncü kişi lehine mevcut olan zilyetliğe dayalı hak karinesi uyarınca mahcuz malın satışı yapılamayacağından istihkak iddiasına konu mahcuz mala yönelik satış isteme süreleri her halükarda işlemeyecektir.²⁷⁶

Ancak yukarı kısımda değinildiği üzere²⁷⁷ malın borçlu yedinde haczedilmesi halinde üçüncü kişinin ileri süreceği istihkak iddialarında takibin devamına karar verilmesi halinde üçüncü kişi tarafından istihkak davası açılmış olsa dahi, mahcuz malın icra kanalıyla satışına engel değildir. Bu durumlarda satış isteme sürelerinin durması söz konusu olmayacaktır.²⁷⁸

2.5.2. Geçici veya İhtiyati Haciz Uygulamalarında Satış İsteme Süreleri

Geçici haciz, itirazın geçici kaldırılması davaları kapsamında takibe konu adi senet üzerindeki imzanın borçlu tarafından inkar edilmesi durumunda gündeme gelir.²⁷⁹

Takip dayanağı adi senet altındaki imzaya borçlu tarafından itiraz edilmesi hâlinde icra takibinin devamı için alacaklı, İİK m.67 hükmü uyarınca itirazın iptali yoluna başvurabileceği gibi İİK m.68/a hükmü uyarınca icra mahkemesi nezdinde itirazın geçici kaldırılması yoluna da başvurabilecektir.(İİK 68/a.f.1). Alacaklının itirazın geçici suretle kaldırılması yoluna başvurulabilmesi için itirazın kendisine tebliği tarihinden itibaren altı ay içerisinde icra mahkemesine başvuru yapması zorunludur. Nitekim altı aylık süre hak düşürücü süre niteliğindedir.²⁸⁰ Bununla birlikte itirazın geçici olarak kaldırılması yoluna başvurulabilmesi için takip dayanağı senedin kayıtsız ve şartsız para borcu ikrarına havi bir senet olması gerekmektedir.²⁸¹

²⁷⁶ Mert NAMLI 2019, age. s.364; Timuçin MUŞUL 2017, age. s.525.

²⁷⁷ Supra, s.67.

²⁷⁸ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.385.

²⁷⁹ R.Murat DÖNMEZ 2010, age. s.51.

²⁸⁰ Baki KURU 2013, age. s.276; Özlem YAZAR (2011), *İcra ve İflâs Hukukunda İmzaya İtiraz ve İmzaya İtirazın Sonuçları*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.50; Talih UYAR, Alper UYAR ve Cüneyt UYAR (2014a), *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi (İİK 1-82)*, Cilt 1, Genişletilmiş Yeniden Yazılmış 3. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, s.1191.

²⁸¹ Taylan Özgür KİRAZ 2013, age. s.78; Baki KURU 2013, age. s.315; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2020, age. s.127; Özlem YAZAR 2011, age. s.33-44;

İtirazın geçici olarak kaldırılması yoluna başvurulması üzerine icra mahkemesi taraflara davetiye tebliğ ederek duruşmaya çağırır. Davetiye tebliği suretiyle belirlenen duruşma tarihinden önce belgeye dayalı bir mazeret sunmaksızın borçlunun hazır bulunmaması halinde icra mahkemesince inceleme yapılmaksızın itirazın geçici olarak kaldırılmasına karar verilir. İtirazın geçici olarak kaldırılmasıyla birlikte duruşmaya çağrı tebligatında ihtar edilmiş olması şartıyla borçlu aleyhine imzasına itiraz edilen senede dayanan takip konusu alacağın yüzde onu oranında para cezasına hükmedilir. (İİK 68/a.f.2-5).

Tayin edilen duruşmada icra hâkimi taraflardan izahat alır. (İİK m.68/a-f.1). İzahatların hakimde yeterli düzeyde kanaat oluşturmaması halinde bu kez imza incelemesine geçilir.²⁸² İmza incelemesi, tatbiki medar (karşılaştırmaya elverişli) imza mevcut ise bu imzayla; mevcut değil ise borçluya yazdırılacak ve atırılacak imzaların mukayese edilmesiyle yapılır. Hakim gerekli gördüğü takdirde oturumun birden fazla ertelenmesine mahal vermeyecek şekilde bilirkişi incelemesi yaptırabilir. (İİK m.68/a-f.3).

İcra mahkemesi, imza incelemesi neticesinde takibe dayanak olan adî senet altındaki imzanın borçluya ait olmadığı yönünde kanaate vardığı takdirde itirazın geçici kaldırılması isteminin reddine karar verir. İmzanın borçluya aidiyetini tespit ettiği takdirde ise itirazın geçici olarak kaldırılmasına karar verecektir. (İİK m.68/a.f.3). Borçlu, itirazın geçici kaldırılması kararının tefhim veya tebliğinden itibaren 7 gün içinde borçtan kurtulma davası açabilecektir. (İİK m. 69/f.2).

İcra mahkemesince itirazın geçici kaldırılmasına karar verilmesi halinde kararın borçluya tebliğ edilmesinden itibaren yedi günlük süre geçmeden takip henüz kesinleşmeyeceğinden²⁸³ alacaklının takibe devam etmesi sınırlı bir düzeyde mümkün olacaktır.²⁸⁴ Bir diğer ifadeyle itirazın geçici kaldırılması kararı, alacaklıya kesin mahiyette haciz talep etme imkanı vermemekle birlikte,²⁸⁵ borçlunun malvarlığının geçici suretle haczini talep edebilme imkanı vermektedir.²⁸⁶

²⁸² M. Necmeddin BERKİN (1969), *İcra Hukuku Dersleri*, 2. Bası, Hamle Matbaası, İstanbul, s.169; Abdurrahim KARSLI (2014b), *İcra ve İflas Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3.Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul, s.200; Özlem YAZAR 2011, age. s.62; Baki KURU 2013, age. s.319.

²⁸³ Mert NAMLI 2019, age. s.136.

²⁸⁴ Abdurrahim KARSLI 2014b, age. s.194; Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.125.

²⁸⁵ Mert NAMLI 2019, age. s.136.

²⁸⁶ Adnan DEYNEKLİ ve Mustafa SALDIRIM (2011), *Öğretide ve Uygulamada İhtiyati Haciz*, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, s.9.

Borçlu tarafından yedi gün içerisinde borçtan kurtulma davası açılmaması veya açıldığı halde reddedildiği takdirde itirazın geçici kaldırılması kararı kesin kaldırmaya ve yine takip dosyasında tesis edilen geçici haciz ise kesin hacze dönüşür. (İİK m.69/f.3).²⁸⁷ Bu kapsamda geçici haciz, alacaklının menfaatini temin eden ve borçtan kurtulma davasının devamı boyunca haczin sağladığı himayeden istifade etmesini sağlayan bir cebri icra vasıtasıdır.²⁸⁸

Öte yandan geçici haciz kapsamında satış talebinde bulunma hakkı mevcut olmadığından satış isteme sürelerinin, geçici hacizlere tatbik edilmesi mümkün değildir.²⁸⁹ (İİK m.108/f.1). Nitekim icra hukukunda, bir malın satışını talep yetkisi, kesin haciz sahibi alacaklıya aittir.²⁹⁰

Bu nedenlerle geçici haciz, kesin haczin sağladığı gibi cebri satış yapılması hususunda alacaklıya bir hak tanımayacağından geçici haczin devamı boyunca satış isteme süreleri işlemeyecektir.²⁹¹ Bu kapsamda itirazın geçici kaldırılması kararına karşı borçlu tarafından yedi gün içerisinde açılacak borçtan kurtulma davasının devamı boyunca takip kapsamında konulmuş haczin, geçici haciz niteliği devam edeceğinden satış isteme süreleri işlemeyecektir.²⁹²

Satış isteme sürelerinde özellik arz eden bir diğer müessese ise ihtiyati hacizdir. İhtiyati haciz ise, para alacaklarını konu alan, doğmuş veya doğacak bir alacağın tahsilinin güvence altına alınması amacıyla yetkili ve görevli mahkemece verilecek kararla, borçlunun mal varlığına ihtiyaten (tedbiren) haciz konulmasıdır.²⁹³ İhtiyati

²⁸⁷ Mert NAMLI 2019 age. s.136; Timuçin MUŞUL 2010, age. s.662.

²⁸⁸ Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.125; Özlem YAZAR 2011, age. s.93.

²⁸⁹ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY (2010), *İcra Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş, Genişletilmiş 5.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s.529; Muhammet ÖZEKES (1999), *İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz*, 1.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, s.257; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.228;

²⁹⁰ Timuçin MUŞUL (2013), *İcra ve İflas Hukuku*, Cilt I, Adalet Yayınları, Ankara, s.758; Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.238; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.344; Baki KURU 2013, age. s.326.

²⁹¹ Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.249; Muhammet ÖZEKES 1999, age. s.290; R.Murat DÖNMEZ 2010, age. s.52; Timuçin MUŞUL 2010, age. s.662; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.219; Sümer ALTAY 2011, age. s.107; İsmail ERCAN 2023, age. s.670; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.385; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.415; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.287.

²⁹² Timuçin MUŞUL 2010, age. s.662; Sümer ALTAY 2011, age. s.69.

²⁹³ Baki KURU 2013, age. s.1033; Muhammet ÖZEKES 1999, age. s.12; Ejder YILMAZ (2016), *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.1089.

haciz hukuki niteliği itibarıyla “geçici hukuksal (hukuki) koruma tedbiridir.”²⁹⁴ İhtiyati haczin amacı borçlunun takibi sonuçsuz bırakmaya yönelik girişimlerinin önüne geçerek alacaklının takipten beklediği menfaati temin etmek suretiyle hukuki koruma sağlamaktır.²⁹⁵

Satış isteme sürelerinin işlemesine engel olan kuralı ihtiva eden kanun maddesinin lafzında, salt geçici hacze atıf yapılarak ihdas edilmiştir. (İİK m.108/f.1). Buna karşın ihtiyati haciz yönünden satış isteme sürelerinin işlemeyeceğini öngören açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak doktrinde ve uygulamada satış isteme sürelerinin işlememesini öngören maddede geçen “*haczi muvakkat olan alacaklının*” ibaresinin geçici niteliği ağır basan ihtiyati haczi de kapsadığı kabul edilmektedir.²⁹⁶ Bir diğer ifadeyle geçici hacizde geçerli olan kesin hacze dönüşmeden satış isteyememe kuralı ihtiyati haciz için de geçerlidir.²⁹⁷ Nitekim ihtiyati haciz, kesin haczin hukuki sonuçlarını doğurmamaktadır.²⁹⁸

İhtiyati haciz kararının alınmasına müteakiben İİK m.264/f.1 hükmü uyarınca ihtiyati haczi tamamlayan merasimin icrası amacıyla yapılan ilamsız takipte borçlunun ödeme emrine itirazı üzerine takibin durması sebebiyle alacaklı itirazın iptali davası yoluna gittiğinde, itirazın iptali davasında nihai karar verilinceye kadar ihtiyati haciz, kesin hacze dönüşmeyecek ve alacaklının da ihtiyaten haczedilmiş malın satışını talep etme yetkisi doğmayacaktır.

Öte yandan ihtiyati haczin tatbik edildiği dosyaya konu alacakla ilgili, itirazın iptali davasının devamı boyunca satış isteme süreleri işlememekle birlikte açılmış olan itirazın iptali davasında borçlunun itirazının iptali ile takibin devamına dair nihai karar verilmesi üzerine ihtiyati haciz, bu nihai kararla birlikte kesin hacze dönüşecektir. Bu

²⁹⁴ İsmail ERCAN (2021b), *Uygulamalar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2021 Yılında 7237 sayılı Yasayla Yapılan Değişikliklere Göre Yenilenmiş ve Genişletilmiş 8.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.1435; Baki KURU 2013, age. s.1033.

²⁹⁵ Muhammet ÖZEKES 1999, age. s.12-14.

²⁹⁶ Mine ERTURGUT 2000, age. s.47.

²⁹⁷ Canan RUHİ ve Ahmet Cemal RUHİ (2019), *İcra ve İflas Kanunu'na Göre İhale Süreci ve İhalenin Feshi*, Birinci Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.17; Timuçin MUŞUL 2010, age.s.661; Baki KURU 2013, age. s.606; ; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.233; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.219; Sümer ALTAY 2011, age. s.107; İsmail ERCAN 2023, age. s.670; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.385; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.415; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.287.

²⁹⁸ Muhammet ÖZEKES 1999, age. s.289-290.

bağlamda ihtiyati haczin kesin hacze dönüşmesi için itirazın iptaline dair kararın kesinleşmesi gerekmemektedir.²⁹⁹

İhtiyati haczin devamında satış talebinde bulunulması halinde bu talep, süreler yönünden bir sonuç doğurmayacaktır; kesin haczin mevcut olmadığı ihtiyati haciz aşamasında ileri sürülecek satış talebi, İİK m.108/f.1 hükmü gerekçe kılınarak reddedilmeli ve keyfiyet satış talep edene tebliğ edilmelidir.³⁰⁰

İhtiyati haczin devamında satış talep edilememesine karşılık sicile kayıtlı araçlar yönünden muhafaza işlemlerinin yapılıp yapılmayacağı hususunda normatif bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu hususa ilişkin olarak doktrin görüşleri, yargı kararları ve yürütme erkine ait görüşler arasında çelişkiler bulunmaktadır.³⁰¹

Konuyla ilgili olarak UYAR, 7343 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler üzerinden değerlendirme yaparak somut bir neticeye ulaşmıştır. Yazara göre ; İİK'nun 88.maddesinin 2.fıkrasının dördüncü cümlesinin *“haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış malların satış talebi üzerine muhafaza altına alınacağı veya ihale alıcısına teslim hazır hâle getirileceği, aksi takdirde satışın yapılmayacağı”* hükmüne amir olduğu, aynı fıkranın beşinci cümlesinde ise *“sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmünün saklı tutulduğu”*, yollama yapılan İİK'nun 106.maddesinin ilgili 3. 4. ve 5.fıkralarında sırasıyla yer alan;

“Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur. Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur. Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu

²⁹⁹ Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.52.

³⁰⁰ Canan RUHİ ve Ahmet Cemal RUHİ 2019, age. s.17.

³⁰¹ Çelişkili Karar ve Görüşler için, Kayseri BAM 5.Hukuk Dairesinin 2024/472 E. 2024/479 K. sayılı kararına bkz. ; *“İcra takibinin kesinleşmemesi ve satış aşamasın geçilmemesi nedeniyle ihtiyati haciz kararı kapsamında araç üzerine tedbir niteliğini aşacak şekilde yakalama şerhi konulmasının hukuka aykırı olduğu”* yönünde karar verilmiştir. Yine aynı yönde olan Erzurum BAM 5.Hukuk Dairesinin 2024/1072 E., 2024/656 K. sayılı kararında da ; *“İhtiyati haciz aşamasında satış ve muhafaza işlemlerinin yapılamayacağı, bu işlemlerin alacağın tahsiline yönelik olduğu ve geçici korum tedbirleri kapsamında değerlendirilemeyeceği”* belirtilerek ihtiyati hacze dayalı olarak yakalama şerhi konulamayacağı yönünde karar verilmiştir. Adalet Bakanlığı İcra Dairesi Başkanlığının 03.11.2023 tarihli ve 86420598-392/10410 sayılı aksi yönde olan görüş yazısına göre ise ; *“İhtiyati haciz kararının infazı sırasında yakalama şerhi konulmasına ilişkin İcra ve İflas Kanununda açık bir yasak bulunmadığı, bu nedenle ihtiyati haciz kararına dayalı olarak yakalama şerhi konulmasının mümkün olduğu, İcra Müdürlüğünün bu işlemi yapmamasının denetim mercisinin icra hukuk mahkemesi olduğu”* ifade edilmiştir, Talih UYAR (2025), *“İhtiyati Haciz Aşamasında, Borçluya Ait Araçlar Hakkında Muhafaza İşlemi Yapılabilir mi? Sicile Kayıtlı Motorlu Araçlar Hakkında ‘Yakalama Kararı’ Verilebilir ve Araçların Kaydına Yakalama Şerhi İşlenebilir mi?” İstanbul Barosu Dergisi*, Mayıs-Haziran 2025, Cilt 99, Sayı 2025/3, s.295-296.

kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.” şeklindeki hükümler nazara alındığında 7343 sayılı Kanunla ihdas edilen İİK m.106/f.4 hükmüyle sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza ve satış talebinin birlikte yapılması zorunluluğu getirildiği, satış talebi koşulunun ihtiyati haciz aşamasında yerine getirilmesi mümkün olmadığından muhafaza işlemi niteliğinde olan yakalama işlemi de, ihtiyati haciz aşamasında yapılamayacaktır.³⁰²

Biz de Yazar’ın bahsi geçen görüşüne katılmaktayız. Nitekim 7343 sayılı Kanunla değişik İİK m.106/f.4 hükmünde, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilerek muhafaza ve satış talebi arasında ayrık bir zaman aralığı benimsenmemiş aksine aynı anda yapılması öngörülmüştür. Satış talebinin yapılması için gereken kesin haciz koşulunun sağlanmadığı bir aşamada muhafaza niteliğinde olan yakalama taleplerinin karşılanması halinde dolaylı olarak kanun hükmü etkisiz kılınacaktır. Dolayısıyla sicile kayıtlı motorlu kara araçları yönünden muhafaza niteliğinde olan yakalama konulması talebinin, satışın talep edilebileceği aşama olan ihtiyati haczin kesin hacze dönüşeceği aşamada karşılanması isabetli olacaktır.

2.5.3. Borcun Taksitlendirilmesi Sebebiyle Taksit Edimlerinin İfası Süresince Satış İsteme Süreleri

İcra hukukumuzda, mehz İsviçre icra hukukundaki gibi³⁰³ hacze konu malların satışı için hacizden itibaren borçluya muayyen bir süre verilmesi ve bu sürenin sonuna kadar alacaklı tarafından satış talep edilememesi şeklinde, borçlu lehine ihdas edilmiş bir kural bulunmamaktadır.³⁰⁴ Ancak İİK m.111 hükmüyle getirilen taksitle ödeme yoluyla, borçlunun ifayla yükümlü olduğu takip borcunu, belli koşullar çerçevesinde ödeyebilmesi hususunda ödeme fırsatı tanınmıştır.

Taksitle ödeme; takibe konu borcu tek seferde ödeme imkanı bulunmayan ancak borcunu ifa etme yönünde samimi bir çaba göstererek mali imkanlarını

³⁰² Talih UYAR 2025, agm. s.291-292.

³⁰³ İsviçre İcra ve İflas Kanunu (SchKG) 116. maddesine göre ; “*alacaklı, taşınır mallar ile alacaklar ve diğer hakların satışını, hacizden itibaren en erken bir ay sonra ve en geç bir yıl içinde; taşınmaz malların satışını ise hacizden itibaren en erken altı ay ve en geç iki yıl içinde talep edebilir.*” Aktaran Kudret ASLAN 2023, agm. s.802.

³⁰⁴ İlhan E.POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.531.

dönemsel taksitlerle borcun ifasına özgüleyen borçlunun, edimlerini yerine getirdiği süre boyunca cebri icra baskısından bağışık tutularak, borcun tasfiyesinin sağlandığı bir icra hukuku müessesesidir.³⁰⁵

İcra hukukunda borçluya tanınan taksitle ödeme rejimi iki ayrı şekilde ihdas edilmiştir. Kanunun 111.maddesinin 1. ve 2. fıkralarında alacaklının iştiraki ve muvafakati aranmaksızın borçluya taksitle ödeme yapma hususunda olanak tanınmıştır.(İİK m.111/f.1-2). Bahsi geçen taksitle ödeme müessesesi, takip dosyasının kesinleşmesi ve akabinde haciz işlemlerinin yapılmasından sonra gündeme gelebilecektir. Bununla birlikte taksitle ödeme yoluna başvurulabilmesi için, alacaklının satış talebinden önce borçlunun taksitle ödeme iradesi bulunmalıdır. Nitekim satış talebinin sunulmuş olması halinde borçlunun İİK m.111/f.1-2 hükümleri kapsamında alacaklı muvafakati olmadan taksitle ödeme rejiminden faydalanması mümkün değildir. Bu kapsamda satış talebinin henüz sunulmadığı bir aşamada borçlu, takibe konu borç ve tüm ferilerini kapsayacak şekilde takip borcunun tamamını düzenli taksitlerle ödemeyi taahhüt etmesi ve ilk taksiti de taahhüdün ibrazıyla birlikte ödemesi halinde takip işlemleri o esnada duracaktır. Yine bu müessese kapsamında takip işlemlerinin durması için bir kısım sair koşulların da varlığı aranmaktadır. Bu ek koşullara, Kanunun 111.maddesinin 2.fıkrasında yer verilmiştir. Anılan hükme göre; alacaklının muvafakati olmaksızın taksitle ödeme rejiminden faydalanmak için *“Borçlunun borca yeter nispette malının haczedilmiş olması, taahhüt edilen her taksidin de borcun dörtte biri nispetinden az olmaması, taksitlerin aylık periyotlarla ödenmesi ve peşinen ödenen ilk taksit dışında kalan taksitlerin en fazla üç ayda tamamlanması”* şartları bulunmaktadır. Bu kapsamda takip dosyasında borçlunun haczedilen mallarının alacağın tamamını karşılamaması halinde, borçlunun taksitle ödeme rejiminden faydalanıp faydalanmayacağı hususunda duraksama yaşanabilecektir. Bu duraksamanın çözümünü konu alan bir görüşe göre; borçlunun haczedilen malları alacağın bir kısmına tekabül ediyorsa borçlu mahcuz olan malının değerini aşan borç meblağını peşinen ifa ederse veya malın değerini aşan borç

³⁰⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.213; Sümer ALTAY 2011, age. s.104; age. s.385; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.411; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.273; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.228.

meblağına mukabilen muteber bir teminat gösterirse borcun taksitle ödenmesi hususundaki ödeme rejiminden faydalanabilir.³⁰⁶

Kanunda ihdas edilen bir diğer taksitle ödeme rejimi ise borçlu ile alacaklı arasında cereyan eden karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanıyla tesis edilebilecek taksitle ödeme sözleşmesidir. Kanunun 111.maddesinin 3.fıkrasında ihdas edilen bu ödeme rejimi; borçlu ile alacaklı arasında içeriği tamamen kendilerinin iradesine göre şekillenen, taraf iradesi ve sözleşme hürriyeti ilkelerinin baskın olduğu ve borcun tasfiye edilmesini amaçlayan iki taraflı bir sözleşme türüdür.

Takip borcunun taksitle ödenmesine dair müessese ile borçlunun malvarlığına yönelecek cebri icra vasıtaları kullanılmaksızın takip borcunun barışçıl ve nizasız şekilde tahsil edilmesine katkı sunulmaktadır. Taksitle ödeme, borçlunun icra müdürlüğü veya alacaklıya karşı borcun taksit rejimiyle ödenmesine dair sunduğu somut bir ödeme taahhüdüdür. Borcun ödenmesi hususunda iradesini ortaya koyan dürüst borçluların, cebri icra tehdidinden bağışık kılınmak suretiyle borcunu ifa etme imkanına kavuşmasını sağlayan bu müesseseyle tarafların mülkiyet hakları arasındaki makul denge korunmaktadır. Bir diğer ifadeyle borçlunun mali geleceği tahrip edilmeden tolere edilebilir bir taksitli ödeme rejimiyle borçluya ifa imkanı tanınmaktadır. Aynı zamanda taksitle ödeme taahhüdünün borçlu tarafından yerine getirilmesi halinde takibin makul sürede ve az masrafla amacına ulaşmasıyla takip ekonomisi ilkesine de hizmet edilmiş olacağı kuşkusuzdur.

Taksitle ödeme rejiminin çalışmamızın konusuna değinen yönü ise borçlunun taksitle ödeme taahhüdünün devamı boyunca mahcuz mallara yönelik satış talep etme süresine ilişkindir.³⁰⁷ Gerek borçlunun tek taraflı olarak sunduğu taksitle ödeme taahhüdü gerekse de alacaklı ile borçlunun uygun irade beyanıyla akdedilen taksitle ödeme sözleşmesi, Kanunda yer alan şartları taşıması koşuluyla tüm icra işlemlerinin durmasını sağlar. (İİK m.111/f.1). Bu kapsamda borcun taksitlendirilmesi suretiyle ödenmesini içeren taahhüt veya sözleşmenin hüküm doğurduğu anda icra takibi bulunduğu aşamada duracaktır. Ancak taksitlerden birinin taahhüde veya sözleşmeye

³⁰⁶ Çiğdem YAZICI (2021), “Hacizden Sonra Borcun Taksitle Ödenmesi Taahhüdü (İcra ve İflas Kanunu m.111”, *TBB Dergisi*, Sayı 152, s.117, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-hacizden-sonra-borcun-taksitle-odenmesi-taahhodu-icra-ve-iflas-kanunu-m-111-1955>, ET.05.01.2026.

³⁰⁷ Çiğdem YAZICI 2021, agm. s.136.

uygun şekilde zamanında ödenmemesi halinde icra işlemleri ve süreler kaldığı yerden işlemeye devam edecektir.³⁰⁸ (İİK m.111/f.4).

Anılan kural doğrultusunda taksit edimlerinden birinin zamanında ödenmemesi halinde taksitle ödeme taahhüdünün sunulduğu veya taksitle ödeme sözleşmesinin akdedildiği tarihe kadar işlemiş satış isteme süresinden bakiye kalan satış isteme süresi içerisinde alacaklı tarafından satış talebinde bulunulması zorunludur.³⁰⁹

Öte yandan taksitle ödeme rejimi kapsamında takibin olduğu yerde durması kuralının, satış isteme süreleri yönünden alacaklıyı kötü niyetli girişimlerden korumaya yönelik bir amaca hizmet ettiği kuşkusuzdur. Takibin olduğu yerde durmasının doğal sonucu olarak cebri icranın nihai aşaması olan paraya çevirmeye yönelik takip işlemleri tesis edilemeyecektir. Bu kapsamda İİK m.106/f.1 hükmüyle ihdas edilen satış isteme süreleri hususunda taksitle ödeme rejimine uygun düşecek bir istisnai hüküm getirilerek sözleşmenin devamı boyunca bir diğer ifadeyle taksit edimlerinin devam edeceği süreç boyunca İİK m.106 bağlamında satış isteme sürelerinin işlemeyeceği öngörülmüştür. (İİK m.111/f.3).

İİK'nun 111. maddesine 3494 sayılı Kanunla eklenen üçüncü fıkranın hükümet gerekçesinde de aynı ilke ve gerekçelerin benimsendiği anlaşılmaktadır.³¹⁰ Anılan kural kapsamında, taraflar arasında borcun ifası hususunda taksit rejimi kurulması ve anlaşma sağlanması halinde satış isteme süreleri işlemeyecektir. Ancak iki tarafın iradesiyle akit biçiminde yapılan taksitle ödeme sözleşmesinde satış isteme sürelerinin işlemeyeceği kuralına süre yönünden üst sınır getirilerek sözleşmelerin toplam süresinin 'on yıldan' fazla olması halinde, on yılı aştığı tarihten itibaren sürelerin kaldığı yerden işlemeye devam edeceği kuralı getirilmiştir. Bir diğer anlatımla

³⁰⁸ "...Yani taksit sözleşmesi yapılması satış isteme sürelerini durdurur ise de, borçlu tarafından taksitlerden biri zamanında ödenmezse duran icra işlemi kaldığı yerden devam eder." Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.20.06.2013, E.2013/16546, K.2013/23211 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.25.12.2025.

³⁰⁹ Çiğdem YAZICI 2021, agm. s.137.

³¹⁰ "...İİK'nın 111.maddesine 3494 sayılı Yasa ile eklenen üçüncü fıkranın hükümet gerekçesinde de ; "taksitle yapılan ödemelerin devamı sırasında çoğu kez kanunun satış talebi için aradığı sürenin dolduğu, taksit ödemelerinin borçlu tarafından ihlali halinde süre geçtiği için alacaklının satış talebinde bulunamadığı ve bakiye alacağını tahsilde zorlukla karşılaştığı, bu mahzuru bertaraf etmek için taksit sözleşmesinin ihlaline kadar geçen sürenin satış isteme süresinin hesabında nazara alınmayacağı ilkesinin getirildiği belirtilmiştir. Gerekçedeki bu açıklamalardan, anılan madde hükmünün, alacaklının haklarını korumak amacıyla eklenmiş olduğu açıkça anlaşılmaktadır..."

Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2013/8354, K. 2014/1190 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.02.01.2026.

sözleşmenin veya birden fazla akdedilecek sözleşmelerin toplam süresinin on yılı aştığı durumlarda on yılın dolduğu tarihten itibaren süreler, kaldığı yerden işlemeye devam edecektir.³¹¹

Kanaatimizce borçlu ile alacaklı arasında yapılan sözleşmeye dayalı taksitle ödeme rejiminde satış isteme sürelerinin işlememesi kuralına süre yönünden azami bir sınır getirilmesi isabetlidir. Nitekim nicelik itibarıyla ölçülü ve makul mahiyette olan sürelerin, hakkın kötüye kullanılması ve ilgili tarafların menfaatlerini gözetmede elverişli bir araç olduğu kuşkusuzdur. Bu bağlamda taksitle ödeme rejiminin tatbik edildiği dosyada, borçluya sağlanan cebri icradan bağışıklık karşısında alacaklı tarafın haczinin düşmemesi kuralına da azami bir süre sınırı getirilmesi elzendir. Aksi halde mahcuz malların sair bir dosyadan paraya çevrilmesi halinde taksitle ödeme taahhüdünün cari olduğu ve haciz tarihi itibarıyla üst sırada yer alan dosya alacağına sınırsız bir rüçhan hakkı verilmiş olacaktır. Bu durumda sair haciz alacaklılarının borçlu aleyhine girişecekleri takiplerde mahcuz bir malın satışından elde edilecek menfaat önemli ölçüde sınırlanabilecek ve muvazaalı işlemlere yol açılmış olacaktır.³¹² Yine taksit rejimine, satış isteme süreleri yönünden sınırsız süreyle etki tanınması halinde, üçüncü kişilerin cebri icra hakkına, Anayasa'nın 13.maddesinde ihdas edilen ölçülülük ilkesine aykırı şekilde müdahale edilmiş olacaktır.³¹³

Öte yandan Yargıtay, satış isteme sürelerinin durmasına ilişkin İİK m.111/f.3 hükmünün salt ilk taksit sözleşmesi bakımından geçerli olduğu, sonraki sözleşmeler

³¹¹ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.233 ; “Borçlu ile alacaklının borcun taksitlendirilmesi için icra dairesinde yapacakları sözleşme veya sözleşmelerin devamı süresince 106 ve 150/e maddelerindeki süreler işlemez. Ancak bu sözleşme veya sözleşmelerin toplam süresinin on yılı aşması halinde, aştığı tarihten itibaren süreler kaldığı yerden işlemeye başlar.” (İİK m.111/f.3). “Taksitlerden biri zamanında verilmezse icra muamelesi ve süreler kaldığı yerden devam eder.” (İİK m.111/f.4).

³¹² Mert NAMLI 2019, age. s.365.

³¹³ “Kanun koyucu, düzenlemeler yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle bağlıdır. Bu ilke ise elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, başvuru önlemin ulaşmak istenen amaç için elverişli olmasını, gereklilik başvuru önlemin ulaşmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını ve orantılılık ise başvuru önlem ve ulaşmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kurala uyulmaması nedeniyle kanun koyucu tarafından öngörülen yaptırım ile ulaşmak istenen amaç arasında da ölçülülük ilkesi gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur.” AYM, E.2018/151, K.2019/36, 15/5/2019, § 11-13, Aktaran Yüksel METİN (2023), “Anayasa Mahkemesinin Norm Denetimi Kararlarında Hukuk Devletin Unsuru Olarak Ölçülülük İlkesi”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 40, Sayı 1, s.346-347,

chrome-extension://efaidnbmnnnibpcjpcglclefindmkaj/https://ayam.anayasa.gov.tr/media/6727/10_yuksel_metin.pdf, ET.05.10.2025.

için uygulanamayacağı görüşünde iken³¹⁴ Yargıtay'ın benimsediği görüşün uygulamada yol açacağı sakıncaları bertaraf etmek amacıyla 4949 sayılı Kanunla İİK m.111/f.3 hükmünde yapılan değişiklikle sürelerin durmasında taksitle ödeme sözleşmelerinin sayısı yönünden çoğul ibare tercih edilerek herhangi bir kısıtlama öngörülmemiştir. Mezkur maddenin değişiklik gerekçesinde “*Maddeyle bazı hallerde şartlar değiştiği için alacaklı ile borçlu arasında zaman içinde birden fazla taksitle ödeme sözleşmesi yapılabildiği göz önüne alınarak, uygulamada ortaya çıkan duraksamaları gidermek ve borçların yeniden yapılandırılması suretiyle borçluların ekonomik sürece kazandırılmalarını kolaylaştırmak amacıyla “sözleşmenin” kelimesi “sözleşme veya sözleşmelerin” olarak değiştirilmiştir; bu sözleşme veya sözleşmelerin yürürlükte olduğu sürece satış talebi ve paraya çevirmeye ilişkin sürelerin işlemeyeceği hükme bağlanmıştır. Böylelikle borçlu ile alacaklının akdettiği taksitle ödeme sözleşmesi ister 111 inci maddeye göre yapılmış olsun, ister alacaklının muvafakati ile akdedilmiş bulunsun, sözleşme süresince 106 ve 150/e maddelerindeki süreler işlemeyecektir. Ayrıca, kötü niyetli kişilerin ispatı güç muvazaalı hacizler veya icra takipleri çerçevesinde bu tür taksitle ödeme sözleşmeleri yaparak avantaj sağlamalarının önüne geçilmesi amacıyla anılan sözleşme veya sözleşmelerin toplam süresinin on yılı aşması halinde, aştığı tarihten itibaren sürelerin kaldığı yerden işlemeye başlaması öngörülmüştür.*”³¹⁵ şeklinde gerekçelerle, madde metninde değişiklik yapıldığına yer verilmiştir.

³¹⁴ “...İİK.nun 111. maddesinin 3. fıkrası 3494 sayılı yasa ile ilave edilmiştir. Hükme göre borçlu ile alacaklının icra dairesinde yapacakları borcun taksitlendirilmesine ilişkin sözleşmenin devamı süresince 106. maddedeki süre-ler işlemez. Kanunun gerekçesinde bazı takiplerinde alacaklı ile borçlunun icra dairesinde taksit sözleşmesi yaparak bu suretle borcun daha rahat bir şekilde ödenmesini sağladığı, taksitle yapılan ödemelerin devamı sırasında satış talebi için aradığı sürenin dolduğu, taksit ödemelerinin borçlu tarafından ihlali halinde süre geçtiği için alacaklının satış talebinde bulunamadığını ve alacağını tahsilde zorlukla karşılaştığı, bu nedenle taksit sözleşmesinin ihlaline kadar geçen sürenin satış süresinin hesabında nazara alınmayacağı belirtilmiştir. Hüküm ve gerekçesinde ilk taksitlendirmeden sona yapılacak yeni taksitlendirme sözleşmelerinin sürelerinin işlemlerini engelleyip engellemediği konusunda açıklık bulunmamaktadır. İİK. nun 20. maddesinde kanunun tayin edeceği süreleri değiştiren bütün sözleşmelerin geçersiz olduğu hükme bağlanmıştır. P.... A.Ş.nin alacaklı olduğu dosyalardan birden fazla yapılan taksitlendirme sözleşmeleri İİK. nun 20. maddesindeki düzenlemenin amacına aykırıdır. Bu nedenle ilk taksitlendirmeden sonra yapılacak yeni taksitlendirme sözleşmeleri sürenin işlemlerini engellemeyecektir.”

Yargıtay 19.Hukuk Dairesi T.10.07.2000, E.2000/3049, K.2000/5487 sayılı Kararı, <https://www-lexpera-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/ictihat/yargitay/19-hukuk-dairesi-e-2000-3049-k-2000-5487-t-10-07-2000>, ET. 02.01.2026.

³¹⁵ TBMM (2003), İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, 22. Yasama Dönemi, 1.Yasama Yılı, Ankara, <https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/f72877bd-b4fc-037b-e050-007f01005610>, ET.02.01.2026.

2.5.4. İhalede Asgari Peyin İleri Sürülmemesi veya Sair Bir Suretle Satışın

Gerçekleşmemesi Hallerinin Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Satış talebiyle başlayan paraya çevirme sürecinin nihai aşamasında gerçekleştirilecek ihalede, asgari pey sürülmemesi veyahut ihalenin herhangi bir suretle gerçekleşmemesi hallerinde, alacaklıdan sadır olmayan bu sebeplerin satış isteme süresini ne şekilde etkileyeceği hususunun belirlenmesi önem arz etmektedir.

7343 sayılı Kanunun 17.maddesiyle İİK'nun 115.maddesinde yapılan değişikliklerle açık artırma sonucunda asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödenmesi sebepleriyle satışı yapılamayan mallarla ilgili satışın talep edildiği tarihte duran satış isteme süresinin, ihalenin yapılamadığına dair tutanağın tanzim edildiği tarihten itibaren işlemeye devam edeceği, bir yıllık satış isteme süresinden kalan bakiye süre içerisinde ise kıymet takdiri ve sair hazırlık işlemlerine lüzum olmaksızın alacaklının satış günü verilmesi talebi üzerine yeni bir satış günü verilerek malın satışının gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yine 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle, İİK 106.maddesinde yapılan değişiklikle, elektronik ortamda ihaleye çıkarılan malın açık artırmada satılamaması veya satışın yapılamadığı hallerde alacaklının kalan satış isteme süresi içinde yeniden satış günü talep edebilmesi için öngörülen süre de artırılmıştır. Bu kapsamda yasal bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresinin, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen bir yıllık satış isteme süresinin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzayacağı hüküm altına alınmıştır.

İİK'nun 115.maddesinin 7. fıkrası uyarınca, bir yıl nispetindeki satış isteme süresi içerisinde sunulan satış talebiyle duran satış isteme süresinden sonra satışın fiilen gerçekleşmediğinin tespiti halinde bakiye kalan satış isteme süresi işlemeye devam edecek ve bakiye kalan satış isteme süresinin dolmasından sonra da satış talep etmiş olan alacaklının tekrar satış isteme süresi bir yıl daha uzayacaktır.³¹⁶

7343 sayılı Kanunun TBMM Komisyon raporu içeriğinde yer alan ilgili 9.madde kapsamındaki değişikliğin gerekçesinde, *“bir yıllık satış isteme süresi içinde bir kez satış istemiş olan alacaklının, satış isteme süresini durdurmuş olacağı, satışın gerçekleşmeme anına kadar bir yıllık satış isteme süresi işlemeyeceği, satış talebinden*

³¹⁶ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.417.

*itibaren durmuş olan bu sürenin satışın gerçekleşmeme anından itibaren yeniden işlemeye başlayacağı, bu şekilde birinci fıkrada belirtilen bir yıllık satış isteme süresinin dolmasından itibaren satış isteyen alacaklı bakımından satış isteme süresinin bir yıl daha uzamış olacağı, diğer bir anlatımla, mahcuz üzerindeki haczin bu şekilde bir yıl daha devam etmiş olacağı” şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.*³¹⁷

7343 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle son halini alan İİK m.115/f.7 hükmü uyarınca, ihalede alıcının çıkmaması veya ihale için gereken şartların gerçekleşmemesi halinde alacaklı, ilk satış talebini sunduğu tarih itibarıyla geçen satış isteme süresinin mahsubundan sonra kalan süre içerisinde yeniden satış günü verilmesini talep edebilecektir.³¹⁸ Bu hükmün tatbik edilmesine sayısal verilerin yer aldığı somut bir örnek vermek gerekirse; 12.05.2018 tarihinde haciz konulan bir malın, 12.08.2018 tarihinde masraf depo edilerek satışı talep edildiği takdirde satış isteme süresi bu tarihten itibaren durmaya başlayacaktır. Bilahare 12.11.2018 tarihinde icra edilen satış ihalesinde pey süren alıcı çıkmaması veyahut sair bir sebeple satışın icra edilemediğinin tespiti halinde, bu tespitin yapıldığı 12.11.2018 tarihinden itibaren durmuş olan satış isteme süresi işlemeye devam edecektir. Bu doğrultuda yapılacak hesaplamada; 12.05.2018 ile 12.08.2018 tarihi arasında geçen üç aylık süre, bir yıllık satış isteme süresinden tenzil edilerek bakiye kalan “dokuz aylık” satış isteme süresi, 13.11.2018 tarihinden itibaren işlemeye devam edecektir. En nihayetinde satış isteme süresi 13.08.2019 tarihine kadar işleyecek ve bir yıllık ek uzama süresi de eklendiğinde 13.08.2020 tarihine kadar satış talep edilebilecektir. Bahsi geçen bir yıllık uzama süresi, bir yıllık mutad satış isteme süresinin sona erdiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Bir diğer anlatımla söz konusu uzama süresinin malın ihalede satılamadığı tarih ile ilgisi bulunmamaktadır.³¹⁹

7343 sayılı Kanunla getirilen mezkur değişikliklerden önceki dönemlerde ihalenin feshi yargılamalarında verilen fesih kararlarının kesinleşmesiyle icra satış ihalesinden sonuç alamayan alacaklının hangi süre içerisinde satış talebinde bulunabileceği hususunda Yargıtay kararları arasında yeknesaklık bulunmadığından

³¹⁷ TBMM (2021), 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla İlgili İcra İflas Değişiklik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, 285 no’lu Adalet Komisyon Raporu, Ankara, s.11-12, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanunlar_erisim.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabasluk=KANUNLAR&v_altbaslik=7343&v_mv=&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=, ET.17.10.2025.

³¹⁸ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.66.

³¹⁹ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2022, age. s.283.

uygulamada sorunlar yaşanmaktaydı. Bu kapsamda bir kısım Yargıtay kararlarında, ihalenin alıcı çıkmaması sebebiyle düşmesi veya ihalenin feshedilmesi halinde düşme veya fesih kararının kesinleştiği tarihten sonra, kalan satış isteme süresinin kaldığı yerden işlemeye devam edeceğine hükmedilmekteydi.³²⁰ Bazı Yargıtay kararlarında ise ihalenin feshi kararının kesinleşmesiyle alacaklının yeni bir satış talebinde bulunması gerektiğine dair yasal bir düzenleme bulunmadığından bahisle, alacaklının süre sınırı olmaksızın satış talebinde bulunabileceğine delalet edilmekteydi.³²¹

En nihayetinde 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle değişik İİK'nun 106.maddesinin ikinci fıkrasında, bir yıllık süre içerisinde satış istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki bir yıllık mutad satış isteme süresinin bir yıl daha uzayacağına dair hüküm ihdas edilmiştir. Anılan kuralla hükmün lafzında geçen “satışı gerçekleştirilemeyen” ibaresinin kapsamı açık bir şekilde belirlenmemiş olmasına karşılık maddenin gai, tarihi ve lafzi yorumu yapıldığında alacaklıdan sadır olmayan bir diğer ifadeyle tarafların edilgen olduğu fiili ve hukuki engellerle satışın sonuçsuz kaldığı tüm hallerin kastedildiği kanaatindeyiz. Nitekim 7343 sayılı Kanunun genel gerekçesi bir bütün olarak ele alındığında, icra takibi sürecinin etkinliğini artırma, hacizli malların en az masrafla ve en yüksek bedelle satışın gerçekleştirme ve ihale uygulamasında yaşanan ve özellikle takibin tarafları ile ihale alıcısını mağdur eden birtakım sorunlara çözüm bulma amacıyla muhtelif

³²⁰ “...İİK'nun 106.maddesinde sürenin duracağı durumlar tahdidi olarak sayılmıştır. Sürenin durması durumunda, satış talebinin reddi ya da ihalenin alıcı çıkmaması nedeniyle düşmesi ya da feshedilmesi halinde düşme veya fesih kararının kesinleştiği tarihten sonra kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam eder. Zamanışımının kesilmesinde olduğu gibi yeni bir süre işlemeye başlamaz...” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.09.07.2012, E.2012/16781, K.2012/24213 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.16.10.2025; Aynı yönde karar için bkz. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2024/3248, K.2024/8535 sayılı Kararı, <https://karamercanhukuk.com/yargitay-karari/ihalenin-feshi-kararinin-kesinlesmesi-ile-daha-evvel-duran-satis-isteme-suresi-kaldigi-yerden-islemeye-baslayacaktir>, ET.16.10.2025.

³²¹ “...Satış süresi, hak düşürücü süre olup, İİK'nın 20. madde hükmünde, İİK'nın tayin ettiği sürelerin kesin olduğu, sözleşme ile değiştirilemeyeceği öngörülmüştür. Yasada aksi yönde açık bir hüküm bulunmadıkça, hak düşürücü süreler kesilmez ve durmaz. İhalenin feshi kararı kesinleşmeden İİK'nın 134/6. maddesi uyarınca satış cetveli düzenlenemez ise de, ihalenin feshinin kesinleşme tarihinden sonra alacaklının yeni ihale için yeni bir satış talebinde bulunmaması halinde haczinin düşeceğine dair yasal düzenleme bulunmamaktadır. İİK'nın menkullerle ilgili 113/1. maddesinde alacaklı talep etmeden borçlunun talebiyle de satış yapılabileceği düzenlenmesi, taşınmaz satışlarında da kıyasen uygulanmalıdır. Borçlunun borcunu ödeyerek ya da satış talep edip, satışı sağlayarak, alacaklının haciz ve satış baskısından kurtulması mümkündür. Yeni ihale için yeni bir satış talebinin ve masraf yatırılmasının gerekmesi, feshedilen ihalenin zorunlu bir sonucu olup, yeni bir satış talebinde bulunulmaması halinde haciz düşeceğine dair yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Alacaklıya yüklenen görev, süresinde satış isteyerek avansı yatırmaktır. İİK'nın 123. maddesinde satış görevi, icra dairesine yüklenmiş olup, satış ne zaman yapılırsa yapılsın, haciz ve satış talebi ayaktadır...” Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T.30.09.2014, E.2014/1819, K.2014/6058 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.16.10.2025.

değişiklikler yapıldığı ve kapsamlı hükümler ihdas edildiği anlaşılmaktadır. Takibin taraflarını mağdur edecek mahiyette sonuç doğuran ihalenin feshi davası neticesinde verilecek fesih kararı üzerine, icra satışından tatmin olma amacı güden alacaklı yönünden bir yıl nispetinde uzayan satış isteme süresi öngörülmesinin, taraflar arasındaki menfaat dengesinin sağlanması amacına ulaşmada elverişli ve gerekli bir araç olduğu söylenebilecektir.

2.5.5. İİK m.72 Kapsamında Açılan Menfi Tespit Davalarının Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Menfi tespit davaları, mülkiyet hakkı bağlamında adil bir hüküm temin etmek ve mesul olunmayan bir borcun hukuk alanında bulunmadığının tespiti amacıyla, uygulamada sıklıkla başvurulanan bir dava türüdür. Menfi tespit davalarıyla, alacaklı tarafından izafe edilen muayyen bir borcun maddi hukuk düzleminde mevcut olmadığı, bir diğer ifadeyle maddi hukuk düzleminde borçlu olmadığının ispatı hususunda borçluya genel mahkemelerde dava açabilme imkanı tanınmaktadır.³²²

Menfi tespit davaları, İİK m.72/f.1 hükmü kapsamında ihdas edilmiştir. Menfi tespit davalarının açıldığı safhaya göre icra takibinin akıbetine ve devamına dair farklı tedbir prosedürleri ihdas edilmiştir. Bu kapsamda menfi tespit davasının icra takibinden önce açılması halinde, borçlunun talebiyle ve alacağın yüzde on beşinden aşağı olmamak üzere teminat mukabilinde, Mahkemece icra takibinin durdurulması yönünde tedbir kararı verilebilecektir. (İİK m.72/f.2).

İcra takibi ile menfi tespit davasının aynı gün içerisinde açılmış olması halinde icra takibinin önce açıldığı ve menfi tespit davası yönünden takipten sonra açılan menfi tespit rejiminin uygulanması gerektiği görüşü ileri sürülmüştür.³²³ Yine bu görüşte olan Yazarlar tarafından ihtiyati haciz ile menfi tespit davasının aynı zaman diliminde açılması ihtimali de ele alınmıştır. Anılan görüşe göre, ihtiyati haciz kararının verilmesinden sonra veyahut ihtiyati haciz kararının icra edilmesinden sonra takipten önce menfi tespit davası açılması halinde ‘takip öncesi açılmış menfi tespit davası

³²² Baki KURU (2003), *Menfi Tespit ve İstirdat Davası*, Yetkin Yayınları, Ankara, s. 9; Timuçin MUŞUL (2016b), *Menfi Tespit ve İstirdat Davaları*, Adalet Yayınevi, Ankara, s.77; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.131; İsmail ERCAN 2023, age. s.325; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI 2024, age. s.275; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.139; Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.659; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.355.

³²³ Ahmet Cahit İYİLİKLİ, Emel ALAÇAM ve Ayten DALDAL 2020, agm. s.229.

rejimi' uygulanır. İcra takibinin başlatılmasından anlaşılması gereken aşama, takip talebinin ibrazıdır. Hülasa takip talebinden önce ve ihtiyati haczin icrasından sonra menfi tespit davası açıldığı takdirde davanın takip öncesi açılmış menfi tespit davası olarak kabul edilmesi gerekir.³²⁴ Bu kapsamda icra takibinden önce açılmış menfi tespit dava dosyasında Mahkemece verilecek tedbir kararıyla icra takibinin durması üzerine satış isteme süreleri de duracaktır.³²⁵ Nitekim Yargıtay'ın da görüşü bu yöndedir.³²⁶

Menfi tespit davaları, icra takibinin devamında bir diğer ifadeyle takibin başlatılmasından sonra açılmış ise İİK m.72/f.3 hükmünde, borçluya tedbir yoluyla takibin durdurulması imkanı tanınmamıştır. Ancak bu ikinci ihtimalde borçlu, geç ödemeden doğan zararı karşılamak üzere alacağın en az yüzde on beşi nispetindeki teminatı dosyaya depo ettiği takdirde Mahkemece tedbir yoluyla, icra veznesinde bulunan paranın alacaklıya ödenmemesi yönünde tedbir mahiyetinde karar alınabilecektir.³²⁷ Anılan sebeplerle takipten sonra açılan menfi tespit davalarının, icra takibi kapsamındaki satış/paraya çevirme safhasına herhangi bir tesiri bulunmamaktadır.

Ancak yukarı kısımda değinildiği üzere, takipten önce menfi tespit davası açılmış ve davanın açılmasından sonra takibe girilmiş ise İİK m.72/f.2 hükmü kapsamında tedbir kararıyla takibin durdurulmasına karar verilmesi halinde, durdurma kararının devamı boyunca satış isteme süreleri işlemeyecektir.³²⁸

2.5.6. Üçüncü Kişi Tarafından Üçüncü Haciz İhbarnamesine Karşı Açılacak Menfi Tespit Davalarının Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Bilindiği üzere, icra hukukunda borçlunun haczi kabil mal varlıkları arasında, üçüncü kişilerin yedinde bulunan menkul malları ile alacak veya talep hakkı da bulunmaktadır. Üçüncü kişi yedinde bulunan menkul bir mal veya alacağın, haczedilmesi için öncelikle üçüncü kişiye birinci haciz ihbarnamesi gönderilmelidir. Birinci haciz ihbarnamesine karşı borcun olmadığı, malın yedinde bulunmadığı, haciz

³²⁴ agm. s.229.

³²⁵ Mert NAMLI 2019, age. s.360; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK, Ömer Faruk SAÇAR ve Recep AŞİT 2024, age. s.239.

³²⁶“...Menfi tespit davasında ihtiyati tedbir yolu ile takip durdurulmuş ise haciz ve satış isteme süreleri durur. Bu durumda satış isteme sürelerinin dolduğundan bahisle hacizlerin kaldırılmasına karar verilemeyecek...” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2014/12674, K.2014/15369 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.12.10.2025.

³²⁷ Mert NAMLI 2019, age. s.360.

ihbarnamesinin tebliğinden önce borç ödenmiş, mal tüketilmiş, kusur olmaksızın telef olmuş, malın borçluya ait olmadığı veya malın kendisine rehnedilmiş olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir itiraz sebebi ileri sürülerek yedi gün içerisinde yazılı veya sözlü suretle itiraz edilmemesi halinde mal, üçüncü kişinin yedinde veya borç zimmetinde sayılır ve kendisine gönderilen haciz ihbarnamesine süresinde itiraz etmediği, bu nedenle de malın yedinde veya borcun zimmetinde sayıldığı ikinci bir ihbarname ile bildirilir.

Anılan şekilde gönderilen ikinci haciz ihbarnamesine de mezkur sebeplerle yedi günlük yasal süresi içerisinde yazılı veya sözlü suretle itiraz edilmemesi ve zimmetinde sayılan borcun icra dairesine ödenmemesi veya yedinde sayılan malın icra dairesine teslim edilmemesi halinde bu kez üçüncü şahsa, *“on beş gün içinde parayı icra dairesine ödemesi veya yedinde sayılan malı teslim etmesi yahut bu süre içinde menfi tespit davası açması, aksi takdirde zimmetinde sayılan borcu ödemeye veya yedinde sayılan malı teslim zorlanacağı”* ihtarını havi üçüncü haciz ihbarnamesi gönderilir.

İİK m.89/f.3-4.cümle hükmü uyarınca üçüncü kişinin, üçüncü haciz ihbarnamesine konu takip borçlusu ile takip alacaklısına karşı üçüncü haciz ihbarnamesini tebellüğ ettiği tarihten itibaren on beş gün içerisinde menfi tespit davası açması ve ihbarnameyi tebellüğ ettiği tarihten itibaren de yirmi gün içerisinde menfi tespit davası açtığına dair darkenarı icra müdürlüğüne sunması halinde hakkında yürütülecek bilimum icra takip işlemleri, menfi tespit davasının hitamında verilecek nihai kararın kesinleşmesine kadar duracaktır. Üçüncü kişi, yasal süresi içerisinde yetkili mahkeme nezdinde menfi tespit davası açmasına rağmen dava açtığına dair belgeyi yirmi günlük yasal süresi içerisinde icra müdürlüğüne sunmamış olması halinde emredici mahiyette olan belge ibraz süresine riayet edilmemesi sebebiyle üçüncü kişi, zimmetinde sayılan borcu ödemek zorunda kalacaktır. (Yargıtay 12.H.D. 01.12.2000 T.2000/17587 E. 2000/18919 K.).³²⁹

Yasal süreler içerisinde menfi tespit davası açılmış olması ve dava açıldığına dair belgenin de yasal yirmi günlük süre içerisinde icra müdürlüğüne sunulmuş olması halinde menfi tespit davasında verilecek nihai kararın kesinleşmesine kadar İİK m.106 hükmünde yer alan satış isteme süreleri de işlemeyecektir.³³⁰ Nitekim ilgili üçüncü kişi

³²⁹ Ahmet Cahit İYİLİKLİ (2012), *Haciz İhbarnameleri (İİK m.89)*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.81-82.

³³⁰ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.677; Ahmet Cahit İYİLİKLİ 2012, age. s.82; Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.47.

hakkında icra işlemlerinin duracağı bir süreçte, satış isteme sürelerinin işlemeye devam etmesinde temin edilecek bir fayda bulunmamaktadır.

2.5.7. Kambiyo Senedine Mahsus Haciz Yoluyla Takiplerde Borca ve İmzaya İtiraz Edilmesi Halinde Satış İsteme Sürelerinin Akıbeti

İmzaya itiraz, borçlunun takip konusu edilen kambiyo senedindeki imzanın kendisine ait olmadığını ileri sürerek, senet metninde atılı imzayı inkar etmesidir. Borçlu takibe konu edilen kambiyo senedinde atılı imzanın kendisine ait olmadığı iddiasında ise bu yöndeki itirazını İİK m.170/f.1 hükmü uyarınca açık bir şekilde dilekçeyle beş günlük süre içerisinde icra mahkemesine bildirmek zorundadır. Aksi halde kambiyo senedindeki itiraza uğramayan imza, borçluya ait sayılır.³³¹ Yine aynı hükmün devamında imza itirazının, satıştan başka icra takip işlemlerini durdurmayacağı kuralı getirilmiştir.

Borca itiraz ise İİK 169.maddesiyle ihdas edilmiş olup kanun sistematığında imzaya itiraz dışında kalan sair tüm itirazlar, borca itiraz olarak kabul edilmiştir. Mezkur Kanun hükmünde 168/f.5 hükmüne atıf yapılarak borca itiraz sebeplerine değinilmiştir. İİK 168/f.5 ise ; *“Borçlu olmadığı veya borcun itfa edildiği veya mehil verildiği veya alacağın zamanaşımına uğradığı veya yetki itirazını sebepleriyle birlikte beş gün içerisinde tetkik merciine bir dilekçeyle bildirerek merciden itirazın kabulüne dair bir karar getirmedeği takdirde cebri icraya devam olunacağı”* hükmüne amirdir. Anılan mevzuat hükmüne göre borçlu ödeme emrini tebellüğ ettiği tarihten itibaren beş gün içerisinde borca itirazlarını içerir dilekçeyle icra mahkemesine başvurmalıdır.

Borca itiraz yoluna başvurulmuş olması, takibin devamına ve haciz işlemleri tesis edilmesine engel değildir. Nitekim İİK 169.maddesi uyarınca itiraz halinde salt satış işlemlerinin duracağı hüküm altına alınmıştır. Alacaklı, ödeme emrinin tebliğinden itibaren işleyecek on günlük ödeme süresi geçtikten sonra borçlunun mallarının haczedilmesini talep edebilir. Borçlunun, aleyhine haciz uygulanmasının önüne geçmek için icra mahkemesinden itirazın kabul edildiğine dair bir karar getirmesi gerekmektedir.³³²

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takiplerde imzaya ve borca itirazı ihdas eden mevzuat hükümlerinde, satış işlemlerinin duracağına delalet edilmiş ise de

³³¹ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ ve Sema TAŞPINAR AYVAZ (2017), *İcra ve İflas Hukuku*, 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.354.

³³² M.Kamil YILDIRIM ve Nevhis DEREN YILDIRIM (2012), *İcra Hukuku*, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş 5.Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, s.279.

gerek mezkur hükümlerin yer aldığı kanun maddelerinde gerekse de satış isteme sürelerinin ihdas edildiği İİK m.106 hükmünde, imzaya ve borca itirazın satış isteme sürelerini durduracağına dair bir hükme yer verilmemiştir. İcra takibinde satışın fiilen icra edilmesi ile satış talep edilmesi ayrı kavramlar olup ilki icra organlarınca yapılan icra takip işlemi³³³ iken diğeri taraf takip işlemi³³⁴ niteliğindedir.

Kanunda açıkça icra takip işlemi mahiyetinde olan satışın icrasına dair işlemlere atıf yapıldığından imzaya ve borca itiraz hallerinde alacaklının satış talebinde bulunmasına engel bir durum bulunmamaktadır. Anılan sebeplerle kambyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takiplerde imzaya ve borca itirazın satış isteme sürelerini durdurmayacağı kanaatindeyiz. Nitekim Yargıtay da bir kararında³³⁵ imzaya itiraz halinde takibin borçlu yönünden durdurulmasına karar verilmesi halinde bu tarih itibariyle satış isteme süresinin duracağına delalet edilmiştir. Mezkur Yargıtay kararında benimsenen gerekçeden anlaşılacağı üzere, imzaya itirazın başlı başına satış isteme süresini durdurmayacağını, ancak takibin durdurulmasına dair tedbir kararı verilmesi halinde satış isteme sürelerinin duracağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak MUŞUL ve KILINÇ, imzaya ve borca itiraz hallerinin takibi durdurulmaması bir yana borçlunun bu yöndeki itirazlarıyla ilgili nihai karar verilmeden satış yapılamayacağından bahisle itiraz incelemesinin devamında satış isteme sürelerinin de işlemeyeceği görüşündedir.³³⁶ Yukarı kısımda yer verdiğimiz değerlendirmeler doğrultusunda taraf takip işlemi niteliğinde olan satış talebi ile satışın icrasına dair icra takip işlemi arasındaki ayrım³³⁷ ve ilgili Kanun maddelerinin lafzı doğrultusunda Yazarların, konuyla ilgili görüşüne katılmamaktayız.

³³³ Şanal L.GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2022 age. s.37.

³³⁴ age. s.36.

³³⁵ “...Somut olayda, dava konusu taşınmaz üzerine 07.09.2023 tarihinde haciz konulduğu, haciz tarihi itibariyle İİK'nın 106. maddesinin yürürlükte olan hükmü uyarınca satış isteme süresinin 1 yıl olduğu, şikayet tarihi olan 11.09.2023 tarihi ve İlk Derece Mahkemesi karar tarihi olan 19.03.2024 tarihi itibariyle haczin ayakta ve geçerli olduğu; alacaklının, Bölge Adliye Mahkemesi karar tarihi olan 18.12.2024 tarihi itibariyle bir yıllık sürede dava konusu taşınmaza ilişkin satış talep etmediği, ancak davacı borçlunun, takip dayanağı senet altındaki imzaya itirazını inceleyen Antalya 8. İcra Hukuk Mahkemesinin 05.06.2024 tarih 2023/642 E.-2024/453 K. sayılı kararı ile 'Antalya Genel İcra Müdürlüğü'nün 2023/201633 Esas sayılı takibin davacı borçlu yönünden durdurulmasına' karar verildiği, bu tarih itibariyle satış isteme süresi durduğundan haczin düşmediği anlaşılmıştır...” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2025/1416, K.2025/3065 sayılı Kararı.

³³⁶ Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.49-50; Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.66.

³³⁷ “...Alacaklıya yüklenen görev, süresinde satış isteyerek avansı yatırmaktır. İİK'nın 123.maddesinde satış görevi, icra dairesine yüklenmiş olup, satış ne zaman yapılırsa yapılsın haciz ve satış talebi ayaktadır...” Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T.03.10.2013, E.2013/6108, K.2013/6061 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.69-70.

2.5.8. Borçlunun Mahcuz Malvarlığını Üçüncü Kişilere Temlik Halinde Satış İsteme Sürelerinin Akıbeti

Takibin devam ettiği bir süreçte borçlu, dosya kapsamında haczedilmiş olup da alacaklının rızasıyla uhdesinde tuttuğu taşınır mallarını veya takyidatına haciz şerhi işlenmiş bir taşınmazını, haciz yüküyle üçüncü kişilere temlik edebilir.³³⁸ Nitekim borçlunun aktifini azaltıcı mahiyetteki tasarruf yetkisi haciz şerhiyle kısıtlanmamaktadır. Bu kuralın istisnası sicile kayıtlı olan motorlu araçların hacizli olması halidir. Ancak borçlunun temlik ettiği malvarlığı sicile tabi olmayan menkul niteliğinde ise iyi niyetli üçüncü kişilerin iktisap ettiği mülkiyet hakkı korunarak haczin etkisi ortadan kalkmaktadır. Bu bağlamda üçüncü kişiye temlik edilen menkul malın hacizli olduğu hususu, iyi niyetli üçüncü kişiye karşı ileri sürülemez. Meğer ki üçüncü kişinin haciz şerhinden haberdar olduğu veya kötü niyeti ispat edilmemiş olsun.

Taşınmazlar yönünden ise haciz şerhinin, aleni nitelikli tapu siciline şerh edilmesi sebebiyle taşınmazı temellük edecek üçüncü kişi, iyi niyet iddiasıyla hacizden doğan sorumluluktan kurtulamaz.³³⁹ Bu halde taşınmazı haciz yüküyle devralan üçüncü kişi, haczin sağladığı cebri icra yetkilerinin kullanılmasına katlanmak zorundadır.³⁴⁰

Öte yandan mahcuz malların üçüncü kişilere temlik edilmesi halinde yasal satış isteme süresi işlemeye devam edecektir. Bir diğer anlatımla yasal satış isteme süresinin hitamına kadar temlik edilen malvarlığının satışının talep edilmesi gerekir, aksi halde satış isteme süresinin dolması sebebiyle haciz kalkacak ve aynı malvarlığı borçlunun mülkiyetinde olmadığından yeniden haciz konulamayacaktır.³⁴¹

Alacaklı, her halükarda temlik edilen malvarlığına yönelik olarak yeniden haciz talebinde bulunduğu borçlu adına kayıtlı olmayan mallar yönünden

³³⁸ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.682.

³³⁹ Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.53.

³⁴⁰ age. s.682.

³⁴¹ “Hacizli olarak yapılan satışla taşınmazın mülkiyeti şikayetçiye geçmiştir. Haciz tarihinden itibaren İİK m.106 hükmünde belirtilen kanuni müddet içerisinde satış istenmemekle haciz düşmüştür. Haczin düştüğü tarih itibarıyla artık taşınmazda malik borçlu olmamakla aynı taşınmaz üzerine borçlunun borcundan dolayı yeniden haciz konamaz.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.24.06.2013, E.2013/15310, K.2013/23437 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.53-54 ; “...İki yıl (bir yıl) içinde satış istenmediğinden haczin düştüğünün kabulü gerekir. Bundan sonra konulan hacizde yerin davacı adına tescilinden sonra rastlaması ve artık taşınmazla ilgisi kalmayan davalının borcundan dolayı konulduğu anlaşıldığından, bu haciz şerhi davacıyı bağlamaz ve hukuki sonuç da doğurmaz...” Yargıtay 4.Hukuk Dairesi T:01.02.1993, E:1992/11675, K:1993/630 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2024, age. s.465.

alacaklının haciz talebi karşılanmayacaktır.³⁴² Temlik edilen taşınmaz mallar yönünden anılan şekilde bir kayıtsızlık gösterilmesi halinde haciz kalkmış olacağından temlik edilen taşınmazın cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi mümkün olmayacaktır.³⁴³

Yargıtay da, taşınmazı haciz yüküyle temlik alan yeni malikin, süresinde satış talep edilmemesi sebebiyle maliki olduğu taşınmaz üzerindeki haczin kaldırılmasını talep edebileceğini ve bu çerçevede icra müdürlüğünce üçüncü kişi malikin haciz kaldırma talebinin karşılanmaması halinde malikin, icra mahkemesine şikayet yoluna gidebileceğini hüküm altına almıştır.³⁴⁴

2.5.9. Rehin/İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takipler Yönünden Satış İsteme Süreleri ve Sürelerin Durma Sebepleri

Rehin hakkı, alacağın teminat altına alınmasını sağlayan, bu kapsamda borcun ifa edilmemesi halinde rehne konu malın satılması neticesinde elde edilen para ile rehinle teminat altına alınmış alacağın karşılanmasına dair hak ve yetki içeren sınırlı bir ayni haktır.³⁴⁵ Yine ipotek kavramı ise kişisel bir alacağı güvence altına alma amacı güden, kıymetli evraka bağlı olmayan ve bir taşınmazın değerinden alacaklının alacağını elde etmesi olanağını sağlayan sınırlı bir ayni haktır.³⁴⁶

Rehinle temin edilip de ödenmeyen alacaklara ilişkin olarak, rehin alacaklısının cebri icra yoluna başvurma yönünde bir iradesi mevcut ise kural olarak rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takibe başvurma zorunluluğu bulunmaktadır.³⁴⁷ Bununla birlikte rehne konu alacak ilama veya ilam niteliğinde bir belgeye dayalı değil ise veyahut rehin hakkının dayandığı ipotek akit tablosu kayıtsız-şartsız bir para borcu

³⁴² Timuçin MUŞUL 2016a, age. s.54.

³⁴³ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.683.

³⁴⁴ Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.29.06.2010, E.2010/5067, K.2010/17141 sayılı Kararı; Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.55.

³⁴⁵ M.Kemal OĞUZMAN, Özer SELİCİ ve Saibe OKTAY ÖZDEMİR 2022, age. s.888.

³⁴⁶ Jale G. AKİPEK ve Turgut AKINTÜRK (1984), *Eşya Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul, s.786 ; Kemal T. GÜRSOY, Fikret EREN ve Erol CANSEL (1984), *Türk Eşya Hukuku*, 2. Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, s.1032.

³⁴⁷ Önce rehne başvurma kuralının ihdas edildiği, İİK m.45/f.1 hükmü ; " *Rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflasa tabi şahıslardan olsa bile alacaklı yalnız rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir. Ancak rehinin tutarı borcu ödemeğe yetmezse alacaklı kalan alacağını iflas veya haciz yoluyla takip edebilir.* " şeklindedir.

ikrarına havi değil ise rehin alacaklısı, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız icra takibi yoluna başvurabilecektir.³⁴⁸

İcra hukukunda yasal süresi içerisinde satış talebinde bulunma kuralına aykırılık halinde rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipler ile haciz yoluyla takipler arasında farklı neticeler öngörülmüştür. Bu bağlamda taşınırlarda altı ay; taşınmazlarda ise bir yıl içerisinde satış talep edilmelidir.³⁴⁹ Yine bir diğer farklılık ise haciz yoluyla takiplerde yasal süresi içerisinde satış talebinde bulunulmamasının yaptırımı haczin kalkması iken; rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde süresi içerisinde satış talep edilmemesi veya talep geri alınıp da kalan satış isteme süresi içerisinde yenilenmemesi halinde takibin düşmesi yaptırımı söz konusu olacaktır.³⁵⁰ Rehnin paraya çevrilmesine dair takiplerde yasal süresi içerisinde satış istenmemesi halinde takibin düşürülmesi yerine takibe devam edilmesi halinde yapılan icra işlemlerinin tamamı yok hükmünde kabul edilir.³⁵¹ Ne var ki takibin düşmesi halinde malın satışından elde edilecek paradan, rüçhanlı olarak faydalanma hakkı tanıyan rehnin geçerliliğine halel gelmemekte ve rehnin paraya çevrilmesi yoluyla yeni bir takip yapılabilmektedir.³⁵² Alacağın bir taşınmaz rehniyle teminat altına alınmış olması halinde ise taşınmaz, asıl borçlu dışında üçüncü bir kişiye ait ise satış isteme süresi, ödeme emrinin borçlu ve taşınmaz malikine tebliği işleminde, en son tebliğin yapıldığı tarihten itibaren işlemeye başlar.³⁵³

Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla ilamsız takiplerde ödeme emrinin tebliği üzerine borçlu tarafından takibe itiraz edilmesi halinde itirazın kaldırılması veya itirazın iptali davalarının açıldığı tarihten, itirazın kaldırılması veya iptali kararlarının kesinleşmesine kadar geçecek süre boyunca satış isteme süresi işlemeyecektir.³⁵⁴ (İİK m.150/e-3 yollamasıyla tatbik edilecek m.78/f.2).

³⁴⁸ Baki KURU, Ramazan ARSLAN ve Ejder YILMAZ (2013), *İcra İflas Hukuku Ders Kitabı*, 27.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.423.

³⁴⁹ Taner Emre YARDIMCI 2025, *Cebri Takip Usulleri Hukuku*, Gözden Geçirilmiş 2.Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul, s.235.

³⁵⁰ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.737; Taner Emre YARDIMCI 2025, age. s.236.

³⁵¹ Talih UYAR 2020, age. s.1494.

³⁵² Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.738.

³⁵³ Mert NAMLI 2019, age. 359.

³⁵⁴ age. s.360; Taner Emre YARDIMCI 2025, age. s.235-236.

2.5.10. Adi Konkordatoda Geçici ve Kesin Mühlet Verilmesi Hallerinde Satış İsteme Süreleri

Mali zorlayıcı sebeplerle mal varlığına ve gelirine nazaran ifa edemeyeceği nispette borç külfetine maruz kalan iyi niyetli borçluların, maruz kaldıkları ekonomik buhranı yönetebilmeleri ve borçlarını belli bir ödeme planı dahilinde ifa edebilmeleri için cebri icra tehdidinden bağışık şekilde, sürdürülebilir ve makul bir ödeme imkanı tanıyan müesseseye ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak üzere ihdas edilen konkordato müessesesi, borçlunun yapmış olduğu ödeme planı teklifinin, Kanunda belirlenen nitelikli çoğunluk nisabına uygun şekilde alacaklıları tarafından kabulü ve bu şekilde kabul edilen ödeme planının, yetkili Asliye Ticaret Mahkemesince tasdik edilmesi suretiyle borçlunun tüm adi borçlarını, tanzim edilen ödeme planı çerçevesinde ödemesini sağlayan bir cebri anlaşmadır.³⁵⁵

Konkordato, farklı ölçütlere göre tasnif edilmekle birlikte konumuzla ilgisi nedeniyle mahkeme içi ve mahkeme dışı konkordato tasnifini esas alarak konuyu ele almamız isabetli olacaktır. Mahkeme dışı konkordato, herhangi bir adli makamın tasdik ve kabulüne gerek olmaksızın borçlunun muhtelif alacaklıları ile anlaşması suretiyle başvurulmuş konkordato türüdür.³⁵⁶ Mahkeme dışı konkordato borçlunun teklif ettiği ödeme planını kabul eden alacaklılar ile borçlu arasında hüküm ve sonuç doğurduğundan bu konkordato türünün nispi bir etki doğurduğu söylenebilir.³⁵⁷

Mahkeme içi konkordato ise İcra ve İflas Kanununda yer alan usule göre borçlu ile alacaklılar arasında adli makamların tasdik ve kabulüyle yapılabilen ve sürece katılmayan alacaklıları da bağlayan konkordato türüdür.³⁵⁸ Mahkeme içi konkordato da kendi içinde adi konkordato (İİK m.285-309) ve malvarlığının terki suretiyle konkordato (İİK m.309/A-L) şeklinde iki başlığa ayrılmaktadır.³⁵⁹ Mahkeme dışı

³⁵⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.498.

³⁵⁶ M.Serhat SARISÖZEN (2021), *Konkordato*, 5.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, s.112; Süha TANRIVER (1993), *Konkordato Komiseri*, Yetkin Yayınevi, Ankara, s.8-9; Timuçin MUŞUL (2019), *İflâs ve Konkordato Hukuku*, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.376; Baki KURU 2013, age. s.1445.

³⁵⁷ M.Serhat SARISÖZEN 2021, age. s.112; Cenk AKİL (2020), *Sorularla Konkordato Hukuku*, 1.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, s.38; Talih UYAR (2019), *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, TBB Yayınları Ankara, s.20, <https://medya.barobirlik.org.tr/tbbkitaplari/TBBBooks/623.pdf>, ET.03.01.2026.

³⁵⁸ Talih UYAR 2019, age. s.20.

³⁵⁹ age. s.21.

konkordato ile malvarlığının terki suretiyle konkordato dışında kalan tüm konkordatolar adi konkordato kapsamına girer.³⁶⁰

Adi konkordato ise, “*borçlunun rehinle temin edilmemiş ve imtiyazlı olmayan alacaklılarının belli bir çoğunluğu ile anlaşması ve mahkemenin bunu onaylaması ile gerçekleşen bir cebri icra kurumudur.*”³⁶¹ İİK’nun 285.maddesi uyarınca adi konkordato talebinde bulunabilecek kişiler açıkça sayılmıştır. Anılan hükme göre; borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu ile borçlusu iflasa tabi olmak şartıyla alacaklıların, konkordato talep etmesi mümkündür. (İİK m. 285/f.1-2).

7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 15.maddesiyle İİK’nun 287.maddesinde kapsamlı değişikliğe gidilmiştir. Yapılan değişiklikle İİK’nun 287.maddesinin başlığı “Geçici Mühlet” şeklinde değiştirilerek madde içeriğinde geçici mühlet müessesesi ihdas edilmiştir.³⁶² Nitekim 7101 sayılı Kanun öncesinde konkordato sürecinde salt tek aşamalı “mühlet” verilmesi söz konusu iken yapılan değişikliklerle geçici mühlet ve kesin mühlet şeklinde öncül ardıl aşamalı bir mühlet rejimi getirilmiştir. Bu bağlamda kesin mühletten önceki fasılada geçici mühlet verilmesi söz konusu olacaktır.

Konkordato talebinde bulunmaya yetkili olan kişiler tarafından yetkili Asliye Ticaret Mahkemesine yapılacak başvuru üzerine, Mahkemece yapılacak inceleme neticesinde teklifle birlikte ibrazı zorunlu belgelerin de noksansız şekilde eklenmiş olması halinde “*üç aylık geçici bir konkordato mühleti*” verilir ve bu yöndeki keyfiyet mahkemece derhal ilan edilir.³⁶³ Konkordato talebini inceleyen Mahkeme geçici mühlet kararıyla birlikte alacak miktarı ve alacak sayısına göre bir veya üç adet geçici komiser de atayacaktır.³⁶⁴ Geçici mühlet süresi, üç ay nispetinde olmakla birlikte, borçlu veya konkordato komiserinin üç aylık mutad süre dolmadan yapacağı başvuru üzerine bu süre, en fazla iki ay daha uzatılabilecektir. (İİK m.287/f.4).³⁶⁵

³⁶⁰ age. s.21.

³⁶¹ İsmail ERCAN (2014), *Avukatlar ve Hakimler İçin Takip Hukuku El Kitabı*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.421.

³⁶² 7101 Sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, R.G, S.30361, T.15.03.2018.

³⁶³ Murat ATALI ve İbrahim ERMENEK (2021), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 4.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.331; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.505-506.

³⁶⁴ Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.508.

³⁶⁵ Murat ATALI ve İbrahim ERMENEK 2021, age.s.334.

Süre uzatım talebi borçludan sadır olmuşsa geçici komiserin görüşü alındıktan sonra karar verilir.³⁶⁶ Kanunda yer alan “derhal” ibaresinden anlaşılabileceği üzere, konkordatonun işlevsel mahiyette olması ve başarı vaat edebilmesi için borçlunun maddi acziyeti ve devam eden cebri icra tehdidinin muayyen bir süre ertelenmesi amacıyla getirilen bir mühlet olması da gözetildiğinde, geçici mühlet talebiyle ilgili mümkün mertebe duruşma açılmaksızın dosya üzerinden karar verilmelidir; ancak talebi inceleyen Mahkeme, ilgili alacaklının talebi üzerine borçlu ve sair alacaklıların dinlenmesine lüzum gördüğü takdirde duruşma açarak geçici mühletle ilgili karar verecektir.³⁶⁷

Geçici mühlet talebinin incelenmesi işi, çekişmesiz yargı işi olup, bu talebin değerlendirilmesinde resen araştırma ilkesi geçerlidir.³⁶⁸ Geçici mühlet kararına karşı Kanunda herhangi bir itiraz veya kanun yoluna başvuru hakkı ihdas edilmediğinden geçici mühlet kararına karşı herhangi bir mercie itiraz veya kanun yolu başvurusu yapılamayacaktır.³⁶⁹

Kanunda kesin mühlete yapılan atıf sebebiyle geçici mühlet kararı, kesin mühletin sonuçlarına tabidir.(İİK m.288/f.1). Kesin mühletin sonuçlarını ihdas eden İİK m.294/f.1 hükmünün tatbiki suretiyle değerlendirme yapıldığında geçici mühlet içerisinde borçluya karşı herhangi bir takip yapılmayacağı gibi mevcut derdest takipler ise, mühlet verilmesiyle duracaktır. Konkordato mühletinin kaldırılması yönünde karar verildiği takdirde takiplere kaldığı yerden devam edilebilecektir.³⁷⁰ Geçici mühlet verilmesi hallerinde de mevcut takiplerin durması neticesi gerçekleşeceğinden satış isteme sürelerinin işlemeyeceğine değinen kural bu müessesede de aynen

³⁶⁶ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.506.

³⁶⁷ Serdar KALE (2018), “7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adi Konkordato”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, s.222-223, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/imuhfd/article/737022>, ET.04.01.2026; Hakan PEKCANITEZ ve Güray ERDÖNMEZ 2018, age. s.22; Cenk AKİL 2020, age. s.82; Talih UYAR 2019 age. s.41-42.

³⁶⁸ Serdar KALE 2018, agm. s.223; Talih UYAR 2019 age. s.41.

³⁶⁹ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.506; Talih UYAR 2019, age. s.39; KALE’ye göre ise ; “İİK m. 293 f.1 de kesin mühletinin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamayacağı açıkça belirtilmiştir.İİK m. 287/f.6 da açıkça bu faraziyenin öngörülmemesi ve kanun yoluna başvurunun asıl kural olması sebebiyle, geçici mühletinin kaldırılması talebinin reddi kararına karşı istinaf yoluna başvurulabilecektir. Her ne kadar geçici mühlet kararının kabulü kararına karşı kanun yoluna başvurulamasa da, geçici mühlet talebinin reddi kararına karşı kanun yolu imkanı açıktır.” Serdar KALE 2018 agm. s.223.

³⁷⁰ Murat ATALI ve İbrahim ERMENEK 2021, age. s.424; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.507.

geçerlidir.³⁷¹ Öte yandan konkordato mühleti, takip dosyalarından konulmuş mevcut hacizleri kaldırmayacak ve mühletin devamı boyunca alacaklının haczine halel gelmeyecektir.³⁷² Ancak İİK m.206 hükmünün birinci sırasında yer alan³⁷³ imtiyazlı alacaklılar tarafından başlatılacak takiplerde, haciz ve satış talep edilmesi ve taleplerin icra edilmesi mümkün olduğundan bu imtiyazlı alacaklıların başlatacağı takiplerde kesin veya geçici mühlet hallerinde satış isteme süreleri işlemeye devam edecektir.³⁷⁴

Yine mühletin devamında takip yasağının bir diğer istisnası ise rehinle temin edilmiş alacaklara ilişkin olup, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabileceği gibi derdest takiplere devam edilebilir; ancak üçüncü kişilere ait rehinli mallar müstesna olmak kaydıyla lehine geçici mühlet verilen borçluya ait malvarlığıyla ilgili muhafaza ve satış işlemleri tesis edilemeyecektir.³⁷⁵

2.5.11. Fevkalade Mühlet Hallerinde Satış İsteme Süreleri

İİK'nun "Fevkalâde Hallerde Tatil" başlıklı 330. maddesiyle; salgın hastalık, büyük bir felâket veya savaş durumunda Cumhurbaşkanlığı kararı ile, ülkenin bir kısmında veya bazı ekonomik zümreler yararına icra takiplerinin belli bir süre için durdurulması öngörülmüştür.³⁷⁶ İİK m.330 kapsamında fevkalade mühletlere tatil vasfı atfedilmiş ise de esasen icra hukukundaki tatil ve talik hallerine dair hükümler fevkalade mühlete tatbik edilemeyecektir. Nitekim fevkalade mühletlerde takibin tüm ülke sathında durması öngörülmüş iken tatil ve talik halleri ise salt tatil/talik sebebi olabilecek sübjektif koşulu taşıyan borçlu yönünden uygulanabilen müesseselerdir. Yine fevkalade mühletin ihdas edildiği İİK m.330 hükmünde tatilin neticeleri ve

³⁷¹ Selçuk ÖZTEK, Ali Cem BUDAK, Müjgan YÜCEL TUNÇ, Serdar KALE ve Bilgehan YEŞİLOVA (2023), *Yeni Konkordato Hukuku*, 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.285; Mert NAMLI 2019, age. s.366.

³⁷² M.Serhat SARISÖZEN (2019), *İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*, (7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Kapsamındaki Değişikliklerle) Genişletilmiş 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.176.

³⁷³ "...A) İşçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflasın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dahil alacakları ile iflas nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları,

B) İşverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşıatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları,

C) İflasın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları..." (İİK m.206-Birinci Sıra).

³⁷⁴ Mert NAMLI 2019, age. s.366.

³⁷⁵ Serdar KALE 2018, agm. s.231; Talih UYAR 2019 age. s.134-135; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2022, age. s.508.

³⁷⁶ Fevkalade mühlet hallerine ilişkin geniş kapsamlı bilgi için bkz. Supra s.36 vd.

uygulama biçimiyle ilgili açık bir hüküm bulunmasa da hükmün getiriliş amacı doğrultusunda değerlendirme yapıldığında fevkalade mühlet hallerinde sürelerin işlemesi söz konusu olmayacaktır.

Tatil ve talik hallerinde sürelerin aynen işlemeye devam etmesi ve sürenin hitamının talik müddetine isabet etmesi halinde bir gün uzatılacağı³⁷⁷ öngörülmesine karşılık fevkalade mühlette Cumhurbaşkanı kararıyla takipler durdurulacağından paraya çevirme işlemleri de tesis edilemeyecektir. Dolayısıyla takibin durdurulması sebebiyle satış isteme süreleri de işlemeyecektir.³⁷⁸

Yine İİK'nun 318 ile devamı maddelerinde de borçlunun icra mahkemesine yapacağı başvuru üzerine en çok altı ay nispetinde, fevkalade nitelikte mühlet isteyerek hakkında yürütülen takiplerde mahcuz mallarının satışının yapılmasının önüne geçebileceği hüküm altına alınmıştır. Konu başlığımızla ilgili olan hüküm ise İİK m.323/f.2 hükmünde ihdas edilmiştir. Anılan hükümde satış isteme sürelerinin ihdas edilmiş olduğu İİK'nun 106.maddesini de kapsayacak şekilde yollama yapılarak icra mahkemesince verilecek mühlet süresince ilgili sürelerin uzatılacağı öngörülmüştür.³⁷⁹ Bir diğer anlatımla ilgili hükümle İİK m.106 hükmüne de atıf yapıldığından Mahkemece verilecek mühlet süresinin devamı boyunca, satış isteme süreleri işlemeyecek ve en nihayetinde mühlet süresi, bir yıllık satış isteme süresine eklenmek suretiyle satış isteme süresinin dolacağı tarih hesaplanacaktır.

2.5.12. İlamlı İcra Takiplerinde Bozma Kararının Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Konumuza değinmeden önce ilam kavramı ile ilama benzer olan hüküm ve nihai karar kavramlarını ve yine ilamlı icra takibine konu olabilecek ilamların neler olduğunu ele almamız isabetli olacaktır.

Yargılama sonunda uyuşmazlığın esası hakkında verilen nihai karar, hükmüdür. (HMK m.294/f.1). Mahkeme, usule veya esasa ilişkin bir nihai kararla davayı sona erdirir. Bir diğer tanıma göre ; *“yargılamaya son veren ve hakimnin davadan elini çekmesi sonucunu doğuran kararlara, nihai karar denir.”*³⁸⁰ Nihai kararlar; esasa ilişkin (hüküm), usule ilişkin ve davanın konusuz kalması halinde verilen karar verilmesine yer olmadığına dair nihai kararlar olmak üzere üç ayrı başlık

³⁷⁷ Supra s.41.

³⁷⁸ Gökhan AYKUT 2025, age. s.248.

³⁷⁹ Yavuz SÜPHANDAĞ 2024, age.s.1034-1035.

³⁸⁰ Baki KURU 2016a, age. s.455.

altında tasnif edilebilir.³⁸¹ Mahkemenin uyuşmazlıkla ilgili verdiği nihai kararın taraflara verilen imzalı ve mühürlü suretlerine ise ilam denilmektedir.³⁸²

İlamlı icraya konu edilebilecek ilamlar, ilam kavramının karşılığı olan nihai kararın dar yorumlanmasını gerektirmektedir. Bu kapsamda ilamlı icra bağlamında takibe dayanak olabilecek ilam; uyuşmazlığın esastan çözümü suretiyle verilen ilamı (hüküm) ifade etmektedir.³⁸³ Öte yandan bir ilamın, takibin dayanağı olarak kabul edilmesi için aranan bir diğer kıstas ise eda hükmü ihtiva etmesidir.³⁸⁴ Nitekim eda hükmü ihtiva etmeyen veya bir ilamın edaya ilişkin olmayan hükümleri ilamlı icra takibine konu edilemez.³⁸⁵

İlamlı icra takibine başvurulabilmesi için alacaklı lehine hak ve alacak ihtiva eden bir mahkeme ilamı (esasa ilişkin nihai karar/hüküm) alındıktan sonra icra dairesine başvurulmalıdır.³⁸⁶ İlamı karşılayan mahkeme kararları ise; ceza mahkemelerinin yargılama giderlerine ilişkin kararları, tam yargı davaları sonunda elde edilen ilamlar, Sayıştay ilamları, hakem kararları, Mecburi Tahkim Kanunu'na göre verilen kararlar, tenfiz kararı verilmiş yabancı mahkeme ve tahkim kararları ve özel kanunlarında açıkça ilam olduğu belirtilen kararlardır.³⁸⁷

Tüm bu hususlarla birlikte kural olarak mahkemece verilen hükme karşı kanun yoluna başvurulması ilamın icrasını durdurmayacaktır.³⁸⁸ (HMK m.350/f.1 ve m.367/f.1). Ancak kişiler hukuku, aile hukuku ve taşınmaz mal ile ilgili aynı haklara ilişkin kararların icrası için kesinleşmeleri gerekmektedir.³⁸⁹ Öte yandan yabancı mahkeme kararlarının tenfizine ilişkin kararlar, ceza mahkemesi ilamlarının yargılama giderlerine ilişkin hüküm fıkraları, Sayıştay ilamları, menfi tespit davasında borçlu lehine hükmedilen tazminat ve yargılama giderleri ile Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarına

³⁸¹ age. s.455.

³⁸² Nilüfer BORAN GÜNEYSU (2014), *Medeni Usûl Hukukunda Karar*, 1. Bası, Adalet Yayınları, Ankara, s.10; Baki KURU 2016a, age. s.470; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.318.

³⁸³ Süha TANRIVER (1996), *İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.14.

³⁸⁴ Süha TANRIVER 1996, age. s.66-69; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.318.

³⁸⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.318.

³⁸⁶ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.317.

³⁸⁷ age. s.318.

³⁸⁸ age. s.320.

³⁸⁹ Süha TANRIVER 1996, age. s.152; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.321.

göre kira tespitine ilişkin mahkeme kararlarının icrası için kesinleşmesi gerekmektedir.³⁹⁰

Bu bağlamda konunun kapsamının anlaşılabilmesi için kanun yolları kavramını da kısaca ele almamız isabetli olacaktır. Kanun yolları; tarafı olduğu davada mahkemece verilen kararın yanlış veya hatalı olduğu kanaatinde olan tarafın başvurabileceği bir hukuki yoldur.³⁹¹ Medenî usul hukukumuzda 5235 ve 5236 sayılı Kanunlarla ilk derece mahkemesi kararlarına karşı istinaf kanun yolu ihdas edilmiştir.³⁹² İstinaf aşamasına müteakiben ise istisnai haller dışında temyiz kanun yoluna başvurma hakkı mevcuttur.

Anılan usul normları çerçevesinde değerlendirme yapıldığında medeni hukuk yargılamalarında üç dereceli bir yargılama sisteminin benimsendiği söylenebilecektir.³⁹³ Nitekim hukuki uyuşmazlıkları ilk elden inceleme ve uyuşmazlıkla ilgili karar verme yetkisi ilk derece mahkemesindedir. İstinaf yasa yolu kapsamında Bölge Adliye Mahkemeleri, ilk derece mahkemesinin nihai kararını hem hukukilik hem de maddi vakıa denetimine konu eder. Bilahare İlk Derece ve Bölge Adliye Mahkemeleri kararlarını, temyizen inceleyen Yargıtay ise alt dereceli mahkemelerin kararlarını, salt hukuka uygunluk/hukukilik yönünden denetleyerek temyiz incelemesini yapar.³⁹⁴ Gerek Medeni Hukuk Yargılamasında (HMK m.345 ve m.361) gerekse de İcra ve İflas Hukukunda (İİK m.363 ve m.364) genel olarak istinaf ve temyiz kanun yolu başvuru süresi iki hafta olarak belirlenmiştir.

İlama dayalı takiplerde takibin henüz infaz veya sair bir yöntemle sonuçlanmadığı bir aşamada kanun yolu incelemesinde takip dayanağı kararın bozulması halinde, icra işlemlerine devam edilmez.(İİK m.40/f.1). Kanun yolu incelemesi neticesinde takibe dayanak ilamın ortadan kaldırılması sonucunu doğuran kaldırma/yeniden esas hakkında karar/bozma kararlarıyla; kanun yolu başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay'ın takibe dayanak ilamı ortadan kaldıran kararları verdiği tarihe kadar yapılmış olan icra işlemleri olduğu yerde

³⁹⁰ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.321.

³⁹¹ Baki KURU 2016a, age. s.661.

³⁹² 5235 Sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, R.G. S.25606, T.07.10.2004; 5236 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, R.G. S.28633, T.30.04.2013.

³⁹³ Muhammet ÖZEKES ve Nilüfer BORAN GÜNEYSU (2021), *Deliller ve Hüküm Eksikliği Yönünden İstinaf İncelemesi ve Kararı*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.37.

³⁹⁴ age. s.38.

durur.³⁹⁵ Bu noktada takip işlemlerinin durması için bozma/kaldırma ilamının icra dosyasına sunulup sunulmadığı önem arz etmemekle birlikte bozma/kaldırma ilamının dosyaya sunulmaması halinde dahi bozma/kaldırma ilamı tarihinden sonra yapılan takip işlemleri geçersiz kabul edilecektir.³⁹⁶

Bununla birlikte takibin durması neticesi İİK m.40/f.1 hükmüne dayalı olarak gerçekleşeceğinden icra dairesinin takibi durdurmaya yönelik kararı kurucu nitelikte değil, bildirici/açıklayıcı mahiyette olacaktır; bir diğer ifadeyle icra dairesi, salt takibin durduğunu tespit edecektir.³⁹⁷

İcranın iadesi ise, kanun yolu aşamasında verilen kaldırma/yeniden esas hakkında karar/bozma kararlarıyla duran takibin, kanun yolu mercilerince verilen kaldırma/bozma/yeniden esas hakkında verdiği kararlarının kesinleşeceği aşamayı ifade etmektedir.³⁹⁸ İcranın iadesi; ilama dayalı bir takip kapsamında cebri icra kanalıyla borçludan tahsil edilen alacaklar ile temin edilen menfaatler/hakların, dayanak ilamın kanun yolu aşamalarında kaldırılması/bozulması ve takibin dayanağı olan ilamla hükmedilmiş olan hak veya alacağın bulunmadığının kesin bir ilamla tespiti neticesinde, alacaklı tarafından tahsil ve temin edilen hak veya alacağın borçluya iadesini sağlayan bir icra hukuku müessesesidir. (İİK m.40/f.2).³⁹⁹ Doktrinde icranın iadesi hükümlerinin, ilamsız takipler yönünden uygulanamayacağı görüşü benimsenmiştir.⁴⁰⁰

³⁹⁵ Ozan TOK (2019), “İcranın İadesi Kurumunun Hukuki Niteliği ve Buna Bağlı Sonuçlar”, *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6-7, Sayı 1-2, s.137, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/shd/article/1079297>, ET.04.01.2026.

³⁹⁶ “İcra ve İflas Kanunu’nun 40.maddesinin 1.fıkrasında ise bir ilamın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması ile icra takip işlemlerinin olduğu yerde duracağı düzenlenmiştir. İcra takip işlemlerinin durması için ilamın icra dosyasına ibrazının gerektiği açıkça hüküm altına alınmamıştır. Bu emredici hükmü karşısında, ilamın Yargıtayca bozulduğu tarihte icra takip işlemleri duracağından ; bozma ilamının icra dosyasına geç sunulmuş olması bozma ilamından sonra yapılan icra takip işlemlerini geçerli kılmaz...” YHGK. T.24.03.2022, E.2018/8-1000, K.2022/373 sayılı Kararı, <https://karamercanhukuk.com/yargitay-karari/bozma-ilaminin-icra-dosyasina-gec-sunulmus-olmasi-bozma-ilamindan-sonra-yapilan-icra-takip-islemlerini-gecerli-kilmaz#:~:text=27.%20%C4%B0cra%20ve%20%C4%B0flas%20Kanunu,sunulmamas%C4%B1%20bu%20sonuca%20etkili%20de%C4%9Fildir.> , ET.04.11.2025.

³⁹⁷ Ozan TOK 2019, agm. s.137.

³⁹⁸ agm. s.137.

³⁹⁹ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.324.

⁴⁰⁰ Süha TANRIVER 1996, age. s.17; Talih UYAR (2004b), “Takip Hukukunda İcranın Durdurulması – İcranın İadesi”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt 78, Sayı 2004/3, s.1021.

Bu müesseseyle tahsil veya temin edilen alacağın iadesi yönünde bir hükme gerek kalmaksızın icra dairesine, borçlunun malvarlığını takipten önceki hale iade etme görev ve yetkisi verilmektedir.⁴⁰¹ İcranın iadesi, alacaklının başlattığı ilamlı takip dosyası üzerinden iade ihtarını içerir bir muhtıra gönderilmesiyle sağlanır.⁴⁰²

Yargıtay'ın güncel kararlarında İİK m.40/f.2 hükmü kapsamında iadeye tabi alacağa, ancak icra dairesi tarafından alacaklıya gönderilen muhtırada tayin edilen sürenin sonundan itibaren faiz işletilebileceği hüküm altına alınmaktadır.⁴⁰³

Yine bir başka Yargıtay kararında da; takibin tarafları arasındaki hukuki ilişki ticari ilişki olsa da alacaklının iade etmesi gereken paraya, muhtıranın tebliği tarihinden itibaren (muhtıra ile süre verilmiş ise bu süreden sonra) uygulanacak faiz oranının yasal faiz olacağı, nitekim İİK m.40/f.2 hükmü kapsamında alacaklıya çıkarılan muhtıra ile borçlunun uğradığı zararın alacaklıdan tahsil edilmesi amacının bulunmadığı, bu kapsamda borçlunun ödeme tarihinden itibaren faiz işletilmesi talebinin genel mahkemede açılacak ayrı bir davanın konusunu oluşturacağı hüküm altına alınmıştır.⁴⁰⁴

⁴⁰¹ Ozan TOK 2019, agm. s.140.

⁴⁰² agm. s.147.

⁴⁰³ "...Borçlunun talebi üzerine alacaklıya 6.11.2017 tarihli muhtıra gönderilerek toplamda 1.604.200,95 TL'nin muhtıranın tebliğinden itibaren 7 gün içinde icra dosyasına ödenmesinin istendiği, muhtıranın alacaklıya 7.11.2017 tarihinde tebliğ edildiği ve alacaklının talep edilen faiz dışında kendisine ödenen 1.129.128,94 TL'yi verilen süre içinde 14.11.2017 tarihinde icra dosyasına yatırdığı anlaşılmaktadır. Bu durumda iade borcu yönünden alacaklının temerrüde düştüğünden bahsedilemez ve kendisinden faiz talep edilemez..." Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2024/759, K.2024/1654 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.04.01.2026.

⁴⁰⁴ "...İcra ve İflas Kanunu'nun 40. maddesinin 2. fıkrasında icra edilen ilam hükmünün bozulması hâlinde, ödeme yapan kişinin borçlu olmadığı ancak kesinleşen bir ilamla belirlenmesinden sonra icranın eski hâle iade edilebileceği açıklanmıştır. Anılan hükümde belirtilen "...ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski hâline iade olunur..." şeklindeki açık düzenleme karşısında, borçlu aynı takipte icranın eski hâle iadesini isteyebilir. Alacaklının iade etmesi icap eden miktardan haberdar edilmesi bir muhtıra ile sağlanmalıdır. Alacaklının muhtıra tebliğine rağmen bu parayı iade etmemesi hâlinde temerrüdü oluşur ve kendisinden yasal faiz istenebilir. Başka bir anlatımla alacaklının iade etmesi gereken paraya, muhtıranın tebliğ tarihinden itibaren (muhtıra ile süre verilmiş ise bu süreden sonra) yasal faiz yürütülebilir. Takibe dayanak ilamın bozulmasından önce, borçlunun icra dairesine ve icra dairesinin de alacaklıya yaptığı ödemeler ilamlı icra takibi prosedürü içerisinde ilamın infazı olup, ilam alacaklısının yasadaki kaynaklanan hakkını kullanması olan bu hâlde, İİK'nın 40. maddesinin 2. fıkrası kapsamında çıkarılan muhtıra ile borçlunun uğradığı zararın alacaklıdan tahsil edilerek, borçluya ödenmesi mümkün değildir. Borçlunun ödeme tarihinden itibaren faiz isteği genel mahkemede açılacak ayrı bir davanın konusunu oluşturur. Alacaklının iade etmesi gereken paraya, muhtıranın tebliğ tarihinden itibaren (muhtıra ile süre verilmiş ise bu süreden sonra) uygulanacak faiz oranı ise yasal faiz olup, takip hukukuna göre gerçekleştirilen eski hâle iade içerisinde taraflar arasındaki ilişkinin ticari iş olduğu dikkate alınarak faiz oranı belirlenemez. Taraflar arasındaki ilişkinin ticari iş olup olmadığı, taraflar arasında sözleşme ilişkisi bulunup bulunmadığı gibi konular genel mahkemede yargılamayı gerektirir. İİK'nın 40. maddesinin 2. fıkrasında bu konuda hüküm bulunmadığından, eski hâle iade prosedürü içerisinde bu hususlar icra dairesince ve şikâyet yolu ile icra mahkemesince incelenemez..." YHGK. E.2017/1680, K.2021/758 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.04.01.2026.

İcranın iadesinden önceki aşama olan takibin durması aşaması, konumuza temas eden kısma tekabül etmektedir. Nitekim takibe dayanak ilamın kanun yolu aşamasında kaldırılması/bozulmasıyla takibin durması neticesi doğacağından kaldırma/bozma ilamlarından önce yapılan icra işlemleri aynen geçerli kabul edilir.⁴⁰⁵ Ancak bozma ilamıyla, icra işlemleri olduğu yerde duracağından bozma öncesi hacze dayanılarak mahcuz malların satışı yapılamaz. Bozma ilamı üzerine malın satışı yapılamayacağından, İİK m.111/f.3 hükmü kıyasen tatbik edilmek suretiyle bozma kararı verildiği tarih ile alacaklının bozma sonrası yargılama neticesinde lehine sonuçlanan ilama dayanarak icra takibine devam etmeyi talep edebileceği tarih arasındaki süre boyunca, satış isteme sürelerinin işlememesi gerekecektir. Bu gereklilik neticesinde bozma tarihi öncesinde işlemiş olan satış isteme süresi, yasal satış isteme süresinden tenzil edilerek bakiye kalan süre içerisinde satış talep edilmesi gerekecektir.⁴⁰⁶

2.5.13. İİK 121.Maddesi Kapsamında İcra Mahkemesinden Alınan Yetki Belgesine Dayanılarak Açılacak Elbirliği Mülkiyetin Tasfiyesine İlişkin Davaların Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Borçlunun maliki olduğu malların, cebri icra yoluyla satılabilmesi için malın münferiden borçlunun mülkiyetinde olması veyahut borçlunun maliki olduğu payının belirli ve satışının mümkün olması gerekmektedir. Bu kapsamda taksim edilmemiş bir miras malı hissesi ile elbirliği mülkiyet rejimine tabi sair bir malın müstakilen satışı mümkün değildir. Nitekim Türk Medeni Kanunu m.701/f.2 hükmü uyarınca elbirliği mülkiyetinde ortakların belirlenmiş payları bulunmamakla birlikte her birinin hakkı, ortaklığa giren malların tamamına yaygındır. Bu neviden bir hissenin haciz alacaklısının, cebri icra yoluyla satışı icra etmek amacıyla ilk bakışta görevli mahkeme nezdinde bizzat dava açma ehliyeti de bulunmamaktadır. İİK 121. maddesinde, özel satış usulüne tabi kılınan mahcuzlar; bir intifa hakkı, taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket veyahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi olarak sayılmış ise de Kanunda yapılan sayım tahdidi olmayıp örnekleyici mahiyettedir. Bir diğer ifadeyle madde metninde yer alan mal ve haklar ile İİK’da düzenlenmiş olan taşınır, taşınmaz

⁴⁰⁵ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.324; Ozan TOK 2019, agm. s.137.

⁴⁰⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz.Yargıtay 23.Hukuk Dairesi T.07.11.2014, E.2014/6426, K.2014/7055 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.51-52.

ve alacaklar dışındaki sair mal ve hakların paraya çevrilmesi usulü İİK m.121 hükmü kapsamında yapılacaktır.⁴⁰⁷

İİK'nun 121.maddesiyle taksim edilmemiş bir miras veya şirket yahut elbirliği halinde olan mahcuz hisselerin satışı hususunda malik olmayan alacaklının, takip dışı maliklerin tabi olduğu mülkiyet rejimine yönelik tasfiye sonucu doğuracak dava veya uyuşmazlıklarda aktif bir husumet ehliyeti bulunmadığından icra mahkemesi vasıtasıyla alacaklıya bir nevi husumet ehliyeti kazandırılmaktadır.

İİK'nun 121.maddesinde, icra memurunun, dosya kapsamında mahcuz olan iştirak halindeki hisselerin satışının nasıl yapılacağını icra mahkemesinden sorması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre ise, haczedilmiş bir intifa hakkı, taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket veyahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesinin, paraya çevrilmesi gerektiği takdirde icra mahkemesi üç şekilde karar verebilecektir.⁴⁰⁸ Bu kapsamda icra mahkemesince açık artırma yaptırabileceği gibi satış için bir memur tayin edilebilecek veyahut sair bir tedbir de alınabilecektir. İİK 121/f.2 hükmünün lafzında geçen 'sair tedbirlerin' neler olabileceği hususu ise 14.4.1943 gün 48/15 sayılı İçtihadı Birleştirme kararıyla belirlenmiştir.⁴⁰⁹ Mezkur YİBK kararı gereği;⁴¹⁰ alacaklıya, görevli mahkeme nezdinde malın taksimi veya ortaklığın giderilmesi davası açmak üzere yetki verilmesi gerekmektedir.⁴¹¹

⁴⁰⁷ Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.267-268.

⁴⁰⁸ Saim ÜSTÜNDAĞ 2004 age. s.248; Hakan PEKCANİTEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.268; Gökçen TOPUZ (2009), *Hisse Hacı ve Satışı*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.140; Talih UYAR (1978), "Paraya Çevrilmesi Özel Bir Usulü Gerektiren Mal ve Haklar", *Ankara Barosu Dergisi*, Sayı 1978/3, s.433, http://kutuphane.ankarabarusu.org.tr/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=29641&shelfbrowse_itemnumber=29642, ET.05.01.2026.

⁴⁰⁹ Mesut ERTANHAN (2023), "Hacizli Miras Hisselerinin Paraya Çevrilmesi ve Buna İlişkin Talepler ile Hacze Etkileri" *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt 18, Sayı 208, s.47.

⁴¹⁰ "...KARAR : İcra ve İflas Kanunu'nun 121 inci maddesinde zikr ve tadad edilen mal ve haklardan taksim edilmemiş miras hissesi Kanunu Medeni'nin 612 inci maddesi mucibince temlik edilebileceğine göre icra hukuku yoluyla ve açık artırma ile satılabilirse de bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi ve bu cümleden olarak içtihadın tevhide müzakeresine konu olan hadiselerde olduğu gibi taksim edilmemiş bir terekedeki mallardan birine taalluk eden miras hissesi Kanunun Medeni'nin 630 uncu maddesi son fıkrası mucibince satılmayıp bu hususta İcra ve İflas Kanunu'nun zikri geçen 121 inci maddesi sonunda yazılı olduğu gibi icra tetkik mercii tarafından tedbir alınması yani tasfiye maksadıyla terekedeki şeyuun izalesine lüzum gösterilip tedbirler cümlesinden olarak icra memuruna yahut alacaklıya Kanunu Medeni'nin 588 inci maddesi mucibince vazifeli mahkemeye müraaatla taksim veya şeyuun izalesine tevessül etmek mezuniyetinin verilmesi lazım geleceğine ve vazifeli mahkemece böyle bir karar verilmedikçe malın tamamı yahut borçlu mirasçıya ait hisse icraca satılamayacağına reylerin üçte ikisini geçen çoğunluğu ile karar verildi..." 14.4.1943 gün 48/15 sayılı YİBK. <https://www.turkhukuksitesi.com/serh.php?did=3697>, ET.15.10.2025.

⁴¹¹ Talih UYAR 1978, agm. s.434; Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.248.

Uygulamada da icra mahkemelerince, alacaklıya, görevli mahkeme nezdinde elbirliği mülkiyetin paylı mülkiyete çevrilmesi veyahut ortaklığın giderilmesi davası açmak üzere süre verdiği bilinmektedir.⁴¹² Öte yandan İİK m.121/f.1 hükmünün lafzında satışın nasıl yapılacağına icra memuru marifetiyle icra mahkemesinden sorulacağı ibaresine yer verilmiş ise de uygulamada icra memuru, satışın nasıl yapılacağı hususunu, ilgililerin talebi olmaksızın resen icra mahkemesinden sorma yoluna gitmemektedir. İİK 121/f.1 hükmü lafzından anlaşılabileceği üzere, icra mahkemesi de icra memurunun talebi olmaksızın satışın nasıl yapılacağı hususunda resen karar veremeyecektir. Bu haliyle satışın nasıl yapılacağına sorulmasını talep edebilecek ilgililerin pratikte alacaklı ve borçlu olduğu kabul edilmelidir.⁴¹³

Tüm bu hususlarla birlikte İİK m.121 maddesi kapsamında kalan hisse veya haklar da bir yıllık yasal satış isteme süresine tabidir.⁴¹⁴ Ne var ki borçluya ait miras hissesi veyahut elbirliği mülkiyet rejimine tabi sair bir malvarlığındaki hissesinin haczedilmesi halinde yasal satış isteme süresi olan bir yıl içerisinde icra mahkemesinden satışın nasıl yapılacağına sorulması ve yetki belgesi alınması suretiyle ortaklığın giderilmesi davası açılması halinde açılan davanın satış talebine kaim olacağı kabul edilmektedir.⁴¹⁵ Anılan şekilde icra mahkemesinden temin edilecek yetki belgesi dayanak kılınarak, ortaklığın giderilmesi veyahut elbirliği mülkiyetin paylı mülkiyete çevrilmesi davası açılması halinde davanın devamında verilecek nihai kararın kesinleşeceği tarihe kadar satış isteme süresi işlemeyecektir.⁴¹⁶

⁴¹² “...Somut olaya gelince; davacı vekili taleplerinin dava dilekçesinde elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilerek ortaklığın giderilmesi, 27.05.2014 tarihli celsede taşınmaz üzerindeki ortaklığın aynen olmadığı halde satış suretiyle giderilmesi olarak belirtmesine rağmen 28.05.2014 havale tarihli dilekçesinde taleplerinin elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesi olduğunu belirtmiştir. Davacı vekili tarafından dava dilekçesine eklenilen ... 13. İcra Hukuk Mahkemesi'nin 2013/1467 Esas, 2014/82 Karar sayılı kararı ile İİK'nın 121. maddesi gereğince 292 ada 27 parselde ortaklığın giderilmesi davası açmak üzere alacaklıya yetki verildiği anlaşılmaktadır. Bu sebeple, davacı vekiline elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesi amacıyla icra hukuk mahkemesinden yetki belgesi alması için süre verilmeli, verilen süre içinde yetki belgesinin dosyaya sunulmaması halinde davanın reddine karar verilmeli, verilen süre içinde yetki belgesinin dosyaya sunulması halinde işin esasını incelenerek sonucuna göre bir hüküm kurulmalıdır...” Yargıtay 14.Hukuk Dairesi E.2016/589, K. 2018/6015 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.15.10.2025.

⁴¹³ Mesut ERTANHAN 2023, agm. s.50.

⁴¹⁴ Canan RUHİ ve Ahmet Cemal RUHİ(2019), *İcra ve İflas Kanunu'na Göre İhale Süreci ve İhalenin Feshi*, Birinci Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, s.17.

⁴¹⁵ age. s.17

⁴¹⁶ Mesut ERTANHAN 2023, agm. s.50.

Ortaklığın giderilmesi davası neticesinde satış suretiyle ortaklığın giderilmesi kararı verilmesi halinde ise kararın kesinleştiği tarihten itibaren işlemeye devam edecek bakiye satış isteme süresi içerisinde⁴¹⁷ yetkili satış memurluğundan ortaklığın giderilmesi kararının infaz edilmesi, bir diğer ifadeyle mahcuz hisselerin bulunduğu malın satışının talep edilmesi gerekmektedir.⁴¹⁸ Bu yolla yapılacak satışlarda mahcuz mal üzerinde pay sahibi olan takip dışı paydaşlar da hükmün infazı kapsamında malın satışını talep edebilecektir.⁴¹⁹

Konumuzun esas kısmını oluşturan İİK 121. maddesi kapsamında elbirliği mülkiyet rejimine tabi mahcuz hisseler yönünden satış isteme süreleri uygulamasında belirleyici aşama; icra mahkemesince verilecek yetki kapsamında borçlu ile takip dışı malikler hasım kılınarak yetkili Sulh Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açılmış olmasıdır. Nitekim satış isteme sürelerini durduran işlem, icra mahkemesinden satışın nasıl yapılacağı sorulması veya yetki belgesi alınması değildir; satış isteme sürelerini durduran işlem icra mahkemesinden alınan yetkiye dayanarak Sulh Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açılmış olmasıdır. Bir diğer ifadeyle yetkili ve görevli Sulh Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açılmış olmasıyla usulüne uygun şekilde satış talebinde bulunulmuş sayılacaktır.

Mevcut hacze ilişkin yasal satış isteme süresinin geçirilmemesi amacıyla hacizden itibaren bir yıl içerisinde İİK 121.maddesinde ihdas edilen prosedüre uygun şekilde icra mahkemesinden satışın icra ediliş biçiminin sorulması ve yetki belgesi temin edildikten sonra devam eden süre içerisinde dava açılması gerektiğinden bu kapsamda alacaklıların özenli davranmaları gerekir. Bir yıllık satış isteme süresinin son aşamalarında İİK m.121 kapsamındaki süreci işletmek, alacaklılar nezdinde hak kaybına sebebiyet verebilecektir. İcra mahkemesinden satışın icra ediliş biçiminin sorulması, yetki belgesinin alınması ve dava açılması işlemleri zaman sarfiyatı gerektirdiğinden, alacaklıların bu aşamaları sürenin niceliğine ve işlemlerin alacağı zamana göre tertip etmesi gerekir. Ancak Yargıtay, alacaklı tarafından borçlu ve takip dışı malikler aleyhine doğrudan doğruya veya yetkisi olmayan icra müdürünün verdiği yetki belgesine dayanarak dava açılması halinde davanın derhâl reddine karar

⁴¹⁷ Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2018/1139, K.2020/4447 sayılı Kararı, <https://karamercanhukuk.com/yargitay-karari/iik-121-hukmune-gore-acilan-ortakligin-giderilmesi-davasi-sirasinda-satis-isteme-suresi-islemez>, ET.14.10.2025.

⁴¹⁸ Mesut ERTANHAN 2023, agm. s.51.

⁴¹⁹ İsmail ERCAN 2021a, age. s.591.

verilmeden davacı/alacaklıya icra mahkemesinden yetki belgesi almak üzere süre verilmesi gerektiği yönünde karar vermektedir.⁴²⁰ Bu kapsamda Yargıtay'ın yetki belgesini tamamlanabilir bir özel dava şartı olarak kabul ettiği söylenebilecektir.

En nihayetinde alacaklı tarafından yetki belgesine dayanılarak açılacak davanın devamında satış isteme süreleri işlemeyeceği gibi dava neticesinde verilecek nihai kararın kesinleşeceği tarihe kadar da satış isteme süreleri durmaya devam edecektir.⁴²¹

Ancak İİK 121. maddesi kapsamında alınan yetki belgesiyle açılacak ortaklığın giderilmesi davalarının devamında, satış isteme sürelerinin duracağı, bu davanın neticesinde verilecek nihai kararın kesinleşmesinden itibaren ise işlemeye devam edeceğine dair uygulamanın aksine ortaklığın giderilmesi davasında nihai karardan sonra yeni bir satış isteme süresinin başlayacağına dair yargı kararları da bulunmaktadır.⁴²²

⁴²⁰ "...Borçlunun elbirliği halinde ortak olduğu taşınmazlarda borçlu ortağın alacaklısı İcra Hakimliğinden İcra İflas Kanunu'nun 121. maddesine göre alacağı yetki belgesine dayanarak borçlunun ortağı olduğu taşınmaz için ortaklığın giderilmesi davası açabilir. Bunun için icra hakiminden yetki belgesi alınması zorunludur. İcra hakiminden yetki belgesi almadan doğrudan doğruya veya yetkisi olmayan icra müdürünün verdiği yetki belgesine dayanılarak dava açılması halinde dava hemen reddedilmeyip davacı tarafa icra hakiminden yetki belgesi almak üzere süre verilmelidir..." Yargıtay 14. Hukuk Dairesi E.2016/12186, K.2020/94 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/#>, ET.05.01.2026.

⁴²¹ "Şikayet olunan, 18.01.2013 tarihinde haciz koymuş olup icra müdürlüğünden aldığı yetkiye istinaden 14.08.2013 tarihinde ortaklığın giderilmesi davası açmıştır. Davada geçen süre zarfında satış talep ederek avans yatırması gereken sürenin hesaba katılmayacağı nazara alındığında şikayet olunanın ilk hacizden itibaren dava açana kadar 6 ay 26 gün süresi geçmiş olup ortaklığın giderilmesi davasının karara bağlanmasından sonra satış istemesi için geriye 5 ay 4 gün süresi kalmıştır. Ortaklığın giderilmesi davası feragatle sonuçlanmış olup karar 24.06.2015 tarihinde kesinleşmiştir. Böylece şikayet olunanın bu tarihten itibaren 5 ay 4 günlük süre içinde satış istemesi ve avans yatırması gerekir. Şikayet olunanın 22.08.2014 tarihinde satış talep etmesine rağmen avans yatırmadığı, icra müdürü tarafından satış talebi reddedilmesine ve bu redde ilişkin işlemin icra hakimliğince şikayet olunan lehine 18.12.2014'te sonuçlanmasına rağmen şikayet olunanın satış avansını 25.12.2015'te yatırdığı anlaşılmaktadır. Bu tarih, yukarıda yapılan hesap sonucunda haciz tarihi olan 18.01.2013 tarihine 1 yıl eklenmesi sonucunda bulunan tarihten sonradır. Sonuç olarak şikayet olunanın 18.01.2013 tarihinde koyduğu haczin düştüğü, 11.06.2014'teki haczinin ise şikayetçinin haczinden sonra olduğunun anlaşılmasına göre şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken reddine karar verilmesi doğru görülmemiş hükmün bu nedenle bozulması gerekmiştir." Yargıtay 23. Hukuk Dairesi T.22.12.2020, E.2018/1139, K.2020/4447 sayılı Kararı, <https://karamercanhukuk.com/yargitay-karari/iik-121-hukmune-gore-acilan-ortakligin-giderilmesi-davasi-sirasinda-satis-isteme-suresi-islemez>, ET.05.01.2026.

⁴²² "...Somut olayda şikayet olunan İİK'nın 121. maddesine göre yetki alıp ortaklığın giderilmesi davası açmakla satış istemiş sayılmış ise de ortaklığın giderilmesi kararından itibaren İİK'nın 106. maddesinde belirlenen 2 yıllık süre içerisinde satış talebinde bulunmadığı, bu durumda, şikayet olunanın haczinin düştüğü kabul edilerek oluşan sonuç çerçevesinde karar verilmesi gerektiği belirtilerek bozulmuş, mahkemece, bozma kararına uyularak yapılan yargılama sonunda dosya kapsamına göre; şikayet olunan alacaklının İİK'nın 121. maddesi uyarınca İcra Mahkemesinden yetki alıp ortaklığın giderilmesi davası açmış ise de bu davanın karara çıktığı tarihten itibaren İİK'nın 106. maddesine belirtilen 2 yıllık süre içinde satış talebinde bulunmadığı, bu nedenle haczinin düştüğü gerekçesiyle, şikayetin kabulü ile sıra cetvelinin iptaline karar verilmiştir..."

Bununla birlikte bizim de katıldığımız görüşe göre, yetki belgesine dayanılarak açılacak davada ortaklığın aynen taksim suretiyle giderilmesi yönünde karar verilmesi halinde, kararın kesinleşmesinden itibaren işlemeye devam edecek satış isteme süresi içerisinde borçlunun payının satışı, icra müdürlüğünden talep edilmelidir.⁴²³ Nitekim elbirliği mülkiyet rejiminin aynen taksim veyahut hükmen paylı mülkiyete çevrilmek suretiyle tasfiyesi halinde borçluya ait mahcuz hisselerin müstakilen satışı mümkün hale gelecektir.

2.5.14. Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi Sürecinin Satış İsteme Sürelerine Etkisi

Çalışmamızın ana konusunu teşkil etmemekle birlikte 7343 sayılı Kanunla getirilen ve esas konumuz olan satış talebi ile satış isteme sürelerine, muhtelif yönlerden sirayet eden ‘borçluya satış yetkisi verilmesi’ müessesesine, bu başlık altında değineceğiz.

İcra hukukunda köklü değişiklik ve yenilikler getiren 7343 sayılı Kanunla, İcra ve İflas Kanununda iki yeni madde ihdas edilmiştir. 7343 sayılı Kanunun 12. ve 13. maddeleri kapsamında, İcra ve İflas Kanunu m.110 hükmünden sonra gelmek üzere eklenen 111/a maddesiyle, mahcuz olan malının satışı için borçluya yetki verilmesine dair yeni bir müessese getirilmiştir.⁴²⁴

Anılan madde uyarınca aleyhine başlatılmış bir takipte malvarlığına haciz uygulanan borçluya, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde mahcuz malı üçüncü kişiye satmak üzere yetki verilmesini talep hakkı verilerek takip borcunun ve ferilerinin ödenmesi imkanı getirilmiştir. Bu müessesenin uygulamada sağladığı pratik fayda takibin taraflarına hizmet etmektedir. Borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışlarla; satış masraflarından önemli ölçüde tasarruf edilmesi sebebiyle alacaklının masraf sarfetme külfetine maruz kalması önlendiği gibi borçlunun da takip masraflarından sorumluluğu azalmaktadır. Yine borçluya satış yetkisi verilmesinin pratikte sağladığı bir başka fayda ise, mahcuz malın satış prosedüründen ayrık şekilde borçlunun belirleyeceği üçüncü kişiye satışının yapılması suretiyle satış işlemlerinin kısa sürede tamamlanmasıdır; bu haliyle takip borcuna

Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2014/3962, K.2014/3960 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.17.10.2025.

⁴²³ Mesut ERTANHAN 2023, agm. s.59.

⁴²⁴ Cengiz Topel ÇELİKOĞLU 2022, agm. s.411.

tahakkuk edecek faiz miktarının, yediemin/muhafaza giderlerinin ve malın değerinde yaşanacak olası düşüşlerin önlenmesi sağlanmaktadır.⁴²⁵

İİK 111/a maddesine, Kanunun satış aşamasına değinen genel hükümler kısmında yer verilmiş olduğundan borçluya satış yetkisi verilmesinde mahcuz malın taşınır veya taşınmaz vasıfta olması arasında uygulama yönünden herhangi bir fark bulunmamaktadır.⁴²⁶

Öte yandan borçluya satış yetkisi verilmesiyle yapılacak satış ile borçlar hukukuna taalluk eden satış sözleşmeleri aynı mahiyette değildir. Borçluya satış yetkisi verilmesi ile borçlar hukuku kapsamındaki satış işleminin ayrıldığı nokta rızanın verildiği düzlem ve rızanın veriliş biçiminden kaynaklanmaktadır.⁴²⁷ Bu bağlamda borçluya satış yetkisi verilmesiyle yapılacak satışlarda borçlunun talebi esas olsa da cebri icra baskısı altında olan borçlunun bu aşamada ortaya koyacağı iradesinin bir nevi müzayaka (zor durumda kalma) haline dayandığı söylenebilecektir.

Bilindiği üzere borçlar hukukunda, sözleşme yapma ve koşullarını belirleme yönünden taraflara tanınan serbestiyi ifade eden sözleşme özgürlüğü ilkesi geçerlidir. Borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışlarda ise, sözleşmenin esaslı unsurlarından olan satış bedeli ve sair koşullar yönünden İİK m.111/a hükmü çerçevesinde hareket edilmesi zorunludur.⁴²⁸ Bu kapsamda İİK m.111/a hükmü uyarınca rızai satış yoluyla borçluya satış yetkisi verilebilmesi için; “*malın muhammen kıymetinin yüzde doksanına karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.*” Bu doğrultuda asgari rızai satış bedelinin belirlenmesinde malın muhammen bedelinin yüzde doksanına tekabül eden miktar ile rüçhanlı alacakların toplamı mukayese edilmelidir. Rüçhanlı alacakların kapsamına rehinle temin edilmiş alacaklar ile malın aynından doğan kamusal alacaklar girmektedir.⁴²⁹ Bu şekilde belirlenecek bedele kıymet takdiri

⁴²⁵ İsmet MAZLUM (2023), “İcra ve İflâs Kanunu’nun 111/a Maddesine Göre Mahcuzun Satılması Konusunda Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Sayı 2, s.587, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybuhukuk/article/1191078>, ET.20.12.2025.

⁴²⁶ agm. s.593

⁴²⁷ agm. s.592.

⁴²⁸ agm. s.598.

⁴²⁹ agm. s.612.

masrafları da dahil olmak üzere takibin geldiği aşamaya kadar sarfedilmiş tüm takip giderleri eklenerek nihai asgari rızai satış bedeli belirlenmelidir.

Bu haliyle borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışın, borçlar hukuku bağlamında adi bir satım niteliğinde olmadığı ve icra mahkemesinin kararıyla satışa yönelik iradenin sonuç doğurduğu gözetildiğinde, borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılan satış, hukuki nitelik itibarıyla cebri icra satışı niteliğindedir.⁴³⁰ Yine borçlunun talebine bağlı kılınması ve icra takip işlemlerinin yapılmasını sağlaması yönünden borçluya satış yetkisi verilmesinin taraf takip işlemi niteliğinde olduğu söylenebilecektir.⁴³¹

Borçluya satış yetkisi verilmesi müessesesinde borçlunun iradesinin takip borcunu ödemeye matuf olması karşısında borçlunun bu yöndeki iradesiyle yapacağı tasarruf işlemiyle takibin aşamasında değişiklik olmakta ve takip kapsamında paraya çevirme aşamasına geçilmektedir.⁴³² Borçluya satış yetkisi verilmesiyle kıymet takdiri aşamasında olan bir takibin, müteakip satışa hazırlık ve ihale işlemleri atlanarak direk paraya çevirme aşamasının icra edildiği bir aşamaya geçildiği söylenebilecektir.

İİK 111/a maddesinin son fıkrası uyarınca borçluya satış yetkisi verilmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasların, yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür. Mezkur hüküm doğrultusunda yayımlanan “*İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmelik*” ile satış yetkisinin kullanılmasına esas alınacak usul belirlenmiştir.⁴³³

Borçluya satış yetkisi verilmesi usulünün takibi akamete uğratma aracı olarak kullanılmaması ve mahcuz malın borçlunun tayin edeceği alıcıya, tarafların müşterek menfaatlerini temin edecek optimum bir satış bedeliyle satılarak borcun tasfiyesine dair amaçtan sapmaması için yetkinin kullanılması hususunda süre sınırı öngörülmüştür.⁴³⁴ Bu kapsamda borçlunun satış yetkisini kullanabilmesi kıymet takdirinin tebliğinden itibaren başlamak üzere ‘yedi gün’ olarak belirlenmiştir.

⁴³⁰ agm. s.599.

⁴³¹ agm. s.601.

⁴³² agm. s.592.

⁴³³ “*İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmelik*” R.G, S.31849, T:28.05.2022.

⁴³⁴ “*Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir.*” (İİK m.111/a-1-1.cümle).

Borçlunun satış yetkisini kullanması için getirilen bu süre, hak düşürücü niteliktedir.⁴³⁵ Rızaen satışın niteliğinden de anlaşılacağı üzere, bu müessese borçlunun talebiyle uygulanabilecektir. Bu bağlamda alacaklının borçluya satış yetkisi verilmesini talep etmesi veya icra müdürünün resen borçluya satış yetkisi vermesi mümkün değildir.⁴³⁶ Borçlunun mahcuz malının satışına yönelik yetki talebinin kabulü için herhangi bir ön koşul bulunmamakla birlikte icra memurunun satış yetkisi talebinin kabulü veya reddi yönünden yapacağı inceleme; kıymet takdirinin tebellüğ edildiği tarihten itibaren yedi günlük sürenin geçip geçmediği ve İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmeliğin 7.maddesinin ikinci fıkrası uyarınca borçlunun rızaen satış talebiyle birlikte tebligata elverişli adresi ile iletişime yarar bilgilerini, bildirip bildirmediğiyle sınırlıdır.⁴³⁷

Anılan hükümler doğrultusunda değerlendirme yapıldığında borçlunun, kendisine satış talep etme yetkisi verilmesi talebi yönünden, icra memurunun takdir yetkisinin bulunmadığı söylenebilecektir.⁴³⁸

Borçluya satış yetkisi verilmesi müessesesinde en mühim aşama ise kıymet takdiridir. Nitekim gerek İİK'nun 111/a-1 hükmü, gerekse de ilgili Yönetmeliğin 6.maddesinde kıymet takdirinin tebliğiyle, satış yetkisi verilmesi hususunda borçluya talep hakkı doğacağı öngörülmüştür. Kıymet takdiri, cebri icra organı marifetiyle yapıldığından icra takip işlemi niteliğinde olmakla birlikte kıymet takdirinin yapılabilmesi için takibin kesinleşmesi ve haciz aşamasına geçilmesi gerekmektedir.⁴³⁹ Bununla birlikte kıymet takdirinin yapılması yönünden alacaklıdan sadır olan bir talebin bulunmadığı veyahut icra müdürlüğüne kıymet takdiri yapılmadığı hallerde borçlu da satış yetkisini kullanmak amacıyla kıymet takdiri talep edebilecektir.⁴⁴⁰

⁴³⁵ Hakan PEKCANITEZ (2022), "Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (İİK md.111/a)" *GSÜHFD*, Sayı 1, s.828,

[chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dosya.gsu.edu.tr/Sayfalar/2022/7/gsuhfd_c-21_s-1_haziran2022_dergi-613.pdf](https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://dosya.gsu.edu.tr/Sayfalar/2022/7/gsuhfd_c-21_s-1_haziran2022_dergi-613.pdf), ET.20.10.2025.

⁴³⁶ İsmet MAZLUM 2023, agm. s.596.

⁴³⁷ Burçin YAZICI (2022), "İcra ve İflas Kanunu m.111/A Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi", *AÜHFD*, Cilt 12, Sayı 2, Antalya, s.1130, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akdhfd/article/1169363>, ET.01.11.2025.

⁴³⁸ Hakan PEKCANITEZ 2022, agm. s.828.

⁴³⁹ İsmet MAZLUM 2023, agm. s.606.

⁴⁴⁰ agm. s.606.

Kıymet takdirinin yapılma biçimi, malın niteliğine ve kıymet takdirinin yapılmasına esas amaca göre değişkenlik göstermektedir. Bu kapsamda taşınır mahcuz malların kıymet takdirleri, haciz aşamasında yapılmakta iken; taşınmaz mahcuz mallar yönünden kıymet takdirinin haciz ve satış aşamalarında iki defa yapılması söz konusu olabilecektir.⁴⁴¹ Öte yandan sicile kayıtlı mallar dışında yapılan hacizlerde, haczedilen malın kıymetini kural olarak haczi yapan memur takdir eder. Ancak malın değerinin takdirinde, bilirkişi mütalaası gerekli ise rapor aldırılabilir, sicile kayıtlı malların kıymeti ise her halükarda bilirkişiler marifetiyle yaptırılır.(İİK m.87/f.1-2). Bu aşamada yapılacak kıymet takdiri, malın kıymetinin takip borcuna yeter nispette olup olmadığının tespitine matuftur.⁴⁴² Satışa hazırlık işlemi niteliğindeki kıymet takdiri ise mahcuz malın ihaleye esas asgari pey bedelinin tespitine yönelik olarak ve ihaleye çıkacağı muhammen bedelin belirlenmesi amacıyla yapılır.⁴⁴³

Sicile tabi olmayan mallar yönünden haczin icrası esnasında icra memuru marifetiyle yapılan kıymet takdirini havi tutanak, kıymet takdirine kaim olduğundan haczin icrası esnasında borçlu veya borçlu namına 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebellüğe yetkili kimse hazır bulunmuş ise haciz tutanağı, borçluya ayrıca tebliğ edilmeyecektir. (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmelik m.6/f.2-1.cümle). Bu kapsamda haczin uygulanması esnasında mahalde hazır bulunan borçluya veya mümessiline tutanağın bir suretinin elden verilmiş olması halinde haczin icra edildiği tarihten itibaren, yedi günlük satış yetkisi verilmesi talebinde bulunma süresi başlar.⁴⁴⁴

Ancak kıymet takdirini havi haciz tutanağı, borçlu veya borçlu namına tebellüğe yetkili kimseler huzurunda tanzim edilmemiş ise mezkur tutanak her halükarda borçluya tebliğ edilir.⁴⁴⁵ Bu kapsamda borçluya yapılacak kıymet takdirini havi haciz tutanağı tebliğinin, 103 davetiyesi formatında yapılması öngörülmektedir.⁴⁴⁶ En nihayetinde kıymet takdirinin yaptırılması, bilahare kıymet takdirini içerir raporun/tutanağın⁴⁴⁷ tebliğe çıkarılmasına müteakiben borçlu

⁴⁴¹ Nilüfer BORAN GÜNEYSU 2020, age. s.61; İsmet MAZLUM 2023, agm. s.605.

⁴⁴² Nilüfer BORAN GÜNEYSU 2020, age. s.61.

⁴⁴³ age. s.70.

⁴⁴⁴ Hakan PEKCANITEZ 2022, agm. s.829.

⁴⁴⁵ agm. s.830.

⁴⁴⁶ Burçin YAZICI 2022, agm. s.1134; Hakan PEKCANITEZ 2022, agm. s.830; İsmet MAZLUM 2023 agm. s.607.

⁴⁴⁷ “...Kıymet takdiri, haciz tutanağı olabileceği gibi bilirkişi tarafından hazırlanan bir rapor şeklinde de düzenlenebilir...” Burçin YAZICI 2022, agm. s.1133.

tarafından tebellüğ edilmesiyle borçlu yönünden satış talep yetkisini kullanmaya ilişkin yedi günlük yasal süre işlemeye başlayacaktır. Ayrıca borçlunun yasal süresi içerisinde satış talep yetkisini kullanmasıyla, satış yetkisini kullanma iradesinin sonuç doğurması için kıymet takdirinin de kesinleşmesi gerekmektedir. Bir diğer ifadeyle kıymet takdirinin tebliği işlemiyle satış talep yetkisi doğarken, kıymet takdirinin kesinleşmesiyle birlikte icra takip işlemi niteliğinde olan ‘cebri icra işlemlerinin durdurulması ve borçluya on beş günlük süre verilmesi’ aşamasına geçilmektedir.⁴⁴⁸ Bu aşamaya geçildiğinde ise mahcuz mal, sicile kayıtlı ise borçlunun satış yetkisi talebi üzerine icra müdürü, rızai satış talebinin ilgili sicile işlenmesine yönelik gerekli işlemleri yapar. (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmelik m.7/f.3).

Borçluya satış yetkisi verilmesine dair mezkur hükümler, İİK Geçici Madde 18 hükmü kapsamında olmadığından, 7343 sayılı Kanunun Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiği 30 Kasım 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (7343 Sayılı Kanun m.57).⁴⁴⁹ Ancak Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla kıymet takdiri aşaması tamamlandıktan sonra bir diğer ifadeyle kıymet takdirinin kesinleşmiş olduğu takiplerde, borçlu nezdinde satış talep etme yetkisi hükümleri uygulanamayacaktır.⁴⁵⁰

Borçlunun satış yetkisini kullanacağı mahcuz mal üzerinde birden fazla haciz bulunması halinde satış yetkisinin kullanımıyla ilgili usulün ne şekilde cereyan edeceği hususunda Kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Doktrinde her bir dosyada yapılan kıymet takdiri arasında mahcuz mala biçilen değer ve sair yönlerin farklı bir şekilde rapora yansıyabileceği bu durumun da müessesenin uygulanmasında bir takım sorunlara sebebiyet vereceği ileri sürülmüştür. Bu tespitle bulunanların soruna getirdiği çözüm önerisi ise rızaen satış talebinin, kıymet takdirinin ilk olarak yapıldığı dosyadan ileri sürülmesi gerektiği yönündedir.⁴⁵¹

Bu görüşe, pratik ve makul bir çözüm getirmeye elverişli olması yönüyle katılmakla birlikte, kanaatimizce birden fazla haczin bulunduğu hallerde bu müessesenin uygulanması için öncelikle İİK m.100 kapsamında tüm haciz

⁴⁴⁸ agm. s.1135.

⁴⁴⁹ İsmet MAZLUM 2023, agm. s.603.

⁴⁵⁰ Hakan PEKCANITEZ ve Mine AKKAN (2022), “7343 Sayılı Kanun’la İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman Bakımından Uygulanması”, *TBB Dergisi*, Cilt 35, Sayı 160, s.272.

⁴⁵¹ Mert NAMLI (2023), “Fransız Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (Rızaen Satış- İİK m. 111/A)”, *TBB Dergisi*, Cilt 36, Sayı 168, s.335-336, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-fransiz-hukuku-ile-karsilastirmali-olarak-borcluya-satis-yetkisi-verilmesi-rizaen-satis-iik-m-111a-2145> , ET.01.11.2025.

alacaklılarının güncel borç ve haciz bilgilerini içerir malumatların toplanması gerekmektedir. Bilahare İİK 100.maddeye esas malumatların temin edilmesinden sonra borçlunun satış yetkisini, haciz tarihi itibarıyla mahcuzun satışından elde edilecek bedelden öncelikli olarak pay alabilecek ilk haciz sahibi dosya ile bu dosya kapsamında konulan hacze iştirak eden alacaklılar tarafından açılan dosyalardan birinde kullanması hususunda kural ihdas edilmesi uygun düşecektir. Nitekim mahcuz mal üzerinde haciz sırası itibarıyla rüçhanlı olan dosyanın, borçluya satış yetkisi verilmesi hususundaki işlemlerin tesisi yönünden de öncelikli bir alternatif olarak kabulü isabetli olacaktır.

Çalışmamızın bu bölümünde ele aldığımız üzere, borçluya satış yetkisi verilmesinin alacaklı nezdinde işleyen satış isteme süreleri bağlamında sonuçları da bulunmaktadır. Borçlunun satış yetkisi talebinin süresinde ve usulüne uygun olduğunun tespiti halinde kıymet takdirinin kesinleşmesi beklenir. Bilahare kıymet takdirinin kesinleşmesi üzerine İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmeliğin 9.maddesi uyarınca, icra müdürü cebri satış işlemlerini durdurur ve mahcuz malın rızaen satışı için bir yetki belgesi düzenleyerek borçluya tebliğ eder. Tebliğe çıkarılan yetki belgesinde borçluya tebellüğ tarihinden itibaren on beş günlük süre verilir. (İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmelik m.9 ; İİK m.111/a.1-3.cümle).

Mezkur on beş günlük süre içerisinde borçlu mahcuz malın satışı hususunda anlaştığı takip dışı alıcının adı ve soyadını, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını, tüzel kişi ise unvanını, vergi kimlik numarasını, ticaret sicil numarasını, MERSİS numarasını, anlaştıkları bedeli ve malın ayırt edici özelliklerini icra dairesine bildirir. Bilahare alıcı da, belirlenen asgari satış bedelinden az olmamak kaydıyla⁴⁵², borçluyla anlaştıkları bedeli borçluya verilen on beş günlük süre içinde icra dairesinin banka hesabına ödemesi üzerine icra müdürü satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhâl icra mahkemesine gönderir.

⁴⁵² “Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde doksanına karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.” (İİK m.111/a-2).

Anılan aşamalar kapsamında borçlunun icra müdürlüğünce gönderilen yetki belgesini tebellüğ ettiği tarih ile icra müdürünün dosyayı mahkemeye göndermesi üzerine icra mahkemesinin, İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmeliğin 13.maddesi uyarınca vereceği ret kararına kadar geçecek sürede satış isteme süreleri işlemeyecektir.⁴⁵³ Bir diğer ifadeyle bu fasılada geçen süre, alacaklının yasal satış isteme süresine eklenecektir. En nihayetinde icra mahkemesinin kabul kararı vermesi halinde, malın mülkiyetinin alıcıya geçmesi ile devir ve teslim işlemleri tamamlanacağından, satış isteme sürelerinin tartışılmasına lüzum kalmayacaktır.

⁴⁵³ Burçin YAZICI 2022, agm. 1135.

BÖLÜM III

SATIŞ TALEBİNİN İBRAZI, KABULÜ VE HUKUKİ SONUÇLARI

3.1.SATIŞ TALEBİ

3.1.1.Genel Olarak Satış Talebi

Hukuk yargılamasında benimsenen tasarruf ilkesi icra hukukunda da aynen geçerlidir. Bir diğer anlatımla kural olarak icra takibinin başlaması, yürütülmesi ve takip işlemlerinin tesisi için alacaklının talebi gerekmektedir.⁴⁵⁴ Nitekim takibin başlatılmasından infaz edilmesine kadar tüm aşamalar, ilgili tarafların talepleriyle kat edilmektedir. Örneğin; takibin, alacaklı tarafın takip talebiyle başlaması, borçlunun itirazı üzerine itirazın kesin veya geçici suretle kaldırılması için alacaklının talepte bulunması, kesinleşen bir takip kapsamında alacaklının talebiyle haciz yapılabilmesi gibi icra işlemlerinde ilgili icra işlemlerinin tesisi tamamen alacaklının talebiyle gerçekleşmektedir.⁴⁵⁵

Bununla birlikte icra ve iflas hukukunda, borçluya ait malvarlığının mülkiyeti ile intifa gibi kullanma ve yararlanma hakkı bahşeden sınırlı ayni hakların temlik yoluyla alacağın tahsil edilmesi usulü kabul edilmemiştir.⁴⁵⁶

Haciz müessesesi, borçluya ait malların ayni olarak iktisap edilmesi yönünde alacaklıya bir hak bahşetmeyeceğinden takip kapsamında mahcuz olan para dışındaki malların paraya çevrilmesi suretiyle alacağın tahsili sağlanmaktadır.⁴⁵⁷

⁴⁵⁴ Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ, Sema TAŞPINAR AYVAZ ve Emel HANAĞASI (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 10.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, s.135; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.25; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.282.

⁴⁵⁵ Timuçin MUŞUL (2010), age. s.660; Şanal L. GÖRGÜN, Levent BÖRÜ ve Mehmet KODAKOĞLU 2024, age. s.2; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2024, age. s.25.

⁴⁵⁶ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.55

⁴⁵⁷ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.344.

Ancak haciz konusu olan maddi değer para ise satış aşamasının kat edilmesine gerek kalmadan mahcuz olan para, haciz alacaklıları arasında icra müdürlüğünce resen paylaşılır.⁴⁵⁸

İcra hukukunda tasarruf ilkesinin en yoğun olduğu aşamalardan biri de paraya çevirme aşamasıdır. İcra hukukunda paraya çevirme aşamasına geçilmesi için satış talebini havi beyanın dosyaya ibraz edilmesi gerekmektedir. Satış talebi ise; usulüne uygun olarak başlatılan ve derdest olan bir takip kapsamında mahcuz olan malın, paraya çevrilmesi için icra müdürlüğüne ibraz edilen beyandır.

Satış talebinin öncül şartı, borçlunun malvarlığında bulunan bir mal üzerinde geçerli bir haczin yapılmış olmasıdır. Haciz ise, alacağın tahsili amacıyla borçlunun mülkiyetinde bulunan malvarlığı değerlerinin devletin icra organlarınca fiilen muhafaza altına alınması veya ilgili malvarlığının siciline şerh edilmesi suretiyle tesis edilen, devletin hakimiyet tasarrufudur.⁴⁵⁹

Hacze konu malların satışı, icra müdürlüğü marifetiyle yapılırsa da satışın icra edilmesi aşamasına geçilmesi için kural olarak takibin tarafları olan alacaklı veya borçlunun talebi gerekmektedir. Bu kapsamda kural olarak mahcuz bir malın satışının icra müdürlüğünce resen yapılması mümkün değildir.⁴⁶⁰

Yine mahcuz bir malın paraya çevrilmesinde kural olarak alacaklının talebi aranmakla birlikte paraya çevirme sürecinde borçlunun muvafakati aranmaz. Borçlu muvafakatının arandığı tek istisna, hacze konu olan ancak henüz yetişmemiş mahsullere ilişkindir.⁴⁶¹

Anılan istisnai kurala, İİK'nun 84.maddesinin 1.fıkrası ile 112.maddesinin 2.fıkrasında yer verilmiştir.⁴⁶²

⁴⁵⁸ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.660.

⁴⁵⁹ Gökçen TOPUZ 2009, age. s.46.

⁴⁶⁰ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.660; Bir kısım icra takip işlemlerinin yapılması için talepte bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır. Talebin zorunlu olmadığı işlemlerin bazıları şu şekildedir ; “mahcuz malların paraya çevrilmesi ile elde edilen meblağın paylaşılması, aciz vesikasının düzenlenmesi. Tamamlama haczi kapsamında resen paraya çevirme.” Timuçin MUŞUL 2010, age. s.660-661; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES Muhammet 2012, age. s.344.

⁴⁶¹ Timuçin MUŞUL 2020, age. s.661.

⁴⁶² “Yetişmemiş her nevi toprak ve ağaç mahsulleri yetişmeleri zamanından en çok iki ay evvel haczolunabilir. Bu suretle haczedilen mahsullerin borçlu tarafından başkasına devri haczedene alacaklıya karşı hükümsüz olup icranın devamına mani olmaz.” (İİK m.84/f.2).

3.1.2.Satış Talebinin Hukuki Niteliği

Bilindiği üzere, icra takibine şekil veren ve istikamet tayin eden işlemler “takip işlemleri” olarak isimlendirilir.⁴⁶³ Takip işlemleri de kendi içerisinde “taraf takip işlemleri” ve “icra takip işlemleri” olmak üzere ikiye ayrılır.⁴⁶⁴ Takibin taraflarınca tesis edilen ve yine takibe yön ve şekil veren işlemler, taraf takip işlemi niteliğindedir.⁴⁶⁵ Takip talebi, kronolojik olarak ilk taraf takip işlemi olmakla birlikte haciz talebi de taraf takip işlemi niteliğindedir.

Bu bağlamda takibin taraflarınca yapılan ve takibin paraya çevirme aşamasına geçişini sağlamak suretiyle takibe yön ve şekil veren bir işlem olması sebebiyle gerek alacaklının gerekse de borçlunun yapacağı satış talebi, hukuki nitelik itibarıyla tipik bir taraf takip işlemi niteliğindedir.⁴⁶⁶

Öte yandan taraf takip işlemleri genellikle icra organlarınca işlem tesis edilmesini hedefleyen işlemlerdir.⁴⁶⁷ Satış talebi de icra organlarının satışa yönelik işlem tesis etmesi amacına matuf olduğundan satış talebinin taraf takip işlemi niteliğinde duraksama bulunmamaktadır.

3.1.3.Satış Talebinde Bulunabilecek Kişiler

Takip hukukunda da uygulanan tasarruf ilkesi doğrultusunda kural olarak mahcuz malların paraya çevrilmesi için bu yöndeki iradeyi içerir talebin bulunması koşulu aranır.⁴⁶⁸ Öte yandan satış talep hakkı, mahiyet itibarıyla bireysel-ferdi bir hak⁴⁶⁹ niteliğinde olduğundan satıştan pay elde edip edememesine, haciz tarihine ve mensup olduğu dereceye bakılmaksızın her kesin haciz sahibi alacaklı, satış talep edebilecektir. Yine İİK’da borçlunun da belli koşullar çerçevesinde satış talep edebileceği düzenlenmiştir.

⁴⁶³ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES 2020, age. s.5; Ramazan ARSLAN, Ejder YILMAZ ve Sema TAŞPINAR AYVAZ 2017, age. s.106; Nilüfer BORAN GÜNEYSU 2020, age. s.116.

⁴⁶⁴ Mehmet KÖLE (2020), *İlamlı İcra Takibinde İcra Mahkemesi Tarafından İcranın Geri Bırakılması*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.120.

⁴⁶⁵ Hakan PEKCANITEZ (2023a), *Makaleler Cilt 3*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.606; Nilüfer BORAN GÜNEYSU 2020, age. s.117; Hakan HASIRCI (2021), *İflasın Takiplere Etkisi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.301; Mehmet KÖLE 2020, age. s.120.

⁴⁶⁶ Mehmet KÖLE 2020, age. s.120; Hakan PEKCANITEZ 2023a, age. s.606.

⁴⁶⁷ Hakan PEKCANITEZ 2023b, *Makaleler Cilt 2*, 2.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, s.564-565.

⁴⁶⁸ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.62.

⁴⁶⁹ agm. s.63.

3.1.3.1 Alacaklı

İcra hukuku prosedürünün mahiyeti gereği mahcuz bir malın satışını talep edebilecek kişilerin başında alacaklı gelmektedir. Nitekim takibin başlatılması ve devamında iradesi etkili olan alacaklının satış talep etmesi, takibin olağan akışına uygun bir tasarruf olmakla birlikte⁴⁷⁰ alacaklıların satış talep etmesi için satış talep tarihinde geçerli bir haczin bulunması ön koşuldur.⁴⁷¹

Bununla birlikte, İİK'nun 78/f.1 ve 108.maddelerinde⁴⁷² ihdas edilen hükümler uyarınca alacaklıya satış talebinde bulunma yetkisi ile mahcuz malın paraya çevrilmesi hususunda hak tanıyan haczin, nitelik itibarıyla kesin olması zorunludur.⁴⁷³ Bu kapsamda itirazın geçici kaldırılması üzerine geçici haciz talepleri ile İİK m.257 ve devamı maddeleri uyarınca ihtiyati haciz kararları kapsamında yapılan hacizlere dayanılarak satış talep edilemeyecektir.⁴⁷⁴

Öte yandan İİK m.107 hükmü uyarınca aynı derecede bulunan herhangi bir alacaklının satış talebinde bulunması halinde aynı derecede bulunan tüm haciz alacaklıları yönünden satış isteme süreleri durmuş sayılacak, bir diğer ifadeyle süresinde satış talep etmemiş sair alacaklıların haciz şerhleri de geçerliliğini koruyacaktır.⁴⁷⁵ Alacaklılar arasında ihtiyari takip arkadaşlığı bulunduğu durumlarda ise alacaklıların münferiden taraf takip işlemi yapma yetkisi bulunduğundan,⁴⁷⁶ her alacaklı satış talebinde bulunabilecektir.

Takibin devamında alacaklının ölümü üzerine, mirasçıların TMK m.640 gereği paylaşımına kadar tereke üzerinde hak ve borçları kapsayan bir ortaklığı söz konusu olacağından mirasçılar, mecburi takip arkadaşı olarak takibe birlikte devam ederler. Takibe birlikte devam etme hususunda müşterek hareket edilememesi halinde terekeye

⁴⁷⁰ agm. s.62.

⁴⁷¹ YHGK. E.2017/12-707, K.2018/1100 sayılı Kararı, [⁴⁷² İİK m.108/f.1 ; “Haczi muvakkat olan alacaklı satış talebinde bulunamaz ve hakkında 106 ncı maddedeki müddetler cerayan etmez.” maddesiyle geçici/ihtiyati haciz kapsamında satış talebinde bulunulamayacağı açıkça hüküm altına alınmıştır.](https://karamercanhukuk.com/yargitay-karari/icra-memurunun-satis-talebinin-reddine-iliskin-karari-haczi-dusurmez#:~:text=Buna%20g%C3%B6re%20ge%C3%A7erli%20bir%20sat%C4%B1%C5%9Ftan,b a%C5%9Fl%C4%B1%20ba%C5%9F%C4%B1na%20ihalenin%20feshi%20sebebidir., ET.19.10.2025.</p></div><div data-bbox=)

⁴⁷³ Timuçin MUŞUL 2013, age. s.758 ; Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.238 ; Melih IŞIK (2021), “İcra Hukukunda Derece Namına Satış Talep Etme”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 152, s.150, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-hukukunda-derece-namina-satis-talep-etme-1956>, ET.03.10.2025; Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.62.

⁴⁷⁴ Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral ÖZKAN SUNGURTEKİN ve Muhammet ÖZEKES 2012, age. s.344.

⁴⁷⁵ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.529.

⁴⁷⁶ Nilüfer BORAN GÜNEYSU (2012) “İcra Takip İşlemleri”, *TBB Dergisi*, Cilt 25, Sayı 101, s.47.

temsilci atanmış ise, temsilci iştirakiyle takibe devam edilebilir.⁴⁷⁷ Mirasçıların mecburi dava arkadaşlığı kapsamında elbirliği mülkiyet rejimine tabi olarak takibi birlikte yürütmeleri halinde satış talebinin tüm mirasçılar tarafından yapılması gerekecektir. Ancak terekeye temsilci atanmış olması durumunda tereke temsilcisi tarafından satış talebinde bulunulabilecektir.⁴⁷⁸ Ayrıca takibe konu alacağın temlik halinde takibin kesinleşmiş olması ve haczin tatbik edilmiş olması kaydıyla alacağı temlik alan kişi de satış talebinde bulunabilir.⁴⁷⁹

3.1.3.2.Borçlu

İcra tehdidi altında olan borçlunun, mutad şartlarda takibin devamından bekleyeceği bir menfaat bulunmamaktadır. Nitekim takibin devamında borcun ferilerinin nicelik olarak borçlu aleyhine artış göstereceği kuşkusuzdur. Bununla birlikte borçluya ait bir aracın veya sair bir menkulün muhafazası halinde borçlunun ilgili mal üzerindeki tasarruf hakkı ve zilyetliği akamete uğramakta aynı zamanda muhafaza masrafları tahakkuk etmektedir.⁴⁸⁰ Borçlunun sorumluluğunu ağırlaştıran bu neticenin gerçekleşmemesi için satışın icra edilmesi hususundaki taraf takip işleminin, salt alacaklının tasarrufuna bırakılması borçluya ağır ve ölçüsüz bir külfet yükleyebileceği gibi taraflar arasındaki menfaat dengesini de bozacaktır.

Bu ilke ve prensiplerin gözetilmesiyle Kanunun ‘vaktinden evvel satış’ başlıklı 113.maddesinin 1.fikrasında, alacaklının talebi olmaksızın borçlunun talebiyle de satış yapılabileceği yönünde hüküm ihdas edilmiştir. Doktrinde anılan madde hükmü kapsamında borçluya verilen satış yetkisinin salt menkuller yönünden verildiği yönünde görüş ileri sürenler bulunduğu gibi, maddenin uygulanmasında ‘menkul-gayrimenkul’ ayrımının yapılamayacağı şeklinde karşıt görüşler de bulunmaktadır. Bu kapsamda borçluya satış talep etme yetkisinin salt menkuller yönünden mevcut olduğunu savunanlara göre, anılan hükmün Kanunun ‘menkullerin satışı’ başlığı altında düzenlendiği, bu sebeple salt menkuller yönünden borçluya satış talep etme yetkisinin tanındığı ve gayrimenkuller yönünden hükmün uygulama alanı bulunmadığı görüşü ileri sürülmüştür.⁴⁸¹

⁴⁷⁷ Baki KURU 2013,age. s.147.

⁴⁷⁸ Kudret ASLAN 2023, agm. s.788/23.dipnot.

⁴⁷⁹ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.528.

⁴⁸⁰ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.228.

⁴⁸¹ Elif Kısmet ASLAN (2004), *İcra ve İflâs Hukukunda Taşınmaz Malların Açık Artırma Yoluyla Paraya Çevrilmesi*, Güncel Yayınevi, İzmir, s. 24; Timuçin MUŞUL 2015, age. s 401; NAMLI ise

Aksi görüş ise, Kanunun 113.maddesinin 1.fikrasında ihdas edilen satış talep yetkisinin mahcuz taşınmazları da kapsadığı yönündedir.⁴⁸² Yargıtay ise, Kanunun menkullerin satışını ihdas eden kısmında yer alan ve borçluya satış talep etme yetkisi veren İİK m.113/f.1 hükmünün kıyasen mahcuz taşınmazlar yönünden de uygulanması gerektiği yönünde karar vermiştir.⁴⁸³ Yargıtay’ın karar yerinde yaptığı yoruma göre; borçluya satış yetkisi tevdi eden kuralın, taşınırları kapsadığı kabul edilmekle birlikte taşınmazlar yönünden tatbikine engel bir hüküm bulunmadığından kıyasen uygulanmasının isabetli olacağı benimsenmiştir.

Kanaatimizce de İİK m.113/f.1 hükmünün gai (amaçsal) yoruma tabi tutulmasıyla kanun koyucunun, borçluya satış yetkisi verilmesinde “taşınır ve taşınmaz” ayrımını amaçladığı söylenemez. Nitekim madde metninde borçluya satış yetkisi, menkullerle sınırlı bir kapsamla sınırlandırılmamıştır. Kanun yapma tekniğine ve belirlilik/açıklık ilkesine riayet edilmemesi sebebiyle mezkur hükmün, menkullerin satışı kısmında yer alması uygulamada duraksamalara sebebiyet vermiştir. Tüm bu hususlar bir bütün olarak göz önüne alındığında, öğretide yaygın olan görüşler ve Yargıtay’ın da benimsediği uygulama kapsamında, borçluya satış yetkisi verilmesinde, mahcuz malların ‘taşınır ve taşınmaz’ niteliğine göre ayrıma gidilmediği söylenebilecektir.

Ne var ki 7343 sayılı Kanunla İİK’nun 106.maddesinde yapılan değişiklikle alacaklı veya borçlunun satış isteme yetkisine haiz olduğu açıkça düzenlenmiştir.⁴⁸⁴ Görüldüğü üzere, icra hukukunda paraya çevirmeye ilişkin genel hüküm niteliğinde olan İİK’nun 106.maddesinde, ‘borçlu’ lafzı ihmal edilmeksizin “alacaklı veya borçlu” ibaresiyle satış isteme yetkisi, takibin her iki tarafına da tanınmıştır.

7343 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle borçluya açıkça satış talep yetkisinin verilmesiyle İİK m.113/f.1 hükmünde yaşanan duraksamanın da giderildiği söylenebilecektir. Nitekim yukarı kısımda vurguladığımız üzere İİK m.106 hükmü, icra hukukunda bilimum mahcuz mallar yönünden tatbiki mümkün olan bir kuraldır.

‘borçlunun satış talep yetkisinin alacaklının onayıyla mümkün olabileceği görüşündedir’, Mert NAMLI 2019, age. s.342.

⁴⁸² R.Murat DÖNMEZ 2010, age. s. 14-15.

⁴⁸³ “...İİK’nın menkullerle ilgili 113/1. maddesinde alacaklı talep etmeden borçlunun talebiyle de satış yapılabileceği düzenlemesi, taşınmaz satışlarında da kıyasen uygulanmalıdır. Borçlunun borcunu ödeyerek ya da satış talep edip, satışı sağlayarak, alacaklının haciz ve satış baskısından kurtulması mümkündür....” Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2014/1819, K.2014/6058 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.03.10.2025.

⁴⁸⁴ *Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir.”* (İİK 106.maddesinin 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle değişik 1.fikrası).

Dolayısıyla İİK m.113/f.1 hükmünün kapsam alanı, m.106 hükmüne göre daha kısıtlı olduğundan satış talep yetkisi bakımından İİK 106.madde hükmünün evleviyetle tatbik edilmesi gerekmektedir. Bir diğer anlatımla İİK m.113/f.1 hükmünün ilga edilmesi halinde, 106.maddesinin değişik 1.fıkrası hükmünün mevcudiyeti karşısında uygulamada herhangi bir boşluk veya duraksama yaşanmayacaktır.

Tüm bu değerlendirmelerle birlikte icra tehdidinin borçlunun menfaatlerine hâlel getirmesi, bu kapsamda borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kısıtlaması ve yine mahcuz mallarının muhafazası halinde zilyetliği de akamete uğratması sebebiyle haczin sebebiyet verdiği bu neticeler nazara alındığında, borçluya satış talep yetkisi verilmesi isabetli olduğu gibi hukuki bir yarar beklenen hususlarda normatif düzenleme yapılması, borçlular nezdinde hukuki güvenliğin tesisine de hizmet edeceği kuşkusuzdur.

Borçlunun yönelteceği satış talepleri de hukuki nitelik itibarıyla taraf takip işlemi niteliğindedir. Nitekim taraf takip işlemleri, alacaklının yapacağı takip işlemlerine münhasır bir nitelik olmayıp borçlunun da takibe yön veren işlemlerde bulunması taraf takip işlemi niteliğindedir.⁴⁸⁵ Yine alacaklı tarafından satış talebinde bulunulması için satış talebinde aranan “kesin haczin bulunması koşulu” borçlu yönünden de geçerlidir. Dolayısıyla borçlunun da geçici veya ihtiyati hacze dayanarak satış talep etmesi mümkün değildir.⁴⁸⁶

Satış talebinin borçlu tarafından yapılması mutad paraya çevirme aşamalarında herhangi bir değişikliğe sebebiyet vermez.⁴⁸⁷ Borçlunun satış talebinde bulunması için alacaklılar yönünden geçerli olan hak düşürücü nitelikte bir satış isteme süresi bulunmamakla birlikte doktrinde kesin haczin geçerli olduğu süre boyunca borçlunun satış talep edebileceği savunulmaktadır. Bu kapsamda alacaklının, satış isteme süresi içerisinde satış talebinde bulunmaması veyahut haczin devamlılığını sağlayacak sair koşul olan satış masraflarını yatırmaması halinde alacaklının haczi kalkacağından, alacaklı yönünden hüküm ifade etmeyen hacze dayalı olarak, borçlu da satış talep etme yetkisini yitirecektir.⁴⁸⁸ Bir diğer anlatımla alacaklıya satış talep yetkisi vermeyen

⁴⁸⁵ M. Kâmil YILDIRIM ve Nevhis DEREN YILDIRIM (2015), *İcra ve İflas Hukuku*, 6. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, s. 24.

⁴⁸⁶ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.228.

⁴⁸⁷ Hakan PEKCANİTEZ 2023a, age. s.623.

⁴⁸⁸ Hakan PEKCANİTEZ ve Nedim MERİÇ (2020), “Borçlunun Talebiyle Satış”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 151,s.252,

<https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-borclunun-talebiyle-satis-1947>, ET.09.01.2026.

hukuki kıymetini kaybetmiş haczin, borçluya da satış talep etme yetkisi vermeyeceği sonucuna ulaşılabilir.

Öte yandan borçlunun satış talebinde bulunması üzerine alacaklı tarafından da satış talebinin ileri sürülmesinin mümkün olup olmadığı hususuna değinmekte fayda vardır. Borçluya ve alacaklıya satış talep etme yetkisinin tanındığı Kanunun ilgili maddelerinde bu hususa ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Mahcuz bir mala yönelik takip dosyasında, alacaklı ve borçlu tarafın eş güdümlü şekilde sunmuş olduğu satış taleplerinin, ayrı işlemlere tabi tutulmasının takip ekonomisi ilkesiyle bağdaşmayacağı tartışmasızdır. Bu kapsamda borçlunun, satış talebini ileri sürdüğü bir aşamada alacaklı tarafın ileri süreceği satış talebi yönünden de satışa hazırlık işlemleri ile mükerrer takip işlemleri yapılmasına mahal verilmemesi için tarih itibarıyla önce sunulmuş borçlunun satış talebinin icra takip işlemlerine esas alınması isabetli olacaktır.

PEKCANITEZ'a göre, satış talep etmiş olan borçlunun satış talebinde, herhangi bir noksanlık bulunmaması ve gerekli avansın da depo edilmiş olması halinde alacaklı satış talebinde bulunamayacaktır.⁴⁸⁹

Ancak kanaatimizce borçlunun satış talebinde bulunması halinde, alacaklının satış talep etme süresinin akamete uğraması veya durması söz konusu olmadığından alacaklının satış talep etmesinde üstün yararı bulunmaktadır. Nitekim alacaklının, menfaatine hasım olan borçlunun ibraz edeceği satış talebine güvenmesi ve satış isteme süresini borçlunun sunduğu satış talebine feda etmesi beklenemeyecektir. Anılan şekilde kötü niyete ve suistimale hizmet edecek açıklıkları giderici mahiyette güvenceler ihdas edilmeden bir an için alacaklının satış talep etme yetkisinin akamete uğrayacağı kabulü halinde alacaklıya, satış isteme süreleri hususunda öngörülebilir olmayan ve ölçsüz bir külfet yüklenmiş olacaktır. Dolayısıyla alacaklının satış talep etme yetkisi baki kalmak kaydıyla, borçlunun satış talebi doğrultusunda satışa hazırlık işlemlerine devam edilerek alacaklının satış talebinin ise satış isteme sürelerinin durmasını teminen kabul edilmesi ve satışa hazırlık işlemleri yönünden tarih itibarıyla önce ileri sürülmüş olan borçlunun satış talebinin, icra takip işlemlerine esas alınmasında herhangi bir sakınca bulunmayacaktır.

⁴⁸⁹ Hakan PEKCANITEZ 2023a, age. s.623.

3.1.3.3.İcra Dairesince Resen Satışa Gidilebilecek Haller

Bir takım zorlayıcı sebeplere dayalı spesifik durumlarda, haczedilen malların muhafaza edilmesi için sarfı gereken masraflar, malın taşıdığı değerden beklenen faydayı azaltabileceği gibi tamamen ortadan da kaldırabilir. Bir diğer durumda ise malın niteliğinden kaynaklanan sebeplerle zayi olma veya mahcuz malın değerinde mühim düzeyde düşüş yaşanma riskinin bulunması hallerinde tarafların menfaati gözetilerek mahcuz mallar icra dairesince resen paraya çevrilebilir.⁴⁹⁰ Bahsi geçen zorunlu ve istisnai hallerin ortaya çıkması durumunda⁴⁹¹ geçici veya ihtiyati hacze konu malların da icra dairesince resen satışı yapılabilir.⁴⁹² Doktrinde de İİK m.113/f.2 kapsamında resen satış kuralının tatbiki müessesesinin tedbir niteliğine vurgu yapılarak resen satış yoluna başvurulması için haczin, kesin nitelikte olması zorunluluğunun aranmaması gerektiği ileri sürülmüştür.⁴⁹³ Yine doktrinde resen satış yoluna gidilmesini gerektiren zaruretin mahiyetine göre ivedi durumlarda telafisi güç zararlara mahal verilmemesi için tatil günlerinde de paraya çevirme yapılabilir kabul edilmektedir.⁴⁹⁴

Öte yandan Yargıtay, icra ihalesiyle satılan malın, nitelik itibarıyla telef olma veya tahribata uğrama riski mevcut ise İİK'nun m.113/f.2 hükmünün kıyasen uygulanması suretiyle ihale kesinleşmeden malın alıcıya teslim edilebileceğini de kabul etmektedir.⁴⁹⁵

⁴⁹⁰ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.229.

⁴⁹¹ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK, Ersin ERDOĞAN ve Betül ARSLAN AZAKLI 2021, age. s.165.

⁴⁹² İİK m.108/f.2 ; “Muvakkaten veya ihtiyaten haczedilen mallar ancak 113 üncü maddenin son fıkrasında yazılı hallerde satılabilir.” hükmüyle yapılan yollamada istisnai koşulların mevcudiyeti halinde “kesin-geçici-ihtiyati haciz” ayırımına gidilmemiştir; Murat ATALI, İbrahim ERMENEK, Ersin ERDOĞAN ve Betül ARSLAN AZAKLI 2021, age. 162.

⁴⁹³ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.229; Tuğçe TAT ARSLANPINAR (2020), “İcra Dairesi Tarafından Vaktinden Evvel Satış”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 151, s.211, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-dairesi-tarafindan-vaktinden-evvel-satis-1946>, ET.10.10.2025; Hakan PEKCANITEZ, Oğuz ATALAY, Meral SUNGURTEKİN ÖZKAN ve Muhammet ÖZEKES (2023); *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 10. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, s.198.

⁴⁹⁴ Talih UYAR, Alper UYAR ve Cüneyt UYAR (2014b), *İcra ve İflas Kanunu Şerhi (İİK 83-170)*, Cilt 2, 3.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, s.2130.

⁴⁹⁵ “...İİK.nun 118. maddesi gereğince, satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz. Aynı kanunun 113/2. maddesinde de, icra müdürü kıymeti süratle düşen veyahut muhafazası masraflı olan malların satılmasına her zaman karar verebilir, düzenlemesi getirilmiştir. Buna göre, ihaleden sonra malların tesliminde, İİK.nun 113/2. maddesi kıyasen uygulanarak, bozulacak nitelikteki malların ihale kesinleşmeden tesliminin yapılabilirliğinin kabulü gerekir....”

Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2011/19975, K.2012/7054 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.02.10.2025.

İcra müdürlüğünce resen satış yoluna gidilebilecek bir diğer durum ise tamamlama haczine ilişkindir. Tamamlama haczi, İİK'nun 139.maddesinde ihdas edilmiştir. Anılan hükme göre; mahcuz malların satışından elde edilen para, aynı derecede hacze iştirak etmiş alacaklıların, alacaklarını ödemeye yetmezse, icra müdürünce kendiliğinden yeni hacizler yapılacağı, bu suretle resen haciz konulacak mallar üzerinde sonra gelen derecelerin önceden koydurmuş olduğu hacizlerin ihmal edilmeyeceği ve gözetileceği, yine bu suretle yeniden haczedilen malların ayrıca satış talebine hacet kalmaksızın ve mümkün olduğu kadar çabuk satılacağı, hüküm altına alınmıştır.

Kanun koyucu anılan hükümle, mahcuz malın satışından elde edilen meblağın aynı dereceye mensup alacaklıların alacağına yetmediğinin tespit edilmesi halinde, icra müdürünce haciz ve satış talebi aranmaksızın ek haciz ve satış yoluna gidilmesi suretiyle paraya çevirme safhasının tam anlamıyla başarıya ulaşmasını ve icra sürecinin işlevsel ve etkili bir şekilde tamamlanmasını amaçlamıştır.⁴⁹⁶ En nihayetinde borçlunun paraya çevrilen malı dışında, sair bir mal varlığı bulunmaması ve satışı gerçekleştirilen malın satış bedeli, *tamamlama haczine rağmen*⁴⁹⁷ haczi bulunan tüm alacaklıların alacağını karşılamaya yeter nispette olmaması halinde, ilk kesin haczin konulduğu dosyadan sıra cetveli düzenlenmek suretiyle satıştan elde edilen para, alacaklılar arasında paylaştırılır.⁴⁹⁸

Bununla birlikte resen satış yolunun uygulandığı hallerde icra müdürü, salt satış kararı alır. Takibin tarafları sarfi gereken satış giderlerini yatırmadığı takdirde satışın icra edilmesi mümkün olmaz.⁴⁹⁹ Bu kapsamda resen satışa gidilen hallerde, satış giderlerine takibin hangi tarafının katlanacağı hususunda Kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır.

KILINÇ'a göre, satışın icrasında alacaklının menfaati esas olduğundan resen satış yoluna gidildiği hallerde de satış giderlerinin alacaklı tarafından karşılanması gerekir.⁵⁰⁰

Yine ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN da, resen satışa gidilen durumlarda icra müdürünce satış kararı alınması üzerine satış masraflarının taraflarca karşılanması

⁴⁹⁶ Mert NAMLI 2019, age. s.333.

⁴⁹⁷ Yılmaz EJDER 2016, age. s.748.

⁴⁹⁸ Erdal DÜLGAR ve Yavuz SÜPHANDAĞ (2016), *Sıra Cetveli –Hacizde ve İflasta- Özellik Arz Eden Durumlar ve İncelikler (Sıkça Yapılan Hatalar)*, 2.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, s.189.

⁴⁹⁹ İsmail ERCAN 2021a, age. s.594.

⁵⁰⁰ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.64.

gerektiği ve satış masraf külfetine katlanacak tarafın “*kural olarak alacaklı olduğu*” görüşündedirler.⁵⁰¹

Kanaatimizce de resen satışa gidilen hallerde, satış masraflarını depo etme külfetinin alacaklıya yükletilmesi isabetli olacaktır. Nitekim takip masraflarıyla ilgili kural içeren İİK’nun 59.maddesinde de alacaklının yapılmasını talep ettiği işlemin masrafını karşılaması öngörülmüştür. Resen satışa gidilen hallerde, alacaklının talebi söz konusu olmasa da takibin nihai istikameti olan paraya çevirme aşamasına geçilmesinde alacaklının borçluya nazaran menfaati daha baskındır. Ayrıca resen satışa gidilen hal kapsamında haczin tatbiki sebebiyle borçlunun zilyetliğinden ve uhdesinden çıkmış olan bir menkul malın zayi olma riski ve değerinde mühim düzeyde azalma hallerinde borçlunun pasif malvarlığı esaslı düzeyde etkilenmeyecek iken alacaklı yönünden aktif malvarlığında azalma suretiyle meydana gelen mahrumiyet devam etmiş olacaktır. Aktif malvarlığından mahrumiyetin, malvarlığı yönünden etken bir neticeye matuf olmasına karşılık pasif malvarlığındaki beklenen azalmanın gerçekleşmemesi halinin edilgen bir neticeye matuf olması sebebiyle resen satışa gidilecek hallerde alacaklının satıştan beklediği menfaatin, daha fazla olacağı kanaatindeyiz.

3.2.SATIŞ TALEBİNİN İBRAZİ VE İÇERİĞİ

3.2.1. Satış Talebinin İbrazi

Kanunda satış talebinin ibraz şeklini konu olan açık bir hüküm bulunmamaktadır.⁵⁰² Dolayısıyla satış talebinin özel bir şekil şartına bağlı olmadığı söylenebilir. Satış talebinin satış iradesini yansıtan ‘net’ bir beyanla, karmaşık olmayacak şekilde ‘anlaşılır’ bir içerikte ve herhangi bir ‘koşula bağlı kılınmaksızın’ yapılması gerektiği söylenebilecektir.⁵⁰³

Nitekim mehz İsviçre icra hukuku uygulamasında da, satış talebinin şarta tabi kılınmaksızın, kayıtsız/şartsız olacak şekilde ve satış iradesini ortaya koyacak açıklık ve kesinlikte yapılması öngörülmüştür.⁵⁰⁴ (SchKG-İsviçre İcra ve İflas Kanunu-m.116-120). Bu kapsamda icra müdürünün, şartlı satış talebi içeriğinde ileri sürülen

⁵⁰¹ Murat ATALI, İbrahim ERMENEK ve Ersin ERDOĞAN 2023, age. s.289.

⁵⁰² Mert NAMLI 2019, age. s.352.

⁵⁰³ Abdurrahim KARSLI 2014b, age. s.336.

⁵⁰⁴ İlhan E.POSTACIOĞLU ve ALTAY Sümer ALTAY 2010, age. s.528; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.229.

şartın sağlanıp sağlanmadığı hususunda araştırma yetkisine sahip olmadığı nazara alındığında şartlı taleplerin, usulüne uygun bir satış talebi olarak kabul edilmesi mümkün değildir.⁵⁰⁵

Bununla birlikte satış talebinin, yazılı bir irade beyanıyla veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü beyanla yapılması gerekmektedir.⁵⁰⁶ Satış talebinin sözlü şekilde ibrazı halinde beyanı havi tutanağın altına imza vazedilmesi zorunludur.⁵⁰⁷

3.2.2.Satış Talebinin İçeriği

Satış taleplerinin içeriğinde, satışa konu edilecek mahcuz malın ayırt edici niteliklerine ve satışın icrasına delalet eden somut bir irade beyanına yer verilmelidir. Bu kapsamda dolaylı ve tevilli ibarelerle satış talebinde bulunulmaması gerekmektedir. Nitekim Yargıtay kararlarında, satış talebini ihtiva etmeyen ve salt kıymet takdiri yapılması hususunun ileri sürüldüğü talepler, satış talebi olarak kabul edilmemektedir. Anılan Yargıtay kararları uyarınca, kıymet takdirinin yapılması ve satış talebi birlikte ileri sürülebilse de satış talebinden yoksun olan, salt kıymet takdiri yapılmasına dair beyanı ihtiva eden bir taleple, satış isteme süresinin durdurulması kabul edilmemiştir.⁵⁰⁸ Doktrinde bir kısım yazarlar tarafından kıymet takdiri talebinin satış talebini de kapsayacağı görüşü ileri sürülse de⁵⁰⁹ kanaatimizce Yargıtay'ın aksi yöndeki görüşü isabetlidir.⁵¹⁰

⁵⁰⁵ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.664.

⁵⁰⁶ İlhan E POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.528; İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.229.

⁵⁰⁷ “İcra ve iflas daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vaki talep ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar. Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve icra memuru veya muavini veya katibi tarafından imzalanır.” (İİK m.8).

⁵⁰⁸ Yargıtay'ın satışa esas kıymet takdiri talebi yapılması istemini dahi satış talebi mahiyetinde kabul etmediği bir kararında ; “Öte yandan, İİK'nın 106. ve 110. maddelerine göre taşınır haczini izleyen bir ve taşınmaz haczini izleyen iki yıl içerisinde satış istenmezse o mal üzerindeki haciz düşer. Taşınmaza kıymet takdirine dair istem ve muameleler satışa hazırlık niteliğinde olup, açıkça satış istemi ve bu istemin ifası için gerekli gider avansı ödenmedikçe İİK'nın 106. maddesindeki süre kesilmez. ‘SATIŞA ESAS OLMAK ÜZERE’ ibaresiyle başlayan kıymet takdiri talebi ve bu kıymet takdiri için masraf yatırılması satış talebi ve bunun için yatırılmış bir avans olarak kabul edilemez.” şeklinde değerlendirme yapılmış olup ayrıntılı değerlendirme için bkz. Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2013/5469, K.2013/7172 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.08.10.2025.

⁵⁰⁹ Mert NAMLI 2019, age. s.353.

⁵¹⁰ Yargıtay, sair bir kararında da ; “...Hemen belirtmek gerekir ki, kıymet takdirinin istenmesi –satışa esas olmak üzere- ibaresiyle dahi olsa veya kıymet takdirinin yapılmış olması satışın istenmesi anlamında düşünülemez. Satış işleminin varlığını kabul için bu konudaki açık talep yanında satış giderlerinin de yatırılması gerekir. Bu durumda İİK'nın 106-110.maddeleri gereğince süresinde satış istenmediği için taşınmazlardaki haciz düşmüş olup, artık düşen bir hacze dayalı olarak ihale yapılamayacağından ihalenin feshi gerekir...” şeklinde değerlendirme yaparak sonuca gitmiştir. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.04.10.2021, E.2021/7826, K.2021/8304 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.63; “...Kıymet takdirinin yapılmaması, satışın talep edilmesine değil,

Ayrıca mahcuz taşınmazlar yönünden kıymet takdirine esas olarak ilgili kurumlardan celbi gereken çap ve imar durumu malumatı sorulması ile mahcuz malın muhafazasına dair talepler de başlı başına satış talebi olarak kabul edilmemektedir.⁵¹¹ Nitekim kıymet takdiri aşaması satışa hazırlık işlemi niteliğinde ise de kıymet takdiri yapılmasının her koşul ve düzlemde satış talebini zorunlu kılıp kılmadığı ve kıymet takdiri aşamasının ikmal edilmesiyle satış aşamasına resen geçilip geçilmediği hususu irdelenmelidir.

Kıymet takdiri, mahcuz bir malın serbest piyasa koşullarında talep göreceği rayiç değeri veya malikin sahip olduğu mülkiyet hakkının piyasada talep görebileceği ortalama arz değeridir. Kıymet takdiri her koşulda satışa matuf olmayabilir, zira tasarrufun iptali davalarına esas aciz halinin tespitinde, taksitle ödeme rejimine esas hacz edilmiş mal varlığı denetiminde, icranın geri bırakılmasına esas teminatın tayininde ve sair durumlarda da kıymet takdirine başvurulabilmektedir.

Ayrıca takibe konu borcun, tahsil kabiliyetinin tespiti amacıyla da kıymet takdirine gidilebilecektir. Tüm bu özellik arz eden durumlar nazara alındığında kıymet takdirinin paraya çevirme safhasına esas alınması için alacaklının veya borçlunun bu yönde iradesi bulunmalıdır. Kıymet takdirinin yapılması yönündeki icra takip işleminin, her halükarda satışa matuf olduğunun kabulü için, kıymet takdiri yapılması halinde talebe gerek olmaksızın icra müdürünce resen satışın icra edilmesi hususunda Kanunda açık bir hüküm bulunması gerekecektir. Ne var ki gerek yasal mevzuatta gerekse de doktrinde kıymet takdirinin taraf iradesi dışında satışın icrasını zorunlu kıldığına dair bir hüküm veya görüş bulunmamaktadır.

Öte yandan takip dosyası kapsamında borçlunun birden fazla malvarlığı mahcuz ise satış talebinin, salt bir kısım mahcuz malvarlığına ilişkin olması mı, yoksa mahcuz malvarlığının tamamına mı teşmil etmesi gerektiği hususunda kanunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu kapsamda satış talebinin borçlunun bir kısım

sadece satışa engel bir hal oluşturur...Az yukarıda belirtildiği üzere icra müdürü satış talebini reddetmiş olsa bile İİK'nun 106.maddesi uyarınca iki yıl içinde (17.11.2011 tarihinde) satış talebinde bulunan, 59.maddesi uyarınca satış masrafını yatıran alacaklının, kanuni gerekleri yerine getirmiş olması nedeniyle haczinin ayakta ve satış talebinin geçerli olduğunun kabulü gerekir. Hal böyle olunca, az yukarıda sözü edilen İçtihadı Birleştirme Kararı da dikkate alındığında yerel mahkemenin, icra memurunun satış talebinin reddine ilişkin kararının haczi düşürmeyeceği, dolayısıyla satış işleminin süresinde yapıldığı gerekçesiyle verdiği direnme kararı yerindedir. Bu nedenle direnme kararı onanmalıdır.” YHGK. T.16.05.2018, E.12-707/K.1100 sayılı Kararı, Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2024, age. s.461.

⁵¹¹ Talih UYAR 2020, age. s.277.

malvarlığına özgülenmesinde sakınca bulunmamaktadır.⁵¹² Nitekim borçlunun tüm malvarlığının satışı suretiyle tasfiyesi sonucunu doğuracak şekilde mahcuz tüm malların satışının talep edilmesi zorunluluğunun kabul edilmesi halinde alacaklının azami nispetlerde satış masraflarına katlanma zorunluluğu doğacaktır. Yine tasarruf ilkesinin paraya çevirme aşamasında ihmal edilmesi suretiyle satış talebinin borçlunun tüm malvarlığına konu edilmesi yönündeki görüşün pratikte tatbik edilmesi halinde, alacaklının cebri icraya başvurma hakkına meşru ve gerekli olmayan bir sınırlama getirilmiş olacaktır.

Ancak satış talebinin, borçlunun malvarlığından bir kısmına yöneltilmesi hususundaki serbestlik prensibi, rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde geçerli değildir. TMK'nun 873/f.3 1.cümle hükmü uyarınca; belirli bir alacağı teminat altına almak için ihdas edilmiş rehin kapsamında paraya çevirme işleminin rehne konu tüm taşınmazları kapsaması zorunludur. Bununla birlikte tüm rehinli taşınmazların satışını talep etmek zorunlu ise de icra müdürlüğü, rehne konu alacak ve ferilerini karşılayacak nispette rehinli taşınmazı paraya çevirebilecektir. (TMK m.873/f.3-2.cümle)

3.3.SATIŞ TALEBİNİ İNCELEMeye YETKİLİ İCRA DAİRESİ

Satış talebinin ibrazında yetkili olan icra dairesi esas takibin başlatıldığı icra dairesidir.⁵¹³ Ancak satışı icra edecek icra dairesi ile esas icra takibi her zaman aynı yargı çevresinde bulunmayabilir. Haciz talebinin icra edildiği mahal yerleşim yerinin, takibin bulunduğu yerden farklı bir yerleşim biriminde bulunması halinde dahi satış talebi esas icra dairesine sunulur. Nitekim mahcuz malların sair bir icra dairesinin yetkili olduğu mahalde bulunması halinde esas icra dairesi, İİK m.360 hükmü uyarınca mahcuz malların bulunduğu icra dairesine talimat yazarak istinabe kanalıyla paraya çevirme işlemlerinin icrasını isteyecektir.⁵¹⁴ Mahal icra müdürlüğü yargı çevresinin yetkili olduğu hususlar salt ihaleye hazırlık işlemlerine yönelik olup; bu kapsamda satış talimatı üzerine mahal icra müdürlüğünce tesis edilen ihaleye hazırlık işlemlerini konu olan şikayetler, mahal icra müdürlüğünün bağlı olduğu icra mahkemesine yapılır.⁵¹⁵

⁵¹² Mert NAMLI 2019, age. s.354. Aksi yönde görüş için bkz. ; Baki KURU ve Burak AYDIN (2020), *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.217

⁵¹³ Baki KURU 2013, age. s.603.

⁵¹⁴ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.418.

⁵¹⁵ Timuçin MUŞUL 2020, age. s.664.

Kanaatimizce de satış ihalesine hazırlık işlemlerine dair şikayetlerin tetkikinin, esas icra dairesi yerine mahal icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine bırakılması isabetli bir hükümdür. Nitekim şikayet yargılamasına konu mahcuz malın bulunduğu yer icra mahkemesine bu yönde bir yetki tanınmamış olması halinde esas takip yeri icra mahkemesince şikayet yargılaması kapsamında istinabe yoluna başvurulması ve bir kısım tahkikat işlemlerini yürütme zorunluluğunun her halükarda mahal icra müdürlüğünün bağlı olduğu icra mahkemesine bırakılması gerekliliği ortaya çıkabilecektir. Örneğin; kıymet takdirine dair bir şikayetin esas icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesine yapılması halinde, yer itibarıyla yetkili icra mahkemesi, kıymet takdiri işleminin denetlenmesini mahal icra mahkemesine yazacağı talimatla ve istinabe kanalıyla icra edeceği keşifle yerine getirmek zorunda kalacak idi, bu durumun da usul ekonomisi ilkesini ve takibin makul sürede neticelenmesi beklentisini zedeleyeceği kuşkusuzdur. Dolayısıyla satış safhasında baskın olan mahal icra müdürlüğü yargı çevresinin, satışa matuf işlemlerin konu olduğu şikayetlerde yetkili kabul edilmesinin, meşru bir amaca hizmet ettiği söylenebilecektir.

Ayrıca haciz ve satış, istinabe kapsamında mahal icra müdürlüğü marifetiyle icra edilmiş ise haczin uygulanması ile satışa hazırlık safhasını konu alan satışa hazırlık işlemlerine karşı yapılacak şikayetlerde de, haczi uygulayan ve satışı fiilen icra eden mahal icra müdürlüğünün bağlı bulunduğu icra mahkemeleri yetkilidir. Ancak esas icra takip dosyasının bulunduğu icra dairesince, alacaklının satış talebi üzerine verilecek satış kararlarına karşı, yasal satış isteme süresi içerisinde satış talep edilmemesi sebebiyle haczin hukuki kıymetini kaybettiği iddiasıyla borçlu veya üçüncü kişilerce yapılacak şikayetlerde ise satış kararını vermede yetkili olan esas icra takibinin bağlı bulunduğu yer icra mahkemeleri yetkili olacaktır.⁵¹⁶

Satış talebinin sonuç doğurması için talebin icra müdürlüğünce kabul edilmesinin gerekip gerekmediği hususuna da bu başlık altında değinmek isabetli olacaktır. Bilindiği üzere, satış talebi mahiyet itibarıyla icra organlarına hitaben yapılan taraf takip işlemidir. Satış talebinin tetkikini yapan icra müdürü; talebe esas haczin geçerli bir haciz olup olmadığı, talebin süresi içerisinde yapıp yapılmadığı, satışın icrası için gereken avansın depo edilip edilmediği ve satış talebinin “açık, kayıtsız, şartsız”⁵¹⁷ nitelikte olup olmadığı hususlarında yapacağı değerlendirmede

⁵¹⁶ age. s.664.

⁵¹⁷ Abdurrahim KARSLI 2014b, age. s.336.

talep yönünden herhangi bir aykırılık veya noksanlık tespit etmemesi halinde talebi kabul etmesi gerektiği tartışmasızdır. Ancak uygulamada muhtelif icra müdürlüklerince usulüne uygun bir satış talebine rağmen kıymet takdirinin yapılmadığı, kıymet takdiri yapılmakla birlikte henüz kesinleşmediği veyahut mahcuz malın henüz muhafaza altına alınmadığı gibi gerekçelerle satış taleplerinin reddi yönünde tensipler kurulduğu görülmektedir.⁵¹⁸ Bu kapsamda satış talebinde bulunan alacaklılarca, satış talebinin reddine dair kararlara karşı icra mahkemesi nezdinde şikayet yoluna başvuru yapıp yapılmaması hususunda duraksamalar yaşanmaktaydı.

Uygulamada yaşanan mezkur aksaklıkların ve içtihatlar arasındaki farklılıkların giderilerek yeknesak bir uygulamanın benimsenmesi için Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunca, yerleşik bir uygulama sorunu olan; satış taleplerinin reddi halinde haczin akıbetine dair olası neticelerle ilgili sorunların çözümünü sağlayacak mahiyette bir içtihadı birleştirme kararı verilerek Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 16.08.2025 tarihli Resmi gazetede yayımlanan 2016/4 E.2018/1 K. sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında, satış talebinin sunulması ve talebe karşı yapılan işlemlere ilişkin hatalı yönler, eleştiri konusu yapılarak nihai ve bağlayıcı bir karar verilmiştir. Mezkur Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu kararında; süresinde ve usulüne uygun yapılan satış talebinin icra müdürlüğünce reddedilmesi halinde şikayet yoluna gidilmemiş ve ret kararı Mahkemece kaldırılmamış olsa bile talep geçerliliğini koruyacağından, sürenin geçmesiyle haciz düşmeyeceğine hükmedilmiştir.⁵¹⁹

⁵¹⁸ Cemal Fazıl KARAKAŞ (2014), *Çelişen Yargıtay Uygulaması Bağlamında Satış Talebinin Reddi ve Sıra Cetveline Yansıyan Sonuçları*, Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara, s.1150.

⁵¹⁹ "...Hacizli malların paraya çevrilmesi kural olarak satış talebi üzerine gerçekleştirilir. Alacaklının satış talebi üzerine hacizli mallar paraya çevrilir (İİK m. 106). Satış talebi ancak kesin haciz sahibi alacaklı tarafından yapılabilir; geçici haciz sahibi alacaklı satış talebinde bulunamaz (İİK m. 108). Bunun yanında taşınır malların paraya çevrilmesi için borçlu da alacaklıyı beklemeden satış talebinde bulunabilir (İİK m. 113). 'İcra müdürünün, satış talebinin reddine karar vermesi haczin düşmesi sonucunu doğurmaz, çünkü esas olan, alacaklının İİK'nın 106. maddesinde öngörülen süreler içinde satış istemesidir. Öte yandan alacaklı, kanuni süreler içerisinde hacizli malın satışını talep etmiş ve gerekli giderleri peşin olarak ödemişse veya gerekli giderleri süresi içinde depo etmişse, artık icra müdürünün usulüne uygun olarak yapılmış bu talebi kabul etme yükümlülüğü vardır. İcra müdürü, kıymet takdirinin yapılmadığı gerekçesiyle veya diğer sebeplerle satış talebini reddedemez. Hatta icra müdürünün "satış talebinden nihayet" belli süre içinde satış yapmak zorunluluğu vardır (İİK m. 112, m. 123). Bu süreler geçtikten sonra yapılan satış geçerli olsa da, usulüne uygun satış talebine rağmen satışın yapılmaması icra müdürünün disiplin sorumluluğuna ve hukuki sorumluluğuna sebebiyet verebilir. Bu noktada icra müdürünün, satış talebinin reddine ilişkin işleminin sonuçlarının ne olacağı önem kazanmaktadır. İİK'nın 106. maddesindeki düzenleme ile alacaklının takibi sürüncemede bırakmaması amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak alacaklı tarafından süresinde satış talebinde bulunulmuş, avans da yatırılmışsa, satış talebine ilişkin ret kararının, anılan yasal düzenlemeye uygun

Yargıtay’ın mezkur içtihadı birleştirme kararıyla, geçerli bir satış talebi mevcut olmasına rağmen icra müdürünün talebi reddetmesi halinde dahi satış talebinin geçerli kabul edileceğini, bu yöndeki icra müdürü kararının takip kapsamında sonuç doğurmayacağını, icra müdürünün bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması niteliğindeki ret işlemine karşı şikâyet yoluna gidilmemiş olmasının ret kararını, geçerli kılmayacağı, hüküm altına alınmıştır. Ayrıca kararda, *“icra müdürünün, kıymet takdirinin yapılmadığı gerekçesiyle veya diğer sebeplerle satış talebini reddedemeyeceği, zira kıymet takdirinin, satış talebinden sonra*

olan satış talebindeki haklılığı ortadan kaldıran bir karar niteliğinde bulunmadığını, sadece satışın fiilen yapılamayacağına yönelik bir tespitten ibaret olduğunu kabul etmek gerekir. Zira İİK’nın 106. maddesinde satışın istenmesinden söz edildiği, bu talebin icra müdürlüğü tarafından reddedilmesi hâlinde, talebin geçerliliğini kaybedeceğine dair hiçbir yasa hükmü bulunmamaktadır. edeceğine dair hiçbir yasa hükmü bulunmamaktadır. İİK’nın 59. maddesi uyarınca; bir işlemin yapılmasını isteyen taraf, o işlemin yapılması için gerekli masrafları avans olarak yatırmalıdır. İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinin 6. maddesine göre, bu masrafların, tahsilat makbuzu karşılığında para olarak alınması gerekir. Aksi takdirde talep yapılmamış sayılır. Az da olsa satış avansının yatırılmış olması, usulüne uygun bir satış talebinin bulunduğu anlamına gelir. Yatırılan masrafın yetmeyeceğinin sonradan anlaşılması hâlinde bunun tamamlanması istenebilirse de, masraf hiç yatırılmamışsa geçerli bir talebin varlığından söz edilemez. Ayrıca satışın İİK’nın 106. maddesinde belirtilen sürede yapılması zorunlu değildir. Kıymet takdiri yapılmadan satış talebinde bulunulması mümkün ise de, kıymet takdiri kesinleşmeden satış gerçekleştirilemez. Bunların yanında kıymet takdirinin yapılmaması yalnızca satışa engel olur. Satış masrafları alacaklıdan tahsil edilmişse, satış talebinin geçersizliğinden bahsedilemez. Çünkü kıymet takdirinin yapılmaması nedeniyle icra müdürü satış talebinin reddi kararı vermesine rağmen, satış masraflarını alacaklıdan tahsil etmişse bu durumda satış talebini zımnen fakat mevcut eksikliklerin giderilmesi şartına bağlı olarak kabul elmiş olmaktadır. Satış talebi icra müdürlüğünce reddedilen alacaklı, bu karara karşı icra mahkemesinde şikâyet yoluna başvurabilir. Bu karara karşı şikâyet yoluna başvurulmasının süreye tabi olup olmadığı, dolayısıyla icra müdürünün satış talebinin reddi yönündeki kararının takip hukuku bakımından kesinleşip kesinleşmeyeceği hususunun çözümlenmesinin de konunun aydınlığa kavuşmasına katkı yapacağı kuşkusuzdur. Alacaklı, kanuni süreler içerisinde hacizli malın satışını talep etmiş ve gerekli giderleri peşin olarak ödemişse, icra müdürünün bu talebi kabul etme yükümlülüğü vardır. Şu hâlde alacaklının satış talebini reddeden icra müdürü, aslında bir hakkı yerine getirmemekte veya gereksiz yere sürüncemede bırakmaktadır. Bu durumda, icra müdürünün bu işlemine karşı süresiz şikâyet yolunun açık olduğu kabul edilmelidir. Buna göre de, icra müdürlüğünce verilen satış talebinin reddi kararının, takip hukuku bakımından kesinleştiğinden ve satış talebinin ona sağladığı hukuki sonuçları ortadan kaldırdığından söz edilemez. İcra müdürü, kıymet takdirinin yapılmadığı gerekçesiyle veya diğer sebeplerle satış talebini reddedemez. Zira kıymet takdiri, satış talebinden sonra gerçekleştirilen, satışa hazırlık işlemlerinden biridir. Kıymet takdirinin yapılmaması, yalnızca satışa engel bir hâl oluşturur. İcra müdürü tarafından verilen ret kararı, taşınır veya taşınmazın satışına o an için engel bir hâlin bulunduğu tespitine ilişkin bir karardır. Bu nedenle icra müdürü, satış talebini reddetmiş olsa dahi, ret kararının yasal bir dayanağının bulunmaması nedeniyle geçerli bir satış talebinin varlığını koruduğunun kabul edilmesi gereklidir. Geçerli bir satış talebinin bulunmasıyla haczin kalkmayacağı da ortadadır. Satış talebi reddedilmiş olmasına rağmen, bu işlemin iptali için şikâyet yoluna gidilmediğinden bahisle, geçerli bir satış talebinin bulunmadığından söz edilemez. Zira alacaklı bu işlemin haksızlığını icra mahkemesinde savunma yoluyla ileri sürebilecektir. Zaten ortada geçerli bir satış talebi de bulunmaktadır. Sıra cetveli, ayakta olan hacizlere göre düzenlenir. Şu halde, icra müdürünün satış talebinin reddi kararı, süresinde yapmış olduğu satış talebi reddedilen alacaklının haczinin düşmesi sonucunu doğurmayacağından, ilgili alacaklının sıra cetveline dahil edilmesi gerekecektir.” Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu T.16.02.2018, E.2016/4, K. 2018/1 sayılı Kararı, <https://www.lexpera.com.tr/resmi-gazete/metin/yargitay-ictihadi-birlestirme-buyuk-genel-kurulunun-16-02-2018-tarihli-ve-e-2016-4-k-2018-1-sayili-1>, ET.28.12.2025.

gerçekleştirilen satışa hazırlık işlemlerinden biri olduğu, kıymet takdirinin yapılmamasının yalnızca satışa engel bir hâl oluşturacağı, icra müdürü tarafından verilen ret kararının, taşınır veya taşınmazın satışına o an için engel bir hâlin bulunduğu tespitine ilişkin bir karar olduğu gerekçe kılınarak, alacaklının yasal süresi içinde usulüne uygun olarak yaptığı satış talebinin icra müdürünce reddine ilişkin kararın şikâyet yolu ile ortadan kaldırılmaması hâlinde yasal sürenin geçmesi ile özellikle sıra cetveline esas alınacak haczin düşmeyeceğine” hükmedilmiştir. Dolayısıyla yasal süresi içerisinde sunulan ve depo edilmesi gereken satış masrafının da ikmal edilmiş olduğu bir satış talebinin reddi, ilgili taraf yönünden İİK 106-110 maddeleri bağlamında herhangi bir hak kaybına sebebiyet vermeyecektir.

Anılan kararda benimsenen ilkeler nazara alındığında, satış talebinin geçerlilik koşulları olan süresi içerisinde talepte bulunma ve gerekli masrafları yatırma şartlarının mevcut olması halinde icra müdürlüğünce satışın yerine getirilmesi için gereken hazırlık işlemlerinin yapılmadığından bahisle satış talebinin reddine karar verilmemelidir. Bu bağlamda takip dosyasına ibraz edilen bir satış talebinin icra müdürünce yapılacak tetkikinde satış talebi, salt süre ve masraf koşulunu ihtiva edip etmediğiyle sınırlı olarak denetlenmeli; ancak satışa hazırlık işlemlerinde herhangi bir noksanlık tespit edildiğinde talebin reddine karar verilmeksizin “*ilgili satışa hazırlık işleminin/noksanlığın ikmali halinde talebin gereğinin ifasına*” şeklinde tensip kurulmalıdır.⁵²⁰ Nitekim Yargıtay’ın da görüşü bu yöndedir.⁵²¹

3.4.SATIŞ TALEBİYLE BİRLİKTE SATIŞ MASRAFLARININ SARFI İÇİN AVANS DEPO EDİLMESİ ZORUNLULUĞU

3.4.1. Satış Masraf Avansının Tanımı ve Hukuki Niteliği

Şekil ve içerik itibarıyla usulüne uygun bir satış talebinin kabul edilmesinin, birden fazla kümülatif koşulu bulunmaktadır. Bu koşullardan ilki talebin, satış isteme süreleri içerisinde sunulmasıdır. Satış isteme süreleri çalışmamızın ilgili kısımlarında işlendiğinden mükerrer olarak değinmeye lüzum bulunmamaktadır.

⁵²⁰ Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.41.

⁵²¹ “İcra müdürlüğünden hacizli malın satışının süresinde istenilmesi yeterli olup, diğer satış şartlarının oluşup oluşmadığının irdelenmesi gerekmez. Bir başka anlatımla icra müdürlüğü, kıymet takdiri yapılmamış olması ya da başka bir sebeple satış talebini reddedemez.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.29.02.2016, E.2015/30239, K.2016/5574 sayılı Kararı; aynı yönde sair karar; Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.23.12.2015, E.2015/21913, K.2015/32637 sayılı Kararı.

Satış giderleri, paraya çevirme sürecinin muhtelif aşamalarında kullanılan ve tek bir işlemin tesisi için değil de satışa hazırlık ve satışın icrası aşamalarında birden fazla masraf gerektiren işlemin yapılması için sarfı gereken avans niteliğindeki masraf kalemidir.⁵²²

Satış avansı, hukuk niteliği itibarıyla takip masrafıdır.⁵²³ İcra hukukunda takip masrafları, ilk aşamada ilgili işlemin yapılmasını talep eden alacaklıdan alınmasına karşılık, dosya hesabının yapıldığı ve infaz koşullarının tetkik edildiği aşamada borçluya yükletilmektedir. Takip dosyası kapsamında satış avansı sarf etmek suretiyle satış icra ettiren alacaklı, paraya çevirme neticesinde elde edilecek paradan, bulunduğu derecesi itibarıyla pay alabilecek sırada olmazsa bile yatırmış olduğu masraflar, öncelikli olarak kendisine iade edilir. Bu kapsamda ihale bedelinden, öncelikle sarf edilmiş satış giderleri ayrılır; bakiye kalan ihale bedeli ise paylaşım esas alınır.

3.4.2. Satış Avansının Depo Edilmesi ve Haciz Bağlamında Sonuçları

Satış talebinin geçerli olmasında aranacak ikinci koşul, satış masraflarının depo edilmesidir. Bir diğer ifadeyle satış talebini geçerli kılan, hüküm ve sonuç doğurması yönünden tamamlayan merasim, gerekli satış avansının dosyaya depo edilmesidir.

Nitekim icra hukukunda satış talebine hukuki geçerlilik atfedilebilmesi için ikmali gereken kümülatif koşullardan olan süre ve masraf unsurlarından birinin noksanlığı halinde satış talebi geçerli kabul edilmeyecek ve en nihayetinde satış isteme süresinin kat edilmiş olması halinde geçerli bir satış talebi bulunmayacağından haczin de kalkması⁵²⁴ söz konusu olacaktır.

Bu kapsamda yasal satış isteme süresi içerisinde satış talebinde bulunulması ancak avansın depo edilmemesi veyahut salt avans depo edilmesi ancak açık ve kesin

⁵²² Talih UYAR 2020, age. s.273.

⁵²³ “Takip masrafları borçluya aittir. Alacaklı, yapılmasını talep ettiği muamelenin masrafını ve ayrıca takip talebinde bulunurken borçlunun 62 nci maddeye göre yapabileceği itirazın kendisine tebliğ masrafını da avans olarak peşinen öder ; m.59.f.2. “Alacaklı ilk ödenen paradan masraflarını alabilir.” (İİK m.59/f.1).

“Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya (... ..)(1) talep geri alınıp da kanuni müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar.” (İİK’nun “Haczin Kalkması” başlıklı 110.maddesinin 1.fıkrası). Doktrinde “haczin düşmesi” terimi sıklıkla kullanılmakla beraber bu kavram “haczin kalkması” ile aynı anlamda kullanılmaktadır. Nitekim “haczin düşmesi” ile de “haczin kalkması” ile de ifade edilmek istenen haczin geçerliliğini kaybetmesi ve yenilenmesi gerektiğidir. Ancak kanun koyucu ‘haczin düşmesi’ terimi yerine bilinçli bir şekilde İİK m.110 hükmünde ‘haczin kalkması’ terimini kullanmıştır”; Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.58.

paraya çevirme iradesini havi talep bulunmaması halinde satış talebinde bulunulmamış sayılacaktır.⁵²⁵ Bir diğer ifadeyle satış giderleri yatırılmadan salt satış talebinin sunulması, haczin kalkmasını önleyici etkiyi doğurmaz.⁵²⁶ Tüm bu kurallar ışığında değerlendirme yapıldığında; icra hukukunda yasal satış isteme süresi içerisinde satış talebinde bulunulması ve ilgili masrafların dosyaya depo edilmesi halinde satış isteme süreleri işlemeyeceğinden haczin kalkması söz konusu olmayacaktır. Ancak satış isteme süresi henüz dolmadan mahcuz malın sair bir dosyadan paraya çevrilmesi halinde satış isteme süresi içerisinde usulüne uygun şekilde satış talebinde bulunulmasa dahi paraya çevrilen mal üzerindeki haciz, geçerliliğini korur.⁵²⁷ Nitekim satış isteme süresi dolmadan sair bir dosya üzerinden mahcuz malın paraya çevrilmesi halinde, haczin geçerlilik denetimi satış ihalesinin icra edildiği tarihe göre yapılır.

3.4.3. Satış Giderlerinin Tayini

İcra hukuku pratiğinde, satış talepleri yönünden 7343 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki dönemde de satış masrafına mukabilen avans yatırılması öngörülmektedir. Ancak mezkur Kanunun yürürlüğünden önceki dönemde avans miktarı hususunda tamamen non-normative⁵²⁸ bir uygulama söz konusuydu. Bir diğer ifadeyle masraf avansının niceliğine esas alınacak yeknesak, objektif ve muayyen bir tarife bulunmamaktaydı.

Masraf avanslarının niceliğinin, icra müdürlüklerinin subjektif ve defacto uygulamalarıyla tayin edilmesi, belirlilik ve öngörülebilirliği de ortadan kaldırmaktaydı. 7343 sayılı Kanun öncesi uygulamada Yargıtay da, satış talebiyle birlikte masraf avansı depo edilmesini zorunlu görmekle birlikte masraf avansı hususunda niceliksel bir belirlemede bulunmamaktaydı.⁵²⁹ Yargıtay kararlarında, “*cüzi de olsa/çok az miktarda*”⁵³⁰ gibi ibareler tercih edilerek satış avansının miktarı,

⁵²⁵ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.673.

⁵²⁶ Talih UYAR 2020, age. s.273.

⁵²⁷ age. s.275.

⁵²⁸ -Normatif Bir Düzenlemeye Dayanmayan/Normatif Olmayan:

<https://www.fransizcasozluk.net/ceviri.html>, ET.09.10.2025.

⁵²⁹ “...cüzi de olsa satış avansının yatırılmış olmasının, usulüne uygun bir satış talebinin bulunduğu anlamına geleceği, yatırılan masrafın yetmeyeceği sonradan anlaşılırsa, bunun tamamlanması istenebilirse de, masraf hiç yatırılmamışsa geçerli bir talebin varlığından söz edilemeyeceği...” Yargıtay 23. Hukuk Dairesi E.2015/7320 K. 2016/929 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.16.10.2025.

⁵³⁰ “...Cüz'i de olsa satış avansının yatırılmış olması ile usulüne uygun bir satış talebinin bulunduğu anlamına gelir...” Yargıtay 19.Hukuk Dairesi T.27.01.2010, E.2009/11330, K.2010/584 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.16.10.2025.

tamamen alacaklı uhdesine bırakılmaktaydı. En nihayetinde satış avansı hususundaki bu müphem uygulama, muhtelif su istimallere ve muvazaalı işlemlere de mahal vermektedir. Nitekim mezkur uygulama kapsamında, alacaklıların satış kararını fiilen icra etmesini zorunlu kılacak nispette satış avansı depo edilmediğinden borçlu ile danışıklı olan bir kısım haciz alacaklıları, satış isteme sürelerinin sonunda matbu satış talepleri ve cüzi satış avanslarıyla borçlunun malları üzerindeki haczini süresiz olarak koruyabilmekte⁵³¹ ve bu kapsamda ilgili mahcuz malı, cebri icra tedavülünden müstesna tutabilmekteydi.

Anılan şekilde hacze sınırsız bir süreyle geçerlilik tanınması neticesinde, alt sırada olan haciz alacaklıları, önceki tarihli haciz alacaklarının rüçhan hakkından dolayı fiilen satış yoluna gidilmesinde bir menfaat görmediğinden borçlunun mallarının paraya çevrilmesinde duraksama yaşanmaktaydı. Bu doğrultuda hareket eden bir kısım alacaklıların taraf olduğu öncül takip dosyalarında, satışa matuf olmayan taleplerle satış isteme sürelerinin durdurulması sebebiyle alt sıradaki haciz alacaklılarından biri tarafından satışa gidilse dahi ilk dereceye mensup haciz alacaklısı, satıştan elde edilen paranın tamamı veyahut mühim bir kısmı üzerinde pay temin etmekteydi.

Uygulamada yer alan bu açıklıkların giderilmesi ile satış yapılmaksızın malın uzun süre hacizli kalmasına ve alacaklılar arasında gözetilmesi gereken menfaat dengesinin zedelenmesine neden olan bu neviden uygulamalara son verilmesi amacıyla, 7343 sayılı Kanunla satış isteme sürelerinin ihdas edildiği İİK m.106 hükmünde önemli yenilikler getirilmiştir.⁵³² Bu kapsamda 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle, İİK'nun 106. maddesinde yapılan değişiklikle, satış talep eden alacaklının, bu talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerini, motorlu kara taşıtları bakımından ise bunlara ilaveten muhafaza giderlerini peşin olarak depo etmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Mezkur kanun değişikliğinden önceki dönemde dosya bazlı/nispi bir avans sistemi yerleşik iken 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle İİK m.106 hükmünde yapılan değişiklikle “noksanlık halinde ikmal şartlı maktu avans sistemi” ihdas edilmiştir.

⁵³¹ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.414.

⁵³² TBMM (2021), 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun TBMM 285 no'lu Komisyon Raporu, Ankara, s.8, https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanunlar_erisim.tutanak_hazirla?v_mecelis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=KANUNLAR&v_altbaslik=7343&v_mv=&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=, ET.17.10.2025.

Yine 7343 sayılı Kanunla ihdas edilen aynı maddenin 7.fıkrası uyarınca 106.maddenin 3. ve 4. fıkralarında yer alan giderlerin, Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulacak tarifiede belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan sicile kayıtlı araçlar yönünden de, satış talebiyle birlikte masrafların depo edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak 7343 sayılı Kanunla İİK'nun 106.maddesinin 4.fıkrasında ihdas edilen hüküm kapsamında; sicile kayıtlı motorlu araçların satış masrafları yönünden spesifik bir masraf rejimi belirlenmiştir. Anılan hükme göre; sicile kayıtlı motorlu araçlar yönünden satış talebinin, muhafaza ve kıymet takdirini de kapsayacak şekilde yapılması ve bu kalemlere ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.⁵³³ Bahsi geçen hükümlerin yürürlüğe girmesiyle; hacizli malların, en az masraf ve en yüksek bedelle satışını sağlamak amacıyla⁵³⁴ satış talebiyle birlikte tarifeyle belirlenecek muayyen satış avansının ödenmesinin zorunlu kılındığı ve tarifiede belirlenecek giderlerin yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı şeklinde cebri icradan yararlanma hakkına müessir mahiyette bir yaptırım getirildiği söylenebilecektir.

Yine cebri icra sürecinin nihai istikameti olan paraya çevirme aşamasının disipline edilmesi ve fiilen satış amacına matuf olmayan taleplerin uygulamada sebebiyet verdiği sorunların ortadan kaldırılması için satış masrafları hususunda bu yönde kurallar ihdas edildiği söylenebilecektir. Kanaatimizce ihdas edilen mezkur hükümlerin, icra takibinin işlevine ve yine takibin makul süre içerisinde neticelenmesine esaslı düzeyde katkısı olacaktır.

Bununla birlikte cari satış giderleri tarifesinin “*Uygulanacak Tarife*” başlıklı 9.maddesinde satış giderinin belirlenmesinde, satış talebinin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan tarifenin esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan hüküm uyarınca satış talebinin tamamlayıcı unsuru olan satış avansı miktarının tayininde, takip dosyasında mahcuz olan bir mal üzerindeki haczin konulduğu tarihin değil, satış talebinin yapıldığı tarih esas alınacaktır. Bu kapsamda henüz cari tarifenin yürürlüğe girmemiş olduğu dönemde haczedilip de tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra satış talebinde bulunulmuş bir malın satışı için yatırılması gereken masraf avansı, satış

⁵³³ Kudret ASLAN 2023, agm. s.788/23.dipnot.

⁵³⁴ TBMM (2021), 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun TBMM 285 no'lu Komisyon Raporu, Ankara, s.8. https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanunlar_erisim.tutanak_hazirla?v_mecelis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=KANUNLAR&v_altbaslik=7343&v_mv=&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih=, ET.17.10.2025.

talebinin ibraz edildiği tarihe göre tayin olunacaktır. Yine satış talebinde bulunulduğu dönem itibarıyla cari olan tarifeyle riayet etmek suretiyle tarifiede yer alan avansı noksansız şekilde depo etmiş alacaklının, satış talebinden sonra avans miktarlarında artışa gidilen yeni tarifenin yürürlüğe girmesi sebebiyle satış talebi ibraz tarihinde depo edilen avansın yeni tarifeyle uyarlanmasına lüzum olmayacaktır. Ancak satış talebinin sunulduğu dönemde cari olan tarifeyle göre yatırılan avans, satışın icrasına yeter nispette olmadığı takdirde noksan avansın ikmali için icra müdürü tarafından satış talep edene on beş günlük süre verilir.⁵³⁵ Satış talep eden tarafından noksan avansın on beş günlük süre içerisinde ikmal edilmemesi halinde satış talebi yapılmamış sayılacak ve takibin geldiği aşama itibarıyla satış talebi bulunmamasına göre satış isteme süreleri hesaplanacaktır. Bu kapsamda satış isteme süresinin dolmuş olduğu tespit edilirse İİK m.110/f.1 ve m.106/f.6 hükümleri uyarınca haciz kalkmış olacaktır. Tarifenin ilgili 3.maddesinin 2.fikrasına göre; tarifiede belirlenen avans miktarları asgari miktarlara taalluk etmekte olup; bu avans miktarlarının üzerinde avans sarfının gerektiği hallerde icra müdürü tarafından noksan avansın ikmali için muhtıra tanzim edilerek satış talep eden tarafa, tebliğ ettirilmesi gerekecektir.

7343 sayılı Kanunun 33.maddesiyle İİK'na eklenen Geçici 18.madde hükmüyle; satış isteme süreleri, satış giderleri tarifesi ve elektronik ortamda açık artırmayla satışın ihdas edildiği hükümlerin, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, elektronik ortamda yapılacak satışların usulüne ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanacağı ve bu değişikliklerin en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Yine 8 Mart 2022 tarihli 31772 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan satış giderleri tarifesinin “*Geçiş Hükümleri*” başlıklı geçici 1.maddesinin “a” bendinde tarife hükümlerinin Bakanlıkça resmi internet sitesinde elektronik satış uygulamasına geçileceği duyurulan il veya ilçelerde belirlenen tarihten sonra haczedilecek mallar hakkında uygulanacağı hükmüne yer verildikten sonra “b” bendinde ise Bakanlıkça yapılacak duyuru kapsamında yer almayan iller yönünden İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten

⁵³⁵ *Avansın yetersizliği sebebiyle satış talebinde bulunan tarafa verilecek “on beş günlük süre”, 7343 sayılı Kanunun 9.maddesiyle değişik İİK m.106/f.6 hükmüyle getirilmiş olup, İİK m.20 hükmü uyarınca icra hukukundaki süreler kesin olduğundan icra müdürünün avansın ikmali için vereceği süreyi kısaltıp/uzatması mümkün değildir. Satış talep edene verilecek süre, kesin ve hak düşürücü süre mahiyetindedir.*

itibaren uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.⁵³⁶ Mezkur tarifenin geçiş hükümleri başlıklı geçici 1.maddesinin 2.fikrasında ise, İİK geçici madde 18/f.2-1 hükmüyle⁵³⁷ paralel olarak, tarife hükümlerinin elektronik satış uygulamasına henüz geçilmeyen il veya ilçelerde uygulanmayacağı, bu kapsamda bulunan mahallerdeki haczedilen mallarla ilgili tahsil edilmesi gereken giderler hakkında İİK'nun, 24/11/2021 tarihli ve 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla yapılan değişikliklerden önceki hükümlerinin uygulanacağı yönünde kural ihdas edilmiştir.

Anılan hükümler bir bütün olarak ele alındığında tarife hükümlerinin yürürlüğe girmesi için kümülatif koşullu kademeli bir rejim ihdas edildiği anlaşılmaktadır.⁵³⁸ Satış giderleri tarifesinin uygulanması için öncelikle İİK 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik olarak da anılan *“Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin”* yürürlüğe gireceği tarihe delalet edilmiştir. (İİK Geçici 18.madde) Anılan yönetmeliğin ve tarifenin yürürlüğe gireceği tarih yönünden 7343 sayılı Kanunla ihdas edilen İİK geçici madde 18 hükmünde, azami süre sınırı⁵³⁹ getirilerek elektronik satış yönetmeliği ile İİK m.106 uyarınca satış giderlerinin tespitine esas alınacak tarifenin, 7343 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde çıkarılması öngörülmüştür.

7343 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olarak Resmi Gazetede yayımlandığı tarihe atıf yapıldığından anılan Kanunun 30 Kasım 2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olması sebebiyle 30 Kasım 2021 tarihinden itibaren altı ay içerisinde Elektronik Satış Yönetmeliğinin ve Tarifenin çıkarılmasını öngören İİK geçici madde 18 hükmü doğrultusunda altı aylık azami süre dolmadan, 08.03.2022 tarihli Resmi Gazetede, *“İcra ve İflas Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik”* yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Aynı tarihli Resmi Gazetede *“İİK m.106 Kapsamında Satış Giderlerini Düzenleyen Satış Giderleri Tarifesi”* de yürürlüğe girmiştir.

⁵³⁶ İcra Ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik, 31772 Sayılı, 08.03.2022 Tarihli, Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin Geçici 1.maddesinin 1.fikrasının “b” bendinde; Yönetmelik hükümlerinin, ülke genelinde ise yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ilanı yapılacak artırımlar hakkında uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

⁵³⁷ “Uygulamaya geçilen il ve ilçelerde, geçiş tarihinden sonra haczedilen mallar hakkında, bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen 87, 106 ve 110 uncu madde hükümleri uygulanır. Geçiş tarihinden önce haczedilen mallar hakkında ise değişikliklerden önceki hükümler ile ilga edilen hükümlerin uygulanmasına devam olunur.” (İİK Geçici Madde 18/f.1-1.bent).

⁵³⁸ Cengiz Topel ÇELİKOĞLU 2022, agm. s.410.

⁵³⁹ 7343 Sayılı Kanunun Yürürlüğe Girdiği Tarihten İtibaren Altı Ay.

Ne var ki elektronik satış usulünü düzenleyen yönetmelik ile İİK m.106 uyarınca satış giderlerini düzenleyen tarife hükümlerinin yürürlüğe girmesiyle Yönetmelik ve Tarife hükümlerinin, ülke sathında yürürlüğe girmesi de kabul edilmemiştir. 7343 sayılı Kanunun 33.maddesiyle ihdas edilen İİK geçici 18.madde hükmü uyarınca, 7343 sayılı Kanun kapsamındaki değişiklik ve yeni prosedürün uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerden başlanacağı ve elektronik satış usulünü düzenleyen yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren bir yılın sonunda ise ülke genelinde uygulanacağı öngörülmüştür.⁵⁴⁰

Bu haliyle 08 Mart 2022 tarihinde yürürlüğe giren İcra ve İflas Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihin bir yılın sonu olan 08 Mart 2023 tarihine kadar satış giderleri tarifesi hükümleri ile elektronik satış yönetmeliğinin fiilen tüm ülke sathında uygulanması gerekmektedir.

Dolayısıyla Yönetmeliğin ve Tarifenin, yürürlüğe girdiği 08 Mart 2022 tarihi ile bir yıl sonrasına tekabül eden 08 Mart 2023 tarihleri arasındaki bir yıllık fasılda Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinden duyuracağı elektronik satış uygulamasına geçilecek il veya ilçelerde, tarife ve yönetmelik hükümleri yürürlüğe girecektir. Bakanlıkça yapılacak duyurular kapsamında yer almayan il ve ilçelerde ise müteakip dönemlerde sair bir duyurunun yapılması aranacak, en nihayetinde tüm ülke geneline teşmil edecek bir duyuru yapılmaması halinde Tarife ve Yönetmeliğin Geçici 1.madde hükümleri gereği, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren azami bir yıllık sürenin sonunda tüm ülke genelinde yürürlüğe girecektir. Ne var ki, Bakanlıkça mezkur bir yıllık azami sürenin öncesinde genel bir duyuru yayımlanarak elektronik satış yönetmeliği hükümlerinin tüm ülke genelinde yürürlüğe girdiği ilan edilmiştir.⁵⁴¹

⁵⁴⁰ İcra ve İflas Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmeliğin geçici 1.maddesinde de aynı yönde hükme yer verilmiştir. Mezkur geçici 1.madde; “a) Bakanlıkça resmî internet sitesinden elektronik satış uygulamasına geçileceği duyurulan il veya ilçelerde belirlenen tarih itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında, b) Ülke genelinde ise yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ilanı yapılacak artırmalar hakkında uygulanır.” şeklindedir.

⁵⁴¹ Elektronik satış uygulamasının yürürlüğe gireceği il ve ilçelere yönelik ilk duyuru Adalet Bakanlığının resmi sitesinden yapılan 10.03.2022 tarihli duyuruda ilan edilmiştir. Anılan duyuruda “İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik ile Satış Giderleri Tarifesi 8 Mart 2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. 7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin uygulanmasına Ankara Batı Adliyesi (mülhakatlar hariç) yargı çevresinde 15.03.2022 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” ilan edilmiştir. 23.05.2022 tarihli duyuruda “7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin

08 Mart 2022 tarihinde yürürlüğe giren İcra ve İflas Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik ile Satış Giderleri Tarifesi, e-satış uygulamasına geçilmeyen il ve ilçelerde uygulanmayacağından, bu il ve ilçeler nezdinde derdest olan dosyalar yönünden 7343 sayılı Kanunla getirilen değişikliklerden önceki hükümlerin uygulanmasına devam edilecek⁵⁴² ve satış isteme süreleri hususunda taşınırılar yönünden altı ay taşınmazlar yönünden bir yıl olan satış isteme süreleri aynen geçerli olacaktır.

Bununla birlikte e-satış uygulamasının henüz yürürlüğe girmediği taşralarda başlatılacak veya derdest olan dosyalar yönünden Satış Giderleri Tarifesine bağlı kalınmaksızın cüzi bir miktar avansın yatırılmış olması halinde satış taleplerinin usulüne uygun kabul edilmesi ve haczin devamlılığının korunması gerektiği kanaatindeyiz. Nitekim geçiş sürecinin hatalı uygulamalarla ve mevzuat hükümlerinin hatalı yorumlanması suretiyle idame ettirilmesi Anayasal düzlemde muhtelif hak ihlallerine sebebiyet verecektir. Bu kapsamda İcra ve İflas Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik ile Satış Giderleri Tarifesinin yürürlüğe girdiği il veya ilçelerde yürürlük tarihinde mahcuz olan ve henüz satış talebinde bulunulmamış mallar yönünden tarife hükümlerinin tatbiki gerektiğinde kuşku yoktur. Ancak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mahcuz bir malın satışı talep edilmiş ise tarife hükümlerine bağlanan hukuki neticeler aşırı şekilci

uygulanmasına Ankara, Kayseri ve Bursa İlleri ile bu İllerin İlçelerinde 01.06.2022 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” ilan edilmiştir. Bakanlıkça yapılan 26.08.2022 tarihli duyuruda ise ; “7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin uygulanmasına Antalya, Aydın, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Mersin, Samsun ve Van illeri ile bu illere bağlı olan ilçelerde 01.09.2022 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” ilan edilmiştir. Bakanlıkça e-satış uygulamasına geçilecek yerleşim yeri bazlı 19.10.2022 tarihli son duyuruda ise “7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin uygulanmasına İstanbul ili ile bu ile bağlı olan ilçelerde 01.11.2022 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” ilan edilmiştir. 27.12.2022 tarihinde yayımlanan e-satış yönetmeliğinin ülke genelinde uygulanmasına dair en son duyuruda ise “7343 sayılı Kanun ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu’na eklenen Geçici 18’inci madde hükmüne istinaden, mezkûr Yönetmelik ve Tarife’nin uygulanmasına Ülke genelinde henüz uygulamaya geçilmeyen tüm il ve ilçelerde 02.01.2023 tarihi itibarıyla ilanı yapılacak artırmalar hakkında başlanacağı” ilan edilmiştir. Böylelikle tarife ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına dair öngörülen bir yıllık azami sürenin dolacağı 08.03.2023 tarihinden önce, “02.01.2023 tarihi” itibarıyla, e-satış uygulaması ile uygulamaya ilişkin yönetmelik hükümleri ve İİK m.106 kapsamında yayımlanan satış giderleri tarifesi hükümleri tüm ülke genelinde yürürlüğe girmiştir.

⁵⁴² “87, 88, 106, 110, 111/b, 114, 115, 118, 124, 126, 127, 129, 130, 133, 242 ve 244 üncü maddeler ile 134 üncü maddenin dokuz ve onuncu fıkralarında bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişikliklerin uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve bu değişiklikler en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulanır. Değişikliklerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur. “ (İİK. Geçici Madde 18.)

ve katı yorumlanmamalıdır. Hak arama hürriyeti ve hukuki dinlenme hakkını temin edecek şekilde satış talep eden tarafa, noksan satış avansının ikmalî için önel verilmelidir.

Bu kapsamda noksan avansın ikmalîyle ilgili olarak, 32763 sayılı 24.04.2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak tüm ülke genelinde 01.01.2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren tarifenin 9.maddesinde, aynı tarifenin 3.maddesinin ikinci fıkrasına yollama yapılmıştır. Anılan 3.madde 2.fıkra hükmüne göre; tarifeye uygun nispette avans yatırılması ve avansın yetersiz kalması halinde noksan avansın ikmal edilmesi için ilgili tarafa, bildirim yapılması ve muhtıra tebliğ edilmesi öngörülmüştür.

Henüz tarifenin yürürlükte olmadığı bir süreçte yerleşik takip seyir pratiği ve cari mevzuata göre cüzi bir miktar avans yatırarak satış talep etmiş alacaklıya, tarifenin maktu/asgari nispetteki satış masraflarını, resen ve derhal depo etmesi yönünde bir sorumluluk yüklenmesi alacaklıya ölçsüz bir külfet yüklenmesine sebebiyet verecektir. Nitekim tarifenin 9.maddesinde de satış talebinin yapıldığı tarihe göre avansın tayin ve takdir edileceği hüküm altına alınmıştır. (32763 sayılı 24.04.2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak tüm ülke genelinde 01.01.2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Tarifenin 9.maddesi).

Bu geçiş hükümlerinin uygulamasında yaşanacak muhtemel sorunlardan biri de esas icra takibinin bulunduğu taşrada, elektronik satış yönetmeliğinin uygulanmasına geçilmemiş olması ve dolayısıyla satış giderleri tarifesinin henüz yürürlükte olmaması karşısında mahcuz malın, esas takibin bulunduğu yer dışında sair bir mahal icra müdürlüğünün yetki alanında bulunması ve mahcuz malın bulunduğu il veya ilçede elektronik satış yönetmeliğinin uygulanmasına geçilmiş olması halinde gündeme gelecektir. Bu şekilde bir ihtimalin gerçekleşmesi halinde kanaatimizce satış giderleri tarifi ile elektronik satış yönetmeliği hükümleri yönünden ikili bir ayırım yapılmalıdır. Bilindiği üzere, icra hukukunda haciz talebinin icra edildiği mahal yerleşim yerinin, takibin bulunduğu yerden farklı bir yerleşim biriminde bulunması halinde satış talebi, esas icra dairesine sunulmakla birlikte esas takibin bulunduğu icra dairesi, İİK m.360 hükmü uyarınca mahcuz malların bulunduğu icra dairesine talimat yazarak istinabe kanalıyla paraya çevirme işlemlerinin icrasını istemektedir.⁵⁴³ Mahal icra müdürlüğünce tesis edilen ihaleye hazırlık işlemleri ile ihalenin icrasını konu alan şikayetler ise mahal icra müdürlüğünün bağlı olduğu icra mahkemesine yapılır.⁵⁴⁴

⁵⁴³ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.418.

⁵⁴⁴ Timuçin MUŞUL 2020, age. s.664.

Ancak alacaklının satış talebi üzerine verilecek satış kararlarına karşı, yasal satış isteme süresi içerisinde satış talep edilmemesi sebebiyle haczin hukuki kıymetini kaybettiği iddiasıyla yapılacak şikayetlerde ise satış kararını vermede yetkili olan esas icra takibinin bağlı bulunduğu yer icra mahkemeleri yetkilidir.⁵⁴⁵

Öte yandan 31772 sayılı 08.03.2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren satış giderleri tarifesinin geçici 1.maddesinin 2.fıkrasında, tarife hükümlerinin elektronik satış uygulamasına henüz geçilmeyen il veya ilçelerde uygulanmayacağı açıkça düzenlenmiştir.

Tüm bu normatif kurallar ile icra hukuku pratiğinde kabul edilen yerleşik usul doğrultusunda varılacak sonuca göre; satış giderleri tarifesi yönünden satış talebini değerlendirme yetkisini uhdesinde bulunduran esas icra takibinin tabi olacağı rejimin uygulanması, ihalenin icrası yönünden ise istinabe olunan mahal icra müdürlüğünün tabi olduğu rejim uygulanmalıdır. Bu doğrultudaki görüşümüze uygun bir örnek vermemiz gerekirse, elektronik satış yönetmeliği ve satış giderleri tarifesinin 15.03.2022 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlandığı Ankara Batı İcra Dairesinin yargı çevresinde kain olan bir taşınmazın satışı için yönetmelik ve tarifenin uygulanmadığı Bingöl İcra Dairesince 01.06.2022 tarihinde yazılacak bir satış talimatında, satış giderleri tarifesi yönünden Bingöl İcra Müdürlüğünün tabi olduğu tarife dışı ‘defacto avans rejimi’ esas alınacak iken satışın icra edilme usulüyle ilgili olarak ise hazırlık işlemleri ve satış ihalesini icra edecek Ankara Batı İcra Dairesinin tabi olduğu elektronik satış yönetmeliği rejimine göre, satış icra edilecektir. Avansın yetersiz olduğunun tespiti halinde mahal icra müdürlüğünce her zaman ikmali mümkündür. Ancak tarifeye göre yatırılması gereken avansla ilintili yaptırımın uygulanması için esas icra dairesi nezdinde yürürlük koşulu sağlanmadığından yerleşim birimi itibarıyla cari olmayan bir yaptırımın tatbiki düşünülemez.

3.5. SÜRESİNDE SATIŞ TALEP EDİLMEMESİNİN İCRA HUKUKU DÜZLEMİNDE SONUÇLARI

Yasal süresi içerisinde satış talep edilmemesinin 7343 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda takip dosyasında doğurduğu etkilerin ele alınması önem arz etmektedir. Bu kapsamda satış talebinin yasal süresi içerisinde yapılmaması veyahut geri alınmış bir satış talebinin yasal süresi içerisinde yenilenmemesi halinde mevcut haciz

⁵⁴⁵ age. s.664.

kalkacaktır.⁵⁴⁶ Bir diğer ifadeyle icra hukukunda süresinde satış talep edilmemesinin müeyyidesi haczin kalkmasıdır.⁵⁴⁷ Haczin kalkması neticesinde ilgili dosyadan konulmuş hacze dayanılarak paraya çevirme talebinde bulunulamayacağı gibi haczin kalkmasına konu olan mahcuz malın sair bir dosyadan paraya çevrilmesi halinde de kalkmış hacze konu alacağı mukabilen herhangi bir pay ayırlamayacaktır.

Herhangi bir haciz alacaklısının, tarafı olduğu icra takibinde yapmış olduğu satış talebi, mutad durumlarda bir başka dosyadan konulmuş olan haczin kalkmasını önlemez; meğer ki alacaklar, aynı derece içinde yer almamış olsun.⁵⁴⁸

Bununla birlikte satış isteme sürelerine ve satış masraflarına kayıtsızlığı sebebiyle haczi kalkmış olan alacaklı taraf, malın haczedilmesi ve muhafazası için sarf edilmiş giderlerin tamamından sorumlu olacaktır.⁵⁴⁹

Haczin kalkmasıyla birlikte paraya çevirme ve paraların paylaşılması aşamalarında da bir takım neticeler ortaya çıkacaktır. Bu kapsamda haczin kalkması sebebiyle yeni bir haciz tesis edilmeksizin kalkmış haciz üzerinden satış talebinde bulunulması halinde geçerli bir haciz bulunmadığından talep reddedilecektir.⁵⁵⁰ Ancak mahcuz mal, satış isteme süresi dolmadan sair bir dosyadan satılarak paraya çevrilmiş ise haczin kalkması söz konusu olmayacaktır.⁵⁵¹ Bu kapsamda mahcuz mal üzerindeki hacizlerin durumu, mahcuz malın satışının icra edildiği tarih itibarıyla değerlendirilecektir.⁵⁵² Bir diğer anlatımla satışın yapıldığı tarih itibarıyla bir yıllık satış isteme süresi dolmamış iken satışın yapılmasından sonra sıra cetvelinin tanzim edildiği aşamada satış isteme süresinin dolması halinde, satış tarihi itibarıyla geçerli bir haciz bulunduğundan ilgili dosyaya pay ayrılabilir.

⁵⁴⁶ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.61.

⁵⁴⁷ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.529.

⁵⁴⁸ İlgili karar için bkz. Yargıtay 23.Hukuk Dairesi E.2015/5584, K.2015/7135 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.03.10.2025.

⁵⁴⁹ İsmail ERCAN 2021, age. s.598.

⁵⁵⁰ Canan RUHİ ve Ahmet Cemal RUHİ 2019, age. s.18.

⁵⁵¹ Ejder YILMAZ 2016, age. s.115.

⁵⁵² “...Mahkemece yapılacak iş, ihalesi yapılan taşınmazın satışından elde edilecek bedelden öncelikle karşılanacak aynı masraflar ve İİK'nun 129. maddesine göre kıymet takdiri, satış paylaşırma gideri ve bunların tebliğ masrafları düşüldükten sonra kalan satış bedelinin, iştirak dosyalarında satış tarihi itibarıyla toplanacak alacakların İİK'nun 100. madde bilgileri ışığında İİK'nun 140. maddesine göre sıra cetveline tabi tutulması, sıra cetveline göre alacaklı olan alıcıya tekabül edecek alacağın mahsubundan sonra yatırmayı gereken tutarın belirlenmesi, sıra cetvelinin alacaklılara tebliğ edilerek kesinleştirilmesi, ...İle yetinilmesi yerine yazılı gerekçe ile ihalenin feshi doğru görülmemiştir.” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2007/13892, K.2007/16963 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.25.10.2025; Satış isteme süresinin satış tarihi itibarıyla değerlendirileceğine dair benzer yönde karar için bkz. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2022/12480, K.2023/38 sayılı kararı.

Süresinde satış talep edilmemesi sebebiyle haczin kalkması müeyyidesinin uygulanması kamu düzenine ilişkindir. Bu sebeple haczin kalkmasına dair müeyyide, icra müdürü tarafından resen gözetilir.⁵⁵³ Öte yandan süresinde satış talebinde bulunulmaması, satış talebinde bulunulmasına rağmen cari satış giderleri tarifesine uygun nispette avans depo edilmemesi veyahut satış talebinde bulunulmasından sonra talebin geri alınıp da yasal süresi içerisinde yenilenmemiş olması hallerinde gündeme gelen haczin kalkması yaptırımı, kanun hükmünden ileri gelen bir neticedir. Dolayısıyla icra müdürünün haczin kalktığına dair tespit içerir tensip kurması sonuca etkili değildir. Bir diğer anlatımla icra müdürünün bu yönde vereceği karar, salt açıklayıcı mahiyette bir tespitten ibaret olacaktır.⁵⁵⁴

Ancak resmi sicile kayıtlı mallar yönünden haczin kalkması müeyyidesinin etkileri hususunda bir parantez açılmalıdır. Sicile kayıtlı mallar üzerindeki haciz şerhleri, süresinde satış talep edilmemesi sebebiyle hukuki kıymetini kaybetmiş ise de tasarruf yetkisini kısıtlayıcı etkisi aynen devam etmektedir. Uygulamada sicile kayıtlı mallar üzerinde mevcut haciz şerhleri, kanunen kalkmış olsa da icra müdürlerince resen sicilden terkin edilmemektedir. Özellikle sicile tabi taşınır araçlar yönünden haczin şeklen de olsa bulunması, uygulamada noterler nezdinde yapılacak temlik tasarrufları engellediğinden,⁵⁵⁵ kalkmış olan haczin sicilden terkin edilmesinde borçlunun üstün menfaati bulunmaktadır. Uygulamada alacaklıların, haczin terkin edilmesine dair talepleri sunmada kayıtsızlık gösterdiği, daha çok borçlular tarafından, haczin kalkmış olduğuna dair beyanını havi “İİK m.106-110 Hükümleri Uyarınca Haciz Kaldırma Talebi” nitelendirmesiyle ibraz edilen talepnameyle, sicile kayıtlı malvarlığı üzerindeki hacizlerin terkin ettirildiği bilinen bir pratiktir.

Bununla birlikte icra müdürünün, İİK m.110 hükmü gereği kalkmış olan bir hacze muteberlik kazandırması veyahut değer atfetmesi halinde icra mahkemesi nezdinde şikayet yoluna gidilebilecektir.⁵⁵⁶

⁵⁵³ Mert NAMLI 2019, age. s.370.

⁵⁵⁴ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.74; Ancak Yazar’a göre ; “Haciz kanunda belirtilen kümülatif koşulların gerçekleşmemesiyle kendiliğinden kalkmakla birlikte ; borçlunun haczin kalktığının tespitinde hukuki yararı bulunduğundan icra müdüründen bu yönde bir karar tesis edilmesi hususunda borçlu tarafından talepte bulunulabilecektir”

⁵⁵⁵ Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin “Satış veya devir işlemi yapılan araçların noterler tarafından tescili” başlıklı 18.maddesinde ; “Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devir işlemlerinin geçersiz olacağı hüküm altına alınmıştır.”

R.G, S.30318, T.31.01.2018, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/01/20180131-1.htm>, ET.26.11.2025.

⁵⁵⁶ Mert NAMLI 2019, age. s.370.

Süresinde satış talebi sunulmamasının müeyyidesi olan haczin kalkmasının/hukuki kıymetini kaybetmesinin, İİK'nun 107.maddesi kapsamında istisnası mevcuttur. Mezkur hükme göre, aynı derecede bulunan bir alacaklının satış talebinde bulunması halinde aynı derecede bulunan tüm haciz alacaklıları yönünden satış isteme süreleri durmuş sayılacak bir diğer ifadeyle süresinde satış talep etmemiş sair alacaklıların haciz şerhleri de geçerliliğini koruyacaktır.⁵⁵⁷

İcra hukuku sisteminde paraların paylaşılması hususunda, sui generis⁵⁵⁸ bir usul benimsenerek “orantılı paylaşılma ilkesi” kabul edilmiştir.⁵⁵⁹ Nitekim borçlunun malvarlığını icra yoluyla takip eden bir veya birden fazla alacaklının menfaatlerinin çatışması olağandır.⁵⁶⁰ Borçlu aleyhine takibe girişerek haciz koydurmuş olan alacaklıların, ilk haciz şerhine iştirak edebilmesi için İİK m.100 ve m.101 hükümlerinde yer alan koşulların sağlanması gerekmekle birlikte hacze iştirak şartlarının sağlanmaması halinde dereceler teselsül ettirilerek haciz tarihine göre derece kararı tesis edilmek suretiyle paralar paylaşılır.⁵⁶¹ Bu kapsamda ilk kesin haciz sahibi alacaklı ile bu hacze iştirak koşullarını taşıyan iştirakçi alacaklılar ilk dereceye mensup iken ilk kesin hacze iştirak koşullarını sağlamayan sair alacaklılar ise sonraki derecelere mensup olacaktır. Mahcuz malın, ihale edildiği bedelin paylaşılmasında bu dereceler esas alınacak olup, ilk dereceden başlanarak her bir dereceye mensup tüm alacaklıların alacağı ödenmedikçe müteakip derecelere pay ayrılamaz ve öncül dereceye mensup alacakların tamamen karşılanması halinde arta kalan satış bedelleri sırasıyla müteakip derecelere aktarılır.⁵⁶²

Takip alacaklısının hangi derecede bulunacağı ise İcra ve İflâs Kanunu m.100 ve m.101 hükümlerine göre tayin edilir. Mezkur hükümlerde yer alan şartları sağlayan bazı alacaklılar, malvarlığı üzerine konulan ilk hacze “aynı dereceden” iştirak edebilecekken, iştirak koşulunu sağlayamayan bir kısım alacaklılar ise ancak önceki dereceden artacak satış bedelleri için hacze iştirak edebileceklerdir.⁵⁶³ Bu kapsamda

⁵⁵⁷ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.529.

⁵⁵⁸ Kavramın Türkçe karşılığı tam olarak ; “kendine özgü, nevi şahsına münhasır gibi sıfatlarla karşılanabilir. Kendine özgü özellikleri olan ve başka bir örneği olmayan nesne ya da olayları anlatmak için kullanılır.” https://tr.wikipedia.org/wiki/Sui_generis, ET.02.10.2025.

⁵⁵⁹ Recep AKCAN (2005), *Hacze İştirak*, Seçkin Yayınları, Ankara s.40.

⁵⁶⁰ Melih IŞIK 2021, age. s.153.

⁵⁶¹ Nevhis DEREN YILDIRIM (2011), *İcra Hukuku'nda Paylaşmaya İlişkin İlkeler Hakkında Düşünceler İcra Hukuku Analizleri*, 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, s.8.

⁵⁶² Melih IŞIK 2021, age. s.158.

⁵⁶³ “Bunların haricindeki alacaklılar ancak, evvelki dereceden artacak bedeller için hacze iştirak edebilirler.” (İİK 100/f.4).

alacaklıların haciz tarihi ve iştirak koşulları yönünden icra müdürünce yapılacak tetkik neticesinde derece kararı düzenlenerek ilgililere tebliğ edilmelidir.⁵⁶⁴

İlk kesin hacze iştirak talepleri kabul edilen alacaklılar ilk dereceyi oluştururken, iştirak şartlarını taşımayan alacaklılar ise sonraki dereceyi veya dereceleri oluşturacaklardır. Yani aynı derecede yer alan alacaklıların birinin usulüne uygun satış talebinden aynı derecede yer alan diğer alacaklılar da istifade ederek satış isteme süresi korunmuş olacaktır. Bu haliyle aynı dereceye mensup birden fazla alacaklıdan herhangi birinin satış talebinde bulunması halinde satış talebinde bulunmayan ve aynı dereceye mensup olan sair alacaklılar yönünden de haczin devamlılığı sağlanmış olacaktır.⁵⁶⁵ Ancak derece namına satış olarak tabir edilen bu kural aynı derecede bulunan sair alacaklıların satış talebinde bulunmasına da engel değildir. Satış talep eden alacaklının, satış icra edilmeden talebini geri alması gibi durumlarda aynı dereceye mensup sair alacaklıların satışa yönelik beklentisi karşılanamayacağından, bu kapsamdaki tüm alacaklıların satış talebinde bulunması menfaatlerine uygun düşecektir.⁵⁶⁶ Nitekim mensup olduğu derece namına satış talebinde bulunulmasından sonra takibin infazen veya haricen tahsil sebebiyle işlemiden kaldırılması veyahut alacaklının satış talebini geri alması hallerinde aynı dereceye mensup satış alacaklılarının satış isteme süreleri kaldığı yerden işlemeye devam edecektir.⁵⁶⁷

Tüm bu hususlarla birlikte satış isteme sürelerinden ileri gelen sebeplerle yetkili icra mahkemelerine yapılacak şikayetler neticesinde icra mahkemelerince verilecek kararlar, İİK m.363 hükmü kapsamında kanun yolu açık kararlar arasında gösterilmediğinden nitelik itibarıyla kesindir ve bu neviden kararlara karşı kanun yolu başvurusu yapılamaz.⁵⁶⁸

⁵⁶⁴ Nedim MERİÇ (2015), *Türk-İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları*, Yetkin Yayınları, Ankara, s.143.

⁵⁶⁵ İbrahim AŞIK, Yakup ORUÇ, Ozan TOK ve Ömer Faruk SAÇAR 2022, age. s.228; Timuçin MUŞUL 2010, age. s.674.

⁵⁶⁶ Adnan DEYNEKLİ ve Sedat KISA (2005b), *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, 3. Baskı, Turhan, Ankara, s.38.

⁵⁶⁷ Mert NAMLI 2019, age. s.377.

⁵⁶⁸ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.529; "...İcra mahkemesi kararlarından hangileri için istinaf yoluna başvurulabileceği özel hükümlerde (m. 134/4, m. 97/5, m. 36/5 gibi) ve genel olarak da İİK'nın 363. maddesinde gösterilmiş olup, burada gösterilen ve kesin olduğu kabul edilen kararlar bakımından, davanın miktar ya da değerinin bir önemi bulunmamaktadır. Bu kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. 02/03/2005 tarihli ve 5311 sayılı Kanunun 26. maddesi ile değişik 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 365. maddesinin 1. fıkrasında, istinaf kanun yoluna başvurma, istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istemin icra mahkemesince reddedileceği;

Öte yandan yasal satış isteme süresi içerisinde satış talep edilmemiş bir takip dosyasında, haczin kaldırılması yönünde hukuki yararı bulunan sair haciz ve ipotek alacaklıları üçüncü kişilerin talepte bulunma hususunda hukuki yararlarının bulunduğu kabul edilse dahi ilgili haczin konulduğu dosya yönünden üçüncü kişilerin aktif husumet ehliyeti bulunmamaktadır. Bu nedenle hacizli malların satışı gerçekleşmeyene kadar üçüncü kişiler, düşen hacze karşı dava veya sair hukuki çarelere başvuramaz; ancak üçüncü kişinin hukuki yararının somut hale dönüşeceği aşama olan paraların paylaşılmasında, haciz ve ipotek alacaklısı üçüncü kişiler, sıra cetvelinin düzeltilmesi/iptali talebiyle şikayet yoluna başvurabilecektir.⁵⁶⁹ Üçüncü kişiler marifetiyle bu kapsamda yapılacak şikayetin içeriği alacağın mevcudiyetine veya miktarına ilişkin olmadığından genel mahkemelerde dava açılmasını öngören İİK m.142/f.1 hükmü bu neviden itirazlara uygulanmayacaktır. Bir diğer ifadeyle haczin düşmesine dayalı itiraz sebebi sıraya taalluk ettiğinden bu yöndeki itirazlar, icra mahkemesi nezdinde şikayet yoluyla ileri sürülmelidir.⁵⁷⁰

İİK m.106 hükmüyle ihdas edilen satış isteme sürelerine riayet edilmeksizin satış talep edilmesi sebebiyle haczin hukuki kıymet taşımadığı hallerde icra müdürü, süreden kaynaklı bu aykırılığı nazara almaksızın satış talebini kabul ettiği takdirde, icra müdürünün kanuna aykırı satış talebinin kabulüne dair kararına karşı süresiz

aynı maddenin 3. fıkrasında ise Bölge Adliye Mahkemesinin, birinci fıkrası kapsamına girdiği halde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlayacağı düzenlenmiştir. Somut olayda alacaklının icra mahkemesine başvurusu; İİK'nın 106-110. maddeleri uyarınca haczin düşmediği, süresinde satış talebinde bulunduğu ve icra müdürlüğünün satış talebinin reddi işleminin iptali talebine ilişkin olup, bu karar yukarıda anılan yasa hükümleri uyarınca kesindir (Yargıtay 12 Hukuk Dairesi E.2019/8264,2020/408 K. sayılı Kararı; E.2018/9898, K.2019/12678 sayılı Kararı, E.2018/9271, K.5123 sayılı Kararı ve E.2018/16304, K.- 2019/17900 sayılı Kararlarında da belirtildiği üzere). Mahkemece verilen kararda sehven istinaf kanun yoluna başvurulabileceğinin belirtilmiş olması da bu sonucu değiştirmez. Açıklanan nedenlerle, Bölge Adliye Mahkemesince incelenmesi istenilen kararın İİK'nın 363/1. maddesinde belirtilen istinaf yoluna başvurulabilecek kararlardan olmadığı, bu nedenle kesin nitelikte bulunduğu anlaşıldığından, şikayet eden alacaklı vekilinin istinaf başvuru dilekçesinin reddine karar vermek gerekmiş...” Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi 11.Hukuk Dairesi, E.2024/610, K. 2025/360 sayılı Kararı.

⁵⁶⁹ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.671.

⁵⁷⁰ “...Borçluya ait mahcuz satış bedelinin bütün alacaklıların alacağını karşılamaması halinde düzenlenecek sıra cetveline itiraz, alacağın esas ve miktarına ya da hem sıraya, hem alacağın esasına yönelikse dava yoluyla genel mahkemede (İİK'nın m. 142/1), itiraz sadece sıraya yönelikse şikayet yoluyla icra mahkemesinde (İİK'nın m. 142/son) ileri sürülmelidir. Somut olayda, şikayetçi vekilince, şikayet olunanın şikayete konu sıra cetvelindeki sırasına konu alacağına ilişkin haczi düştüğü halde pay ayrıldığı ileri sürülmüş olup, bu şikayet, şikayet olunanın sırasına yöneliktir. Buna göre, icra takibi ve buna bağlı olarak geçerli bir haciz işlemi bulunan şikayetçi alacaklının, İİK'nın 142/1. maddesi uyarınca sıra cetvelinde şikayet edene göre öncelikli olan ya da aynı derecede haczi iştirak eden ve kendisine pay ayrılan alacaklılara husumet yönelterek sıra cetveline itiraz etmekte hukuki yararı bulunmaktadır...” Yargıtay 23. Hukuk Dairesi E.2015/5584, K.2015/7135 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.08.10.2025.

şikayet yoluna başvurulabilir.⁵⁷¹ Nitekim icra müdürünün vermiş olduğu kanuna aykırı karar, kazanılmış hak teşkil etmeyeceğinden ve hatalı kararlar kanunun emredici hükümleri etkisiz kılınamayacağından bu yöndeki aykırılık her aşamada süreye bağlı olmaksızın şikayet yoluna götürülebilir.

Ancak icra takip dosyası kapsamında satış talep edilmemesine rağmen icra müdürünce satış talebinin kabul edilmiş olması ve aynı zamanda taraflarca da bu hususun ihmal edilmiş olması neticesinde bir an için icra satış ihalesinin yapılması halinde İİK m.134/f.2 hükmü doğrultusunda ihalenin feshi talepli şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurulabilecektir.⁵⁷²

Süresinde satış talebinde bulunulmaması halinde takip dosyası düşmemekte, salt haciz şerhi, hukuki kıymetini kaybetmektedir. Nitekim borçlunun mallarının tekrardan haczedilebilmesi için hacizden önce kat edilen takip işlemlerinin tekrarlanmasına gerek bulunmamaktadır.⁵⁷³ Ancak süresinde satış istememesi neticesinde haczin kalkması sebebiyle yeniden haciz işlemi yapılabilmesi için alacaklı tarafın haciz talebiyle yetinilip yetinilmeyeceği hususu tartışmalıdır.

Doktrinde bir kısım yazarlar, süresi içerisinde satış talebinde bulunulmaması sebebiyle mahcuz mal üzerindeki haczin kalkması neticesinde yeni bir haciz talebiyle tekrar haciz işlemi yapılabilmesi için İİK m.78/f.5 hükmü kapsamında yenileme talebinde bulunulması gerektiğini kabul etmiştir.⁵⁷⁴

Bu görüşü benimseyen yazarlardan POSTACIOĞLU'na göre, yasal süresi içerisinde satış talebinde bulunulmadığı için haciz kalkmış ise, haczin dayanağı olan istemin de düşmüş olduğunun kabulü zorunludur. Yazar bu görüşünü, mehzaz İsviçre Kanununda yer alan kurallara atfetmiştir.⁵⁷⁵ Ayrıca Yazar, İİK m.71 hükmü kapsamında borcun itfası ve talikine ilişkin savunmalarını sunabilmesi için yenileme dilekçesinin borçluya tebliğ edilmesi gerektiği görüşündedir.⁵⁷⁶

Yine NAMLI da, süresinde satış istenmemesi sebebiyle kalkmış olan bir haczin tekrardan uygulanabilmesi için İİK m.78/f.5 hükmünün tatbik edilmesi suretiyle alacaklı tarafın yenileme talebinde bulunması ve bu yenileme talebinin de borçluya tebliğ edilmesi görüşündedir.⁵⁷⁷

⁵⁷¹ İsmail ERCAN 2021, age. s.596.

⁵⁷² Timuçin MUŞUL 2010, age. s.672.

⁵⁷³ age. s.663.

⁵⁷⁴ İlhan E. POSTACIOĞLU ve Sümer ALTAY 2010, age. s.529.

⁵⁷⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. age. s.529.

⁵⁷⁶ age. s.530.

⁵⁷⁷ Mert NAMLI 2019, age. s.371.

Aynı görüşte olan KILINÇ’a göre, satış talebinin yasal süresi içerisinde sunulmaması veya geri alınan talebin yasal süresi içerisinde yenilenmemesi halinde; haciz talebinin yasal süresi içerisinde sunulmaması yönünden tatbik edilen takibin düşmesi neticesinin, süresinde sunulmayan satış talepleri yönünden de tatbik edilmesi gerekir. Yazar, alacaklının süresinde satış talep etmemesinin sonucuna katlanması gerektiği, takibin düşmesiyle alacağın maddi hukuk bakımından sona ermeyeceği, satış talebinin yasal süresi içerisinde sunulmaması veya geri alınan talebin yasal süresi içerisinde yenilenmemesi halinde takibin düşmesi gerektiği görüşündedir.⁵⁷⁸

MUŞUL ise hacizden itibaren yasal süresi içerisinde satış talep edilmemesi sebebiyle takibin düşmeyeceği, nitekim “haciz isteme hakkı” yasal süre içerisinde kullanılmış olduğundan salt “satış talep etme hakkının” düşeceği, İİK m.110 hükmü lafzında da “haczin kalkacağı” ibaresinin geçtiği, bu sebeple takibin düşmesi⁵⁷⁹ gibi bir neticenin doğmayacağı ve haczin, kanun hükmü gereği kendiliğinden kalkacağı görüşündedir. Ayrıca Yazara göre, süresinde satış talep edilmemesi sebebiyle haczin kalkması halinde takip derdest kalmaya devam ettiğinden alacaklı, salt kalkmış olan haczin yenilenmesini isteyerek yeniden haciz koyabilecektir. Yazara göre, bu kapsamda sunulacak haczin yenilenmesi talebi, yeni bir takibe değil mevcut derdest takibe dayanmaktadır.⁵⁸⁰ Bu görüşe karşılık olarak KURU ve AYDIN da satış talep edilmemesi sebebiyle takibin düşmeyeceği, bu bağlamda düşen haczin yeniden konulması talebinin de İİK m.78/f.5 hükmü bağlamında yenileme talebi mahiyetinde kabul edilmemesi gerektiği görüşündedir.⁵⁸¹ Ayrıca KURU, bu kapsamda takip alacaklısının yeniden harç ödemesine ve mükerrer haciz talebinin borçluya tebliğine lüzum bulunmayacağı görüşündedir.⁵⁸² Yine Canan RUHİ ve A.Cemal RUHİ de süresinde satış talep edilmemesi halinde salt haczin kalkacağı, takibin düşmesinin söz konusu olmayacağı, takip aynen devam ettiğinden borçluya mükerrer olarak ödeme/icra emri tebliğine lüzum olmaksızın yeni bir haciz talebi sunularak malın yeniden haczedilebileceği görüşündedir.⁵⁸³

⁵⁷⁸ Ayşe KILINÇ 2023, agm. s.78-79.

⁵⁷⁹ Yazara göre ; “...takibin düşmesi için ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl içerisinde alacaklı haciz talebinde bulunmamış olması veyahut haciz talebini geri alıp da süresi içerisinde yenilememesi gerekecektir. Bu neticede takibin düşmesi sebebiyle takip dosyası işleminden kaldırılır...” Timuçin MUŞUL 2010, age. s.676.

⁵⁸⁰ age.s.675.

⁵⁸¹ Baki KURU ve Burak AYDIN 2020, age. s.217.

⁵⁸² Baki KURU 2013, age. s.414-415.

⁵⁸³ Canan RUHİ ve Ahmet Cemal RUHİ 2019, age. s.18.

Nitekim Yargıtay uygulaması da MUŞUL/KURU/AYDIN/CANAN RUHİ/A.CEMAL RUHİ görüşüyle paraleldir. Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında İİK m.106-110 hükümleri kapsamında haczin kalkmış olması halinde, borçluya herhangi bir yenileme dilekçesi gönderilmesine gerek olmaksızın yeniden haciz talebiyle icra işlemlerine devam edilebileceği, hüküm altına alınmaktadır.⁵⁸⁴

3.6. SATIŞ TALEBİNİN GERİ ALINMASI

Alacaklı ile borçlu arasında takip dışı şifahi bir anlaşma yapılması, alacaklı ile borçlunun icra sürecine fasıla vererek anlaşma müzakeresi yürütmesi, alacak meblağının maddi hukuk düzleminde ihtilaflı olması sebebiyle taraflar arasında takip dayanağı alacakla ilgili şifahi bir müzakere yapılması, yine borçlunun şifahi ifa taahhüdüne konu ettiği edimlerinin muayyen bir zaman aralığına hasredilmesi gibi hallerde alacaklının icra hukukundan doğan tahsil araçlarına başvurma hakkını yitirmemesi ve taraflar arasındaki güncel gelişmeler sebebiyle borçlunun mal varlığının lüzumsuz yere paraya çevrilmemesi amacıyla satış talebinin geri alınması müessesesi ihdas edilmiştir.

Bu kapsamda mahcuz malın paraya çevrilmemiş olması kaydıyla, haczin konulmasından sonra ileri sürülen satış talebi geri alınabilir. Satış talebinin geri alınması, haczin varlığına halel getirmemekle birlikte⁵⁸⁵ kesin haciz tarihinden satış talebinin sunulmasına kadar geçen süre, bir yıl nispetindeki yasal satış isteme süresinden mahsup edilerek belirlenecek bakiye süre içerisinde ilgili taraf, mahcuz mala yönelik tekrar satış talebinde bulunabilecektir. Aksi halde geri alma tarihinden itibaren işlemeye devam eden sürenin hitamında haciz kalkacaktır.⁵⁸⁶ Bir diğer ifadeyle alacaklı tarafın, satış talebini geri almasından sonra tekrar satış talep edebileceği süre, ilk satış talebinin ibraz edildiği tarihe kadar işlemiş satış isteme süresinin, bir yıllık yasal satış isteme süresinden mahsubundan sonra bakiye kalan süre nispetindedir.⁵⁸⁷

⁵⁸⁴ Aynı yönde ilkeler için bkz. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2015/7343, K. 2015/16537 sayılı Kararı ; “...Yukarıda anılan İİK'nun 78. maddesi gereğince, alacaklı ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıllık süre içerisinde haciz talebinde bulunduğuna göre, bu haczin düşmesinden sonra takibe devam edebilmek için takibin yenilenmesine ve yenileme harcı ödenmesine gerek bulunmamaktadır.” <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.30.09.2025.

⁵⁸⁵ Kudret ASLAN 2023, agm. s.839.

⁵⁸⁶ Aynı yönde kararlar için bkz. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T. 14.04.2016, E.2016/3971,K.2016/11105 sayılı Kararı,; Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.21.04.2016, E.2015/32370, K.2016/11894 sayılı Kararı; Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ 2023, age. s.46.

⁵⁸⁷ Timuçin MUŞUL 2010, age. s.674 ;

Satış talebinin geri alınması halinde aynı hacze dayanılarak yeniden satış talebinde bulunulmasına esas alınacak sürenin hesabında, her koşulda ilk satış talebinin ibraz edildiği tarihin mi yoksa satış talebinin geçerlilik koşulu olan avansın da depo edildiği tarihin mi esas alınacağı hususunda duraksama yaşanabilir. Bu husus ilişkin olarak Yargıtay kararlarında, avansın da yatırılmış olmasına delalet edilmiştir.⁵⁸⁸ Kanaatimizce de, satış talebinin geri alınmasında bakiye satış isteme süresinin hesabına esas alınacak tarihin, satış talebi ve avans koşulunun bir arada ikmal edilmiş olduğu tarih olarak kabul edilmesi isabetli olacaktır. Nitekim satış talebi tek başına satış isteme süresini durdurmayaacağından avansın da depo edilip edilmediği belirlendikten sonra bakiye satış isteme süresi hesap edilmelidir.

Bununla birlikte satış talebinin geri alınması talebinin, bu yöndeki iradeyi ortaya koyacak kapsamda olması yeterlidir. Bu bağlamda alacaklı, “geri alma” lafzı dışında “*satışın durdurulması*,”⁵⁸⁹ *satışın yapılmaması*, *satış aşamasına son verilmesi*” gibi ifadelerle de geri alma talebinde bulunabilir. Ne var ki alacaklı tarafından geri alma talebinde bulunmaya delalet edecek mezkur ifadeler yerine, haciz veya satıştan feragat iradesini yansıtabilecek ibarelere yer verilmesi halinde artık satış talebinin geri alınması söz konusu olmayıp satış talebinde bulunma hakkından vazgeçme neticesi ortaya çıkacaktır.⁵⁹⁰ Bu neticede, alacaklının feragat iradesini ortaya koyduğu an

“...Somut olayda; 804 ada 1 parsel sayılı taşınmazın tapu kaydına 22.02.2005 tarihinde haciz konulmuş olup alacaklı tarafından 16.08.2005 tarihinde satış talep edildiği satış isteme süresinden bakiye 18 ay 5 gün kaldığı, 13.10.2005 tarihli satışın vazgeçme nedeniyle durdurulduğu, 17.10.2005 tarihinde yeniden satış talep edildiği, satış isteme süresinden bakiye 18 ay 1 gün kaldığı 02.12.2005 tarihli satışın vazgeçme nedeniyle durdurulduğu, 18.01.2006 tarihinde satış talep edildiği, satış isteme süresinden bakiye 16 ay 15 gün kaldığı 01.09.2006 tarihli satışın vazgeçme nedeniyle durdurulduğu, 09.04.2007 tarihinde satış talep edildiği, satış isteme süresinden bakiye 9 ay 7 gün kaldığı, akabinde arada satış isteme süresini kesen başka işlem yapılmayıp 09.04.2009 tarihinde satış talep edildiği, yukarıda belirtilen ilkeler çerçevesinde haciz tarihinden itibaren İİK nun 106-110. maddelerinde öngörülen iki yıllık sürenin geçtiği bu nedenle taşınmaz üzerindeki haczin düştüğü anlaşılmaktadır...” Yargıtay 12.Hukuk Dairesi E.2013/22170, K.2013/31844 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.18.10.2025.

⁵⁸⁸ “...Somut olayda, alacaklı 24/04/2008 tarihinde icra takibine başlamış ve borçluya icra emri 29/04/2008 tarihinde tebliğ edilmiştir. Alacaklı, icra emrinin tebliği tarihinden itibaren İİK.nun 150/e maddesinde belirtilen iki yıllık süre dolmadan 11/07/2008 tarihinde satış talebinde bulunmuş ve aynı tarihte satış avansını yatırmıştır....” Yargıtay 12. Hukuk Dairesi E.2014/10992, K. 2014/13266 sayılı Kararı, <https://karararama.yargitay.gov.tr/>, ET.08.10.2025; Aynı yönde karar için bkz. Yargıtay 19.Hukuk Dairesi E.2016/4661, K 2019/4336 sayılı Kararı..

⁵⁸⁹ Eyüp Sabri ERMAN (1976), “Müddetinde Satış İstememenin Hukuki Sonuçları”, *Adalet Dergisi*, Cilt 67, Sayı 3, s.220.

<https://www-jurix-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/article/28967?u=0&c=0>, ET.22.10.2025.

⁵⁹⁰ Timuçin MUŞUL 2013, age. s.685.

itibarıyla satışa konu mal üzerindeki mevcut satış talebi hükümsüz kalacağı gibi, satışından vazgeçilen mahcuz mal üzerindeki haciz de kalkacaktır.⁵⁹¹

Satıştan feragat edilmesi, satış talebini ve haczi hükümsüz bıraksa da takibe konu alacaktan feragat anlamına gelmemelidir. Nitekim Yargıtay da bir kararında ; alacaklı vekilinin satış talebinden vazgeçmiş olmasının, hakkın özünden feragat etme niteliğinde olmadığına ve satış talebinden vazgeçme halinin alacağın haricen tahsil edildiğine karine teşkil etmeyeceğine hükmetmiştir.⁵⁹²

Öte yandan doktrinde borçlunun da satış talebini geri alabileceği kabul edilmektedir. Bu görüşün dayanağı olarak da borçluya satış talep etme yetkisinin ihdas edildiği İİK m.106/f.1 hükmünde satış talebinin geri alınması yönünden menfi bir hükmün yer almaması gösterilmiştir.⁵⁹³

Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde ise süresi içinde satış talebi sunulmaması veya satış talebinin geri alınıp da yasal süre içinde yenilenmemesi halinde takip yolunun niteliği gereği takip tamamen düşmektedir.⁵⁹⁴

Nitekim rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde haciz müessesesi bulunmadığından ve rehinle temin edilen alacağın, rehne konu malın satışıyla tahsili sağlandığından, süresinde satış istenmemesi halinde takibin düşürülmesi müeyyidesinin uygulanmasında sakınca bulunmamaktadır. Bu kapsamda rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde, satış istenmemesi sebebiyle takibin düşmesi neticesinde aynı takip dosyasından satışa matuf işlemler yapılması mümkün olmadığından alacağın tahsili amacıyla yeni bir takip yapılması gerekecektir.

Satış talebinin geri alınması müessesesinin takibin hangi aşamasına kadar mümkün olabileceği hususunda, 7343 sayılı Kanun değişikliğinden önce muhtelif farklı görüşler ileri sürülmekteydi. Kanun değişikliğinden önceki dönemde cebri icra ihalesi kapsamında artırım işlemlerine geçildikten sonra satış talebinin geri alınamayacağını savunan yazarlardan TANDOĞAN'a göre; alacaklı cebri artırmada satış talebinden, ihale saati gelip artırma başladıktan sonra vazgeçemez; nitekim

⁵⁹¹ Eyüp Sabri ERMAN 2013, agm. s.219.

⁵⁹² Ayrıntılı bilgi için bkz. Yargıtay 12.Hukuk Dairesi T.09.03.2017, E.2016/20216 K.2017/3502 sayılı Kararı, *Aktaran Yavuz SÜPHANDAĞ* 2023, age. s.46.

⁵⁹³ Mine ERTURGUT 2000, age. s.79.

⁵⁹⁴ Baki KURU 2013, age. s.1021-1022

cebri icra ihalesi alelade bir satış değil, kamusal bir işlem olduğundan satış talebinin geri alınması, ihale saati ve artırmaya başlanma anına kadar yapılabilecektir.⁵⁹⁵

Satış talebinin geri alınmasına dair talebin artırmaya başlama anından önce yapılmasını savunan yazarlarla aksi görüşte olan ÜSTÜNDAĞ ve ERTURGUT'a göre ise; mahcuz malın cebri cebri artırım neticesinde alıcıya ihale edileceği ana kadar satış talebi, geri alınabilecektir.⁵⁹⁶ Bu görüş kapsamında, ihalenin tamamlanarak en yüksek nispette pey süren alacaklıya ihale edilmesiyle satış talebinin geri alınamayacağı savunulmaktadır.

Ancak 7343 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle satış talebinin geri alınabileceği son aşama hususunda açık bir hüküm ihdas edilmiş olduğundan bu tartışmalar ve görüş farklılıkları bağlamında, satış talebinin geri alınabileceği son aşamayla ilgili duraksamalar giderilmiştir. Bu bağlamda 7343 sayılı Kanunun 17.maddesiyle, cebri icra ihalesinin yapılmasına dair kuralların ihdas edildiği İİK'nun 115.maddesi tamamen değişikliğe uğramıştır. İİK'nun "İhalenin Yapılması" başlıklı 115.maddesinin beşinci fıkrasında *"Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınamaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi hâlinde satış durdurulur."* şeklinde hüküm ihdas edilerek satış talebinin teklif verme anına kadar geri alınabileceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Yine aynı fıkra da borcun ödenmesi suretiyle takibin infaz edilebileceği ve cebri icra ihalesiyle mülkiyetin geçişinin önlenebileceği son aşama ise, teklif verme süresinin bitimi olarak belirlenmiştir.

Yasama faaliyetinin icrası kapsamında tanzim edilen ve mezkur hükmü de kapsayan TBMM Adalet Komisyonu raporu içeriğinde, satış talebinin geri alınmasına dair düzenlemeyle ilgili olarak yapılan değerlendirmelerde ; *"İhale sürecinin, kamu otoritesine güvenin esas olduğu bir alan olduğu, satış işlemine iştirak etmek isteyenlerin bu güvene istinaden yüksek teminatlar göstererek, çeşitli masraflar ve planlar yaparak bu sürece dâhil olduklarını, Satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınabileceği kabul edilecek olursa, kamu otoritesine güvenenler bakımından ciddi zararların ortaya çıkacağı ve ihalelere katılma noktasında çekincelere yol açacağı, bu nedenle, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri*

⁵⁹⁵ Haluk TANDOĞAN (2008), *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, Cilt 1/1, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s. 325.

⁵⁹⁶ Saim ÜSTÜNDAĞ 2004, age. s.238; Mine ERTURGUT 2000, age. s.79.

*alınamayacağına ilişkin düzenlemedeki amacın, ihalelere olabildiğince yüksek katılımı sağlamak olduğu ve yerinde bir düzenleme” olduğu yönünde görüşle kanun teklifinin gerekliliğine ve ihdas edilme amacına vurgu yapılmıştır.*⁵⁹⁷

Bununla birlikte borçluya satış yetkisi verilmesi hükümleri kapsamında rızaen yapılacak satışlarda satış talebinin geri alınıp alınmayacağı, geri alınabilecek ise hangi aşamada alınabileceği hususunda kanunda açık bir düzenleme bulunmadığı gibi uygulama henüz yargısal içtihatlarla da konu olmadığından bu hususun çözümüne ilişkin muayyen bir hüküm bulunmamaktadır.

Ancak İİK m.111/a-5.fıkrası ile borçluya satış yetkisi verilmesine dair usul ve esasların düzenlendiği İcra ve İflas Kanunu ile Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmeliğin 16.maddesi uyarınca; borçluya satış yetkisi verilmek suretiyle yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde İcra ve İflâs Kanunu ile 11/4/2005 tarihli ve 25783 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda satış talebinin geri alınmasına dair İİK m.115/f.5 hükmünün, borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle rızaen satışlara da uygulanmasında bir sakınca bulunmamaktadır. Nitekim satış talebinin geri alınması müessesesi, satış talep eden ilgiliye bu iradesinden rücu etme olanağı tanıdığından borçlunun da rızaen satış iradesinden rücu etmesi olanaklıdır. Dolayısıyla borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışlarda hüküm bulunmayan hallerde tatbik edilecek sair hükümler bağlamında, satış talebinin geri alınması hükmünün, rızaen satışın niteliğine uygun düşme kıstasını karşıladığı kanaatindeyiz.

Öte yandan satış talebinin geri alınmasının rızaen satış prosedüründe hangi aşamaya kadar mümkün olabileceği hususunda rızaen satışın niteliğine ve İİK m.115/f.5 hükmünün tayin ettiği nihai aşamanın, rızaen satış prosedüründe tekabül ettiği aşamaya göre bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu kapsamda borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışlarda, mülkiyetin el değiştireceği aşamanın tespit edilmesi önem arz etmektedir. Borçluya satış yetkisi verilmesi suretiyle yapılacak satışlarda uygulanacak usul ve esasları düzenleyen İcra ve İflas Kanunu ile

⁵⁹⁷ TBMM (2021), 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla İlgili İcra İflas Değişiklik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, 285 no'lu Adalet Komisyon Raporu, Ankara, s.11-12.

<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d27/c082/tbmm27082018ss0285.pdf>, ET.22.11.2025.

Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde; alıcının, belirlenen asgari rızai satış bedelini dosyaya ödemesinden sonra icra müdürlüğünce dosyanın icra mahkemesine gönderileceği ve bilahare icra mahkemesinin kabul kararı ile malın mülkiyetinin alıcıya geçeceği ve son aşamada icra dairesince malın devir ve teslim işlemlerinin yapılacağı öngörülmüştür.⁵⁹⁸ Anılan hükümler bir bütün olarak değerlendirildiğinde rızaen satışlarda satış talebinin geri alınmasına yönelik rücu iradesinin en geç icra mahkemesinin satışı tasdik edici mahiyette olan kabul kararının verileceği ana kadar yapılması isabetli olacaktır. Bu kabule göre bir an için üçüncü kişi alıcının, satış bedelini depo etmek suretiyle edimini yerine getirmesi sebebiyle mağduriyeti gündeme gelebilecektir. Ancak üçüncü kişinin takibin tarafı olmaması, borçlunun akidi olması ve borçlu ile arasındaki satış vaadini içerir sözleşmesel ilişkiden doğan zararlarını genel hükümlere göre borçludan talep etmesinin olanaklı olması sebepleriyle satış talebinin geri alınması müessesesinin, rızaen satışlarda satış bedelinin depo edilmesinden sonra da uygulanabileceği kabul edilmelidir. Nitekim borçluya satış yetkisi verilmek suretiyle icra edilecek satışlarda, satışın tamamlayıcı merasimi icra mahkemesinin kabul kararı olmakla birlikte üçüncü kişi bu denetim aşamasını öngörerek mahcuz mala talip olduğundan, üçüncü kişiye ölçüsüz bir külfet de yüklenmiş olmayacaktır.

⁵⁹⁸ Abdurrahim KARSLI 2022, age. s.422.

SONUÇ

İcra takibinin özü, taraflar arasındaki makul dengeyi gözeterek alacağın tahsilini sağlamaktır. Takibin öncül aşamaları olan takip talebi, ödeme emri, haciz, kıymet takdiri gibi aşamaların nihai istikameti paraya çevirme aşamasıdır. Paraya çevirme, borçlunun mallarının satışı suretiyle gerçekleştiğinden çalışmamızın muhtelif kısımlarında bu aşama, satış olarak telaffuz edilmiştir.

İcra prosedüründe esas olan tasarruf ilkesidir. Bu ilkeden hareketle icra hukukunda genel itibarıyla icra takip işlemlerinin resen yapılması, kabul edilmemiştir. İcra hukuku, taraf iradesinin baskın olduğu bir disiplin olduğundan -istisnai haller dışında- mahcuz bir malın satışı için takibin taraflarının irade beyanını içerir talebi gerekmektedir. Satış talebi olarak adlandırılan bu talep, icra müdürünce satışın icrası yönünde işlem tesis edilmesini sağlamakla birlikte Kanunda yer alan şartları sağlaması halinde haczin kalkmasının da önüne geçmektedir. Nitekim icra hukukunda mahcuz bir mal üzerindeki haczin, sürekli olarak geçerli olması prensibi benimsenmemiştir. Bu kapsamda mahcuz bir malın satışının, haciz tarihinden itibaren bir yıl içerisinde talep edilmesi halinde satış talep eden takip alacaklısı yönünden haczin kalkması yaptırımı uygulanmayacaktır. Satış talebinin kabulü ve bu talebin haczin devamlılığı yönünde sonuç doğurabilmesi için bir yıllık yasal süresi içerisinde ileri sürülmesi koşulu dışında masraf depo edilmesi zorunluluğu da mevcuttur.

30.11.2025 tarihli 31675 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7343 sayılı Kanunla, icra takibinin paraya çevirme aşamasında kapsamlı ve mühim yenilikler getirilmiştir. Bu bağlamda satış talebinin kabulünde aranan kümülatif koşullardan ‘süre ve masraf’ koşullarında esaslı değişiklikler yapılmıştır. 7343 sayılı Kanunla ihdas edilen en önemli yeniliklerden biri, satış isteme sürelerinde mahcuz malın taşınır ve taşınmaz niteliğine göre yapılan ayrıma son verilerek tüm mahcuz mallar yönünden bir yıllık satış isteme süresinin getirilmesidir.

Satış isteme süreleri yönünden taşınır ve taşınmaz niteliği üzerinden ayrık sürelerin benimsenmesinin icra takibinin tarafları yönünden meşru ve gerekli bir amaç taşıdığı söylenemez. Satış isteme sürelerinde yeknesaklığın sağlanmasının uygulamadaki karmaşayı giderme yönünde fayda sağlayacağı da kuşkusuzdur.

Öte yandan paraya çevirme safhasında, 7343 sayılı Kanunla getirilen bir diğer yenilik ise satış talebinin kabulü için aranan masraf depo etme zorunluluğunun objektif bir tarifeyle bağlanmasıdır. Bu kapsamda Kanunun 106.maddesinin üçüncü fıkrasında, satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmiştir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında; sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından kıymet takdiri, muhafaza ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmiştir. Müteakip beşinci fıkra ise; kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamının satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı hükme bağlanmıştır. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere; süresi içinde yapılan satış talebiyle birlikte, tarifeyle belirlenen gerekli giderler tam ve peşin olarak yatırılmadığı takdirde satış talebi yapılmamış kabul edilecek, satış isteme süresi işleyecek ve buna bağlı olarak bir yıllık yasal sürenin dolması halinde haciz kalkacaktır. Maddenin altıncı fıkrasında ise, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın, satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürünün, satış isteyene on beş günlük süre vereceği ve bu sürede noksan avansın tamamlanmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı hükme bağlanmıştır. En nihayetinde hükmün son fıkrasında ise; bu madde kapsamındaki giderlerin, diğer bir ifadeyle kıymet takdiri, muhafaza ve satış giderlerinin Adalet Bakanlığı tarafından her yıl yürürlüğe konulacak olan tarifeyle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Satış avansının depo edilmesinde, tarafın sübjektif iradesine dayalı avans sisteminden objektif mahiyette olan tarife sistemine geçilmesi, Anayasamızın 10.maddesinde ihdas edilen eşitlik ilkesi ile 2.maddesinde ihdas edilen hukuk devleti ilkesinin öncüllerinden olan öngörülebilirlik ilkesi yönünden isabetlidir. Ancak satış giderleri tarifesinde belirlenen asgari/maktu giderlerin nicelik olarak makul ve orantılı olması da elzemdir. Bu kapsamda takibe konu alacağın miktarına yaklaşan veyahut bu miktarı aşar nispette masraf depo etme zorunluluğu benimsenmesi halinde, icra

takibinin ivedi şekilde neticelenmesi şeklindeki meşru kamusal amaç ile takip alacaklısının takipten beklediği bireysel menfaat arasındaki denge bozulacaktır.

Örneğin; 2025 yılında cari olan tarife hükümlerine göre taşınmaz malların satışı için gereken masraf miktarı her bir taşınmaz yönünden 36.000,00 TL (Otuz Altı Bin Türk Lirası) nispetindedir. Takip alacaklısının asıl alacak ve ferilerinin mezkur satış masraf avansının altında olduğu bir dosyada, yüksek enflasyonist ortamda, borçlu aleyhine yürüttüğü takibin tedavülünü sağlayabilmesi için takibe konu alacağını aşar nispette masraf depo etmesinin beklenmesi, alacaklıya ölçüsüz bir külfet yüklenmesi anlamına gelecektir. Bir an için cebri icra satışı neticesinde mahcuz malın satışından elde edilen paradan, sarfedilen satış masraflarının öncelikli olarak iadesinin sağlandığı düşünülse de, satış avansının iadesi yönünden tanınan önceliğin alacaklıya yeterli güvence sağlayacağı söylenemeyecektir. Nitekim satış avansının iadesi aynen yapılmakta olup, depo edilen avansa, herhangi bir faiz veya enflasyondan ileri gelen zarar kalemi tahakkuk ettirilmemektedir. Anılan sebeplerle, tarifede yer alan satış avans tutarlarının iadesinde alacaklı lehine ek güvenceler getirilmesinin mülkiyet hakkının korunmasını sağlayacağı kanaatindeyiz. Bu kapsamda cari olan tarife hükümleri tetkik edildiğinde; alacaklı tarafından depo edilen satış avansı tutarlarının, nicelik olarak tek bir taşınmaz veya taşınır kapsadığı, bir diğer anlatımla yatırılacak avansın, salt bir taşınmaz veya taşınır mahcuz malın satışını sağlayacağı, sair mahcuz malların, satış isteme sürelerinin işlemeye devam edeceği sonucu çıkarılmaktadır. Öte yandan alacaklıya yüklenen avans depo etme külfeti, birden fazla taşınmazın mahcuz olduğu durumlarda müteakip taşınmazlar yönünden esnetilmiştir. Tarifenin “Taşınmaz Mallara İlişkin Satış Gideri” başlıklı ilgili 4.maddesinin 3.fıkrasında; *“icra dosyasından birden fazla taşınmazın birlikte satışının talep edilmesi halinde, bir taşınmaz için satış ücreti tam olarak alınır. Diğer taşınmazlar için ise ücret tablosunda belirtilen satış giderinin toplamından belirli miktarda indirim yapılmak suretiyle avans olarak depo edilmesine icra müdürü tarafından karar verilebilir. Bu indirim tabloda belirtilen gider avansının yarısından fazla olamaz.”* hükmü ihdas edilerek birden fazla taşınmaz yönünden sarfi gereken satış giderlerinin takdiri olarak yarı oranına kadar indirilebileceği öngörülmüştür. Ancak mezkur hüküm, alacaklının mülkiyet hakkı bağlamında yeterli güvence sağlamaktan uzaktır. Nitekim bir takip dosyasında alacak ve ferilerinin ulaştığı miktar itibarıyla birden fazla malın satışının zorunlu olması veyahut satışı icra edilen bir mahcuz malın, satış bedeline göre ek satışa gidilip gidilmeyeceğinin belirlenebilmesi için çoğu zaman bir yılı aşkın bir sürenin kat

edilmesi gerekecektir. Bu kapsamda salt bir mahcuz malın satışına yeter nispette avans depo eden bir alacaklının, yasal satış isteme süresinin dolması halinde satış talebine konu ettiği ancak müstakil bir satış masrafı depo etmediği sair mahcuz mallar üzerindeki hacizlerinin kalkması neticesi doğacaktır. Bu haliyle alacaklı tarafın, haczin devamlılığını sağlamak ve takibe konu ettiği alacağının tahsili için yüksek nispette satış avansı depo etme zorunluluğu doğacaktır.

Örneğin; beş adet taşınmaz üzerindeki haczin devam etmesi için 2025 yılı tarife hükümlerine göre en az 108.000,00 TL (bir taşınmaz için 36.000+ diğer taşınmazlar için ise yarı avansın yarısı nispetinde olmak üzere; 18.000+18.000+18.000+18.000) avans depo etme zorunluluğu doğacaktır. Takibe konu alacağını tahsil edemeyen ve iktisadi olarak dezavantajlı konumda bulunan alacaklıya, fiili bir tahsilat yapılmadığı aşamada, yüksek nispetlerde avans depo etme zorunluğu yüklenmesi alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesini de zedeleyecektir. Tespit ettiğimiz bu sorunların çözümü için tarife kapsamında bir taşınmaz ve taşınır için sarfi gereken masrafın depo edilmesinden sonra takip kapsamındaki sair taşınır ve taşınmazlar yönünden de satış talebinin yapılmış sayılmasının kabul edilmesi isabetli olacaktır. Bu kapsamda birden fazla taşınmazın/taşınırın mahcuz olduğu dosyada, bir taşınmaz ve taşınır için depo edilmesi gereken masraf yatırıldıktan sonra sair mahcuz taşınmazlar ve taşınırlar yönünden de satış isteme sürelerinin durdurulması, avans külfetini makul ve tolere edilebilir bir düzeye çekecektir. Takibin devamında satış talep edilen mahcuz bir taşınmaz ve taşınırın fiilen paraya çevrilmesi ve satıştan elde edilen paraların paylaştırılmasından sonra takibin infazı için ek satış yapılması gerektiği takdirde mahcuz olan bir taşınmaz ve taşınır için tarifede öngörülen masraf depo edilmek suretiyle paraya çevirme işlemlerine devam edilmesini öngörecektir bir kural getirilmesi halinde, alacaklıya yüklenen masraf depo etme külfeti katlanılabilir mahiyete bürünecektir. Bu yöndeki tespit ve öneriler doğrultusunda alacaklıya, nicelik olarak tek bir masraf depo etmesi mukabilinde bir mahcuz malın satışı tamamlanana kadar sair mahcuz mallar yönünden de haczin devamlılığını güvence altına alacak bir avans rejimi kurulmalıdır. Bahsi geçen masraf avansı rejiminde mahcuz bir malın satışından sonra alacaklının ek satış yoluna gitmemesi ve takibi sürüncemede bırakması halinde satış ihalesinin kesinleşmesinden itibaren bakiye kalan satış isteme sürelerinin işlemeye devam etmesi yönünde kural getirilerek sair dosya alacaklılarının menfaatleri de gözetilmiş olacaktır. Nitekim icra takibi kapsamında mahcuz bir malın paraya çevrilmesinde malın ihale edildiği bedelin kıymet takdiriyle belirlenen muhammen

bedelin altında kalması ihtimal dahilinde olduğundan takibin infazı için hangi malvarlıklarının paraya çevrilmesi gerektiğinin alacaklı tarafından kestirilmesi de her zaman mümkün olmayacaktır. Tek bir malın satışıyla tatmin olabilecek bir alacaklıya, malın satılıp satılmayacağı veyahut satışı yapılması halinde satışa konu pey bedelinin hangi nispette olacağı hususunda yaşayacağı duraksama sebebiyle yüksek nispette mükerrer avans depo etme külfeti yüklenmesi, 7343 sayılı Kanunla ihdas edilen tarife sisteminin en bariz açıklığı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan muayyen kapsamda normatif düzenlemeye konu olmayan ve tahdidi olarak norm düzeyinde ihdas edilmediğinden çoğu kez hakkında açık hüküm bulunmadığı halde niteliği gereği yorum yoluyla kabul edilen satış isteme sürelerini durduran veya etki eden hallere, çalışmamızda kapsamlı şekilde yer verilmiştir. Bu bağlamda kısmen doktrin kısmen de kanun hükümleriyle çerçevesi tayin edilen satış isteme sürelerini durduran veyahut belli yönlerden etkileyen hallerin, muayyen bir genel hükümle normatif düzlemde tahdidi şekilde düzenlenmesi, icra prosedürünün belirliliğine ve taraf takip işlemlerinin etkinliğine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- AKCAN Recep (2005), *Hacze İştirak*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- AKÇAAL Mehmet (2023), *Eşya Hukuku*, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- AKGÜN Şükran (2020), *Haczin Hukuki Niteliği*, Der Yayınları, İstanbul.
- AKİL Cenk (2020), *Sorularla Konkordato Hukuku*, 1.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- AKİPEK Jale G. ve AKINTÜRK Turgut (1984), *Eşya Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul.
- ALTAY Sümer (2011), *İcra Hukukunun Temel Kavramları*, Birinci Basım, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul.
- ALTAY Sümer ve ESKİOCAK Ali (2018), *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, Legal Kitabevi, İstanbul.
- ANAYURT Ömer (2017), *Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları*, On Yedinci Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ARSLAN Aziz Serkan (2018), *İcra Takip İşlemleri (Etkileri ve Hukuka Aykırılığın Sonuçları)*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ARSLAN Aziz Serkan (2019), “Borçlunun Ağır Hastalığı Halinde İcra Takibinin Taliki”, *Ankara Barosu Dergisi*, Cilt 77, Sayı 1, ss.1-23, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abd/article/546242> , ET.23.09.2025.
- ARSLAN Aziz Serkan (2021), “Borçlunun Tutukluluğu veya Hükümlülüğünün İcra Takibine Etkileri”, *Kırıkkale Hukuk Mecmuası*, Cilt 1, Sayı 1, ss.134-148, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/khm/article/1058215> , ET.22.09.2025.
- ARSLAN Ramazan, YILMAZ Ejder ve AYVAZ TAŞPINAR Sema (2017), *İcra ve İflas Hukuku*, 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ARSLAN Ramazan, YILMAZ Ejder, AYVAZ TAŞPINAR Sema ve HANAĞASI Emel (2022a), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.

- ARSLAN Ramazan, YILMAZ Ejder, AYVAZ TAŞPINAR Sema ve HANAĞASI Emel (2022b), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş ve 7343 sayılı Kanun Değişiklikleri İşlenmiş 8.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ARSLAN Ramazan, YILMAZ Ejder, AYVAZ TAŞPINAR Sema ve HANAĞASI Emel (2023), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ARSLAN Ramazan, YILMAZ Ejder, AYVAZ TAŞPINAR Sema ve HANAĞASI Emel (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 10.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ARSLANPINAR TAT Tuğçe (2020), “İcra Dairesi Tarafından Vaktinden Evvel Satış”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 151, ss.199-234, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-dairesi-tarafindan-vaktinden-evvel-satis-1946> , ET.10.10.2025.
- ASLAN Elif Kısmet (2004), *İcra ve İflâs Hukukunda Taşınmaz Malların Açık Artırma Yoluyla Paraya Çevrilmesi*, Güncel Yayınevi, İzmir.
- ASLAN Kudret (2023), “7343 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklerle Birlikte Hacizli Malların Satış Talebi ve Satış Giderleri”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 31, Sayı 2, ss.783-853, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/77183/1283872>, ET.19.10.2025.
- AŞIK İbrahim, ORUÇ Yakup, TOK Ozan ve SAÇAR Ömer Faruk (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- AŞIK İbrahim, ORUÇ Yakup, TOK Ozan, SAÇAR Ömer Faruk ve AŞİT Recep (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş 3.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- ATALI Murat, ERMENEK İbrahim ve ERDOĞAN Ersin (2019), *İcra ve İflas Hukuku*, 2.Bası, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ATALI Murat, ERMENEK İbrahim, ERDOĞAN Ersin ve ARSLAN AZAKLI Betül (2021), *Geçmişten Bugüne İcra ve İflas Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Gözden Geçirilmiş 4.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ATALI Murat ve ERMENEK İbrahim (2021), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncellenmiş 4.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara,
- ATALI Murat, ERMENEK İbrahim ve ERDOĞAN Ersin (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.

- ATALI Murat, ERMENEK İbrahim ve ERDOĞAN Ersin (2023), *İcra ve İflas Hukuku*, 7.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ATALI Murat, ERMENEK İbrahim ve ERDOĞAN Ersin (2024), *Medeni Usul Hukuku*, 7.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- AYAN Mehmet (2020), *Eşya Hukuku*, Cilt II-Mülkiyet, Gözden Geçirilmiş 10.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- AYDOĞDU Murat ve TUNCER Nalan (2023), *Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- AYKUT Gökhan (2025), *İpoteğin Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- BAŞSÖZEN Ahmet (2019), *İcra ve İflas Hukuku Ders Notu ve Soru Bankası*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- BERBEROĞLU YENİPİNAR Filiz (2020), *İcra Takibinde İhalenin Feshi Davaları*, 1.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- BERKİ Şakir (1968), “Hukukta Müddet Çeşitleri”, *AÜHF Dergisi*, Sayı 1-2, ss.99-116, <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, ET.21.12.2025.
- BERKİN Necmeddin M. (1969), *İcra Hukuku Dersleri*, 2. Bası, Hamle Matbaası, İstanbul.
- BİLGE Necip ve ÖNEN Ergun (1978), *Medeni Yargılama Hukuku*, 3.Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.
- BORAN GÜNEYSU Nilüfer (2012); “İcra Takip İşlemleri”, *TBB Dergisi*, Cilt 25, Sayı 101, ss. 31– 60, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-takip-islemleri-1197> , ET.01.10.2025.
- BORAN GÜNEYSU Nilüfer (2014), *Medeni Usûl Hukukunda Karar*, 1.Bası, Adalet Yayınları, Ankara.
- BORAN GÜNEYSU Nilüfer (2020), *İcra Hukukunda Taşınmazların Kıymet Takdiri*, Yetkin Yayınevi, İstanbul.
- COŞKUN Mahmut (2016), *Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu*, Cilt 1, Güncellenmiş 5.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- ÇAVUŞ Burcu (2023), “İcra ve İflas Hukukunda Elektronik Ortamda (Çevrimiçi) Satış Usulü”, *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2, ss.503-537.<https://dergipark.org.tr/tr/pub/andhd/article/1219254>, ET.23.12.2025.

- ÇELİKOĞLU Cengiz Topel (2022),“7343 SAYILI KANUNLA İİK’DA YAPILAN PARAYA ÇEVİRME VE İHALENİN FESHİ’NE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLERİN TAKDİM VE İZAHİ”, *Adalet Dergisi*, Sayı 68, ss.409-450,<https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/article/1135218>, ET.01.12.2025.
- ÇETİN İbrahim (2010),“Medeni Usul Hukukunda Usul Ekonomisi” *Sayıştay Dergisi*, Sayı 78, ss.81-109, <https://library.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>, ET.26.12.2025.
- ÇİFTÇİ Pınar (2010), *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ÇON Ömer (2021), *İhalenin Feshi (İcra ve İflâs Kanunu Madde 134)*, 1.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- DEREN YILDIRIM Nevhis (2011), *İcra Hukuku’nda Paylaştırmaya İlişkin İlkeler Hakkında Düşünceler, İcra Hukuku Analizleri*, 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- DEYNEKLİ Adnan ve KISA Sedat (2005a), *İtirazın İptali Davaları, İcra İnkâr ve Kötüniyet Tazminatı*, 2.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- DEYNEKLİ Adnan ve KISA Sedat (2005b), *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- DEYNEKLİ Adnan ve SALDIRIM Mustafa (2011), *Öğretide ve Uygulamada İhtiyati Haciz*, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara.
- DİNÇKOL Abdullah (2018), *Hukuka Giriş Hukukun Temel Kavramları*, On Dördüncü Baskı, DER Yayınları, İstanbul.
- DOĞAN İzzet (2007a), “Zamanaşımı”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 52, ss.1165-1168, İstanbul.
- DOĞAN İzzet (2007b), *Türk Medeni Kanununda Zamanaşımı, Hak Düşürücü ve Hak Ehliyeti Süreleri ile Dava Koşulları ve Konularıyla İlgili Yargıtay Kararları*, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- DOĞAN Murat, ŞAHAN Gökhan ve ATAMULU İsmail (2021), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- DÖNMEZ R.Murat (2010), *İcra ve İflas Hukukunda Taşınmaz Malların Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- DÜLGAR Erdal ve SÜPHANDAĞ Yavuz (2016), *Sıra Cetveli –Hacizde ve İflasta- Özellik Arz Eden Durumlar ve İncelikler (Sıkça Yapılan Hatalar)*, 2.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara.

- ERCAN İsmail (2014), *Avukatlar ve Hakimler İçin Takip Hukuku El Kitabı*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- ERCAN İsmail (2018), *Medeni Usul Hukuku*, 15.Baskı, Kuram Kitap, Kocaeli.
- ERCAN İsmail (2021a), *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 7.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- ERCAN İsmail (2021b), *Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2021 Yılında 7237 sayılı Yasayla Yapılan Değişikliklere Göre Yenilenmiş ve Genişletilmiş 8.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- ERCAN İsmail (2023), *Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 7.Yargı Paketi İşlenmiş Tümüyle Yenilenmiş ve Genişletilmiş 10.Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- ERDOĞAN Celal (1950), *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu*, İstanbul.
- ERDEM Mehmet (2010), *Özel Hukukta Zamanaşımı*, XII Levha Yayınları, İstanbul.
- EREN Fikret (2019), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 19. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- EREN Fikret (2023), *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 11. Baskı, Legem Yayınevi, Ankara.
- ERMAN Eyüp Sabri (1976), “Müddetinde Satış İstememenin Hukuki Sonuçları”, *Adalet Dergisi*, Cilt 67, Sayı 3, ss.214-220, <https://www-jurix-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/article/28967?u=0&c=0>, ET.22.10.2025.
- ERSÖZ Oğuz (2016), “Hukuk Yargılaması Yönünden Zamanaşımı”, *Legal Hukuk Dergisi*, Cilt14, Sayı 164, ss.4223-4262.
- ERTANHAN Mesut (2023), “Hacizli Miras Hissesinin Paraya Çevrilmesi ve Buna İlişkin Talepler ile Hacze Etkileri”, *Terazi Hukuk Dergisi*, Cilt18, Sayı 208, ss.46-62.
- ERTAŞ Şeref (2012), *Eşya Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 10.Baskı, Barış Yayınları, İzmir.
- ERTURGUT Mine (2000), *İcra ve İflas Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- GÖRGÜN L.Şanal, BÖRÜ Levent, TORAMAN Barış ve KODAKOĞLU Mehmet (2020), *Medeni Usul Hukuku*, 7251 Sayılı Kanunla Değiştirilmiş, Güncellenmiş 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.

- GÖRGÜN L.Şanal, BÖRÜ Levent ve KODAKOĞLU Mehmet (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- GÖRGÜN L.Şanal, BÖRÜ Levent ve KODAKOĞLU Mehmet (2024), *İcra ve İflas Hukuku*, 5.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- GÜÇLÜ Yaşar (2021), *Temel Kanunlarda ve Usul Kanunlarında Yer Alan Süreler*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- GÜNDOĞAN Atilla (2019), *Güncel İçtihatlarla İcra İflas Hukukunda Satış İşlemleri ile Harç ve Vergiler*, 1.Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul.
- GÜRSOY T. Kemal, EREN Fikret ve CANSEL Erol (1984), *Türk Eşya Hukuku*, 2. Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.
- HASIRCI Hakan (2021), *İflasın Takiplere Etkisi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- HENDEM Burcu (2023), “İcra Hukukunda Haczin Tamamlanması Meselesi”, *MIHDER*, Cilt 19, Sayı 55, Legal Yayıncılık, İstanbul, , ss.447-474.
- IŞIK Melih (2021), “İcra Hukukunda Derece Namına Satış Talep Etme”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 152, ss.145-185, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-hukukunda-derece-namina-satis-talep-etme-1956> , ET.03.10.2025.
- İYİLİKLİ Ahmet Cahit (2012), *Haciz İhbarnameleri (İİK m.89)*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- İYİLİKLİ Ahmet Cahit, ALAÇAM Emel ve DALDAL Ayten (2020), “Takip Hukukunda İcranın Geçici Durdurulması”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Cilt 8, Sayı 16, ss. 203-257, <https://www-jurix-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/article/25414?u=0&c=0>, ET.23.10.2025.
- KAÇAK Nazif (2011), *İcra ve İflas Kanunu Uygulamasında Şikayet*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2.Bası, Seçkin Yayınları, Ankara.
- KALE Serdar (2017), *Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato)*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- KALE Serdar (2018), “7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adi Konkordato”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, ss.213-269, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/imuhfd/article/737022>, ET.04.01.2026.

- KARAKAŞ Cemal FAZIL (2014), *Çelişen Yargıtay Uygulaması Bağlamında Satış Talebinin Reddi ve Sıra Cetveline Yansıyan Sonuçları*, Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara.
- KARSLI Abdurrahim (2010), *İcra Hukuku Ders Kitabı*, Alternatif Yayınevi, İstanbul.
- KARSLI Abdurrahim (2014a), *Medeni Muhakeme Hukuku*, 4. Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul.
- KARSLI Abdurrahim (2014b), *İcra ve İflas Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3.Baskı, Alternatif Yayıncılık, İstanbul.
- KARSLI Abdurrahim (2020), *Medeni Muhakeme Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 5. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- KARSLI Abdurrahim (2022), *İcra ve İflas Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 4.Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- KAVAK Yalçın (2019), *Medeni Hukukun Temel Kavram ve Kurumları*, İkinci Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul.
- KAYIHAN Şaban ve EROĞLU Orhan (2021), "Sermaye Şirketleri Ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması Hakkındaki İcra Ve İflâs Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 10, ss.249-315, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/imhfd/article/1003696>, ET.26.12.2025.
- KILIÇOĞLU M.Ahmet (2018), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Yirmi İkinci Baskı, Turhan Kitabevi Ankara,
- KILINÇ Ayşe (2023), "Haczin Kalkması (7343 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Uyarınca)", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, Cilt 19, Sayı 54, ss.53-82.
- KİRAZ Taylan Özgür (2013), *İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması (İİK md. 68-70)*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- KÖLE Mehmet (2020), *İlamlı İcra Takibinde İcra Mahkemesi Tarafından İcranın Geri Bırakılması*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- KÖSE Yasin (2014), *Hukuk Yargılamasında Süreler*, İkinci Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- KURU Baki (2003), *Menfi Tespit ve İstirdat Davası*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- KURU Baki (2013), *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- KURU Baki (2016a), *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku*, Legal Yayınevi, İstanbul.

- KURU Baki (2016b), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, Legal Yayınevi, İstanbul.
- KURU Baki, ARSLAN Ramazan ve YILMAZ Ejder (2010), *Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı*, 21 Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- KURU Baki, ARSLAN Ramazan ve YILMAZ Ejder (2013), *İcra İflas Hukuku Ders Kitabı*, 27.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- KURU Baki, ARSLAN Ramazan ve YILMAZ Ejder (2019), *İcra ve İflas Hukuku*, 5. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- KURU Baki ve AYDIN Burak (2020), *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- MAZLUM İsmet (2023), “İcra ve İflâs Kanunu’nun 111/a Maddesine Göre Mahcuzun Satılması Konusunda Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Sayı 2, ss. 587-620. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybuhukuk/article/1191078>, E.T.20.12.2025.
- MERİÇ Nedim (2014), "İcra ve İflas Kanunu’nda Düzenlenen Süreler ve İrade Özerkliği İlkesi Kapsamında İcra İflas Kanunu Madde 20", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 16, Özel Sayı, ss.2699-2733. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deuhfd/article/588549>, ET.01.12.2025.
- MERİÇ Nedim (2015), *Türk-İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- METİN Yüksel (2023), “Anayasa Mahkemesinin Norm Denetimi Kararlarında Hukuk Devletin Unsuru Olarak Ölçülülük İlkesi”, *Anayasa Yargısı Dergisi*, Cilt 40, Sayı 1, Ankara, ss.333-370.
- MİHDER (2017), Cilt 13, Sayı 38, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/8e0b4f9ca37a4d91a5d842e43532bf95?s=TAL%c4%b0K>, ET.29.12.2025.
- MİHDER (2019), Cilt 15, Sayı 43, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/8e0b4f9ca37a4d91a5d842e43532bf95?s=TAL%c4%b0K>, ET.29.12.2025.
- MUŞUL Timuçin (2010), *İcra ve İflas Hukuku*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 4.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- MUŞUL Timuçin (2013), *İcra ve İflas Hukuku*, Cilt I, Adalet Yayınları, Ankara.
- MUŞUL Timuçin (2015), *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.

- MUŞUL Timuçin (2016a), *İcra ve İflas Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- MUŞUL Timuçin (2016b), *Menfi Tespit ve İstirdat Davaları*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- MUŞUL Timuçin (2017), *İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- MUŞUL Timuçin (2019), *İflâs ve Konkordato Hukuku*, 2.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- MUŞUL Timuçin ve MUŞUL TEZEL A.Ayfer (2024), *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- NAMLI Mert (2019), *İcra Hukukunda Taşınmazların Haczi ve Paraya Çevrilmesi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- NAMLI Mert (2023), “Fransız Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi (Rızaen Satış- İİK m. 111/A)”, *TBB Dergisi*, Cilt 36, Sayı 168, ss. 313– 360, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-fransiz-hukuku-ile-karsilastirmali-olarak-borcluya-satis-yetkisi-verilmesi-rizaen-satis-iik-m-111a-2145> , ET.01.11.2025.
- OLGAÇ Senai ve KÖYMEN Haydar (1965), *İçtihatlarla İcra ve İflas Kanunu*, Hak Kitabevi, İstanbul,
- OĞUZMAN M.Kemal ve BARLAS Nami (2019), *Medeni Hukuk*, Yirmi Beşinci Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- OĞUZMAN M.Kemal ve SELİÇİ Özer/ ÖZDEMİR S.Oktay (2022), *Eşya Hukuku*, Güncellenmiş ve Eklemeler Yapılmış 24.Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- ORUÇ Murat (2020), *Miras Ortaklığı Temsilcisi*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- ÖNEN Ergun (1979), *Medeni Yargılama Hukuku*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.
- ÖZBAY İbrahim ve YARDIMCI Taner Emre (2020), *İcra ve İflas Kanunu, Konuyla İlgili Mevzuat Açıklamalı (7251 sayılı Kanun İşlenmiş ve Güncelleştirilmiş Hali)*, 4.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ÖZDEMİR Hayrunnisa (2012), “Mirasçılarının Murisin Borçlarından Dolayı Sorumluluğu”, *EÜHFD*, Cilt 16, Sayı 1-2, ss.191-223, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ebyuhfd/article/957202>, ET.28.12.2025.

- ÖZEKES Muhammet (1999), *İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Haciz*, 1.Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ÖZEKES Muhammet (2005), “Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı ve Hakkın Bazı Güncel Sorunları”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 28, ss.1295-1308, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/333a6b9b73004cee92557695ec5c900f?s=HUKUK%c4%b0+D%c4%b0NLEN%c4%b0LME&pn=27>, ET.23.12.2025.
- ÖZEKES Muhammet ve BORAN GÜNEYSU Nilüfer (2021), *Deliller ve Hüküm Eksikliği Yönünden İstinaf İncelemesi ve Kararı*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- ÖZKAN Hasan (2013), *Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı İlamsız Takip*, Legal Yayıncılık, İstanbul.
- ÖZKAYA Eraslan (2016), *Özel Hukukumuzda Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Süreler*, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- ÖZTEK Selçuk, BUDAK Ali Cem, YÜCEL TUNÇ Müjgan, KALE Serdar ve YEŞİLOVA Bilgehan (2023), *Yeni Konkordato Hukuku*, 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2012), *İcra ve İflas Hukuku*, İİK ve Temel Kanunlardaki Son Değişikliklere Göre Gözden Geçirilmiş 10.Bası, Yetkin Yayınları, Ankara.
- PEKCANITEZ Hakan, ÖZEKES Muhammet, AKKAN Mine ve KORKMAZ TAŞ Hülya (2017), *Medeni Usul Hukuku*, Cilt I, 15.Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan ve SİMİL Cemil (2017), *İcra-İflas Hukukunda Şikayet*, 2.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan ve ERDÖNMEZ Güray (2018), *7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato*, 1.Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan ve MERİÇ Nedim (2020), “Borçlunun Talebiyle Satış”, *TBB Dergisi*, Cilt 33, Sayı 151, ss.235-258, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-borclunun-talebiyle-satis-1947>, ET.09.01.2026.

- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2020), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 7.Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan ve ERİŞİR Evrim (2020), “Koronavirüs (Covid-19) Salgınına Karşı Alınan, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukunu İlgilendiren Önlemler”, *Legal Hukuk Dergisi*, Sayı 210, ss.2675-2755, <https://legal-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/Book/VMbfPDOHTEOIaR38Vsrw9w/6bc302c5137f422698ce174645952dcf?s=TAL%c4%b0K&pn=219>, ET.29.12.2025.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURLUTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2021), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 8. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan ve AKKAN Mine (2022), “7343 Sayılı Kanun’la İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman Bakımından Uygulanması”, *TBB Dergisi*, Cilt 35, Sayı 160, ss. 259– 297.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2022), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 7343 sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklerle Güncellenmiş 9.Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan (2023a), *Makaleler Cilt 3*, 1.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan (2023b), *Makaleler Cilt 2*, 2.Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2023), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 10. Baskı, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz, SUNGURTEKİN ÖZKAN Meral ve ÖZEKES Muhammet (2024), *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 11.Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- PEKCANITEZ Hakan, ATALAY Oğuz ve ÖZEKES Muhammet (2024), *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*, 12.Bası, On İki Levha Yayınları, İstanbul.
- POSTACIOĞLU İlhan E. (1982), *İcra Hukuku Esasları*, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- POSTACIOĞLU E. İlhan ve ALTAY Sümer (2010), *İcra Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş, Genişletilmiş 5.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul.

- RUHİ Canan ve RUHİ Ahmet Cemal (2019), *İcra ve İflas Kanunu'na Göre İhale Süreci ve İhalenin Feshi*, Birinci Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- SARISÖZEN M.Serhat (2019), *İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun Kapsamındaki Değişikliklerle) Genişletilmiş 3.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- SARISÖZEN, M.Serhat (2021), *Konkordato*, 5.Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- SEROZAN Rona (2017), *Medeni Hukuk*, Vedat Kitapçılık, Yedinci Baskı, İstanbul.
- SİRMEN A.Lale (2021), *Eşya Hukuku*, 9.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- SİRMEN A.Lale (2022), *Eşya Hukuku*, 10. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- SÜPHANDAĞ Yavuz (2023), *Cebri İcra Satışlarında Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satış- Taşınmazların, İpoteğin ve Ortaklığın Giderilmesi Satışlarında Uygulamalar*, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 8.Baskı, Platon Hukuk Yayınları, İstanbul.
- SÜPHANDAĞ Yavuz (2024), *İcra ve İflas Hukukunda Uygulamalar*, 13.Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul.
- ŞENER Esat (2001), *Hukuk Sözlüğü*, Birinci Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara.
- TANDOĞAN Haluk (2008), *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, Cilt 1/1, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- TANRIVER Süha (1993), *Konkordato Komiseri*, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- TANRIVER Süha (1996), *İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi*, Yetkin Yayınları, Ankara,
- TANRIVER Süha (2018), *Medeni Usul Hukuku*, Cilt 1, İkinci Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- TANRIVER Süha (2021), *Medeni Usul Hukuku*, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4.Bası, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara.
- TANRIVER Süha (2024), *Medeni Usul Hukuku*, Tümüyle Gözden Geçirilmiş, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 6.Bası, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara.
- TAŞPINAR AYVAZ Sema (2005), *İcra ve İflas Hukukunda Yeniden Yapılandırma*, Yetkin Yayınevi, Ankara.
- TEKDOĞAN Aydın (2022), *Borçlar Kanunu'na İlişkin Asliye Hukuk Davaları*, Cilt II, Seçkin Yayınları, Ankara.
- TERCAN Erdal (2006), *Medeni Usul Hukukunda (Kesin Sürelerin Kaçırılması Halinde) Eski Hale Getirme*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.

- TOK Ozan (2019),“İcranın İadesi Kurumunun Hukuki Niteliği ve Buna Bağlı Sonuçlar”, *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 6-7, Sayı 1-2, ss.135.158, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/shd/article/1079297>, ET.04.01.2026.
- TOPUZ Gökçen (2009), *Hisse Haczi ve Satışı*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- ULUKAPI Ömer (1995), “İcra ve İflas Hukukunda Gecikmiş İtiraz”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Sayı Prof. Dr. H. CİN’e Selçuk Üniversitesi’nde 10. Hizmet Yılı Armağanı, ss.299-334, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/article/599646>, ET.26.12.2025.
- ULUKAPI Ömer (2015), *Medeni Usul Hukuku*, 3.Baskı, Mimoza Yayınları, Konya.
- UMAR Bilge (1973), *İcra ve İflas Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, İstiklal Matbaası, İzmir.
- UYAR Talih (1978), “Paraya Çevrilmesi Özel Bir Usulü Gerektiren Mal ve Haklar”, *Ankara Barosu Dergisi*, 1978/3, ss. 431-435, http://kutuphane.ankarabarusu.org.tr/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=29641&shelfbrowse_itemnumber=29642, ET.05.01.2026.
- UYAR Talih (1990), *İcra Hukukunda Haciz*, 2.Baskı, Feryal Matbaacılık, Manisa.
- UYAR Talih (2004a), “İcra Hukukunda Süreler”, *TBB Dergisi*, Sayı 55, ss.239-260, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-icra-hukukunda-sureler-91>, ET.26.12.2025.
- UYAR Talih (2004b), “Takip Hukukunda İcranın Durdurulması – İcranın İadesi”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt 78, Sayı 2004/3, ss.1021-1031.
- UYAR Talih (2019), *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, TBB Yayınları, Ankara, <https://medya.barobirlik.org.tr/tbbkitaplari/TBBBooks/623.pdf>, ET.03.01.2026.
- UYAR Talih (2020), *(İcra ve İflas Hukukuna İlişkin) Hukuki Mütalaalar*, Genişletilmiş Yeniden Yazılmış 3.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara.
- UYAR Talih (2025), “İhtiyati Haciz Aşamasında, Borçluya Ait Araçlar Hakkında Muhafaza İşlemi Yapılabilir mi? Sicile Kayıtlı Motorlu Araçlar Hakkında ‘Yakalama Kararı’ Verilebilir ve Araçların Kaydına Yakalama Şerhi İşlenebilir mi?”, *İstanbul Barosu Dergisi*, Cilt 99, Sayı 2025/3.

- UYAR Talih, UYAR Alper ve UYAR Cüneyt (2014a), *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi (İİK 1-82)*, Cilt 1, Genişletilmiş Yeniden Yazılmış 3. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara.
- UYAR Talih, UYAR Alper ve UYAR Cüneyt (2014b), *İcra ve İflas Kanunu Şerhi (İİK 83-170)*, Cilt 2, 3.Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara.
- UYUMAZ Alper (2011), *İcra ve İflas Hukukunda Gecikmiş İtiraz*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- ÜLKÜ GÖREN Nazlı (2008), *İcra Hukukunda Ödeme Emri*, Arıkan Basım Yayım, İstanbul.
- ÜSTÜNDAĞ Saim (2000), *Medeni Yargılama Hukuku*, Cilt I-II, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- ÜSTÜNDAĞ Saim (2004), *İcra Hukukunun Esasları*, 8.Bası, İstanbul.
- VİKİPEDIA (2023), *Sui generis*, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sui_generis, ET.02.10.2025.
- YARDIM Mehmet Ertan (2021), “İcra ve İflâs Kanunu’nda Paraya Çevirme İşlemlerine Dair 7343 sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Yenilikler”, *KHAS Hukuk Bülteni*, <https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/63>, ET.24.12.2025.
- YARDIMCI Taner Emre (2025), *Cebri Takip Usulleri Hukuku*, Gözden Geçirilmiş 2.Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- YARICI Hülya (2007), *Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması*, Legal Yayınevi, İstanbul.
- YAVUZ Cevdet (2024), *Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*, 19. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- YAZAR Özlem (2011), *İcra ve İflâs Hukukunda İmzaya İtiraz ve İmzaya İtirazın Sonuçları*, 1.Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- YAZICI Çiğdem (2021), “Hacizden Sonra Borcun Taksitle Ödenmesi Taahhüdü (İcra ve İflas Kanunu m.111)”, *TBB Dergisi*, Sayı 152, ss.109-144, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/ViewPDF-hacizden-sonra-borcun-taksitle-odenmesi-taahhodu-icra-ve-iflas-kanunu-m-111-1955>, ET.05.01.2026.
- YAZICI Burçin (2022), “İcra ve İflas Kanunu m.111/A Uyarınca Borçluya Satış Yetkisi Verilmesi”, *AÜHFD*, Cilt 12, Sayı 2, ss. 1119– 1147, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akdhfd/article/1169363>, ET.01.11.2025.

- YILDIRIM M.Kamil ve YILDIRIM DEREN Nevhis (2012), *İcra Hukuku*, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş 5.Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- YILDIRIM M. Kâmil ve YILDIRIM DEREN Nevhis (2015), *İcra ve İflas Hukuku*, 6. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ Ejder (1977), “Olağanüstü Durumlarda Borçluya Süre Verilmesi ve İcra Takiplerinin Durdurulması”, *BATIDER*, Cilt 9, Sayı 1, ss. 151-191, <https://www.lexpera-com-tr.eu1.proxy.openathens.net/literatur/batider-makaleler/olaganustu-durumlarda-borclulara-sure-verilmesi-ve-icra-takiplerinin-durdurulmasi-c-olaganustu/1>, ET.25.12.2025.
- YILMAZ Ejder (2008), “Usul Ekonomisi”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, ss.243-274, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/article/519788>, ET.22.12.2025.
- YILMAZ Ejder(2011), *Hukuk Sözlüğü*, Onuncu Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.
- YILMAZ Ejder (2012), *Hukuk Sözlüğü*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- YILMAZ Ejder (2013), “Hukuk Muhakemeleri Kanununda Süreler The Legal Time Periods Regulated in Civil Procedure Code”, *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt 8, Sayı Özel, ss. 3167-3190, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jyasar/article/203240>, ET.19.12.2025.
- YILMAZ Ejder (2016), *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- YILMAZ Süleyman (2019), *Hukuk Başlangıcı*, Birinci Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara.